

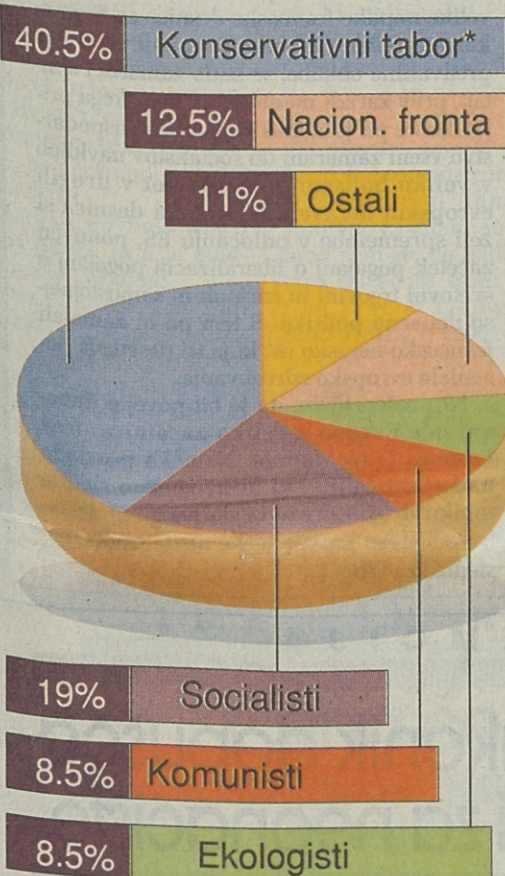
FRANCIJA / PO PARLAMENTARNIH VOLITVAH

Francoski obračun s Socialistično stranko

Koalicija desničarskih strank bo imela najverjetneje kar štiri petine sedežev v francoskem parlamentu

Francoska narodna skupščina

VOLILNI IZIDI

*Konservativno koalicijo sestavljata Chiracova golistična RPR in Giscard D'Estaingova sredinsko-desničarska UDF

PARIZ - Francoska Socialistična partija je izgubila slavo, za njo so ostale razbite sanje in dvomi, ali se bo zmogla pravočasno zbrati za predsedniške volitve 1995. Dvanajst let potem, ko je pršla na oblast z ambicioznimi obljubami, da bo »spremenila življenje« in prelomila s kapitalizmom, je partija, ki so jo posmehljivo imenovali »salonska levica«, doživela svoj najhujši poraz v nedeljo v prvem krogu splošnih volitev. Ta poraz pomeni več kot naravni zasak političnega nihala nazaj na desno, ki je naravnano tako, da sestavlja največjo parlamentarno večino v moderni francoski zgodovini. Magnituda socialističnega padca je celo zasenčila njihov predvolilni strah zaradi brezposelnosti, finančnih skandalov in strankarskih razprtij. Poraz je odprl tudi vprašanje samega preživetja stranke v njeni sedanjih obliki in njenih možnostih na predsedniških volitvah leta 1995. »Socialistični poraz, ki ze meji na ponizanje, ni zgolj del spremembe oblasti, kot je bilo leta 1986,« komentira levo usmerjeni Liberation. »Levica je ob službo z bori obeti, da bi se kmalu vrnila na delovno mesto.«

Prickavati je bilo, da bo stranka desnega centra, Unija za Francijo (UPF), pozela do 476 od skupaj 577 sedežev v skupščini po drugem krogu prihodnje nedelje in tako ponudila ključ do moči konservativcem, ki ze nadzorujejo senat (zgornji dom) in 20 od skupaj 22 francoskih regij. Nekdanji vodja socialistične stranke Lionel Jospin je dejal, da bi lahko stevilo socialističnih po-

slancev strmoglavilo z 276 pod 50. »Srlo me je,« je socialistični senator Jean-Luc Melancon izjavil o porazu. Globino strankinega poraza ilustrira izguba dela taksnih zgodovinskih oporišč, kot sta Lille na severu in Marseille na sredozemski obali.

Finančni minister Michel Sapin, ki je bil izločen v prvem krogu v pariškem predmestju, simbolizira crno usodo socialistov. Poosebljal je strogo denarno politiko in politiko trdnega tečaja - kar se nič ne razlikuje od stališč desnice; na takšno politiko pa so mnogi volilci valili krivdo za visoke obrestne mere, majo rast in predvsem za brezposelnost.

Vodja stranke Laurent Fabius pripisuje krivdo za polom rekordni brezposelnosti treh milijonov ljudi oziroma 10,5 odstotka delovne sile in hromilnemu učinku predolgo trajajoče oblasti. Toda aktivisti z levega krila citirajo skandale v zvezi s korupcijo, nezakonitim financiranjem volilne kampanje in krvnimi transfuzijami, ki so razširjale aids, kar je uničilo strankino moralno podobo, ki jo je tako dolgo negovala, ko je cakala na oblast.

Ze pred volitvami je nekdanji socialistični premier Michel Rocard priznal, da so bile strankine največje napake njena arogantnost in zmotne zahteve po »monopolu na moralnost«. »Se se spomnite? Trdili smo, da bomo spremenili življenje, da bomo odpravili brezposelnost, da smo najboljši,« je rekel, ko se je spominjal evforičnih obljub socialistov pred zmagovitimi volitvami leta 1981. (Reuter)

RUSIJA / SPOPAD SE ZAPLETA

Ruski mediji pod nadzorom

Kozirjev odpotoval v Washington

MOSKVA - Spopad za oblast v Rusiji se zapleta in dobiva nove razsežnosti. Predsednik Boris Jelcin in nekdanji njegova desna roka general Aleksander Ruckoj stojita vsak na svojem bregu, predsednik parlamenta Ruslan Hasbulatov pa tudi ne odneha in od ustavnega sodišča zahteva obsodbo Jelcinovega razglašanja predsedniškega posebnega režima.

Na moskovskih ulicah je vendarle se vedno mirno, kar pa bo v prihodnje odvisno od obnašanja vojske, ki za zdaj se stoji ob strani, oziroma se zdi, da podpira predsednika države. Iz vlade, ki je sicer v nedeljo podprla Jelcina, je odšel samo pravosodni minister Fjodorov, ki pojasnjuje, da se ni mogel strinjati z Jelcinovim predsedniškim dekretom »iz tehničnih, pravnih razlogov«.

Boris Jelcin se po včerajšnjem zasedanju parlamenta vsekakor ni dal prestrašiti in je sprejel igro zob za zob. Svojim nasprotnikom, katerih glavni vodja se zdi prav general Ruckoj, je na sklepe parlamenta odgovoril tako, da je uvedel nadzor nad radiom, televizijo in časniki, s čimer naj bi preprečil »kakršnokoli vmesavanje v svobodo tiska«.

Ministrstvu za notranje zadeve je ukazal zastražiti vse medije, verjetno zato, ker so pred Jelcinom že poslanci razglasili svoj nadzor nad tiskom, se posebej pa nad radiom in televizijo, ki so ju ze na osmem kongresu poslancev obsojali, da sta pristranska in da podpirata

Ruslan Hasbulatov, predsednik ruskega parlamenta

predsednika države. Takoj po uvedbi nadzora nad tiskom je agencija Interfax sporočila, da bi predsednik razglasil poseben režim ze prej, ce mu ne bi nasprotoval podpredsednik Ruckoj.

Generala Ruckoja so v ponedeljek zvečer kot izadajalca obsojali tudi tisoč Jelcinovih pristavev, članov gibanja Demokratična Rusija, ki so se zbrali v kinu Oktobor.

Napovedujejo, da se bodo javne manifestacije podpre Jelcinu nadaljevale, grozijo pa tudi, da utegne predsednik spodbuditi rusko delavstvo k politični stavki, ce ga bo parlament oviral pri pripravi na plebiscit, raz-

zpisano za 25. april.

Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je medtem ze odpotoval v Washington, kjer bosta s sefom State Departmenta Christopherjem pripravila vse potrebno za prvo srečanje predsednikov Jelcina in Clintona, tretjega in četrtega aprila v Vancouveru v Kanadi. Kozirjeva bo sprejel tudi ameriški predsednik, ki je v soboto zvečer med prvimi podprl Jelcinov razglas o posebnih ukrepih. Ruski minister je pred odhodom v ZDA povedal novinarjem, da se je predsednik Jelcin pred sobotno uvedbo posebnega režima posvetoval z vsemi zahodnimi vladami.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Jamstveni obvestili za Signorileja in Sterpo

V vrtincu podkupovalnih afer sta se včeraj znasla voditelj nekdanje socialistične levice Claudio Signorile in državni podtajnik PLI Egidio Sterpa. Za oba bodo zahtevali odvzem parlamentarne imunitete.

stran 4

Trst: Ayala predstavil Demokratsko zavezništvo

Palermski sodnik in trenutno poslanec PRI Giuseppe Ayala je sinoči v Trstu predstavil novo politično gibanje Demokratsko zavezništvo. Pred manifestacijo je spregovoril univerzitetnim študentom.

stran 5

Pred občnim zborom gostincev SDGZ

Danes popoldne bo v šempoljski restavraciji Gruden občni zbor gostinske sekcije SDGZ, sledilo pa bo predavanje prof. Janeza Bogataja o tipologiji slovenske gostilne. O problemih gostinstva ter o glavnih temah današnjega občnega zbora je v intervjuju za naš dnevnik spregovoril predsednik gostinske sekcije Lino Doljak.

stran 6

Uspešno delo posojilnice v Sovodnjah

Kljub vse bolj težkim pogojem je Posojilnica v Sovodnjah lani uspešno zaključila poslovanje. Vloge so se povečale za dobrih enajst odstotkov, čisti dobiček za nad sedem odstotkov, prvič je vrednost premoženja preseгла tri milijarde lir. To so osnovni podatki obračuna 1992.

stran 8

Ob robu turnirja v Key Biscayne

V Key Biscayne na Floridi se je končal velik teniški turnir za moške in ženske. Slavlila sta Pete Sampras (pričakovano) in Arantxa Sanchez (manj pričakovano), turnir pa je skoraj ves čas motil dež. Od najboljših je zaradi zdravstvenih razlogov manjkala le Monika Seles.

stran 19

PALERMO / PRIČEVANJE

Novinarja Maura de Maura je ubila mafija

PALERMO - Mlajšim njegovo ime ne pove nicesar, starejši pa se gotovo spominjajo, da je bil to »primer leta« in dsa je slo za prvo resno soocanje s krutostjo mafije. Mislimo na novinarja palermškega tednika L'Ora Maura de Maura, ki je izginil brez sledu 16. septembra 1970. Sedaj je o njegovem izginotju spregovoril »skesan« mafijec Gaspare Mutolo. Palermskim sodnikom je povedal, je postal De Mauro »nadlezen« in so ga zato ubili pripadniki mafijske družine Santa Maria di Gesu, ki jo je tedaj vodil Stefano Bontade. Bontadeja so ubili 23. aprila 1981. Mutolo je tudi navedel imena morilcev, ki so bili prav tako ubiti v spopadih med mafijskimi klani v začetku osemdesetih let. Mutolo je se povedal, da so de Maura zadusili, dodal pa je, da so iz istih razlogov ubili tudi novinarja dnevnika Il Giomale di Sicilia Maria France-

seja, ki je bil umorjen 26. januarja 1979.

Sodniki sedaj preučujejo Mutolove izjave in n i izključeno, da bi državno pravdnistvo v Palermu pobnovno uvedlo preiskavo, ki je bila pred casom arhivirana.

Maura de Mauro je izginil 16. septembra 1970; preden je okoli 20. ure zapustil uredništvo je telefonsko sporočil domov, da se vracata, tik pred vrnitvijo domov pa je pognal avto in se oddaljil. Svoji so tedaj mislili, da je moral službeno se kam, opazili pa so, da v avtu ni bil sam. Naslednjega dne je policija nasla avtomobil, ki je bil parkiran v središču Palerma, o De Mauro pa ni bilo več nobenega sledu. Preiskovalci so upoštevali več možnosti, tudi to, da je De Mauro izvedel kaj v zvezi s smrtjo predsednika ENI Matteia, ki je umrl v letalski nesreči leta 1962, a neuspešno.

ITALIJA / MUCCIOLI IN UMOR

»Zavrnil sem vse obtožbe«

Francesco Muccioli po zaslišanju v Rimlinju ni hotel dajati izjav številnim novinarjem, ki so ga oblegali (AP)

KUŽNE BOLEZNI / SLINAVKA

Slovenija bo najverjetneje izvzeta iz dela ukrepov ES

V Italiji je 34 novih žarišč slinavke

LJUBLJANA - Slovenska delegacija z direktorjem Republike veterinarske uprave dr. Mihaelom Vengustom se je zaradi izbruha parkljevke in slinavke v Italiji udeležila posebnega sestanka za informiranje o zatiranju omenjenih bolezni pri Mednarodnem uradu za zivalske kužne bolezni v Parizu. Na sestanku so sklenili, da bo Republika Slovenija najverjetneje izvzeta iz dela ukrepov, ki jih je sprejela veterinarska komisija Evropske skupnosti. V kolikšni meri bo nasa država izjema, bo omenjena komisija odločila ta teden na sestanku v Bruslju. Po predstavitvi epizootiološkega stanja v Evropi so slovensko delegacijo seznanili, da je slinavka v Turciji trajno navzoča in da je v Italiji 34 novih žarišč slinavke in parkljevke. Pri serološkem testiranju uvoženih živali v Republiki Italiji so ugotovili protitelesa slinavke in parkljevke pri živalih, uvoženih s Slovaske. Veterinarska inspekcija Evropske skupnosti sumi, da so zaradi uvoza živali iz Slovaske in Ceske v Slovenijo tudi pri nas možni podobni serološki rezultati. Zato je slovenska delegacija izjavila, da bo nemudoma organizirala akcijo za serološko ugotavljanje protiteles slinavke in parkljevke pri mladem pitanem govedu in o izidih obvestila veterinarsko inspekcijo Evropske skupnosti. V ponedeljek so sicer odpravili omejitvene ukrepe pri uvozu živali, surovin in odpadkov zivalskega izvora, ki veljajo za Hrvaško, ukrepi, ki veljajo za Italijo, pa ostajajo v veljavi do preklica.

Na sestanku so tudi povedali, da je prišlo do vnosa virusa slinavke in parkljevke v Italijo s ponarejenimi dokumenti, zato izvor živali ni znan. Tako so do zasedanja veterinarske komisije Evropske skupnosti vse tranzitne države osumljene, da imajo virus v lastnih credah. (I. P.)

ALPE ADRIA / 32. MEDNARODNI SEJEM

V letošnjo pomlad s svobodo gibanja

Na sejmu kar 337 razstavljalcev iz 19. držav

Včeraj so se odprla vrata 32. mednarodnega sejma Alpe-Adria (Foto: S. Živilovic/TRIO)

LJUBLJANA - V letošnje leto turizma se je včeraj vključil ze 32. mednarodni sejem Alpe-Adria, ki bo na Ljubljanskem sejmu odprl od 22. do 27. marca. Direktor Ljubljanskega sejma Borut Jerše je povedal, da se je

sejem v zadnjih letih razvil v pomembno sejemsko dejavnost, ki povezuje veliko držav in njihova gospodarstva. Na letošnjem prvem delu sejma Svoboda gibanja se predstavlja kar 337 razstavljalcev iz devetnajstih držav

s sportno in rekreacijsko opremo, turistično ponudbo, prehrabnenimi izdelki, sportno konfekcijo in podobnim. Letos pa se na sejmu prvič celovito predstavljajo tudi ljubljanske občine s svojo turistično ponudbo. (B. H.)

NOVICE

Nemški liberalci prekinili vse stike s Haiderjevo FPÖ

BERLIN/DUNAJ - Zvezno predsedstvo nemških liberalnih demokratov (FDP) je včeraj sklenilo prekinitev vseh uradnih kontakтов z Haiderjevo svobodnjasko stranko. Poleg tega je predsedstvo tudi sklenilo, da bo na naslednjem zasedanju Liberalne internacionale predlagalo izključitev avstrijske svobodnjanske stranke iz gibanja liberalnih strank Evrope. Sklepa predsedstva, katero se je sestalo v Berlinu, je novinarjem posredoval sam predsednik nemških liberalnih demokratov grof Lambsdorff. Le-ta je bil večkrat tarča ostrih in osebnih napadov s strani Haiderja. Predsednik FDP je tudi izjavil, da želi njegova stranka zdaj navezati stike z Liberalnim forumom, katerega je ustanovila bivša podpredsednica FPÖ Heide Schmidt. Liberalni forum ima medtem v avstrijskem parlamentu klubski status. Schmidtova pa je ostala tretja predsednica avstrijskega državnega zbora. Generalni tajnik avstrijskih svobodnjakov, Gerhard Meischberger, je prekinitev vseh uradnih kontakтов s strani FDP označil kot "politično samo-demaškiranje" nemških liberalnih demokratov ter menil, da je FDP s tem korakom postala "pomagačica Liberalnega foruma". Haider sam do naj-novejšega razvoja in grozoci izključitvi iz LI se ni zavzel stališče, je pa za danes napovedal posebno tiskovno konferenco. (I.L.)

Potrč in Pučnik o poslanskih plačah

LJUBLJANA - Vlada Republike Slovenije je na včerajšnji seji sprejela mnenje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o načinu obračunavanja in izplačevanja plac, ki sta ga Državnemu zboru Republike Slovenije predložila v obravnavo poslanca Miran Potrč in dr. Jože Pučnik. Kot že pred ponovnim glasovanjem o zakonu, ki določa način obračunavanja in izplačevanja plac, je vlada tudi tokrat predlagala omejitve rasti plac poslancev, pri čemer pa se ne zavzema zgolj za uzakonitev že zdaj veljavnega znižanja osnove za določanje poslanskih plac na 80 odstotkov povprečne place v gospodarstvu, ampak se za dodatno znižanje osnove na 60 odstotkov povprečne place v gospodarstvu. Hkrati je vlada sprejela sklep, da ne glede na odločitev Državnega zbora pri določanju plac članov vlade že upošteva tako znižano osnovo.

Predsednik Evropskega parlamenta v Sloveniji

LJUBLJANA - Včeraj se je v Ljubljani mudil predsednik Evropskega parlamenta Egon Klepsch. Sestel se je s slovenskim predsednikom Milanom Kucanom, predsednikom slovenske vlade Janezom Drnovskom in z delegacijo državnega zbora slovenskega parlamenta, ki jo je vodil predsednik tega zbora Herman Rigelnj. Po pogovorih je gost poudaril, da je zadovoljen s trdnostjo slovenskega političnega sistema in da se strinja s stališčem Slovenije do zadnjih izjav Italije, ki pravi, da gre pri tem le za italijanski predvolilni manevar. (STA)

Umrli je arhitekt Damjan Gale (1946 - 1993)

LJUBLJANA - Skusal se bom izogniti pisanju nekrologa, v nedeljo, 21. marca preminulemu fotografu - arhitektu, ali obratno, kakor je komu ljubše. Poznal sem ga kot fotografa, s katerim sem delil majhne skrivnosti. Od enostavnosti postopkov katerih ni skrival do molčanja, kadar si je privoščil nov kos opreme in njegovi najbližji ni so smeli izvedeti. Ta otročja skrivanja, zapravljanja casa in denarja so posebno fotografom. Garacu in umetniku, kot je bil Damjan se ni zdelo škoda ne prvega ne drugega, prepiran pa sem, da je kljub občasni jezi istega mnenja tudi njegova družina. Na razstavi Andree Kerstesa sva se videla zadnjic.

Jože Suhadolnik

IZRAEL

Intifadi in nasilju ni videti konca

JERUZALEM - Nasilju na zasedenih arabskih ozemljih ni videti konca. Včeraj so pod strelji izraelske soldateske ugasnila življenja starih mladih palestincev. V Rafahu se 11-letni Mohamed Tavfik Zarbuga ni vrnil s sole domov, ker ga je med potjo v glavo zadela izraelska krogla, v Han Junesu je bil ubit 24-letni Dzihad Sadek, v Nuseiratu pa neki 10-letni otrok in 20-letni Jaser al Masdalavi. V Jeruzalemu je palestinski skrajnež z nožem ranil pet studentov in ravnatelja neke izraelske sole. Napadalec je policija le s težavo rešila pred lincem, nemocna pa je tudi ob novih »kazensko-masčevalnih« pohodih židovskih kolonov na palestinske vasi. Prav zato je premier Rabin včeraj v parlamentu pozval prebivalstvo, naj ne zgubi potrpljenja in razsodnosti, ker »bo v tem boju zmagal, kdor bo dlje vzdržal«. Po njegovem mnenju palestinske intifade (upora) ne bodo strli z represijo in vojaškimi metodami, temveč jo morajo umiriti s političnimi rešitvami. Rabin se je znašel v precejšnjih težavah, ker je intifada kamnov presla v intifado nožev, Arafatove »teroriste« pa so zamenjali verski fanatiki integralističnega gibanja Hamas.

BALKAN / VOJNA

Zračni koridor med Tuzlo in Srebrenico

Srbijo in Črna goro pred mednarodno sodišče

Tudi samokolnica se je v Srebrenici spremenila v sredstvo za pomoč ranjencem (telefoto AP)

ZDRUŽENI NARODI, HAAG, BEOGRAD, SARAJEVO - Clani Varnostnega sveta so v ponedeljek prelozili sprejem resolucije, s katero bi poostriili nadzor nad izvajanjem prepovedi poletov nad Bosno in Hercegovino in dovolili uporabo sile. Nadzor naj bi izvajala vojska letalstva zveze Nato. Varnostni svet se je tako odločil, ker je na pogajanjih o miru v Bosni in Hercegovini srbska stran predlagala prekinitev ognja in dovolila vzpostavitev zračnega koridorja za dostavo človekoljubne pomoči v dolžini starih kilometrov med Tuzlo in Srebrenico, in to od torka do sobote. Tak ukaz je srbskim silam v Bosni in Hercegovini izdal vodja Srbov Radovan Karadžić. Kaze pa, da so pogajanja v New Yorku o miru v Bosni in Hercegovini zasla v slepo ulico, saj sta srbska in muslimanska stran zavrnili podpis dela sporazuma o ozemeljski razdelitvi BiH. Zdi se, da tudi soproedsedujoca Vance in Owen izgubljata potrpljenje, saj sta izjavila, da ne vesta, koliko casa bosta se lahko vodila konferenco oira koliko casa bo ta se trajala.

Predstavniki UNHCR se pripravljajo na evakuacijo Srbov iz Tuzle, kot so to zahtevale srbske oblasti, toda pred začetkom te akcije hočejo se dobiti zagotovila, da se Srbi res ze-

lijo iz Tuzle izseliti prostovoljno. Bosna in Hercegovina je v ponedeljek na mednarodnem sodišcu v Haagu podala prošnjo za sprožitev postopka proti Srbiji in Črni gori, in sicer zaradi izvajanja genocida, etničnega čiščenja, vojnih zločinov, posiljevanja in ropanja v Bosni in Hercegovini. Na tem sodišcu postopki v povprečju trajajo kakšni dve leti, BiH pa je zahtevi dodala se željo, da bi te primere sodišče obravnavalo čimprej.

V ponedeljek se je nadaljevalo silovito obstreljevanje Sarajeva, zlasti njegovih zahodnih predmestij. Zaradi granat, ki so padle na neko osnovno solo v naselju Hrasno, ki je pod nadzorom muslimanskih sil, je bilo ranjenih kar 18 solarjev, eden pa je bil ubit. Zračni koridor za dostavo pomoči prebivalcem Sarajeva je se vedno pretrgan.

Poveljnik Unproforja za BiH francoski general Morillon se je v ponedeljek udeležil pogreba 39 Srbov v Bratuncu. Gre za Srbe iz vasi Kravice v vzhodni Bosni, ki so jih menda pobili Muslimani, ko so januarja kraj zasedli. Trupla so našli potem, ko so srbske sile to vas ponovno osvojile prejšnji teden. Pogrebne slovesnosti se je udeležilo nekaj sto prebivalcev teh krajev, govornik pa je bil srbski poveljnik general Milan Gvero. (Agencije)

KOMENTAR

Pogled na francoske volitve od zgoraj

BARBARA KRAMZAR

Francosko javno mnenje in tuji opazovalci so si edini: Mitterrandove socialiste je po nepregledni vrsti korupcijskih skandalov in zaradi dvostevilčne nezaposlenosti doletela pravična kazen. Pridružili so se dolgi vrsti tradicionalnih zahodnih strank - med njimi ameriskim republikancem, britanskim konservativcem ali nemski koaliciji Helmuta Kohla -, ki jih volilci nastetih držav razumejo kot sinonim za nemoc in brezup in so zato ene ze spravili z oblasti, druge pa najbrz se bodo. Kriza demokracije v zahodnih političnih sistemih, ki jo hranijo večletne hude gospodarske težave, je videti nalezljiva. Zaradi nje je demokrat Bill Clinton vzbudil neskončno upanje Americanov v pravičnejšo družbo - in zaradi nje naj bi Franciji vrnila izgubljeni ponos Jacques Chirac in (ali) Giscard d'Estaing.

Tako kot novi ameriski predsednik, ki lahko z napacnimi potezami zapravi veliko vec kot naslednje volitve - amerisko prevlado v svetu namrec -, pa bodo tudi morebitne velike napake francoske desnice za Evropo katastrofalne. Ce bodo uresnicili vse svoje predvolilne obljube, se bodo zamerili Nemciji, prav zaradi nesebicega nemškega prijateljstva pa je danes francosko gospodarstvo vsem zameram do socialistov navkljub v veliko boljsem položaju kot v drugih evropskih državah. Francoska desnica si zeli spremembe v odlocanju ES, ponoven zacetek pogajanj o liberalizaciji pogajanj o svetovni trgovini in carinah in samostojnejso denarno politiko. S tem pa bi zamajali francosko-nemsko os, ki je tri desetletja poganjala evropsko združevanje.

Ni presenetljivo, da je bil povojni duhovni oče Evrope z veliko zaceticno prav Francoz Jean Monnet. Nemška prevlada nad staro celino, ki bi neizbežno sledila umiku drugih držav iz skupnega projekta, bi zanesljivo izzvala težke mednarodne posledice za vse.

NEMCIJA

Nemški zakonik dopušča mile kazni za neonaciste

RODOLFO CALO / ANSA

BERLIN - Sodniki v Magdeburgu (nekdanja NDR) so obsodili na mile zaporne kazni (eno leto in štiri mesece, deset mesecev in deset mesecev pogojno) tri mlade »skinheade«, ker so pred enim letom sodelovali v napadu na skupino levicarjev. Včerajšnja razsodba je le zadnja na starih procesih zaradi umora in telesnih poškodb desetim osebam ob napadu kakih 60 desničarskih »skinheadov« na skupino »punkov«, ki so praznovali rojstni dan nekega njihovega tovarisa v magdeburškem lokalu Terasa na Elbi. Preiskovalci in sodstvo niso uspeli do sedaj ugotoviti, kdo je ubil 23-letnega levicarja Torstena Lamprechta. Brzkone bo morilec ostal neznan, do sedaj so na starih procesih obsodili le 18 desničarskih nasilnežev.

Včerajšna mila obsodba je ze sprožila nove polemike, saj marsikdo sodnikom očita, da so do neonacistov in drugih desničarskih skrajnežev prevec popustljivi. Docent za kazensko pravo na Svobodni univerzi v

Berlinu Joachim Bohnert je včeraj navajal, da je taka popustljivost rezultat dveh totalitarnih režimov (nacističnega in komunističnega). Nemcija ima sedaj skrajno liberalno in garantistično kazensko zakonodajo. Da bi bila mera polna, je to nasilje za nemško zakonodajo »navaden kriminal«, prav zato bi bilo po Bohnertovem mnenju zgrešeno seči po težjih obsodbah, ki bi jih narekovali politični vzgibi. Prav zato je treba na enak način obravnavati tudi napade na domove za azilante. Vseeno pa je Bohnert pri tem navedel, da bi te napadalce obtožili »namernega umora«, a kaj, ko stara razsodba zveznega ustavnega sodišča navaja, da je treba dokazati »namerni umor«. V bistvu je nemogoče dokazati, da je neki neonacist res nameraval ubivati, ko je zagnal molotovko v dom za azilante. Za nemško zakonodajo je samo »ogrozil varnost stanovalecev«, tako da so kazni bolj mile kot v primeru »namernega umora«. To pomeni, da nimajo pravega orožja proti desnemu nasilju.

BUDIMPEŠTA / ZASEDANJE SREDNJEVROPSKE POBUDE

Vrsta pobud za razvoj srednjeevropskega prostora

Razprava tudi o povezavi Trst - Budimpešta - Kijev

PAOLO LEPRI, ANSA

BUDIMPEŠTA - Včeraj se je v Budimpešti začelo dvodnevno zasedanje Srednjeevropske pobude, organizacije, ki združuje države Srednje Evrope. Poleg Avstrije, Italije, Madžarske, Poljske, Hrvaske, Slovenije in Bosne in Hercegovine sta bili včeraj po hitrem postopku za članici sprejeti se Češka in Slovaška; vse te države so mnenja, da je mogoče z regionalno kooperacijo povečati vlogo Srednje Evrope in pospešiti njen razvoj. V to smer deluje organizacija, ki je tudi tokrat prejela nove prošnje za pristop. Za članstvo so namreč zaprosile Belorusija, Ukrajina, Bolgarija in Romunija.

Zadnje zasedanje Srednjeevropske pobude je bilo novembra lani v Gradcu, ko so države članice v skupnem dokumentu poudarile posebno vlogo te organizacije pri podpiranju novih demokratičnih

držav in njihovega postopka integracije v Evropo. Na včeršnjem sestanku pa so se govorili o možnosti političnih akcij, ki so jih v Gradcu le bežno nakazali s tm, da so izvedli nekaj pobud za Bosno in Hercegovino.

Kar zadeva gospodarski razvoj pa ze deluje sekretariat te organizacije pri Evropski banki za obnovo in razvoj; operativen je postal januarja letos in nekatere države so v ta namen ze nakazale prva sredstva. Italija je, na primer, nakazala prvih 16 milijard lir. Ta sekretariat bo ocenil nacrte, ki jih predlagajo posamezne države in bo olajšal iskanje finančnih sredstev za izvedbo teh nacrto. Doslej so delovne skupine ze sestavile seznam prvih 119 nacrto na raznih sektorjih. 15 so jih ze izvedli, 16 so jih začeli izvajati, 27 jih je pripravljene, 19 so jih odobrili, nadaljnjih

42 pa se prucujejo. Ze v Gradcu so med drugim sklenili, da bodo Evropski banki za razvoj priporočili, naj podpre sedem pomembnih projektov za gradnjo velikih infrastrukturnih, med temi je tudi povezava, tako avtocestna kot železniška Trst - Budimpešta - Kijev.

To so torej teme, o katerih bodo danes razpravljali in o katerih je napovedana za pozne dopoldanske ure sklepna tiskovna konferenca. Uradni del zasedanja se je začel se le sinoči s srečanjem na madžarskem zunanjem ministrstvu, vendar je ze prišlo do nekaterih dvostranskih srečanj. Tako sta madžarski in slovenski zunanji ministri Jeszenski in Peterle podpisala sporazum o dvostranskem sodelovanju, italijanski zunanji minister Colombo pa se je z Jeszenskim pogovarjal o sodelovanju med državama.

POGLED

Tri sestavine Clintonove reforme

Pri nas smo namenili sorazmerno malo pozornosti Clintonovi reformi. Menim, da bi jo kazalo podrobno analizirati, ker je v njej veliko pocunega tudi za naše ravnanje.

Znano je, da se ogromni javni dolg ze desetletja obravnava kot osrednji problem ZDA. Predsednik Reagan je leta 1981 objavil program postopnega zmanjševanja enornega proračunskega primanjkljaja. Toda njegovi ukrepi so se kaj hitro iznicili in

javni dolg se je samo se povecal. Prav tako tudi predsedniku Bushu ni uspelo niti malo obzrdati tovrstnih negativnih tokov.

Predsednik Clinton, ki predstavlja mlajšo generacijo in zastopa sodobnejše poglede demokratske stranke, se je tega osrednjega problema lotil na nov način.

Se pred nastopom v kongresu je ameriski javnosti podrobno pojasnil poglavitne sestavine nacrto-vane reforme in zaprosil

državljanke za podporo. Odkrito jim je povedal, da bodo za zmanjševanje javnega dolga potrebna odrekovanja.

Clinton se torej globoko zaveda, da lahko racuna na uspeh reforme le, ce jo bo večina Americanov sprejela za svojo. Zato gradi na politični mobilizaciji državljanov, ki naj bi vplivali na odločitve kongresa. Dojel je, da enkratna podpora večine volivcev na predsedniških volitvah nikakor ni zadostna, temveč je to podpora treba ve-

dno znova zagotavljati ob konkretnih ukrepih.

Za izpeljavo daljnosežne reforme očitno ni dovolj opirati se samo na vrhunske ekonomiste in državni aparat. Prav v tem se Clintonov način obravnave javnega dolga bistveno razlikuje od prejšnjih dveh predsednikov, ki sta bila iz vrst republikanske stranke.

Druga novost je ta, da je najavljeno reformo zgradil na dveh med seboj povezanih glavnih vzvodih: na povečanih davkih in

zmanjšanjem zveznem proračunu. Za zdaj je bil konkreten glede davkov, manj jasen pa glede obsega proračuna. Davki naj bi se povečali za 246 milijard ameriških dolarjev. S tem pa bi se, po njegovih zagotovilih, javni dolg zmanjšal za 247 milijard dolarjev. To naj bi bil začetek nekajletnega obdobja, ko bi se zmanjševal javni dolg.

Tretja pomembna sestavina Clintonove reforme je poudarjeno progresivno obdavčevanje. Povečani

davki naj bi se nanasali predvsem na najbogatejši sloj ameriške družbe in na velike korporacije. Predsednik Clinton zatrjuje, da povečanje davkov ne bo prizadelo ljudi z manjšimi dohodki. Kritiki njegove reforme v to močno dvomijo. Toda med svojimi nastopi, s katerimi se zavzema za podporo široke javnosti, Clinton z argumenti dokazuje usklajeno in pravično porazdelitev obveznosti. Na javnost je napravil močan vtis s podatkom, da bodo povečani

pravni predvsem prizadeli samo dva odstotka ameriških državljanov, torej skupino najpremožnejših.

Veliki kapital in najbogatejši sloji so takoj začeli propagandno protiofenzivo. Dokazujejo, da bodo napovedani Clintonovi ukrepi zelo slabo vplivali na gospodarstvo nasploh in se posebej, da se bo ob tako povečanih davkih bistveno zmanjšal interes za naložbe. Grozijo tudi s povečanim odlivom kapitala v tujino.

Znacično je, da je takoj po Clintonovem govoru v

kongresu nekdanji predsednik ZDA Reagan objavil v dnevniku New York Times plačan politični oglas s takole osnovno vsebino: »Ali sem pravilno slisal? Ali resno mislijo, da naj bi tiste, ki so težko delali in bili uspešni, zdaj v neke smislu kaznovali prav za to!« To je seveda ponavljanje stare demagogije, s katero so najbogatejši sloji vedno nastopali proti progresivni obdavčitvi. Primerljani podatki pa povedo, da so velike korporacije in bogati sloji na Sved-

skem in v Nemciji pa tudi sicer v večini zahodnoevropskih držav veliko bolj obdavčeni kot v ZDA.

Precej nejasno je v tem trenutku, kako se bo Clinton konkretno lotil zmanjševanja zveznega proračuna. Ali bo predvsem zmanjšal sredstva za oborožene sile, za oboroževanje in za državni aparat ali pa bo močno zarezal tudi v zdravstvo, solstvo in socialo. Sele ko bo to povsem jasno, bo javnost dobila celostno podobo Clintonove reforme.

ETNIČNA GLASBA / INTERVJU S KRALJEM RAIJA CHEBOM KHALEDOM

Nisem brat musliman, jaz sem brat muzikant

S svojo ustvarjalno prisotnostjo je alžirsko glasbo ponesel v svet in ga z njo očaral

Za rojstvo in preboj alžirskega etnopopa ima nedvomno največ zaslug Orančan Khaled Hadj Brahim, nesporni kralj rai glasbe, neverjeten vokalist in izvajalec.

Konec sedemdesetih je osvojil Alžirijo, konec osemdesetih Evropo, v devetdesetih osvaja svet.

Khaled je neznosno karizmatična osebnost. Ko mu širok, bel nasmeh razsvetli obraz, ko mu na dnu crnih oči zagorijo nagajivi plamenčki in ko odtenki smeja pozvanja jo v njegovem glasu, se njegovi karizmi preprosto ni moč upirati. Ne na odru, ne v glasi.

Dober dan, Khaled. Kaj ste počeli od najinega zadnjega srečanja v Parizu, pomladi devetdesetega leta?

Dober dan, Tatjana. Veliko. Imel sem veliko turnej, bil sem tako rekoč povsod. In leta 91 sem začel delati novo ploščo, ki je pravkar izšla. To je vse. Aja, pa decembra sem sel v Alžirijo!

Lahko poveste kaj o novi plošči, ki ji je menda naslov Khaled?

Ne, ne! Naslov ne *Didi*. Vzemil Virgin je založnik, Barclay distributer, producirala pa sta jo Don Was in Michel Brook. Oba sem zbral s precej dolgega seznama.

D. Was je dodal ameriški zvok, M. Brook pa ni hotel denaturalizirati

raija, zeel je pravi alžirski zvok.

Ploščo ste torej posneli na prava glasbila, s harmoniko ...

Seveda. Ne maram računalnikov, ki igrajo, ceprav se jim nismo povsem izognili. Imeli smo arabski sintezator, sicer pa veliko akustičnih glasbil.

Ves, veliko glasbenikov snema plošče z računalniki in nato se jih v živo sploh ne spozna. Zdi se mi, da je treba delati s pravimi glasbeniki, z vedno istimi. Tako imam lahko vedno enako strukturo, enak zvok.

Harmoniko obožujem, harmonika je piano revni!

Fi kadim zemen (V davnih casih) ste imeli nenavadno kitaro, kitaro, ki ste ji rekli kitaro ESSO, kdaj ...

Hahaahaha hahahaha. To so moji začetki. Imel sem sedem, osem let, strašno sem si želel imeti kakšen instrument, a nisem imel denarja, sploh ne za kitaro. In spomnil sem se, da lahko kitaro naredim sam: vzel sem prazno bencinsko pločevinko, v katero sem zabodel ročaj metle, palico, naredil odprtino in na zebije navil laks. Ha! Pa se dober zvok je imela. Igral sem jo samo zunaj, na ulici, ne na pokrokih. Ne, nisem na-

TATJANA CAPUDER

stopal ...

Prav tako v davnih casih ste preigrali skladbe Nass el Ghiwan. Kako ...

Ko sem bil mlad, je imela marokaška glasba na velik vpliv, sploh glasba Nass el Ghiwan. Bila je nekaj novega, svežega. V njej je bil krik bolečine.

Takrat sem igral s skupino, ki se je imenovala 5 zvezdic, igrali smo tudi to glasbo.

Nadno sem pel in igral banjo, in ko se je razživilo, ob polnoči, enih, sem odložil banjo in zagrabil harmoniko ter igral rai.

Potem so nam na lepem preprosto dali ...

Ko sem bil mlad, je imela marokaška glasba na velik vpliv, sploh glasba Nass el Ghiwan. Bila je nekaj novega, svežega. V njej je bil krik bolečine.

Takrat sem igral s skupino, ki se je imenovala 5 zvezdic, igrali smo tudi to glasbo.

Nadno sem pel in igral banjo, in ko se je razživilo, ob polnoči, enih, sem odložil banjo in zagrabil harmoniko ter igral rai.

Potem so nam na lepem preprosto dali ...

dali javno izvajati marokaške stvari. Skregali so se z Maročani. Vlade. Tisti kreteni, ki delajo samo zgago. Res! Se sedaj me boli, ko se spomnim. Zelo me je prizadelo. Imel sem 15 let, ko so pred mojim očmi pobrali moje kolege in jih pozaprli.

Kaj mislite o politiki v glasi? Ali ni peti o ženski, alkoholu, ljubezni v arabski, alžirski glasbi pravzaprav za politika ...

Ampak to so same lepe stvari življenja! To ni politika! Ne delam politike v glasbi. Povsem samo, kar mislim in vidim. O politiki ne vem veliko. Ne briga me.

Res je, da je bil rai v Alžiriji prepovedan. Rekli so, da je vulgaren.

Nic vulgarnega ne pojem. In zahvaljujoč mladim, ki so rai v Alžiriji sprejeli, in delno svetu, je rai v Alžiriji prisel tudi v medije.

Kaksen je vas odnos do islama?

Sem pač musliman, ampak ne maram fanatizma, ki mislijo, da so bogovi. Kajti to je po muslimanskih zakonih prepovedano! Ja! Enaki so kot zegnana sodrga v Evropi! Vsi ljudje čredniške zavesti - Bratje Muslimani!

Jaz pa sem Brat Muzikant! Evo.

O rai glasbi govorijo kot o nekakšnem alžirskem bluesu.

Igral si tudi na več jazz festivalih ...

Mojo glasbo včasih uvrščajo ob bok jazzu, bluesu. Drugačna je, a vendarle. Hmm. Alžirski blues? Verjetno zaradi improvizacije. Tudi besedi. Ampak predvsem zaradi enakovredne improvizacije. In ni lahko improvizirati na ta način. To je nadgradnja. Tega ne zna vsak. Za to je treba imeti dar, občutek. Evo - občutek.

Na sceni se med mano in publiko vzpostavi nek tok, nek nenehen fluid. Povsod sem se igral in povsod se je to zgodilo: doma, v Alžiriji, v Franciji, v Ameriki, na Japonskem ...

Ko improviziras, moras zadeti pravo barvo, občutek.

Ne maram ponarejenih, nepravilnih barv! To je zgodba raija.

Zgodba raija, ki je stara že stoletja, ko so ga prepevali se pastirji. In zgodba raija, ki nosi vso bolečino pozabe, ko so ga prepevale se dame oranških nočnih klubov.

Glasbi Cheba Khaleda lahko prisluhnete nočjo v ljubljanskem mladinskem klubu K4 med disco zabavo z naslovom *Vojaki dжихada jездijo na Zahod* - verjetno boste ob njej tudi zaplesali.

NA KRATKO

Dražba za beatlomane

LONDON - V prostorih londonskega Phillipsa bo 21. aprila dražba petstotih predmetov, ki so bili v lasti nekdanjih članov skupine Beatles. Tako bodo npr. dražili klavir znamke Steinway, na kateren je John Lennon napisal pesem *Imagine*. Predmeti so zbrani iz vseh vetrov in predstavljajo celotno obdobje ustvarjanja te legendarne liverpoolске skupine.

Kitara Grestch, ki je Johna Lennona spremljala že na prvih liverpoolskih koncertih, številne fotografije, plošče z njihovimi avtogrami bodo vsekakor razveselile premožnejše ljubitelje Beatlesov. Pa se nekaj kuriozitet: scenski kostum Ringa Starra, poročni list Johna Lennona in Cynthia Powellena iz leta 1962 in z Yoko Ono iz leta 1969. (AFP)

Tretji največji zaslužek v zgodovini ameriškega filma

LOS ANGELES - Ameriško filmsko združenje (MPAA) je v letnem statističnem poročilu ugotovilo, da so kinodvorane v Združenih državah Amerike v letu 1992 zaslužile 4, 87 milijard dolarjev, kljub 2-odstotnemu zmanjšanju prodanih vstopnic (lani so jih prodali 964, 2 milijona). Čeprav je ta dohodek tretji največji v zgodovini ameriškega filma (več so zaslužili le se leta 1989 in 1990, in sicer nekaj več kot 5 milijard dolarjev), predsednik združenja Jack Valenti meni, da je tako visok zaslužek posledica višje cene vstopnic (povprečna cena je približno 5, 05 dolarja), in ne večjega obiska kinodvoran. To trditve je podkrepil s tem, da je v lanskem letu ameriškim producentom samo 36 od 431 filmov prineslo za več kot 20 milijonov dolarjev čistega dobička. (AFP)

Pavarotti s prijatelji na CD

DUNAJ - Luciano Pavarotti je lani septembra skupaj s prijatelji pop glasbeniki organiziral dobrodelni koncert v Modeni. Prisli so mnogi - Mike Oldfield, Bob Geldof, Patricia Kaas, Neville Brothers, Suzanne Vega, Sting, Lucio Dalla in italijanski Joe Cocker, Zucchero. Posnetek koncerta je zdaj pri založbi Decca izšel na laserski plošči z naslovom Pavarotti & Friends. Sting je na koncertu s Pavarottijem zapel Panis Angelicus, Zucchero je z operno zvezdo odpel Misere, Lucio Dalla pa Caruso. Aaron Neville se je odločil za Schubertovo Ave Mario, nato je Sting ponovno nastopil z Zucchero in pesmijo Muoi Per Te.

Po solo nastopih Suzanne Vega, Mikea Oldfielda, Briana Maya, Boba Geldofa in Patricie Kaas sledi zadnja pesem na plošči: Pavarotti, Sting, May, Zucchero in Dalla skupaj zapojejo Verdijevo *La Donna E' Mobile*. (STA)

ZDAJ IN NIKOLI

Cena centra

ANDREJ BLATNIK

Po tatisju, ki je trajalo malo dlje kot običajno, se je spet pričelo. Pritožbe stanovalcev mestnih središč čez prezivahno dogajanje v teh središčih namrec. Za razliko od tistih, ki jih zanima živost in ki so mnenja, da se v Ljubljani (o njej tokrat govorimo) dogaja premalo za metropolo, kaj sele prestolnico, tisti, ki hočejo svoj zasluženi počitek užiti prav v mestnem centru, menijo, da se dogaja preveč in preveč naglas.

Ce premisljam o tem konfliktu, se pocutim nekoliko shizofreno. Tudi sam stanujem v mestnem središču in ko sem se selil sem iz malone idiličnega vzhodnega primestja, ki je pomenilo navdih Marjanu Rozancu in se komu, sem se zavedal, kam grem, v dobrem in v slabem.

Tako si ne dovolim, da bi se pretirano pritoževal, ko v poletni večerni vročici za kakih sto metrov prek Starega trga proti domu potrebujem zaradi gneče vsaj cetr ure, ko mi kdo s preobteženim mehurnjem za vrati naredi lužo, v katero praviloma pade jutranji časopis, in ko vidim, da so mladi, ki se zbirajo okrog Neptunovega vodnjaka, kot že tolikokrat spet izruvali klopec okrog njega. S stisnjenimi zobmi si ponavljam, da gre pri tem za simbolno gesto, da hočejo kazati svetu stabilnih dejstev, kako so ga zmožni spremeniti, in kako se bom že odšel, ko mi bo tega preveč, saj je lažje spremeniti bivališče kot svet okoli sebe. (Z nekavliko manjšim razumevanjem opazujem, kako

smetnjaki ob vodnjaku zadostujejo le za nekaj ur odlaganja; potem se vrecke in skatle zbirajo okrog njih in dajejo svoj prispevek opevani podobni stare Ljubljane. Navno si predstavljam, da bi bilo težavo močose resiti z dodatnim kontejnerjem ali dvema in se sprašujem, zakaj komunala ustrežno ne ukrepa; navsezadnje je njena vloga nemara v tem, da svet ureja v prejšnje stanje, in ne da njegovo podobo dekadentno spreminja. Bolj ko gre za priletne reči, bolj clovek zapušačac nacelo sirino duha in bolj isce izhod v racionalnem.)

Malim vojnam proti urbanemu utripu, kakrsne izvajajo najbolj bojevit Ljubljanski centralni mesanci, je težko najti kako zahodnjasko vzporednico.

Podoba tipičnega mesta konca tisočletja je takaka, da so najbolj cenjene bivalne cetrti locirane na obrobju, središče pa je namenjeno bodisi zgolj poslovnim stavbam bodisi nudi prebivališče, ki si ne morejo privoščiti miru in udobja, kakrsnega nudi dom na obrobju. Center ima svojo ceno, in ta vključuje hrup, hektiko, nered, razkroj, bi lahko patetično rekli.

Zdi se, da je prepričanje, kako je stanovanju v središču mesta zagotovljen enak mir in spokoj kot v cetrti na obrobju, slovenska posebnost. Seveda jo lahko logično pojasnjujejo, ne nazadnje s pomanjkanjem urbanih tradicij, ki opravčujejo in utemeljujejo tudi kako nočno živahnost, s pomanjkanjem,

ki nam velikokrat hodi navzkriž.

A vse to so kvazisocioloske zastranitve, ki morda poročajo o svetu, v katerem živimo, sožitja vanj pa ne bodo prinesle. In tisto, kar me pri teh ponavljajočih se konfliktih med javnim in zasebnim življenjem (za to v nekakšni zelo ogoljeni različici namreč gre) bega, je očitna nenadjarjenost odločujočih, da bi poskrbeli za sožitje različnega. Najcinkoviteje ga je mogoče doseči tako, da poskrbimo, da se različno sploh ne sreča.

Alternativna kultura ze lep cas sama ponuja, da bi sla v geto na Metelkovo, torej stran od centra, v okolico, kjer je gostota stanovalcev in s tem nezadovoljnih občanov manjša kot, recimo, v Trnovem. Vendar se tisti, ki imajo v rokah skarje in platno Ljubljane, kar nekako izogibajo izkoristiti to priloznost. Namesto tega bo po njihovah nacrtih KUD France Peseren v Trnovem (kot ze zapisano: najbolj liberalno kulturno prizoriste v Ljubljani) dobil novega sosesa, ki bi potreboval mir in tisinu; dolgo pričakovani in nujno potrebni materinski dom. Gre za se enega v nizu spodrsiljav, ki jih gre pripisovati tudi odsotnosti urbane ga nacina misljenja? Ali pa je kdo ocenil, da KUD s svojo resno dejavnostjo pridobiva prevec simpatij in da je v borbi za podobo javnega prostora potrebno ustrezno okrepiti nasprotnikovo stran?

IMPROVIZIRANA GLASBA

Limpe Fuchs med izzivalnostjo in iskanjem ritma

Koncert, ki je bil 18. 3. v gledališču Glej

RAJKO MURŠIČ

Kar zadeva sodobnejšo (improvizirano) glasbo, je bilo v zadnjem času cutiti koncertno praznino, saj po januarskih nastopih Rove, Marca Ribota in Voodoo Freicore ni kazalo, da bo pred Drugo godbo se kakšen koncert sodobne glasbe. Na srečo je pripravilo Društvo za vzpodbujanje in napredek nove glasbe, Muzina, nastop nemške glasbenice Limpe Fuchs, ki nas je spomnil, da se po nekaterih evropskih dezelah se zmeraj spreha duh Cagoevskega performansa.

Limpe Fuchs je 52-letna perkusionistka iz Alter Pfarrhove v bližini Münchna in deluje že od začetka 60. let, ko je med drugim bobnala v skupini Munich, kasneje pa je s kitarjem in glasbenikom Paulom Fuchsom začela izvajati projekt pod nazivom *Anima Musica*, ki se je v 80. prevesil v samostojno delovanje in nastopanje. Limpe Fuchs je doslej izdala 9 plošč, tik pred izidom pa je najnovejši solistični projekt *Fortgang*. Sodelovala je tudi z jazzovskimi improvizatorji (A. Mangelsdorf, M. Crispell), predvsem pa s koncertnim pianistom F. Guldo. V zadnjih dveh letih je že dvakrat obiskala Slovenijo, nazadnje na povabilo skladatelja A. Kumarja.

Klasični performans ima svoje dobre in slabe plati - zaradi slednjih (pretenciozni konceptualizem, glumastvo, ignoranca do poslušalstva ...) je v zadnjem času precej pozabljen, ceprav ni rav-

no tista oblika nastopa, ki bi jo bilo treba povsem zavreči, se posebej, ker omogoča veliko igrive improvizacije in nestandardnih prijemov. L. Fuchs je v svojem predolgem nastopu (trajal je dobro uro in pol) v skladu s pravili performansa po eni strani navdusevala, po drugi pa razočarala kaksnih 30 poslušalcev. Navdusila je z igrakanji s čistim zvokom, se posebej na prirejenih instrumentih. Bogastvo alikvotnih tonov krasi instrument, katerega osnova je medeninasta palica (kot pri koncertnih zvonovih), ki je prek zice pripeta na prebodoeno opno bobna, ki visi na visokem stojalu. Rezoniranje palice oz. polne cevi, zice in opne se dopolnjuje v »simfonijo« alikvotnih tonov iz celega zvočnega spektra. L. Fuchs je sicer uporabljala se nekaj tolkal (s spostovanja vredno tehniko), vendar je na nekaterih prirejenih bobnih z monotonim »iskanjem« zvoka pretiravala in nekajkrat izgubila rdečo nit. Ritmično je bilo bobnanje premalo raznoliko, tudi uporaba vokala ni zapolnila muzikalne »praznine«, odveč je bilo nekaj »teatralnih« vložkov.

Vse skupaj bi lahko strnili v oceno, da bi ob bolj premišljeni izbiri zvočnega materiala in dinamičnem sprehajanju med glasbilo, razporejenimi v prostoru, L. Fuchs ob pravi časovni meri brezrezervno navdušila, tako pa je pokazala le nekaj zares »svetlih« zvočnih točk.

Apel likovnim umetnikom

Onkoloski oddelk otroške klinike UKC je na pobudo nekaterih kulturnih, znanstvenih in družbenih delavcev izoblikoval organizacijski odbor pod vodstvom dr. Borisa Gombaca, direktorja Narodnega muzeja, ki bo skušal pomagati pri reševanju perečih problemov otroške klinike.

V ta namen bodo na različne načine zbirali sredstva za odkup enega ali dveh stanovanj, namenjenih za bivanje malih pacientov iz oddaljenih krajev Slovenije. Zdravniki namreč poudarjajo, da bi se uspešno zdravljenja bistveno povečala, če bi bili z otroki lahko njihovi starši, kar pa v prostorih bolnišnice ni mogoče.

Odbor za donatorstvo v korist otroške onkologije zato poziva vse slovenske likovne umetnike, da s svojimi prispevki v obliki risb, grafik, slik in kipov omogočijo razstavo z dražbo, ki jo odbor namerava organizirati 31. marca.

Umetniki naj sami določijo prodajne cene, umetniška dela pa bo sprejemal predstavnik Narodnega muzeja v Ljubljani, na Prešernovi 20 v dopoldanskih urah, najkasneje do 26. marca 1993.

V imenu tistih, ki so jim umetniška darila namenjena, se odbor najprizrečneje zahvaljuje vsem, ki jim nameravajo pomagati. (P.R.)

IZŠLO JE... / KNJIGE

Tri izvirne pesmarice založbe Mondena

TONE D. VRHOVNIK

Jurij Hudolin: Ajd-bog in pticvolkkaca, zbirka Arion, Mondena, Grosuplje 1993, broširana vezava, cena 1490 Sit.

Na včerajšnji tiskovni konferenci in Društvu slovenskih pisateljev je Hudolin opisal temo svoje poezije kot "gozd v svoji glavi", iz katerega upodablja zivalska, pravljicna ali vsaj nestvarna bitja v "pesmih, ki iscejo grozo, iscejo gnus in premišlujejo o pokoncanju in smrti. Vendar na prepričujoč način", kakor pise v spremni besedi Daneta Zajca. Gre za avtorjev prvenec, v pripravi pa je že novo delo tega mladega slovenskega pesnika. Omeniti velja, da bodo vse tri knjige, ki so jih včeraj predstavili, po besedah urednika zbirke Iva Frbezarja, ki jih je hkrati tudi oblikoval, izšle tudi v bogatejši, bibliofilski izdaji na ročno izdelanem papirju DO Vevce.

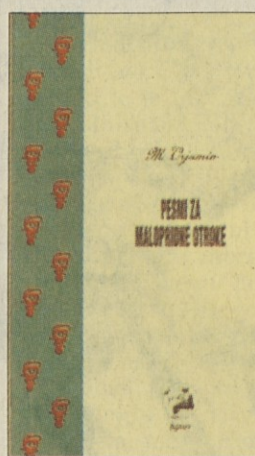
Novica Novakovič:

Fatamorgana ali Kan-kan nekega klovna, zbirka Arion, Mondena, Grosuplje 1993, broširana vezava, cena 1490 Sit.

Novakovič, ki smo ga iz prve zbirke - Raztegljive tetovaze - poznali kot pesnika nadrealistično sanjske motivike, se je v zadnjem obdobju ukvarjal s sonetno formo in jo poskusil združiti z nadrealistično fantazijo v novo enoto. Boris A. Novak je na tiskovni konferenci dejal: "V najboljših sonetih avtor prestopa iz zanj značilnega jezikovnega humorja v svojevrsno lirčnost, ki najbrz predstavlja smer nadaljnega razvoja poetike tega samosvojega in nadarjenega pesnika." Brane Senegacnik v spremni besedi dodaja, da trenutno na Slovenskem ni avtorja, ki "bi tako jasno in neposredno pisal ludistično poezijo, poezijo igre z jezikom, a tudi z realnostjo".

M. Vrjomin: Pesmi

za malopridne otroke, zbirka Arion, Mondena, Grosuplje 1993, broširana vezava, cena 1680 Sit.

Avtor, ki ustvarja pod psevdonimom M. Vrjomin, se je namenoma izogibal locilom in ze s tem nakazal, da stavi bolj na poezijo kakor aforistiko. Urednik knjige Zdravko Dusa je na tiskovni konferenci poudaril, da je v casu, ko minimalizem ni vec v modi in so se pesniki kratke oblike usmerili predvsem na trdno formo haikuja, knjiga sveza in komunikativna. Urednik zbirke Ivo Frbezar je nato pripomnil, da so knjigo z zanimanjem prebirali ze tiskarji v tiskarni. Pesmi za malopridne otroke so torej neke vrste odgovor tako na izginjanje poezije v končno točko (tisino) in hkrati protiaargument vse manjši popularnosti poezije na Slovenskem.

NOVICE

Diana novi minister za kmetijstvo

RIM - Demokristjan Alfredo Diana je bil sinoci imenovan za novega ministra za kmetijstvo. Prevzel je mesto strankinega somisljenika Fontane, ki je v nedeljo odstopil. Diana je star 53 let in je bil do pred kratkim predsednik združenja Confagricoltura.

Priprave na deset italijanskih referendumov

RIM - Organizacijski stroj italijanskega notranjega ministrstva je že stekel: treba je pripraviti kar 10 referendumov, ki bodo potekali 18. in 19. aprila in katerih se bo udeležilo kar 48 milijonov (23 milijonov moski in 25 milijonov žensk) volilnih upravičencev.

Za Mattiolija zahtevali izpustitev na prostost

MILAN - Tukajšnje sodišče je proučilo zahtevo enega najvidnejših Fiatovih voditeljev Francesca Mattiolija po izpustitvi na zacaso svobodo. Sodisce se se ni odločilo, saj baje obstaja nevarnost, da bi Mattioliju uspelo vplivati na priče, če bi ga izpustili na prostost. V svojem posegu je Mattiolijev zagovornik Chiusano skušal dokazati, da Fiat, ki ima letno 60 tisoč milijard lir prometa, ni imel nobenega interesa, da se zagotovi nekaj milijard javnih zakupov in da torej njegovi ljudje niso podkupovali javnih funkcionarjev in politikov.

ES bo preklcala prepoved izvoza mesa iz Sev. Italije

VERONA - Kaze, da bodo evropske oblasti kmalu preklcale prepoved uvoza italijanskega mesa, vsaj iz italijanske pokrajine Veneto, medtem ko bi prepoved izvoza morala se obveljati za južne pokrajine Basilicata, Kalabrijo, Kampanijo in Apulijo, kjer se obstajajo žarišča slinavke in parkljevke.

Odprta preiskava na račun Fusarolija?

TRST - Državno pravdnistvo iz Trsta naj bi na račun Paola Fusarolija, izrednega komisarja Avtonomne ustanove za trzasko pristanišče (EAPT), odprlo preiskavo na podlagi prijave, ki naj bi jo vložilo podjetje Crismani. Slednje se ukvarja s čiščenjem vodnih površin in odnasanjem odpadnih materialov. Neki ameriški ladij naj bi bilo zasolilo račun (govori se o 800 milijonih lir), zato naj bi Fusaroli zacaso pooblastil neko drugo podjetje, Ocean, ki je bilo pripravljeno, da delo opravi za 200 milijonov. S tem se pri Crismaniju niso sprijaznili, čes da jih je oskodoval, in naj bi se bili obrnili na sodišče.

KORUPCIJA / ŠE PRESENEČENJA

"Obvestilo" tudi za Sterpo (PLI) Spet škandal o "zlatih rjuhah"

Voditelj nekdanje socialistične levice Signorile je bil med afero minister Sterpa: Sem ogorčen, ker sem o vsem tem zvedel le od novinarjev

RIM - V raznih podkupovalnih aferah, ki se siri po vsod po državi, sta se včeraj zrasla tudi voditelj nekdanje socialisticne levice Claudio Signorile in državni podtajnik liberalne stranke Egidio Sterpa. Oba sta prejela od sodnikov obicajno jamstveno obvestilo in za njiju bodo preiskovalci cimprej zahtevali odvzem parlamentarne imunite-te.

Sterpa, ki je bil pred izvolitvijo v parlament novinar milanskega dnevnika Il Giornale, je vpleten v preiskavo o tako imenovanih crnih fondih za finansiranje tecajev za poklicno

usposabljanje v Lombardiji. Jamstveno obvestilo so, poleg Sterpe, dobili tudi tajnik liberalne stranke Renato Altissimo in republikanica Antonio Del Pennino in Girolamo Pellicano. Za njih je to že drugi oziroma tretji sodni poziv. Sterpa je rekel, da je popolnoma nedolzen in je izrazil ogorčenost, da je o svoji vpletenosti v sodno preiskavo izvedel se le od neke tiskovne agencije.

Signorile je dobil jamstveno obvestilo v zvezi s skandalom o takozvanih zlatih rjuhah, zaradi katerega so se pred leti zrasli v tezavah nekateri vidni voditelji državnih

zeleznic. Socialisticni politik je bil takrat minister za prevoze. Sodniki sumijo, da je na nekacin "pomagal" podjetniku Eliu Grazianu, ki je prodajal zeleznicni rjuhe za spalne vagone.

Preiskovalci so ugotovili, da je bila licitacija "usmerjena" in da so nekateri vidni politiki in upravitelji nezakonito pomagali Grazianu. Afera je izbruhnila pred enajstimi leti. Vanjo je bil neposredno vpleten tudi tedanji predsednik državnih zeleznic Ludovico Ligato, ki je kasneje v rojstnem mestu Reggio Calabrii padel pod strel organiziranega kriminala.

Nekdanji minister Claudio Signorile

Hišni pripor

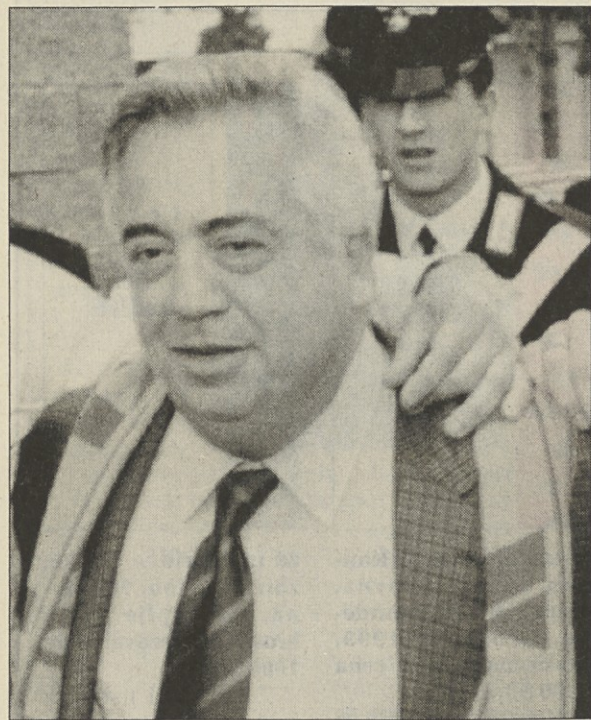
PORDENON - Pordenonski sodniki so potrdili hišni pripor za nekdanjega socialisticnega parlamentarca Francesca De Carlja (na sliki), ki ga obtozujejo, da je izsiljeval in prejemal podkupnino. Gre za preiskavo v zvezi s financiranjem javnih del, ki so jih dali v zakup v Furlaniji po potresu leta 1976.

Medtem pa se niso aretirali furlanskega podjetnika Luigija Cimolaija, nekdanjega predsednika pordenonskih industrijcev. Obtozujejo ga podkupovanja v zvezi z gradnjo cest v zahodni Furlaniji.

ZADEVA »ČISTE ROKE« / V NEDELJO ZVEČER SE JE Z LASTNIM LETALOM VRNIL IZ LONDONA

Predsednik Ciarrapico v ambulanti zapora odgovarja na vprašanja javnega tožilca

Njegov odvetnik upa v skorajšnjo izpustitev - Predlog o akciji za odkup delnic Rome

RIM - Giuseppe Ciarrapico je začel včeraj malo pred poldne v rimskem zaporu Regina Coeli odgovarjati na vprašanja javnih tožilcev Antonina Vincija in Roberta Cavalloneja o zadevi SAFIM. Predsednika Rome so prepeljali v zapor v nedeljo kasno ponoči, potem ko so ga malo prej aretirali na rimskem letališču, kamor je prišel iz Londona z letalom njegove letalske družbe Air Capitol. Ob prihodu je povedal, da se je potem, ko so izdali sodniki zanj zaporni nalog, pomudil v Londonu na zdravniških pregledih.

Ciarrapico si je nadejal, da se ga bodo obvrnili v Italijo sodniki »usmilili« in mu dovolili sprejem v bolnišnico prav zaradi sibkega zdravlja, a tako ni bilo. Po aretaciji so ga najprej pre-

se zasnili v zaporu bivši podpredsednik EFIM in sin bivšega predsednika republike Mauro Leone, odvetnik Marco Squatriti, dan kasneje bivši upravitelj družbe Italsanit Ugo Benedetti in ravnatelj ITALFIN Eugenio Iannelli, medtem ko so bivešemu upravitelju SAFIM vročili zaporni nalog na domu, kjer je čakal v hišnem priporu na razplet druge podkupninske afere.

Aretacija Giuseppa Ciarrapica je dvignila predvsem v Rimu mnogo prahu. Navijaci Rome se sedaj sprašujejo, kaj bo z njihovo nezamenljivo »nedeljsko ljubico«. Vse kaze, da je taces najpomembnejši problem glavnega mesta prav usoda Rome. Da je res tako, prica tudi predlog rimskega župana Franca Carara. Slednji predlaga nekako ljudsko delnicarsko kampanjo: kakih 40.000 Rimljanov naj bi kupilo delnice kluba, s čimer naj bi postali lastniki Rome. Za predsednika naj bi izvolili vidno rimsko osebnost, na primer Antonella Vendittija, nov nekaterih podjetij njegove družbe ITALFIN '80 za skupnih 286 milijard lir, poleg tega pa naj bi tudi z laznimi fakturami odtegnil za 36 milijard lir družbi SAFIM. Podjetnik je včeraj odgovoril na vsa zastavljena vprašanja, je povedal po zaslišanju njegov odvetnik, ki si nadeja, da bodo klienta kmalu spustili iz zapore.

Z aretacijo Giuseppa Ciarrapica je pravica »zaslepla« vse nezavidljive protagoniste zadeve SAFIM. Pretekli četrtek so

»Kralj mineralne vode« na nogometnem prestolu

RIM - Giuseppe Ciarrapico, 58-letni odvetnik, se je »uradno« pojavil v rimskih gospodarskih krogih leta 1980, ko je vstopil v podjetje FIDIECO. Malo po njegovem prihodu je družba spremenila ime: postala je finančna družba ITALFIN '80. Ciarrapico je postal njen pooblaščen upravitelj in glavni ravnatelj.

Predsednik Rome je zgradil svoj gospodarski imperij na valovih mineralne vode. Je lastnik podjetja Acque e Terme di Bognanco in pooblaščen svetovalec ustanove Fiuggi. Pred kratkim je prodal Raulu Gardiniju podjetji Recoaro in Pejo, sklenil pa je tudi trgovsko pogodbo za mineralno vodo Fiuggi.

Ciarrapico je mesetaril tudi izven ozjega kroga mineralnih vod. Je last-

nik rimske klinike Quisisana, nadzoruje vrsto krajevskih kasin in letalsko družbo. Pred dvema letoma je za ceno 50 milijard lir odkupil od dedicev prejšnjega predsednika Dina Viole nogometno društvo Roma. Odkar je postal VIP osebnost, se ne izogiba mendenih priložnosti. Kaj bi se, ko pa je tudi lastnik najbolj znanih in »zgodovinskih« rimskih kavarn: Casina Valadier in Rosati.

Sam je sebe označil za »zeleznega Andreottijevca«. Pred zadnjo sodno afero je imel že opravka s sodstvom: prvič ob krachu Banca Ambrosiana, drugič obstecaju Casine Valadier. Obakrat se je izmazal ne da bi okusil jece.

Tokrat se je vsa zadeva razpletla nekoliko drugače...

PREISKAVA / UMOR V SAN PATRIGNANU

Francesco Muccioli zavrnil vse obtožbe

Ustanovitelj terapevtske skupnosti trdi, da je za umor Roberta Maranzana izvedel šele čez kakšen mesec

Laura carpinelli je na policiji pričala o dogodkih v San Patrignanu (Telefoto AP)

RIMINI - Vincenzo Muccioli, ustanovitelj terapevtske skupnosti v San Patrignanu, je na verrašnjem zaslišanju zavrnil vse obtožbe na svoj račun. Tako piše v tiskovnem sporocilu, ki ga je Muccioli objavil po zaslišanju in v katerem se navaja, da je sodnikom nudil izcrpna pojasnila o vsem, česar so ga obtoževali. S casnikarji pa se ni zadržal, čes da ima veliko obveznosti, ki jih je te dni za nemaril, predvsem pa mora spet najti potrebni notranji mir, predno se vrne med »svoje fante« v San Patrignanu.

Muccioli je osumljen, da je pomagal Alfiu Rusu, Ezio Persicu in Giuseppeu Lupu, ki so obtoženi umora Roberta Maranzana. Poleg tega naj bi tudi oviral samo preiskavo. Njegov odvet-

nik je včeraj povedal, da ni nobenega neposrednega dokaza, ki bi obremenjeval Mucciolija: »Obstajajo samo posredni dokazi, ki si jih je mogoče razlagati na dva nacina, eden je v prid, drugi v skodo.« Po njegovih besedah včerašnjem zaslišanju ne izboljšalo ne poslabšalo položaja ustanovitelja terapevtske skupnosti. Potrdil je, da je Muccioli za umor izvedel šele kakšen mesec kasneje: tistega usodnega 5. maja naj bi mu bili dejali, da je Maranzano pobegnil in je zato odobril, da ga isčejo. Z avtomobilom, s katerim naj bi fanta iskali, pa so dejansko odpeljali njegovo truplo. Poleg tega ni poslal v neko drugo skupnost nekaj moznih pric: odli naj bi bili na lastno zahtevo. Nadalje je zavrnil

obtožbo, čes da je Muccioli preiskovalce preusmeril v drugo sobo in ni pokazal tiste, v kateri je prebival mladenec in kjer so ga do smrti pretepli.

Na komisaratu, kjer so zasliševali Mucciolija, se je nenapovedano včeraj pojavila Laura Carpanelli, ki s svojima dvema otrokoma živi v San Patrignanu in ki je prejšnje dni med televizijsko oddajo Gada Lernerja in zatem v pogovoru s casnikarji govorila o nasilnih metodah, ki naj bi jih v skupnosti uporabljali. Novinarjem je dejala, da je pršla na lastno pest in pristavila: »Prejela sem zaupne vesti in sem se obrnila do preiskovalcev, naj vztrajajo in se nekaj stvari razjasnijo. So ljudje, ki bi znali kaj povedati.«

PREISKAVA / OBTOŽEN JE GOLJUFJE

Val solidarnosti z vodjo rimske Caritas Di Liegrom

Duhovnik je v glavnem mestu pomagal revnim in priseljencem

RIM - Po zapornem nalogu predsedniku Rome Ciarrapicu je konec preteklega tedna v italijanskem glavnem mestu močno odjeknilo drugo jamstveno obvestilo, ki pa ni oplazilo ne politika ne podjetnika, pac pa tamkajšnjega ravnatelja dobrodelne ustanove Caritas. Msgr. Luigi Di Liegro je bil obtožen poskusa goljufije na račun Pokrajine Rim in slabega ravnanja s priseljenci iz Somalije, ki so jih bili sprejeli v rimskem hotelu Giotto.

Vso zadevo je zakuhal bivši rimski občinski odbornik Giovanni Azzaro (KD), ki je bil svojcas zadolžen za vprašanja priseljencev. Le-ta je prijavil Di Liegro zaradi njegovih izjav nekemu casopisu.

Jamstveno obvestilo duhovniku, ki se dolgo let bori za dostojanstveno življenje ubogih, rezevez in se posebej priseljencev iz drzav izven Evropske skupnosti, je izzvalo pravi val solidarnostnih izrazov obtožencu. Vatikansko glasilo Osservatore romano piše, da je vsa zadeva presenetljiva, in dodaja, da je Di Liegro vsa zadnja leta med drugim tudi zigosal slabo upravljanje socialnega skrbstva v Italiji nasploh in v Rimu se posebej.

Po mnenju Guida Bertolasa, vodje oddelka za socialne zadeve pri predsedstvu vlade, predstavlja sodni ukrep dodatno nepravilnost za najbolj revne in emigrirane družbene sloje. Tajnik sindikata CISL Giorgio Alessandrini je v tiskovni noti izrazil solidarnost Di Liegru, obenem pa je omenil izredno težke pogoje, v katerih delujejo tisti, ki želijo pomagati revnemu socloveku. Italija je v tem pogledu na psu, brez jasnih programov, brez sredstev. Ob pomankanju državnih ustanov opravljajo potrebno solidarnostno delo prostovoljne organizacije, se te pa so sedaj pod presenetljivim udarom sodstva.

Včeraj se je oglasil tudi vodja politicnega tajništva KD Pierluigi Castagnetti. Tudi on je solidaren z duhovnikom, saj je »za tistega, ki si je postavil za življenjski cilj pomoc najbolj revnim, povsem nemogoče, da bi zakrivil kazniva dejanja v obtožnici.«

Tudi sam Di Liegro je o vsej zadevi povedal svoje, in to le z enim »malim« vprašanjem: »Kaj je storil Azzaro z 19 milijardami lir, ki jih je Obcina nakazala za pomoč revnim in priseljencem?«

Odgovor nanj bo treba poiskati v sodni dvorani...

INFLACIJA / TRST VODI

Inflacija v Italiji v zadnjem letu padla na 4,2 %

Zmanjšanju inflacije botrovala predvsem recesija

RIM - Rast inflacije v Italiji se je marca spet upocasnila. Seve, nekatera mesta, kot so Genova in Bologna, so dosegla skoraj »švicarsko«, se pravi zelo nizko, rast inflacije. Po drugi strani pa so se ziviljenjski stroški v Trstu v zadnjem letu po zadnjih statistikah najbolj podrazili (5,3 odstotka).

Skratka, podatki so nekoliko protislovni in je pac odvisno, iz katerega zornega kota gledamo na naraščanje cen. Glavni podatek je naslednji: v Italiji so se ziviljenjski stroški marca zvisali za 0,2 odst., na letni bazi pa za 4,2 odst., kar je manj kot v Nemčiji, kjer trenutno znasa inflacija 4,3 odstotka. Podatek sam po sebi bi bil kar spodbuden, ce temu padcu inflacije ne bi botrovala huda recesija, bolj kot okrepitev italijanskega gospodarstva.

V Trstu se je inflacija v primerjavi s prejšnjim mesecem povecala za 0,1 odstotka, kar je v primerjavi z drugimi italijanskimi mesti (Bologna 0,3, Milan 0,2, Turin in Genova 0,3) odločno manj. Na let-

ni ravni pa znasa inflacija v Trstu 5,3 odstotka, kar je nad italijanskim poprecjem (Bologna 3,8, Genova 3,6, Milan 4,1, Turin 5,2). Najbolj sta se podrazila elektricni tok in pa gorivo (+0,6 odstotka), sledijo zdravstvene storitve (+0,5 odstotka), oblacila (0,4), prevozi (0,3) in prehrana (0,1). V primerjavi s prejšnjim mesecem se stanovanjske najemnine, hišne potrebscine in druge storitve niso podrazile. V zadnjem letu je najbolj poskocila cena zdravstvenih storitev in sicer kar 14,6 odstotka, najmanj pa se je podrazila hrana, katere cena je v primerjavi z marcem lani poskocila za 1,4 odstotka.

Ce se nekoliko ozremo po Evropi in sicer kar zadeva države ES in OCSE ugotovimo, da ima najvisjo inflacijo Turcija, kjer dosega 59,8 odstotka. V Nemčiji (samo v zahodnih dezelah) je inflacija trenutno 4,4 odstotka, najnizja pa je na Danskem, kjer znasa 1,8 odstotka. Poprečna inflacija v državah OCSE (brez Turcije) je bila konec letosnjega januarja 3,2 odstotka.

POLITIKA / V NABITO POLNI DVORANI CRISTALLO

Sodnik Ayala predstavil Demokratsko zavezništvo

Posl. Bordon: Rešiti tudi "volilne" probleme slovenske manjšine

SANDOR TENCE

TRST - Sodnik in trenutno poslanec PRI Giuseppe Ayala, ki se - kot je sam povedal - le zacasno ukvarja s politikom, je sinoci "krstil" trzasko Demokratsko zavezništvo, ki se tudi pri nas predstavlja kot reformator sedanega političnega sistema. Ze sama prisotnost občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano Cristallo, dokazuje, da vlada za to gibanje veliko zanimanje v upanju, da se bo tudi s takimi pobudami v Italiji vendarle nekaj konkretnega spemenilo. Sinocna manifestacija se je osredotocila predvsem na aprilske referendume, na katerih Demokratsko zavezništvo poziva volilce, da prekrizajo znak DA. Prireditelj v Cristallu je nudila tudi priloznost krajevnim pobudnikom zavezništva, da pojasnijo svoja gledanja na trzasko politično in družbeno zivljenje.

Franco Del Campo (nekdanji svetovalec KPI in trenutno med voditelji socialisticnega krožka Rosselli) je izrazil upanje, da bo kmalu tudi v Trstu končno zapihal nov politični veter. Demokratsko zavezništvo hoče biti glasnik naprednega in strpnega dela

Pred manifestacijo v Cristallu je posl. Ayala spregovoril tudi trzaskim univerzitetnim studentom (f. Ferrari/KROMA)

mesta, ki je sicer preveč tih in previden pred ekseci nestrpnosti, podobnim tistim, ki so prili do izraza v TV oddaji "Milano, Italia". To je tudi mnenje univerzitetnega profesorja Giacoma Coste. Po njegovem ima Trst se malo možnosti, da se resi pred propadom, zato mora cimprej izkoristiti vse priloznosti, ki mu jih nudijo okoliscine. Otrsti se mora občutka stalne obkoljenosti in navezati normalne odnose ne samo z Rimom in Vidmom, a tudi z Zagrebom in Ljubljano.

Bruna Cutroneo (skupina 54) je pozvala vse občane, naj premostijo malodusje in zbežnost ter naj se angazirajo za reformo politike. Poziv mladim, naj izkoristijo priloznost aprilskih referendumov in naj glasujejo DA, pa je naslovil Andrea Notarnicola. Podporo dela katoliškega gibanja, je izprical predsednik ACLI Franco Codega.

Poslanec Willer Bordon je rekel, da Demokratsko zavezništvo ni in ne bo postati stranka ali

stranica, njegov cilj je, da bo z volilno reformo lahko prislo do korenitih sprememb pri vodenju države. Rekel je, da spoustuje, a ne razume "mnogih prijateljev", ki so se opredelili za NE. Po njegovem je ta izbira v marsicem le obramba starega sistema, kot dokazuje stalisce, ki ga je proti referendumom zavzel nekdanji tajnik PSI Craxi, po Bordonovem mnenju največji zascitnik prezivele nomenklature.

Bordon je rekel, da se bo Demokratsko zavez-

ništvo borilo tudi proti naraščajočemu nacionalizmu na Trzaskem. Večinski volilni sistem po njegovem ne bo oskodoval slovenske manjšine v Italiji, ki pa se bo morala - v sodelovanju z demokraticnimi silami - resno angazirati za dosego zajamčenega parlamentarnega zastopstva. Demokratsko zavezništvo - je poudaril poslanec - si ne predstavlja resne večinske volilne zakonodaje, ki ne bi zagotavljala narodnim manjšinam ustreznih pravic.

NOVICE

Srečanje med sindikati in odborštvom za prevoze

TRST - Včeraj je bilo v Trstu predvideno srečanje med dezelnimi tajnistvi CGIL-CISL-UIL in predstavniki dezelne vlade o vprašanju krajevnih javnih prevozov. Sindikalni predstavniki so izrazili veliko zaskrbljenost glede perspektiv tega sektorja zaradi 20-odstotnega znižanja dezelnih prispevkov; na osnovi teh ukrepov bo delovno mesto izgubilo okrog 500 delavcev. Sindikalne organizacije ugovarjajo, da po prvem srečanju, ki je bilo pred mesecem dni, se ni prislo do resničnega soocanja, za katerega so se dogovorile zainteresirane stranke, da bi na tej osnovi pripravile vse potrebne ukrepe o racionalizaciji in reorganizaciji prevozov. Sindikalni predstavniki so tudi obsodili dejstvo, da med Dezelo in Pokrajinami prihaja do hudih institucionalnih konfliktov na osnovi dezelnega zakona st. 1/93. Sindikat postavlja vrsto zahtev, na osnovi katerih bi se po njegovem mnenju morala odvijati razprava o reorganizaciji služb. Napovedal je tudi splosno stavko za 26. t.m.

Grozil je s samomorom zagotovil pa si je delovno mesto

BERGAMO - 30-letni delevce iz Bergama je zagrozil, da se bo vrgel s spomenika padlim v Sarnicu in na tak nacin izrazil svoj protest zaradi pomanjkanja delovnih mest. V teku dveh ur pa si je zagotovil delovno mesto. Bachisio Denti, tako je ime bergamskemu delavcu, je obrazložil, da se nahaja v brezupnih težavah in da neobhodno potrebuje delovno mesto. Odlocujočo besedo je imel podjetnik Mauro Pezzini, ki je Dentiju zagotovil delovno mesto.

Na Trbižu zapri vlečne naprave

TRBIZ - Zaradi pomanjkanja snega bodo z danšnjim dnem zapri vse vlečne naprave na Trbiskem. Tako sporoča Konzorcij turistčnih služb s Trbiza in Nevejskega sedla. Naprave na Nevejskem sedlu bodo odprte do 25. t.m.

S streli spodil jehovca

GENOVA - Nekajkrat je ustrelil v zrak: tako je ukrenil 45-letni Genovčan, da bi dvema jehovcem preprečil vstop v svoje stanovanje. Dogodek se je pripetil v kraju Ceranesi v predmestju Genove, nani pa sta opozorila Jhovca, ki sta se prestrašena obrnila na karabinjerje. Genovčan je obrazložil, da je bil ze navelican nadlegovanja Jhovcev, ki ga niso pustili pri miru. Karabinjerji so vsakev v njegovem stanovanju zaplenili vec lovskih pusik, ki so bile sicer redno prijavljene.

RIM / OB NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE SCALFARA

Tri rimske sodne dvorane poimenovane po žrtvah mafije

Spominu padlih sodnikov so se poklonili najvisji predstavniki italijanske države (Telefoto AP)

RIM - Tri sodne dvorane rimskega prvostopenjskega sodišča poimenovali po sodnikih Rosariu Livatinu, Giovanniju Falcioneju in Paulu Borsellinu, treh predstavnikih sodstva, ki jih siciliska mafija neusmiljeno pobila. Slavnosti na sodiscu se je udeležil predsednik republike Scalfaro, predsednika obeh vej parlamenta Spadolini in Napolitano ter minister za sodstvo Conso, ki je v svojem govoru poudaril, da so trije sodniki lahko simbol nacionalne enotnosti in solidarnosti v boju proti organiziranemu kriminalu. Pred njim je predsednik prizivnega sodišča Vela izrazil željo vseh sodnikov, da bi končno lahko delovali v miru in brez pritiskov.

VIDEM / POGOVOR S SERGIOM BERLINGUERJEM

Videmski župani o osimski coni

RUDI PAVSIC

SPETER - Vodja italijanske komisije na pogovorih med Italijo in Slovenijo o nadgradnji Osimskih sporazumov Sergio Berlinguer bo sprejel župane obmejnih občin z Videmskega, da bi se z njimi porazgovoril o vprašanju proste industrijske cone. Tako je na skupščini Severne lige v Spetru najvil senator Rinaldo Bosco.

Posvet je bil prvenstveno namenjen prav možnosti, da bi v teh krajih nastala prosta industrijska cona, ki jo predvidevajo Osimski sporazumi. O tem je senatorja Bosca seznanil sam spetski župan Firmo Marinig, ki je Bosca povabil na zupanstvo in mu podrobno orisal predlog Obcine Speter, ki so ga osvojili tudi upravitelji iz Gornjega Posocja na slovenski strani. Tozadnji dokument je spetska občinska uprava, v vednost, ze poslala tako italijanskemu kot slovenskemu

zunanjemu ministrstvu ter predsedniku dezelne vlade Vinciju Turellu. Na spetski skupščini Severne lige so ob prosti industrijski coni spregovorili tudi o drugih vprašanjih, ki pobliže zanimajo krajevno prebivalstvo. Dotaknili so se tudi vprašanja slovenstva v Nadiskih dolinah. S tem v zvezi so pristasi Severne lige ugotovili, da nastali besedni boj med »Slovani« in »Slovinci« ni bistvenega pomena, vazno je ustvariti pogoje za cim tesnejše sodelovanje ob meji.

Na skupščini se niso mogli izogniti vprašanju bližnjih dezelnih volitev, na katere Severna liga gleda z zvrhano mero optimizma. Senator Bosco pa je tudi ob tej priloznosti zagotovil, da na kandidatih listah ne bo prostora za tiste, ki so k Severni ligi pristopili iz drugih strank. Te namrec caka dolocen cas za politično preciscjevanje.

PORDENON

Zabodel mladeniča, ker mu ni prinesel mamila

PORDENON - En mladenic teko ranjen, druga dva pa v zaporu. To je obračun hudega prepira zaradi nekaj gramov droge, ki jo je bil ranjenec obljubil napadalčema, a ni drzal obljube. Dogodilo se je v nedeljo ponoči na Trgu Risorgimento v Pordenonu. 25-letni Walter Brocca bi moral izročiti 30-letnemu Francu Lucchetti in njegovemu dve leti starejšemu bratu Attiliu nekaj droge. Ker je ni imel, je zbežal. Brata sta stekla za njim, ga dohitela, med preprirom pa naj bi Franco zabodel Brocca z nozem v levi del prsi.

Brocca se bori sedaj v bolnišnici za zivljenje. Franco Lucchetta je obtožen poskusa umora,

RIM / NA POBUDO FNSI IN ZBORNICE

Osnutek o Charti dolžnosti novinarjev šel v razpravo

RIM - Korektno opavljanje novinarskega poklica je bilo zadnje case večkrat pod udarom, istocasno pa so tudi novinarji sami opozarjali na nujno, da se natančneje opredeli odnos med pravico do splošnega informiranja in do spoštovanja osebnih svobode vsakega posameznika: iz teh premis se je v okviru vsedržavnega sindikata novinarjev FNSI in Novinarske zbornice razvila razprava o pripravi osnutka pravilnika za novinarje, ki je privedla do prvih konkretnih rezultatov. Na zadnjem vsedravnem

svetu FNSI so namrec odobrili osnutek nove Charte, o katerem se morajo izreci dezelna združenja in posamezna občila. V uvodu osnutka pravilnika sklicuje na ustavna dolocila in na drugi clen zakona, ki utemeljuje nastanek Zbornice. Nato pa osnutek nasteva celo vrsto nacel, ki jih je treba upostevati v zvezi s pravico drzavljanov do informiranja, s spoštovanjem vsakega posameznika, z verodostojnostjo novic in njihovih eventualnih popravkov, s profesionalno korektnostjo in avtonomijo.

TRST / RAZVOJ ŽENSKEGA PODJETNIŠTVA

V kakšnih pogojih delajo "male" podjetnice

Na včerajšnji okrogli mizi združenja Confesercenti napovedali odprtje posebnega servisa za ženske

Z včerajšnjega srečanja o perspektivah "ženskih podjetij" (Foto Ferrari / KROMA)

TRST - Zakon v podporo "ženskih podjetij" so odobrili konec lanskega februarja, doslej pa niso ustanovili ne pristojne komisije ne izdali izvršilnih dekretov, zato trenutno ženske za svoja podjetja ne prejemaajo dogovorjenih podpor, predvidenih 10 milijard lir pa leži v blagajni. Tako je med drugim zatrdila Eleonora Pisischio, vsedržavni tajnik odbora za žensko podjetništvo pri Confesercenti, ki je včeraj popoldne uvedla razpravo o "Pozitivnih akcijah in ženskih podjetjih in o bodocnosti za podjetni-

ce". Srečanje je priredila tukajska sekcija Confesercenti, ki je zelela opozoriti na problematiko samo, predvsem pa na dejstvo, da tudi v Trstu nastaja posebna služba za podjetnice, kjer bodo lahko dobile vse ustrezne informacije. Istočnica za okroglo mizo je bila zakon st. 215 o podporah za mala in srednja podjetja, v katerih v glavni vlogi nastopajo ženske, na njej pa so deloma osvetlili tudi problematiko obrtnic, ki delajo "na lastno roko". Okrogle mize se je v imenu SDGZ udeležila Silva Bogatec.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779699, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno narocninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779699, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533723, fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Narocnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodiscu v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

NOVICE

**Varianta 25:
Občina se obrača
na Državni svet**

Občinski odbor je sklenil, da se bo obrnil na Državni svet in se "uprl" razsodbi Dezelnega upravnega sodišča glede variante st. 25. Občinska uprava želi na tak način "zamrzniti" doslej veljavne normative, ki jih predvideva varianta st. 25. Medtem pa uporablja urbanistični nacrt, ki je bil sprejet leta 1978. Ob vsem tem gre dati, da v pristojnih občinskih uradih vlada velika zmeda, pri čimer prihaja do izraza, da je občinska uprava na tem področju veliko zgrešila. Sedaj pa zahteva, da se to vprašanje reši na deželni ravni, s čimer prikriva tudi svoje odgovornosti.

**Razprava DSL
o pristanišču**

Kako preosnovati trzasko pristanišče in pomorske proge v vidiku takimenovanega "jadranskega hodnika", ki ga načrtuje Evropska skupnost? Na to vprašanje bo skusala odgovoriti današnja javna razprava, ki jo v prostorih Novinarskega kroga prireja Demokratična stranka levice in ki se je bodo udeležili razni pristaniški operaterji in predstavniki tako pristaniške ustanove kot kompanije ter sindikalisti. Razpravo, ki se bo pričela ob 9.30, bodo uvedli evropski parlamentarec Giorgio Rossetti, član posebne nacrtovalne komisije EGS Cesare Piccoli ter trzaski občinski svetovalec Roberto Treu. Zaključno poročilo bo imel Franco Mariani, ki je v vsedržavnem vodstvu DSL zadolžen za vprašanja prevoza.

**Fotografska razstava
o nacističnih taboriščih**

Pokrajinski in deželni sindikati upokojevcev prireajo v sodelovanju z Združenjem deportirancev fotografsko razstavo o nacističnih ujevalnih taboriščih. Namen razstave je, da v teh težkih časih gospodarske, kulturne in institucionalne krize ter nevarnega prebujanja fašistične ideologije ter naraščanja nestrpnosti, nasilja in rasizma, opozori preko pretresljivih fotografskih dokumentov na grozote nacizma. Razstavo bodo slovesno odprli danes ob 11. uri na Pomorski postaji in bo odprta do sobote, 27. marca, vsak dan, od 9. do 12. in od 16. do 19. ure. V petek, 26. marca, ob 9. uri bo prav tako na Pomorski postaji zasedanje s naslovom »Nikoli več rasizma«. Svojo udeležbo so že napovedala sindikalna predstavništva upokojevcev iz raznih krajev naše dežele ter iz Veneta. Prisotni pa bodo tudi številni solniki in dijaki trzaskih sol.

SODIŠČE / PODKUPNINSKA AFERA

Zaslišan Del Monaco Preiskovalci molčijo

Inž. Del Monaco naj ne bi bil navedel novih imen

Včerajšnji dan bi bil moral prinesiti pravi zaslišanje v trzaski podkupninski aferi, nova zvečenca imena naj bi obogatila in razburkala sodno kroniko in politično življenje. Vsaj take so bile napovedi. Vse pa se je razblinilo kot milni mehurček. Sodnik za predhodne preiskave Vincenzo D'Amato je ob prisotnosti namestnika državnega pravdnika Antonia De Nicole, ki vodi preiskavo v zvezi s čistilno napravo v Zavljah in ki je doslej v koronejske zapore pripeljal občinskega odbornika Augusta Segheneja (PSI) ter inž. Dorian Del Monaco, a v hišni pripor gradbenika Maria Cividina, sicer zaslišal Del Monaco, vendar po zaslišanju ni odprl ust. Baje Del Monaco ni navedel nobenega imena, orisal naj bi bil samo tehnično plat pri zakupu in pri gradnji čistilne naprave (Del Monaco je načrtovalac in direktor del). Marsikdo je omenjal, da je v afero vpleten neki demokratski politični predstavnik, čes da so si stranke tudi v Trstu po dogovoru delile zakupe. Potrditve pa včeraj ni bilo.

Čistilno napravo gradita »Ecologia SpA« iz Milana ter »Cividin e Co.« iz Trsta. Najprej sta

bila priprta predstavnik »Ecologie«, predsednik Zaccheria ter načelnik oddelka za nakupe Biavaschi. Oba sodita v socialistični krog in oba sta od prejšnjega tedna na prostosti. Prav Zaccheria naj bi omenil Segheneja, ki naj bi prejel okrog sto milijonov lir podkupnine. Sedaj Seghenejev odvetnik skusa doseči, da bi obtožbo korupcije spremenili v obtožbo kršenja zakona o javnem financiranju političnih strank. V tem primeru pa se zastavlja vprašanje, če je kdo drug pomagal »Ecologii« in Cividinu, da sta si zagotovila zakup.

Vsekakor, če je Del Monaco res kaj povedal, bo morda jasno danes zjutraj: za aretacije se navadno odločajo v jutranjih urah.

Antonio De Nicola

Potres v KD in v PSI, a novega žal še ni

Velika podkupovalna afeta o gradnji in o upravljanju čistilne naprave v Zavljah dokazuje, da je tudi na Trzaskem - podobno kot drugod po državi - deloval učinkovit sistem delitve oblasti in podkupnin. Tega sistema so se okoriscale vladne stranke. Iz zasliševanj bivšega odbornika Segheneja, ki je v bistvu priznal, da je družba »Ecologia« finansirala trzasko PSI oziroma njegovo notranjo strujo, ter drugih osumljencev, izhaja, da so bili v tem sistemu v prvi osebi soudeleženi nekateri socialistični in demokristjanski krogi.

V teh dveh strankah se v teh dneh odvija pravi potres. Najhuje je pri socialistih, kjer je pri Craxi pustil za sabo same ruševine in postavil svojega naslednika Benvenuto pred izredno težko nalogo. Pred podobno nalogo se nahaja tudi trzaski koordinator PSI Toderi, ki so ga izvolili za namestnika, da skusa postaviti na noge močno oslajljeno stanko.

Seghenejeva aretacija bo sedaj močno oteževala njegovo nalogo, saj ne smemo pozabiti, da je

bil bivši odbornik, cigar politična kariera je dokončno kompromitirana, na čelu najmočnejše notranje struje in da je racunal na izvolitev v deželni svet. Trzaska PSI sprico zadnjih dogajanj stvarno tvega, da izgubi mandat v deželnem svetu.

S podobnimi tezavami se soočajo tudi v KD. Govori se, da nekateri (bivši ali sedanjí) upravitelji te stranke že čakajo na sodno obvestilo ali celo na aretacijo, saj je težko verjeti, da je v zaveljsko afero direktno vpleten edinole Seghene. A to naj preverijo sodniki. Tajnik Tripani nima več pred seboj prave stranke, temveč pravcati »babylon«, v katerem vsakdo vleče na svojo stran in se skusa izmazati kot zna in more.

Tudi v Trstu smo priča propadanju določenega političnega sistema. Na ruševinah starega se bo moralo prejšnje sledi ridati novo, ki ga zal se ni videti na obzorju. Razen če nekateri ne mislijo, da lahko vlogo »prenoviteljev« igrajo listarji, ki so mestu že povzročili toliko zla. (S.T.)

SDGZ / OBČNI ZBOR GOSTINSKE SEKCIJE

Le s kvaliteto bomo zadovoljili gosta

Pogovor z gostincem in predsednikom gostinske sekcije SDGZ Linom Doljakom

BORIS SIMONETA

Člani gostinske sekcije SDGZ se bodo danes zbrali na obnem zboru v restavraciji Gruden v Sempolaju. Lino Doljak, upravitelj sempolajskega gostinskega obrata, je že tri mandatne dobe (6 let) predsednik gostinske sekcije SDGZ in ima za seboj že dolg »stalez« v stroki.

Ze 35 let delam v isti gostilni. Se preden sem se oženil, sem najprej nastopil službo natakarja, nato sem se vključil v družinsko vodeno gostilno, ki obstaja že od leta 1904 in je med najstarejšimi tovrstnimi obrati na tem območju.

Devet desetletij je že dolga obstojna doba, med katero je prav gotovo prislo do dokajšnjih strukturalnih in drugih sprememb.

Lahko bi rekel, da je naš obrat doživel sedem razvojnih faz. Zadnjo obnovo smo uresnicili leta 1984 in se tudi vsebinsko prilagodili zahtevam »trzišča«. Posebno v zadnjih dvajsetih letih se je zelo razvila kulinarčna kultura našega gosta, ki ima svoje zahteve, želje in izostren okus. To je seveda tudi odraz splošnega blagostanja, sorazmerno širok krog ljudi si to lahko privoščijo. Zadnja leta se je ta odnos nekoliko posplošil, ker se je spremenil sistem življenja. Povpraševanje po gostinskih uslugah je postalo večje, saj se so zaposleni vsi družinski člani (ne le eden, kot nekdanj), si posebno ob nedeljah privoščijo kosilo v restavraciji.

Ce se omejimo na kraski predel trzasko pokrajine, imajo naši gostinci kar nekaj dobro vpeljanih obratov.

Kras je vedno dobro delal, ker je to območje le nekaj minut oddaljeno prvo zaledje velikega mesta: tu je že možen stik z naravo in sprostitve na svežem zraku. Verjetno se niti sami ne zavedamo, kako izredno in cudovito lego imamo. To znajo ceniti predvsem gostje, ki prihajajo od daleč in iz velikih metropol. Vabljava lokacija pa ni dovolj za pritegnitev gosta: primerno kvaliteta mora biti tudi ponudba. Zelo pomanjkljiva je se zlasti turistična ponudba naših krajev, ni primernih struktur, zabavnih središč in drugih ugodnosti, ki bi lahko pritegnile več turistov.

Vizitka slehernega gostinskega obrata je dobra kuhinja...

Nase restavracije so precej dvignile svoj nivo, z bogateno ponudbo smo se znali prilagoditi spreminjajočemu okusu gostov. Vendar moram v isti sapi pristaviti, da nismo se dovolj kvalificirani: kot poklic večinoma izhajamo iz prakse, iz neposrednih izkušenj, občutimo pa

**Prof. Bogataj o tipologiji
slovenske gostilne**

Danes ob 16. uri bo v sempolajski restavraciji Gruden občni zbor gostinske sekcije SDGZ. Formalnemu delu obnega zbora bo sledilo predavanje prof. Janeza Bogataja z ljubljanske filozofske fakultete, ki bo predstavil zgodovino in tipologijo slovenske gostilne. Gostinsko problematiko bomo tako lahko spoznali iz etnografskega vidika, pri čemer bodo prisli na svoj račun zlasti ljubitelji slovenske kulturne dediščine.

Lino Doljak

pomanjkanje izsolanih kadrov. Pri SDGZ se nekaj let skusamo s pomočjo Slovenskega dezelnega zavoda za poklicno izobraževanje zakriti to vrzel. V teku je solanje kuharjev, priredili smo tečaj za pripravo koktajlov in nekatere izpopolnjevalne tečaje v prizadevanjih, da bi izboljšali strokovno osveščenost operaterjev.

Tudi ponudba vina ima tehtno vlogo v gostinstvu.

Vino je treba primerno izbrati in ga prilagoditi jedaci. Ce gost ni opredeljen, mu mora gostinec svetovati. Nezaslišano je, da natakar najprej vpraša gosta »boste pili belo ali rno?« Leta 1986 nas je 21 gostincev pristopilo k pobudi »cesta terana« in rezultati so pozitivni. Povečalo se je povpraševanje in poraba terana. V sodelovanju z domačimi vinogradniki sedaj obiskujemo kleti in se skupaj trudimo, da bi izboljšali kvaliteto vina. Ni dovolj, da je vino »domace«, biti mora kvaliteto in vsestransko moramo vcepljati vinsko kulturo. Ce ostane vino v majolki, pomeni, da z njim nekaj ni v redu in gostinec si tega ne more privoščiti.

So v naših gostištih dovolj valorizirane tipične kraske jedi?

Za tipično domaco kuhinjo je zanimanje vedno živo. Seveda, ko napreduje mediteranska kuhinja, tako moramo tudi mi izboljšati pripravo in predstavitev naših karakterističnih kulinarčnih posebnosti. Pri tem je treba dati duška iznajdljivosti, fantaziji in sploh dobremu okusu. Sposobni pa moramo biti prisluhniti novim navadam. Vse več privrženec ima npr. vegetarijanska kuhinja in specializacija na tem področju bi utegnala postati zanimiv izviv.

Kateri bodo na današnjem obnem zboru, poleg seveda že omenjenih specifičnih problemov, glavni vozi, s katerimi se boste spoprijeli?

Zavedati se moramo, da gospodarske težave niso le krajevna značaja, temveč so zal splošen fenomen. Nasa gospodarska panoga ni ekonomsko samozadostna, ni odvisna le od naših moči. Čuti se že določen osip nekaterih kategorij oziroma profilov obicajnih gostov. Gostinci moramo najti pravo pot, kako v teh neugodnih razmerah preživeti in premostiti trenutne težave: le s kvaliteto bomo privabili, zadovoljili in obdržali gosta.

SSK / STALIŠČA POKRAJINSKEGA ODBORA

Tudi naša manjšina je bila ob imovino!

Nov volilni zakon bi oškodoval Slovence

Prejšnji četrtak se je sestal pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti za Trzasko. Najprej je odbor obravnaval vprašanje referendumov; glede tega so odločivne pokrajinske SSK v skladu s sklepi dezelnega tajništva. Tako SSK poziva svoje volilce, naj volijo »NE« pri referendumu o spremembi volilne zakonodaje, saj predstavlja brez zajamčenega zastopstva - politično obglavljenje tako za SSK kot tudi za manjšino samo. Kaze, da Slovenci v nekaterih levičarskih vsedržavnih strankah tega ne razumejo, je med drugim receno v strankinem tiskovnem poročilu. Glede sedanjega zakona o finansiranju strank je SSK za njegovo odpravo, o

ostalih referendumih pa naj se volilci ravnajo po lastni presoji.

Izvršni odbor SSK je zelo zaskrbljen in razočaran zaradi diplomatske note italijanskega zunanjega ministrstva Sloveniji in Hrvaški glede imovine istrskih beguncev. Nota navaja neresnicne trditve, ki so jih pred časom sami italijanski strokovnjaki demantirali. Priče smo torej nadaljevanju politike, katere žrtve so v bistvu tudi istrski begunci sami, saj jih določeni italijanski vladni krogi še naprej varajo z lažnimi zagotovili o vračanju imovine. Nadaljuje se torej politika, za katero so begunci že placali na lastni kozi. Ko pa se že govori o vračanju imovine

in o odškodninah, bi lahko Italija končno vrnila slovenski manjšini v imovino, ki je bila podržavljena s strani fašističnega režima. Te imovine Slovenci nismo nikoli dobili nazaj, s strani italijanskih oblasti pa nismo se prejel nobene odškodnine v skoraj petdesetih letih!

Tudi naše mesto je postalo tarca sodnih preiskav zaradi podkupnin. Dogodki zadnjih dni (razne aretacije, sodna obvestila, itd.) samo potrjujejo zaskrbljenost SSK zaradi nejasnosti in upravljanju javnega denarja. Glede tega so predstavniki SSK že postavili vprašanja tako v občinskem svetu kot v drugih pristojnih organih.

POZIV ZDRUŽENJA LASTNIKOV

Kras: lastniki zemljišč odločno nasprotujejo načrtovanemu parku

Polemika z zelenimi, ki zbirajo podpise za ustanovitev mednarodnega parka

Združenje zasebnih kraskih lastnikov javno poziva vse svoje člane in hkrati vse lastnike zemljišč na Krasu, naj ne podpisujejo ljudske peticije Svetovnega sklada za naravo (WWF) o ustanovitvi Kraskega parka. Vodstvo Združenja je o tem vprašanju razpravljalo na nadavnem zasedanju v Zagradcu, po katerem je tudi izdalo tiskovno sporočilo o tem vprašanju.

Lastniki kraskih zemljišč poudarjajo, da jih doslej se ni nihče vprašal za mnenje o tem projektu (WWF se zavzema zlasti za mednarodni park), čeprav bi morali biti prav oni - kot sicer vsi Kraševci - neposredno soudeleženi pri izvedbi parka. Trenutno

sploh se ni jasno, piše nadalje v tiskovni noti, kako in kdo bo pravzaprav upravljal Kraski park ter kako bo ta (sporni) nacrt globalno vplival na razvoj kraskega teritorija.

Združenje lastnikov, ki je bilo ustanovljeno pred kratkim, tudi opozarja, da so kraska zemljišca v daljnji in v bližnji preteklosti že itak utrpela ogromno škodo za tako imenovane javne koristi (hitra cesta itd.). Za kroniko naj se dodamo, da aktivisti WWF nadaljujejo z zbiranjem podpisov pod ljudsko peticijo za ustanovitev Kraskega parka, ki jo bodo naslovili vsem pristojnim telesom, začeni s parlamentom in z dezelno upravo.

EKONOMIJA

Benetke nasprotujejo preusmeritvi tankerjev v Trzaski zaliv

Preusmeritev tankerjev iz Benetk v Trst bi bila z ekološkega vidika nepotrebna, z gospodarskega pa bi predstavljala hud udarec za tamkajšnje pristanišče. Obenem bi zahtevala velike stroške za preureditev sedanjih pristaniških struktur. Do teh zaključkov so prisli pristaniški operaterji, podjetniki in tehniki na večerajšnjem srečanju o prevozu petroleja po morju, ki ga je priredila beneska trgovinska zbornica.

Vprašanje je aktualno tudi za Trst, saj bi morali po prvotnem nacrtu prav v Trst preusmeriti tankerje, ki se jih del Benecanov izogiba, čes da povzroča škodo laguni. Po takih ocenah beneskih operaterjev kaze, da se bo vsa zadeva zdaj razblinila.

PSIHIATRIČNA SLUŽBA / OBISK DELEGACIJE IZ STUTTGARTA

Veliko zanimanje za trzasko pot v psihiatriji

»Ceprav se o tem v mestu nerado govori, je Trst zelo zanimiv z vidika ureditve psihiatrične službe«, pripomno si je v kratkem razgovoru (upravičeno) dovolil Giuseppe Dell'Acqua, po poklicu psihiater, trenutno pa tudi občinski svetovalec v vrstah Demokratične zveze. V tem dvojnem svojstvu je med pobudniki obiska precej številne delegacije iz Stuttgarta, v kateri je več zdravnikov, predvsem psihiatrov, in pa javnih upraviteljev nemškega mesta oziroma regije Baden Württemberg. O ve-

likem zanimanju, ki ga psihiatri in upravitelji iz Stuttgarta kažejo za »trzasko pot v psihiatriji«, prica dejstvo, da je bila tovrstna delegacija že na obisku v Trstu leta '90. Kot je povedal dr. Dell'Acqua, se nemski gostje zanimajo predvsem za dva vidika: za razvoj zadrudništva, na katerem sloni gospodarsko delovanje v okviru in v podporo zdravljenja in za prehod iz psihiatrične bolnišnice na mrežo posameznih služb (tako centrov za mentalno zdravlje kot tudi raznih zadrug). S tem v zve-

zi je seveda bistveno vprašanje stroškov: tradicionalna psihiatrična oskrba, kakršno imajo v Stuttgartu, stane veliko in ima majhne učinke, je kategorično pristavil Dell'Acqua. In v tem kriznem obdobju je seveda finančni vidik vse manj zanemarljiv, se bolj zaskrbljujoča pa je odločitev, da bi odprli psihiatrični oddelek z 80 ležišči v okviru splosne bolnišnice v Stuttgartu.

Delegacija, ki jo vodi podžupan gospa Müller Trimbusch, je včeraj ze obiskala nekatere zadrug in se razgovarjala z

njihovimi predstavniki, prav tako si je ogledala strukture, ki so na območju bivše umobolnice pri Sv. Ivanu. Popoldne se je na sedežu Studijskega in raziskovalnega centra oddelka za mentalno zdravlje tudi srečala s psihiatri, ki delajo v trzaskih strukturah (foto Ferrari / KROMA). Danes zjutraj bo nemške goste najprej sprejel trzaski podžupan Silvano Magnelli, kasneje se deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati, ogledali pa si bodo tudi posamične centre za mentalno zdravlje.

SINDIKATI / ODGOVOR

Tajništva CGIL, CISL, UIL zavračajo obtožbe LpT

Tajništva CGIL, CISL in UIL izražajo veliko zaccudenje ob obtožbah, ki jih je Lista za Trst izrekla na račun sindikatov med svojo sobotno manifestacijo v »obrambo« Trzaskega Lloyda.

Sindikati poudarjajo, da se ne udeležujejo manifestacij, ki jih organizirajo posamezne stranke. Poleg tega so za Trzaski Lloyd že naredili vse potrebne korake in se nameravajo zavzemati tudi v bodoče, kot se bodo zavzemali za vsa druga podjetja, ki so v hudi krizi. Prav zato predstavlja splošna stavka, ki

bo 2. aprila, eno od etap v boju za zaposlitveno raven in za razvoj mesta.

Namesto da bi instrumentalno polemizirali s sindikati, nadaljuje tiskovno sporocilo CGIL, CISL in UIL, naj javni upravitelji raje nudijo konkretne odgovore na vprašanja, ki so jih postavili delavci in upokojenci, tudi trzaski občinski upravi, ki jo vodi, »kot se nam zdi, komandant Staffieri...«. Zato pozivajo, naj vsakdo nudi svoj doprinos, ne da pri tem mesa posamezne politične in institucionalne vloge.

RICMANJE / OHRANJANJE NAVAD

Jožefovo tudi letos dokaj živahno

Po petkovem odprtju razstave so v nedeljo priredili zanimiv godbeni koncert

DAMIANA OTA

Ricmanje so ena izmed breskih vasi, ki ohranjajo živo navado praznovanja svojega zavetnika. Poleg priložnostnega cerkvenega obredja, ki obeležuje nekdanje zelo znane romarske poti k sv. Jožefu v Ricmanje, se že dolgo let redno zvrščajo tudi kulturne prireditve. Letos je sicer odpadel vsakoletni Ricmanjski teden, niz prireditev in kulturnih pobud, ki jih ob tem vaskem prazniku prireja SKD Slavec. Do odpovedi pa je prišlo zaradi pomanjkanja primerne prostora, saj je občinska uprava pravkar poskrbel za začetek preureditvenih del v ricmanjski Babi hiši.

Kljub temu pa je letosnje jezofovo le zazvelo tudi v kulturno-prireditvenem smislu: že v petek zvečer so tako v prostorih Baragovega doma odprli zanimivo razstavo, ki sta jo z naslovom Ricmanjski pomniki pripravila Goriski muzej - Grad Kromberk in ricmanjska župnija, pokroviteljstvo pa je ponudil SSO. Razstava je posvečena bogati preteklosti ricmanjske cerkve, ki se slovi kot romarska pot. Natanko pred tristo leti pa je papež Inocenc XII. potrdil Bratovščino sv. Jožefa, ki je v mnogocem

Z zanimive razstave v Ricmanjih (f. Ferrari/KROMA)

zaznamovala podoba in zgodovino Ricmanj. Razstava tako ponuja na ogled predmete, ki so na kakršenkoli način povezani z delovanjem te bratovščine, osrednji del je posvečen masnim oblaci- lom in opravi, ob tem pa so se številne rokopisne knjige, matične knjige in misali. Razstava je odprta občinstvu vsak delovni dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure (do velike noci).

V nedeljo popoldan je »opasilo« zazivilo se z dvojnimi koncertom: že ob 14. uri je na ricmanjskem trgu nastopila godba na pihala iz Ricmanj, ki je pod vodstvom Darja Pobege privabila po-

zornost številnih obiskovalcev z dostojnim, v do- bršni meri na novo nas- tudiranim koncertnim sporedom. Skladbe v ob- seznem časovnem loku - sicer primernejše za pri- reditveno okolje - je nato v ricmanjski cerkvi pred- stavila trobilna skupina ricmanjske godbe na pihala. Pravzaprav gre za kvintet, ki ga sestavljajo Maks Komar (evfonij), Luka Grego (rog), Viljam Lorenzi (pozavna), Bojan Zafran in Flavio Sgubin (trobenti). Slednji je tudi od vsega začetka umet- niki vodja te komorne zasedbe, ki se je že ve- likokrat uspešno predsta- vila občinstvu z nastopi in samostojnimi koncerti.

Gojenci šole GM poželi uspeh

Gojenci šole Glasbene matice se kar naprej uveljavljajo, kjerkoli pač na- stopajo, kar se en- krat potrjuje ka- kovost slovenske trzaste glasbene šole.

Na Vrhnikih je bilo namreč v so- boto predtekmo- vanje mladih har- monikarjev v ka- tegorijah 1.A, 1.B in 1.C v okviru »22. tekmovanja mladih sloven- skih glasbenikov« za učenca glasbe- nih sol Slovenije in iz zamejstva. Vseh nastopajo- cih je bilo 46, od teh 5 iz šole Marij Kogoj Glasbene matice iz Trsta. Od teh petih so se trije uvrstili v fi- nalno državno tekmo- vanje, ki bo 16. in 17. aprila v Ljubljani.

V finale so se uvrstili Marko Bandi in Igor Zobi- n iz razreda prof. Klavdija Fu- rana in Dean Re- becchi iz razreda prof. Loredane Coceani.

Vsi trije so na- stopili v 1.C sta- rostni kategoriji do 15 let. (jk)

Galerija

Ul. sv. Franciska 20

Vas vabi v četrtek, 25. t. m., na otvoritev razstave

Mihe Maleša

Razstava ob 90-letnici umetniko-vega rojstva obsega primorske motive od Devina do Pirana.

Za ciklus »Literarno okno« bo nastopil pesnik

Miroslav Košuta

Pomlad nam je pri- nesla

Jasmin

Srečnima staršema Silvij in Petru iskrene cestitke, mali Jasmin pa obilo pomladan- skega veselja v življenju zelijo

Franko, Zvonka, Franc in Tomaž

Prvemu pomladan- skemu cvetu se je pri- družila mala

Jasmin

Njenega prihoda se s srečnima Silvij in Pe- trom veseliva nona Anica in stric Riki

Mala

Jasmin

Je prvi dan pomladi presenetila družino Franca

Srečnim Silvij, Pe- tru, stricu Rikiju, nono- tom Anici, dedviki in Paulu iskreno cestita- mo in novorojenku ze- limo trajno pomlad. Vsi Joganovi

Doktorju

Luki Vugi

čestitamo ob uspeš- nem zaključku stu- dijev in mu želimo ve- liko uspehov

vsi Zohovi

PISMO UREDNIŠTVU

Zakaj zbora Gallus ne bo na reviji Primorska poje?

Letos Mesani pevski zbor »Jacobus Gallus« ne bo nastopil na reviji »Primorska poje«. Prišlo je namreč do zelo nelju- be napake organiza- torjev, ki so praktično pozabili na nas zbor. Vsaj tako so nam odgo- vorili v tajnistvu Zveze slovenskih kulturnih društev, ko smo 15. mar- ca vprašali za pojasnilo. Dejstvo je, da smo za začetek revije zvedeli iz casopisov. Organizatorji so nam sicer potem predlagali, da bi lahko nastopili 20. ali 27. t.m., vendar se v tem času pripravljamo tudi na druge nastope in je zato zbor preveč zaposlen. Vse to je se zgodilo, ker nismo bili pravočasno obveščeni.

Zato nam je resnično

zal, da na tej priljubljeni reviji ne bomo mogli na- stopiti. Zal je tako pev- cem kakor dirigentu in - vsaj tako mislimo - tudi poslušalcem, ki bodo za- radi te napake prikrasni- ni. Upamo, da bodo v bodoče organizatorji pri svojem delu pazljivejši, saj si predvsem odgovor- ni kulturni delavci ne smejo privoščiti takih spodrsilajev.

Za odbor MePZ »Jaco- bus Gallus« Ivan Zerjal

Anarhistični krozek v Ul. Mazzini prireja ju- tri ob 17. uri srečanje z Marcom Coslovi- chem in pisateljem Borisom Pahorjem o nacističnih koncen- tracijskih taboriscih.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 23. mar- ca 1993

VIKTORIJA

Sonce vzide ob 6.02 in zatone ob 18.21 - Dolzina dneva 12.19 - Luna vzide ob 5.40 in zatone ob 18.52.

Jutri, SREDA, 24. marca 1993

DINO

VREME VČERAJ: tem- peratura zraka 13,4 sto- pinje, zračni tlak 1020,6 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 72-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mir- no, temperatura morja 9,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Miriam Podgornik, Cecilia Ferluga in Mattia Bernardi.

UMRLI SO: 35-letni Slo- bodan Zivanovic, 56-letni Gino Krast, 66-letni Tullio Olivieri, 79-letna Savoia Linardi, 84-letna Aurelia Ste- fani, 75-letna Aureliana Casellato, 74-letni Domeni- co Iozzo.

LEKARNE

Od ponedeljka, 22., do nedelje, 28. marca 1993
Normalen umik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2 (tel. 364928), Trg Gioberti 8 (tel. 54393) - Sv. Ivan, Milje - Mazzinijev drevo- red 1 (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za naj- nujeje primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Trg Gioberti 78 - Sv. Ivan, Ul. Baia- monti 50, Milje - Mazzini- jevo drevo 1.

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za naj- nujeje primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Slovensko stalno gledališče

Thornton Wilder

Naše mesto

REZUA

ADRIJAN RUSTJA

Danes, 23. t. m., ob 16. uri - Abonma RED I

Repentabra in učenci osnovne šole Dutovlje.

SKD BARKOVJE - Ul. Cerreto 12 prireja v ne- deljo, 28. t. m., ob 17. uri gostovanje dramske skupi- ne pedagoškega liceja A. M. Slomsek. V režiji Dra- ga Gorupa bodo uprizorili pravljico igr KRALJEVI SMETANOVI KOLACKI. Vabljeni otroci, mladina in odrasli.

OBVESTILA

SEKCIJA SLOVENSKE SKUPNOSTI z Repentabra priredi danes, 23. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Colu SIRSE SREČANJE CLANOV IN SOMISLJE- NIKOV. Srečanje bo po- svečeno krajevnim vprašanjem in obravna- vanju sedanjega politične- ga položaja na Trzaskem ter položaja slovenske na- rodnostne manjšine v Ita- liji. Sodelovali bodo krajevni in pokrajinski predstavniki stranke. Vab- ljeni!

SLOVENSKI VI- SOKOSOLSKI SKLAD SERGIJ TONČIC v Trstu sklicuje REDNI OBCNI ZBOR danes, 23. t. m., ob 19. uri v pisarniških pro- storih v ul. Cellini 2/IV. nadst. z dnevnim redom: odobritev bilance, izvolitev novih organov in razno. Vljudo vabljeni!

ZZP PROSEK - KONTO- VEL zbira pomoč za begun- ce iz BiH v Sloveniji. Zbi- ramo vse za dojenčke in otroke (higijske pripo- močke, pralne praske, mi- lo, hrano, itd.) v Kultur- nem domu na Proseku da- nes, 23. t. m. med 18. in 20. ur.

SESTANEK za bralno značko bo danes, 23. t. m., ob 16. uri v osnovni soli na Opcinah.

SLOVENSKO PLANIN- SKO DRUŠTVO TRST skli- cuje v četrtek, 25. marca, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v Tr- stu, Ul. sv. Franciska 20, 39. REDNI OBCNI ZBOR z običajnim dnevnim redom. Vojilno pravico imajo člani s placano članarino za leto 1993.

ZDRUŽENJE LUPUSIN- FABULA vabi vse člane in prijatelje na PRVI REDNI OBCNI ZBOR, ki bo v pe- tek, 26. t. m., ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju v prostorih KD I. Grbec, Skednjaška ul. 124.

SLOVENSKO DOBRO- DELNO DRUŠTVO V TR- STU, Ul. Machiavelli 22, bo v petek, 26. t. m., ob 18. uri na svojem sedežu, po- delilo študijske podpore iz sklada Mihaela Flajbana. Vabljeni prijatelji nagraje- cev in mladine.

KD KRASKI DOM skli- cuje v petek, 26. t. m. RED- NI OBCNI ZBOR. Prvo kli- canje bo ob 20. uri v Bub- nicevem domu v Repnu. Vabljeni!

IZLETI

KRUT prireja za člane in prijatelje 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci in sicer od 2. do 12.5.1993 in v zdravilišču terme Catež od 16. do 26.5.1993. Vpisovanje in informacije do vključno 26. t. m. na sedežu krožka v Trstu v ul. Cicerone 8, tel. st. 360324.

KD KRASKI DOM orga- nizira od 9. do 12. aprila 1993 izlet v Emilijo Roma- gno. Prosti je se nekaj me- st. Za informacije pokličite na tel. st. 327124.

ŠOLSKÉ VESTI

SINDIKAT SLOVEN- SKE SOLE obvešča nestal- no nameščenih solnike in pomožno osebo, da 31. t. m. zapade rok za vložitve- prosen za prejem doklade za brezposelnost z omejeno dodelitvijo (atributo ridot- to). Doklado prejemajo uslužbenici, ki so v pretek- lem sončnem letu službo- vali na solah vsaj 78 dni in teden dni pred iztekom le- ta 1992. SSS opozarja inte- resente, da se letošnji obra- zci razlikujejo od lan- skih. Morebitna pojasnila in novi obrazi so vam na razpolago na sedežu sin- dikata, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301, po uradnem uniku: ob torkih od 11.30 do 13. ure, ob sredo od 17. do 18.30, ob četrkih od

9.30 do 11. ure ter ob petkih od 15.30 do 16.30.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Milic v Zagradcu.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Sempolaju.

V STEVERJANU smo na Valeriscu st. 6 odprli osmi- co. Vabljeni!

OSMICO je odprl Diko v Borstu.

OSMICO je odprl Karlo Sancin pod Logom.

OSMICOima Just Skerlj - Salez 44.

OSMICO je odprl Lo- vrenc Zerjul v Lonjerju.

Toci belo in crno vino.

BERTO TONČIC je v Doberdolu na Trzaski ulici st. 25, odprl osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domač prigrizek.

OSMICO ima Jozko Colja v Samatorci 21.

OSMICO je odprl Ivan Antonič, Cerovlje 34. Toci belo in crno vino.

PRODAM popolnoma novo enciklopedijo 10 knjig Guida Sanitaria. Cena po dogovoru. Tel. st. 725343.

GUME v odličnem stanju za avtomobil fiat rit- mo prodam. Tel. ob uri ko- sila na st. (0481) 78188.

AKACIJEVE KOLE in drva za kurjavo prodajamo. Tel. st. (040) 421508 od 13. do 13.30.

NISSAN PATROL td v odličnem stanju prodam. Tel. st. (040) 220722.

PRODAM stanovanje v Ul. Flavija, 60 kv. m. Tel. st. 229234 ali 383713 v večer- nih urah.

NUDIM instrukcije iz matematike in kemije. Tel. 212688.

V SREDISCU OPCIN dajem v najem prostor ca 40 kv.m. primeren za skladi- sce ali garazo. Tel. 211043.

MEHANICNA DELAV- NICA IN KAROSERIJA GUSTIN - Ul. Carsia 45 isce izkusenega in resnega avtolikarja. Tel. 214522.

MEDICINSKA SESTRA isce delo na domu ali nudi varstvo in nego bolnika samo po dnevi. Tel. 828251.

MLADO 21-LETNO DEKLE

z veliko volje do dela isce kakršnokoli zaposli- tve. Tel. 200542 ali 200882 ali 273645 ob uri obedov.

BOLNICARSKO za nego 100-odstotnega invalida v Padovi 15 dni na mesec iscemo. Nudimo tudi hra- no in prenočišče. Tel. st. (040) 361286 ali (040) 420807 od 19.30 do 20.30.

DELAVEN in mlad fant nužno isce delo kot skladi- snik, nudi tudi pomoč pri sestavljanju pohištva. Tel. st. (0481) 78188 v večernih urah.

HISO a Krasu kupim, tu- di potrebno popravil. Tel. st. 660377.

KUPIM prostore primer- ne za ambulantno v središču Trsta v bližini železniske postaje v višjem nad- stropju z dvigalom, tudi zasledeno. Najem ne pride v postev. Tel. st. 225530.

PROSTORE primerne za frizerski salon oddam na Kontovelu. Tel. st. (040) 225786 ob večernih urah.

PRISPEVKI

V spomin na Vido Pahor vd. Werk daruje hči Marta z družino 100.000 lir za ZPZ Ivan Grbec iz Skednja.Ob praznovanju dneva žena darujejo zene od Banov 80.000 lir za Zadrugo Ban.

Ob praznovanju dne- va žena daruje Ida Ban 20.000 lir za Zadrugo Ban.

V spomin na Barico Kralj Gregoric daruje Erika Fonda 50.000 lir za pomoč otrokom iz BiH.

V spomin na Barico Kralj Gregoric darujeta Dana in Boris Možina 50.000 lir za pomoč otrokom iz BiH.

V spomin na pok. Da- nico Kante darujejo so- sedje »z ulce« 45.000 lir za prosoško cerkev.

Na željo pok. Vide Pahor vd. Werk posre- duje družina 400.000 lir za MePZ Primorsko Mackolje, v zahvalo za petje ob odprtem grobu.

V spomin na Vido Pahor Werk daruje Ma- rija Lavrencic 20.000 lir za Zadrugi center za socialno dejavnost.

V spomin na tov. Ma- rino Bernetic daruje Jelka Gerbec 100.000 lir za trzaski pokrajinski VZPI-ANPI.

V počastitev spomina dragega soletnika Borisa

Ob nenadni izgubi dragega moza in očeta Borisa Zobca izreka jo zeni Ani in sinu Aleksan- dru obcuteno sozale so- letniki:

Pino, Vesna, Marija, Lia, Danila, Eda, Roza Dragica in Olga

KONCERT / ROCK GLASBA

Priljubljena skupina Mau Mau drevi v gledališču Miela

Piemontsko narečje za angažirana bese- dila na prijetno večplastno glasbo

Jutri bo v Gledališču Miela nastopila glasbena skupina Mau Mau, ki ji po izidu plošče Sauta Rebel vidno raste popu- larnost med mladimi in ugled med izvedenci.

Njihova glasba nosi v sebi vakovrstne elemente različnih znanov zlasti sredozemske ljudske kulture, ki spominjajo, denimo, na temperamen- to ljudsko glasbo iz An- daluzije ali za nas nena- vadne melodije Bliznjega vzhoda, kot tudi na oki- tanske ljudske pesni. Vsi ti elementi so združeni z gostilniškimi priredba- mi, zato jih marsikdo primerja s francosko sku- pino Les negresses ver- tes, vendar ta primerjava dela krivico izvirnosti skupine Mau Mau, ki so dalec bolj pristno ljudski

in tudi angazirano »jez- ni«, kot, denimo, v sk- ladi Paseo Colon, ki je eno leto po petstoletnici odkritja Amerike po- svečena pobitim ljudst- vom Novega sveta. Na- ravnanost k ljudskemu prihaja od izraza tudi v uporabi piemontskega narečja za besedila. Mi- mogrede povedano, z iz- razom »mau mau« v Pie- montu označujejo be- race, potepuhe.

Kot ugotavlja italijan- ski glasbeni kritik Stefa- no Bonagura, skupina Mau Mau obnavlja iz- rocilo ljudskih godb, ki so jih po vaseh vabili ob pomembnih priložnostih. Na veliko njihovih skl- adb se lahko pleše v tricentnem taktu, vse pa imajo nadvse nale- zljiv ritem. (bov)

SMRTNA NESREČA / V NEDELJO POPOLDNE

Križ: prerana smrt 56-letne domačinke

Cristina Buonafede por. Švab je bila šivilja in je nekdanj upravljala vaško drogerijo

V Križu je boleče od- jeknila vest o prerani smrti domačinke Cris- tine Buonafede por. Švab, ki je bila v nedeljo po- polodne zrtev prometne nesreče na obalni cesti v Grljanju. Nesrečna zen- ska, ki je bila stara 56 let, je v spremstvu moza Alojza komaj prečkala cesto, ko se je vanjo za- letel avtomobil. Pesaki- nja je bila na mestu mrt- va, moza pa je ostal ne- poskodoval in so mu v bolnišnici nudili le prvo pomoč zaradi močnega soka, ki ga je utrpel v ne- sreči.

Gospa Cristina, ki so ji

domačini pravili Kiti, je bila iz mesanega zakona. Njena mama (iz družine Berinovihi) je bila Kri- zanka, oče pa iz Južne Italije. V vasi je bila poz- nana in cenjena kot do- bra družinska mati. Ne- kaj let je upravljala va- sko drogerijo, prvenstve- no pa se je ukvarjala s krojastvom. Zapusca moza, hčerko in sina.

Njen moza Alojz (Gigi) Švab, ki je bil nemocni opazovalec nedeljske tragedije, je bil dolgo let sluga v domači osnovni soli Albert Sirk in pevec v kriskem cerkvenem zboru.

NOVICE

Pobuda Severne Lige za odpravo "minimum tax"

Severna Liga je tudi v Gorici te dni začela pobudo za odpravo "minimum tax". To naj bi dosegli s pozivom Predsedniku Republike, tiskanim na posebnih dopisnicah. Na njih občani, s svojim podpisom ter navedbo točnega naslova in imena ter priimka, izražajo soglasje s pobudo, ki jo je začela Liga na vsedravnih ravni, z izrednim prizivom na Predsednika Min. sveta z dne 18. 12. 1992 in dekreta Pred. Min. sveta z dne 23. 12. 1992 ter drugih predhodnih aktov. Podrobnejša navodila nudijo na sedežu Severne Lige, Korzo Italia 190. Na dopisnico ni treba niti nalepiti znamke.

Pokrajinski svet bo zasedal v četrtek, 25. marca

Pred iztekem mandata mora goriski pokrajinski svet rešiti se vrsto vprašanj. Zato se v tem in naslednjem tednu obeta precej živahna dejavnost tega organa. Tako je že sklicana seja pokrajinskega sveta v četrtek, 25. t.m. in nato se 30. t.m. in 1. aprila. Pred koncem aprila pa bo predvidoma nov sklop sej.

Vsredržavno posvetovanje o medicini na področju športa

V Krmini bodo 23. in 24. aprila gostili 4. državni posvet o športni medicini. Prireja ga združenje CIMS, pod pokroviteljstvom Občine. Tema posvetovanja bo tokrat športna dejavnost odraslih in stajalci oseb. Posvetovanje se bo odvijalo v nekdanji kinodvorani Italija.

Nobenih sprememb ne bo v šolskem koledarju

Goriski solski skrbnik dr. Ugo Mannini obvesča, da ne bo nobenih sprememb v šolskem koledarju, sprico bližnjih velikonočnih počitnic in glasovanja o referendumih. Velikonočne počitnice bodo od 8. do 14. aprila, 18. aprila pa bo referendum. Na nekaterih solah bodo ob tej priložnosti seveda imeli dodatne "prisilne" počitnice.

Zasedanje rajonskih svetov

Zivahna dejavnost se v tem tednu obeta na področju delovanja rajonskih svetov. Od jutri do petka bo zasedalo kar osem svetov: jutri v Pevni in na Rojcah, v četrtek v Podgori, pri Madonnini, v Standrežu in v mestnem središču, v petek pa v Strazicah in na Placuti. Rajonski sveti morajo izreči mnenje o pravilniku za vodenje računovodstva ter o pravilniku za sklepanje pogodb. Prav tako se morajo izreči glede predloga variante k SRN.

Deželna konferenca kovinarskih sindikatov v Červinjanu

V Červinjanu bo jutri deželna konferenca sindikatov kovinarske stroke. Razpravljali bodo o položaju v tej panogi gospodarstva in tudi o pripravah na splošno stavko 2. aprila. Konferenca, ki bo v prostorih hotela Internazionale, se bodo udeležili predstavniki FIM, FIOM in UILM, zaključni poseg bo imel član vsedravnega vodstva FIOM Cesare Damiani.

Praznik obrtnikov v Strazicah ob patronu sv. Jožefu

V Strazicah so tudi letos, ob praznovanju sv. Jožefa, zavetnika, priredili sprejem za obrtnike. Na slovesnosti, so podelili priznanja. Posebno priznanje so podelili 80-letnemu kamnarju Ferrucci Ambrosio in Emiliju Valentigu, ki kljub spostljivi starosti se ne nameravata odloziti orodja. Priznanje so izročili tudi dolgoletnemu predsedniku te skupine Giuseppe Ballareju. Priznanja so izročili nadalje stirim obrtniskim delavnicam, za dolgoletno dejavnost (Fratelli Ballare, Dell'Angela, Pavesi in Giorgio Zucchini). Za petindvajsetletno dejavnost na področju obrti pa so priznanje prejeli: Gianfranco Cozzutto, Luciano Figel, Luigi Pellegrino, Giorgio Zavertani, Bruno Zucchini, Franco Martellosi, Maria Marchi perissutti, Ivan Nanut, Pietro Marangon, Gabriele Vittori, Egone Verzegnassi in Alessandro Weffort. Priznanja izročajo vsako leto.

Množični pohod na Kalvarijo

Okrog 500 udeležencev vseh starosti, z različnih krajev, se je v nedeljo podalo na pohod - sprehod iz Locrina na Kalvarijo. Na izbiro so imeli dve različni dolgi progi in sicer 4, 5 kilometrov in 7, 5 kilometrov. Najstarejši udeleženec je bil 82-letni Guerino Pinese, najmlajši pa 9-mesečni Matteo Ervini, ki je sicer cilj dosegel na očetovih ramenih.

Razstava stripov o Snoopyju

Javni večnamenski socialni center prireja 4. aprila avtobusni izlet v Benetke, z ogledom razstave Shultzejev stripov. Prijave sprejajo v Javnem večnamenskem socialnem centru, ob ponedeljkih, torkih in četrtek med 16.30 in 18.30. Rezervacija sedežev je obvezna.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE - ZSKD - GLASBENA MATICA - KULTURNI DOM
vabijo na koncert priznane skupine komorne glasbe

TRIO EKOS

(Lee I-Nin, Anthea Scott, Chiara Migliari)

ki bo v četrtek, 25. marca 1993, ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah (Prvomajska 73)

Pokrovitelji koncerta so uprava Občine Sovodnje, Pokrajina Gorica in Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah.

Predprodaja vstopnic:

Kmečko-delavska hranilnica

in posojilnica Sovodnje, Prvomajska 73

OBČINSKI SVET /BO DANAŠNJA SEJA VROČA?

Že spet na vrsti financarska šola

Zakaj župan dreza v vprašanje, ki naj ne bi bilo v pristojnosti Občine?

VLADO KLEMSE

Medtem ko kritiki iz Rima, da bi financarsko solo zgradili prav na letalscu popuščajo (tudi zaradi tega ker je bil eden glavnih pobudnikov in zagovornikov tega načrta prisiljen se umakniti s politične scene) pa določeni krogi v krajevnem merilu se zmeraj trmasto vztrajajo na načrtu. Pri tem pa so tako mnenje si je pač mogoče ustvariti na podlagi izjav - tudi precej nerodni. Tako je župan Tuzzi, potem ko je se pred dnevi javno izjavil, da je zadeva glede lokacije objekta, po staliscu, ki ga je zavzel odbor garantov, zanj razrešena in se torej Občina ne more vmesavati in torej tudi ne more razpisati posvetovalnega referenduma, se je te dni spet oglasil. Seveda po zasedanju paritetnega odbora in to s stalisci, ki jih je mogoče razumeti edinole kot ponovno vmesavanje občine v zadevo, ki naj ne bi bila v njeni pristojnosti. Najmanj kar iz tega izhaja je nedoslednost.

Prav zaradi zasedanja paritetne komisije prejšnji teden in zaradi odločitve, da se Ministrstvu za obrambo ponovno predloži celotno zadevo, pa tudi zaradi izjav, ki jih je zatem dal

župan Tuzzi, se za danes napovedana seja napoveduje v precej razgretim ozračju. Navsezadnje je na dnevnem redu tudi predlog dokumenta, ki ga je predložil svetovalec zelenih Genovesi in ki občinski upravi nalaga, da začne s pripravo za izvedbo posvetovalnega referenduma, za kar je celo v vrstah dveh najmočnejših strank doseganje koalicije občutiti določeno zanimanje.

Za dva vidna predstavnika KD in PSI bi glasovanje lahko izvedli sočasno z glasovanjem o številu rajonov. Omejili bi strošek, zadostili pa eni od temeljnih zahtev demokracije.

Zanimiva je ugotovitev, da se je dialog v tej smeri že začel, vendar pa se je tudi takoj prekinil ob najbolj kočljivem vprašanju: kdo in kako naj oblikuje referendumsko vprašanje.

Ključne zadeve prav gotovo ne moremo prepušiti občinski upravi, ki je nase pobudi ves čas odločno in z vsemi nacinami nasprotovala, ugotavljajo člani Odbora za valorizacijo letalsca, ki prav v takem zasuku vidijo se en poskus, da bi zadevo na Občini usmerjali po svoje. Ne glede na osebna

stališča je mogoče posebej ob obravnavi tega vprašanja ugotoviti nemogoč tukajšnjih javnih upraviteljev in njihovo napačno pojmovanje politike, ki ne sprejema dejstva, da lahko občani - takojmenovana baza - tako odločno in tako množično osporavajo načrte, ki se je porodil v palaci. Gre pač za nadaljevanje politične prakse, ki je trajala desetletja dolgo, ki pa nima perspektive. Moder politik, pravijo, je pripravljen tudi priznati neuspeh oziroma napake in se seveda iz tega kaj naučiti. S tega vidika se sedanji upravitelji kot kaže se niso nicesar naučili, oziroma se nečeno naučiti.

Ob tem se velja zamisliti nad vlogo in stališči sedanjega župana. Stališča in zagnanost njegovega predhodnika v tej in drugih zadevah smo lahko razumeli, tudi zaradi potez v njegovem značaju, trudimo pa se najti opravčilo za dr. Tuzzi, ki je prevzel vsekaror nelahko določeno.

Ne moremo se znebiti vtisa, da njegovi napori ne gredo ravno v smeri ozanja ogromne razdalje med palačo in civilno družbo.

BANKE / BLIŽA SE OBDOBJE OBČNIH ZBOROV IN BILANC

Sovodenjska posojilnica je lani kljub izraziti gospodarski krizi poslovala še precej uspešno

Vloge višje za 11,8 odstotkov, 7 od sto več dobička

Lansko leto ni bilo posebej naklonjeno gospodarskemu razvoju, se zlasti ne tistemu v naših krajih. V trgovini na drobno in tudi v tisti ki jo pristejemo v sistem mednarodne manjave je bilo občutiti posledice poslabšanih razmer na drugi strani meje. Tudi nase kraje je zajela, sicer z zamudno, gospodarska kriza, da daj casa prisotna v razvitih italijanskih deželah ter v Evropi. Kljub temu so v sovodenjski posojilnici lani zabeležili uspeh. Vloge so povečale kar za 11,2 odstotkov (od predlanskih 20 in pol milijard na 22.800.000.000 lir), naložbe so se povečale od predlanskih 8.488.000.000 na 9.253.000.000 lir, torej za 10 odstotkov. Cistega dobička so ustvarili 630 milijonov lir (predlanskim 585 milijonov). Povečali so ga torej za 7 odstotkov. Vse to v času ko je uradna inflacija bila komaj 4,6 odstotka in v času, ko je prišlo do hudih pretesov na italijanskem in mednarodnem valutnem trzišču.

To je le nekaj osnovnih podatkov o lanskem poslovanju sovodenjske posojilnice. Z bolj podrobnimi in popolnejšimi številkami bodo upravitelji clane seznanili na obcnem zboru, ki bo cez mesec dni. Predsednik Miro Hmeljak in ravna-

Posojilnica v Sovodnjah - foto Studio Reportage

telj Savo Usaj sta povedala, da so upravitelji seveda zadovoljni, ker je posojilnica tudi lani lepo napredovala. Premoženje posojilnice je ob koncu leta prvič presežlo 3 milijarde lir, kar jim odpira dejansko možnost gradnje novega in večjega sedea. Sedanji je že kar pretesen, tudi zaradi tega ker so lani zaposlili se nega uslužbenca.

V glavnem poslujejo z domaćini, kliente pa imajo tudi v sosednjih občinah Zagaj in Gorica. Iz te občine so med klienti se zlasti Standreži. Lani so pridobili kar precej

klientov z druge strani meje. V postev prihajajo predvsem prebivalci Mirna, Renč in drugih krajev v spodnji Vipavski dolini. Pri njih imajo naložene svoje prihranke, sovodenjsko posojilnico so izbrali tudi, da tam prejemajo italijanske pokojnine.

Klijentom nudi posojilnica vedno več uslug, v zadnjem času imajo opravka tudi z zunanjetrgovinskim poslovanjem, to pa preko sodelovanja in posredovanja drugega kreditnega zavoda, ki je za to pooblaščen.

Kar ze nekaj let zaskr-

blja upravitelje sovodenjske posojilnice je prevelik razkorak med vlogami in naložbami. Slednje dossegajo le 40 odstotkov vlog. V zadnjih letih je denarja v blagajni vedno več. To na eni strani pomeni, da so Sovodenjci zelo varčni, da svoje prihranke vlagajo v domaco banko, da so v glavnem svoje hise ze preuredili, da so v glavnem tudi v svoja podjetja ze pred casom investirali.

Zaradi teritorialne omejitve poslovanja je sovodenjska posojilnica edina med stirmi slovenskimi in najbrz tudi med drugimi v nasi dezeli, ki ima vec kot polovico svojega poslovanja s clani. V Italiji bodo namrec v kratkem uvedli evropska pravila bancnega poslovanja. Ta dolocajo, da bodo kreditne zadruge (v to zvrist sodijo kmecko-obrtne posojilnice) se naprej uzivale nekatere davčne olajsave le ce bo najmanj 51 odstotkov njihovega poslovanja s clani. Ker posojilnice poslujejo vedno bolj kot banke jih bodo v kratkem prizadeli se nekateri drugi predpisi o obvezni rezervi. O vsem tem sicer se tece razprava, vendar je ze sedaj gotovo, da bodo kreditne zadruge izgubile marsikatero dose-danjo davčno ugodnost. (M.Waltritsch)

STRANKE / VODSTVO

Michele Luise novi tajnik KD

Prejel je 62 odst. glasov

Michele Luise

volilcev. Poleg Luise so se za mesto pokrajinskega tajnika potegovali se trije kandidati: Biagio Martorano iz Trzica, Franco Brussa iz Starancana in Krminčan Giuseppe Pecorella.

Luise se je rodil leta 1953 v kraju Torre del Greco pri Neaplju, v Trzicu zivi kakih stirinast let, aktivno pa dela v politiki od leta 1987. Tega leta se je vpisal v stranko in ze naslednjega leta bil tudi izvoljen v občinski svet, kjer je prevzel funkcijo načelnika svetovalske skupine. Zatem pa je bil izvoljen tudi za tajnika sekcije.

Luiso so izvolili na predkongresnih skupščinah, v okviru priprav na pokrajinski kongres, ki bo aprila.

GORICA / PREDSTAVILI POBUDE CISV

Za medsebojno spoznavanje med mladimi vsega sveta, za mir in sodelovanje ter prijateljstvo

Skupina najstnikov z Goriskega bo preživela počitnice v Rimu, ZDA in Hondurasu - Koordinator je Nicola Orzan

RUDI PAVSIC

V teh casih, ko so moralne vrednote postavljene pred veliko preizkusnjo, pomeni vzgoja mladih v duhu miru in medsebojnega spoštovanja nekaj, kar si zasluži posebno pozornost.

O tem smo se prepricali med obiskom srečanja CISV, ki so ga v soboto popoldne pripravili v Gorici. Kaj je pravzaprav CISV (Children International Summer Villages)? Tako le pojasnjuje Nicola Orzan deželni koordinator združenja in duša pobude na Gorickem.

"Nas primarni namen je, da mlade vzgajamo v medsebojnem spoštovanju. Da to dosežemo pa je potrebno, da se mladi med seboj spoznajo in da skupaj živijo. Odtod CISV. Gre za mednarodno

ustanovo, ki jo je po drugi svetovni vojni ustanovila ameriška psihologinja Doris Allen z namenom, da "sponzorizira" mir v duhu medsebojnega sprejemanja in ob spoštovanju različnosti."

Dejavnost te ustanove, ki je prisotna skoraj v vseh državah sveta, je razdeljena na različne interesne sfere, odvisno pa od starosti mladih, ki so vanjo vključeni. Največjo pozornost namenja najstnikom, za katere vsako leto prireajo 60 poletnih kolonij, ki se odvijajo v različnih državah sveta v vseh petih celinah. V kolonijah 11-letniki preživijo mesec dni skupaj s svojimi spremljevalci.

Delo je tako programirano, da mladenič spozna vrednote miru in prijateljstva.

Nicola Orzan je povedal, da v okviru priprav na poletno kolonijo mladi srečujejo vsako soboto. Takšno srečanje je bilo tudi med našim obiskom, ko so se mladim pridružili stariši, ki so tudi s pomočjo diapozitivov in videokaset spoznali dejavnost CISV-a.

Orzanu, ki je pred dnevi zaključil izpopolnjevalni tečaj za vodje v Firencah, kot spremljevalke mladih pomagajo se Marta Peric, Romana Davini in Laura Candotti. Otroci, ki se udeležujejo srečanj in bodo sodelovali na poletnih kolonijah, v Rimu, Hondurasu in ZDA pa je nekaj čez petnajst.

KULTURA / NOVA POBUDA

V Gradišču bo svetovno srečanje piscev o vinu

Gradišče je znano po deželni enotki La Sere-nissima, odmevne so pobude, ki jih prireajo ze vrsto let v enoteki, nov zagon napovedujejo za galerijo sodobne umetnosti L. Spazzapan. Zanimanje za Gradišče in širše gorisko območje bo nedvomno zbudil tudi svetovni kongres pisateljev, ki bo prihodnji mesec, na pobudo Konzorcija za zaščito briskih vin, v Gradišču se bodo zbrali pisci, ki v svojih delih pišejo o vinu. Gre za prvo tovrstno pobudo, za katero se je osebnostno zavzel Douglas At-

tems, pred skoraj tridesetimi leti ustanovitelj konzorcija za zaščito briskih vin in dolgoletni predsednik te ustanove, sicer pa tudi sam upravitelj znanega vinogradniškega podjetja v Locniku.

Grof Douglas Attems izhaja iz znane plemiške družine, ki je na Gorickem prisotna že skoraj tisoč let in ki je v prejšnjih stoletjih v Gorici in okolici zgradila vrsto pomembnih zgradb. Iz te rodbine so bili številni ugledni Goričani, med temi tudi prvi goriski nadškof.

KONCERTI

V SOVODNJAH bo 25. t.m. ob 20.30 nastopila mednarodna godalna skupina TRIO EKOS. Na sporedu dela L. v. Beethovna, M. Brucha in S.K. Tzenga. Pokrovitelj koncerta je KD Sovodnje, ZSKD, Kulturni dom, sponzorji pa Občina Sovodnje, Pokrajina in Sovodenjska posojilnica.

REVIVAL BEAT GLASBE bo v soboto, 27. t.m. v telovadnici UGG. Nastopile bodo znane in manj znane skupine iz Gorice in okolice. Izkupicek prireditve bodo namenili v dobrodelne namene.

Prodaja vstopnic : v ul. S. Giovanni 5, v trgovinah Disco Club in Music shop, pri Fotototecnica na Korzu ter v turističnem uradu Appiani na Korzu. Vstopnice (z njimi je možen obisk disko-teke Odeon v Novi Gorici) veljajo 12 tisoč lir.

PRIREDITVE

DRUŠTVO GLASBENIH PEDAGOGOVRIMORSKE IN SSC "E. KOMEL" prireja jutri, ob 16. uri in ob 18.30 revijo glasbenih sol Primorske, za godala, piha-la, brenkala in ansamble. Nastopi bodo v Katoliškem domu v Gorici. SKRD JADRO iz Ronk prireja na sedežu v Romjanu tečaj praktične astrologije. Prva lekcija bo v sredo, 24. t.m., ob 20. uri v prostorih društva na Trgu sv. Stefana v Romjanu. Informacije na tel. stev. 779331 in 482015.

OBVESTILA

SPDGC - rekreacija obvesca, da ta teden odpadejo vadbene ure rekreacijske telovadbe.

SPDGC sporoča, da bo redni občni zbor v petek, 26. t.m. ob 20. uri, oziroma ob 20.30 v dvorani KD Briski gric na Bukovju.

GLEDALIŠČE

V obcinskem gledališču v Trzicu bo nočjo, v okviru gledališke sezone, nastopil znani gledališki igralec Arturo Brachetti s kriminalno zgodbo R. Thomasa "Il mistero dei bastardi assassini" (Skrivnost pankrskih morilcev). Predstava bo ob 20.30.

KINO

GORICA VITTORIA 20.15 - 22.00»Sex and Zen - il tappeto da preghiera di carne». Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30 -19.45 - 22.00»Il distinto gentiluomo».

VERDI 18.00 - 20.00 - 22.00»Sommersby». Richard Gere, Jodie Foster.

TRZIC COMUNALE 20.30 gledališka predstava»Il mistero dei bastardi assassini».

EXCELSIOR 17.30 - 22.00»Giochi innaturali cersaci». Prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515 DEZURNA LEKARNA V TRZICU OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes, ob 9.30, Ernesta De Gressi, iz bolnišnice sv. Justa v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče, ob 11. uri, Matilde Mihalič iz Trsta, krsto pri-peljejo iz Trsta v mrliško vezo na glavnem pokopališču, pogreb bo na glavnem pokopališču, ob 11. uri, Pio Coccacini iz splosne bolnišnice v cerkev v Locniku in na tamkajšnje pokopališče.

PRIZADETI MLADOSTNIKI / STORI DRUŽBA DOVOLJ ZANJE?

Med nami živijo, a jih premalo razumemo

Dan odprtih vrat tolminskega Centra za izobraževanje in usposabljanje je pokazal, da družba premalo naredi

MIRAN MIHELIC

TOLMIN - Sredi lanskega leta je bil v okviru Centra za izobraževanje in usposabljanje Tolmin ustanovljen Varstveno delovni center. O svojih aktivnostih so pred kratkim skušali javnost zainteresirati z akcijo "dan odprtih vrat", ki se se nadaljuje z razstavami izdelkov po raznih krajih tolminske občine.

Konec februarja so sklicali na zavodu razširjeno sejo, na katero so povabili tudi predstavnike občine Tolmin, Centra za socialno delo in Zavoda za zaposlovanje. Ob obisku zavoda sta nove aktivnosti podprla tudi minister za zdravstvo in socialno delo.

Po otvoritvi Centra za izobraževanje in usposabljanje se je izvršni odbor odločil, da sredstva, ki jih je društvo prejelo na dobrodelni prireditvi v Laganu (Svica), nameniti za nakup hiše oziroma zazidljive parcele za ureditev bivalne skupnosti. Brezplačno pravno pomoč pri urejanju dokumentacije za stavbo z novimi prostori je ponudil tolminski odvetnik Ivan Makuc.

Kot je povedala ravnateljica Centra **Karmen Jeriha**, so tudi na področju osveščanja javnosti o problemih prizadetih ze-

S prireditve ob Dnevu odprtih vrat tolminske centra (Foto: M. Mihelc)

leli vselej izkoristiti cimev možnosti v zvezi z dogajanjem v tem okolju. Tako je Aktiv kmečkih žena za letoletno srečanje v hotelu Krn pripravil srečolov, na katerem so bili med zadetki izdelki gojencev, pevski zbor se je udeležil revije pevskih zborov, sportniki pa tudi republiških iger. Najpomembnejše je to, da naredijo vse, kar je možno za polnejše življenje gojencev. Zahvala gre tudi stanovanjski zadrugi, ki jim je pripravljena dati del svojih sredstev za potrebe centra. Dolocen prispevek jim je dal celo pustni odbor Tolmin... S taksnimi prispevki bodo

nabavili peč za zganje glin in pianino.

V letosnjem letu nameravajo nadaljevati zacete akcije: organizirali bodo dobrodelne prireditve, pripravili skupaj s pristojnimi službami možnosti za zaposlitve njihovih absolventov in podobno. V okviru zavoda delujejo z rednim delom tudi se logoped, knjižničar in medicinska sestra. V Centru imajo organizirane razne krožke za interesne dejavnosti: pevski zbor, ročna dela, lutkarstvo, plesno-ritmični, sportni, vrtnarski, silvilski krožek in klekljanje.

Na dnevu odprtih vrat so želeli prikazati širši

javnosti svoje delo in dejavnost v zavodu. Ob prehodu programa na usposabljanje in skrb gojencev za razvoj v vseh življenjskih obdobjih je zavod spremenil tudi ime. Namesto Vzgojno izobraževalni zavod se poslej imenujejo Center za izobraževanje in usposabljanje.

Prireditve Dan odprtih vrat sta se udeležila poleg lokalnih predstavnikov sol in občine ter raznih organizacij tudi direktor Zveze društev za pomoč duševno prizadetih **Tomaz Jareb** in podpredsednik **Bruno Kocbek**, ki sta zavodu izrekla vse priznanje.

Primorska poje je opravila tričetrt dela: minuli vikend se je na koncertih zvrstilo 42 zborov

Množičnost je humus za kakovost

VOJKO CUDER

PRIMORSKA - Revija primorskih pevskih zborov Primorska poje 93 je za letos že prepotovala skoraj dve tretjini poti. Zadnji vikend je bil kar se števila koncertov in nastopajočih pevskih zborov tiče neke vrste vrhunec. Od petka zvečer do nedelje popoldne se je zvrstilo kar sedem koncertnih večerov, na katerih je nastopilo 42 pevskih zborov in drugačnih sestavov, ki so zapeli kar 210 pesmi. Skupaj je na letošnji reviji bilo že trinajst koncertov v prav tolikih krajih tostran in onstran državne meje. Do konca revije - njen zaključek bo v nedeljo, 4. aprila - ko bodo s koncerti v Idriji, Sezani in Gorici, je tako preostalo se pet koncertnih večerov.

Primorska poje je svojevrsten fenomen v tem delu sveta. Računajo, da na Primorskem ta hip obstaja prek dvesto pevskih zborov, ali celo več, če štejemo k zborom tudi oktete, nonete in druge manjše skupine, pa mladinske in otroške zборе, cerkvene in posvetne. Mirno lahko zapisemo podatek, ki sicer velja že nekaj let, da se v tej slovenski deželi med Julijci in morjem na obeh straneh državne meje ljubiteljsko ukvarja s petjem nad pettisociglavo množico. Ugotovitev predsednika Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji **Aceta Mermolje**, da "konec koncev ni ljubezen do petja samo v vrhunskih izvajalskih sposobnostih" je popolnoma na mestu.

Primorska poje je v skoraj poltretjem desetletju (letošnja prireditve je 24. po vrsti) doživljala uspehe in padce. "Razmislijanja so sla v dve smeri," piše v letošnji "koncertni knjižici" **Ace Mermolja**. "Prva je sla v iskanje večje kvalitete, ki pa je trčila ob množičnost. Dejstvo je, da da lahko imena vrhunskih primorskih pevskih zborov seštevamo prav kmalu n brez posebnih selekcije in tudi njihovo število je omejeno. Tekmovanje ali nastop najboljših bi opravili v dveh treh večerih. Velika večina zborov se predstavlja na solidni ravni. In ta bi ostala izključena od nastopanja." Marsikateri zbor bi brez PP postal anonimni, za marsikatero pevce je nastop na reviji edini javni nastop v letu. In se bi nastevali...

Nove sape v novi državi so spoznale, da Primorska poje ne gre opušcati ne spreminjati.

SEJA IS /

Premrl: Direktor gre v pokoj

AJDOVSCINA - Na včerajšnji seji IS so na prvo mesto uvrstili informacijo o položaju v Tovarni pohištva Lipa. Kot vemo, je prejšnjo sredo prišlo do "izsiljenega sestanka", na katerem so zaposleni zahtevali odstop vodilnih. Občinska vlada se v dogajanje v Lipi v skladu s svojo vlogo ni neposredno vmesavala, zaslala pa se je v vlogi "aktivnega opazovalca na trenutke posredovalca", kot je dejal njen predsednik **Silvester Premrl**. Predsednik izvršnega sveta je povedal, da ga je novoizvoljeni delavski svet pred dnevi obvestil o svojem odstopu, kar je pomenilo, da je podjetje ostalo brez organa upravljanja. Zato je o stanju obvestil republiškega branilca samoupravljanja, ki pa se ni reagal. Potrdil je tudi vest (doslej neuradno), da se namareva dose-danji direktor **Franc Bostjancic** upokojiti.

Proizvodna v Lipi teče normalno. Medtem ko v podjetju intenzivno iscejo kadrovske resitve, si prizadevajo ohraniti doma in na tujem cenjeno blagovno znamko. Na Lipi na srečo niso navallili upniki, zato so možnosti sanacije likvidnostnega položaja tudi zaradi tečaja dolarja, večje kot drugod, so rekli. (A.L.)

NOVICE

Letos že 50 požarov v naravnem okolju

ILIRSKA BISTRICA - Tukajšnji gasilci so letos za beležili že 79 požarov, od teh kar 50 v naravnem okolju. Gorelo je tudi skoraj vsak dan pretekli teden, večji požar, ki je izbruhnil na hrvaški strani pa je izbruhnil v nedeljo, 21. marca, in se ob pomoči močnega juga razširil tudi k nam. Skupaj je zgorelo okrog 500 hektarjev travnatih površin in podrasti v bukovem gozdu, od tega večina na Hrvaškem. V Bistriški občini je požar zajel območje lovska koca Paka-Goljak-Zelezna vrata-Gomanci, gasilci pa so ga gasilci iz Bistrice, Vrbovega in Podgraj ter gasilci iz Reke, Klane in Kastava ter ga lokalizirali ob 17.30. Najpogostejši vzrok dosedanjih požarov je malomarnost ljudi, ki kljub številnim opozorilom v medijih in občinskih razglasih kurijo na prostem v bližini gozdne meje, kar nekajkrat pa je zagorelo ob železniški progi Pivka-Pekla, kjer železnica sekajo in čistijo grmovje. (D.P.)

Zavarovalna hiša Slovenica za Glasbeno mladino

NOVA GORICA - Dejavnost Glasbene mladine Nova Gorica se vključuje v slovensko in mednarodno gibanje mladih za glasbo in njeno večjo prisotnost v našem vsakdanu. Je tudi uspešno dopolnilo sicer skromnega obsega glasbene vzgoje na osnovnih in srednjih solah. Organizator te dejavnosti v občini je Kulturni dom Nova Gorica. Ob tezavah, ki vse bolj zategujejo programe kulturnih dejavnosti, je izredno pomembna gesta zavarovalne hiše Slovenica Nova Gorica, ki učenecem in dijakom sol, s katerimi je Slovenica tesneje povezana, poklanja gostovanje New swing quarteta. Ansambel bo gostoval v veliki dvorani Kulturnega doma Nova Gorica v ponedeljek in torek, 29. in 30. marca v dopoldanskem času. Na sestih "cunih urah" - Od gospe in spirituala do jazza - bo gostujoči ansambel pel za mlade iz osnovnih sol M. Strukelj, Dornberk in Sempeter ter za Tehnični in Lesarski solski center in Srednjo družboslovno solo Nova Gorica. (A.S.)

Piran - dediščina kot izziv

PORTOROŽ - Razvojni center malega gospodarstva, d.o.o. Piran in Občina zbornica Piran, v sodelovanju z Institutom za raziskave in promocije kulturne dediščine Slovenije Mlaj, prireja v sredo, 24. marca, ob 18. uri v prostorih krajevne skupnosti Portorož predavanje "Nove možnosti in pristopi za turistično delovanje in življenje v občini Piran - dediščina kot izziv". Predavanje je namenjeno gostincem in turističnim delavcem pa tudi iz drugih dejavnosti, ki so tako ali drugače povezane s turizmom in kmetijstvom (predvsem vinarji in oljkarji). Predaval bo univerzitetni profesor dr. Janez Bogataj. (A.N.)

Razstava Slavke Kranjec

SEZANA - Ob 25. marcu - dnevu materinstva bodo v Mali galeriji v Sezani odprli razstavo likovnih del domače slikarke - amatрке Slavke Kranjec. Otvoritev, ki bo v četrtek, 25. marca, ob 18. uri bo spremljal tudi kulturni program s glasbenimi in recitacijskimi točkami. Umetnica se bo domaćemu občinstvu predstavila z deli, ki so nastala v zadnjih nekaj letih, in sicer v tehnikah akvarela, olja in akrila. Od njene zadnje samostojne razstave na osnovni soli v Divaci sta minili dve leti. Sicer pa se Kranjeva s slikarstvom ukvarja od upokojitve dalje in je v tem času imela že nekaj skupinskih razstav na Primorskem in v širšem slovenskem prostoru. (O.K.S.)

Obnova izolskega podeželja

KORTE - Slovenjgraska agencija Novna je v Kortah nad Izolo (točno na meji med izolsko in piransko obcino) ob praznovanju enakonočja predstavila zanimiv projekt (studije, nacrti, fotografije) z naslovom "Obnova izolskega podeželja". Projekt je financiralo ministrstvo za turizem, izpeljan pa je bil ob dolgoletnem hoteњу tukajšnjega življa, da bi v teh krajih ponovno obudili izdelavo in prodajo kmečkih stvari, kar pa se bo zaceo uresničevati se le tedaj, ko se bo turizem začel pomikati tudi v mestno zaledje. Ob projektu so bili predstavljeni razni zanimivi izdelki redkih domačih izdelovalcev keramike in drugih obrtnikov. (A.N.)

Čakajo na republiške smernice

TOLMIN - Poslanec v Državnem svetu Fedja Klavara je izvršnemu svetu predlagal, naj seznani občinsko skupščino z vsemi proračunskimi potrebami. Čeprav se IS dolgo časa ni odločil kaj bi, se je nazadnje le odločil počakati na republiško usmeritev o dovoljeni porabi. Tako bo ponudil skupščini v obravnavo skraćeni proračun kot osnutek. (M.M.)

Verana - sistem barvnih folij

PIRAN - Trgovina Ajda (Verdijeva 10) pripravlja 3. in 4. aprila zanimiv, morda celo nekoliko neobičajen seminar "Verana - sistem barvnih folij". Udeležencem bo predstavljen najprej teoretični opis barvnih folij, potem praktično delo z njimi; naučili pa se bodo tudi pravilnega ravnanja z nihalom. Svetloba in barve menda zarcijo energijo, ki vpliva na vsa živa bitja in materijo, kar bi lahko človek s pridom izkorisćal. Seminar bo vodila strokovnjakinja s tega področja Darinka Wernicke. (A.N.)

Svetovni dan invalidov

ILIRSKA BISTRICA - V nedeljo, 21. marca, je bila tu regijska proslava ob 34. svetovnem dnevu invalidov. Udeležilo se je več kot dvesto članov invalidskih društev iz Vrhnike, Logatca, Cerknice in Ilirske Bistrice. Da bi svetovna organizacija invalidov opozorila na večjo strpnost in sožitje med generacijami, je leto 1993 razglasila za evropsko leto starejših ljudi. Svetovni dan invalidov pa je prilika, kot je dejal predsednik bustrskega društva Emil Stavar, da si družba izprasa vest in razmisli o svojem odnosu do prizadetih. Anka Osterman, sekretarka z ministrstva za delo, družino in socialno politiko, je popovedala, da bo posebna vladna komisija letos pripravila program za večjo skrb za invalide, vendar pa gospodarske težave preprečujejo izvajanje pozitivne zakonodaje z tega področja. (D.P.)

KNJIŽNICA / VZGOJA

Ljubezen do lepega se začne že v najnežnejših letih

Z razstave ilustracij Alenke Sottler

OLGA KNEZ STOKJOVIC

SEZANA - V Kosovelovih knjižnici, ki veliko skrbi namenja vzgoji mladih bralcev, bodo na svoj račun prisli ljubiteljski otroški in mladinski ilustraciji. Tokrat bo gostja sezanske knjižnice akad. slikarka **Alenka Sottler** iz Ljubljane. Srečanje z ilustratorko bo v četrtek, 25. marca, ob 12. uri za solarje, malčki pa se bodo z umetnikom srečali ob 16.30. V knjižnici bodo na ogled Sottlerjeve originalne ilustracije, s katerimi je opremila vrsto otroških in mladinskih knjig kot denimo o zabakah v rdečih kapicah, Prisel je lev, O starki Zimi in njenih pomoč-

nikih ter druge. Mlade bralke knjižnice Enisa, Maja, Spela in Tina pa so pripravile lutkovno igrico "O zabakah v rdečih kapicah", ki jo bodo ob tem imenitnem dogodku v otroškem oddelku knjižnice tudi zaigrale. Sicer pa bo razstava na ogled do 15. aprila.

Na ta kulturni praznik pa nas vabi tudi biltenček za mlade bralce, ki so ga izdelali v knjižnici. Četrta številka biltena poleg Sottlerjevih ilustracij prinasata tudi zanimive intervjuje z znano ilustratorko **Marjanco Jemec Božič**, ki je bila gostja sezanske knjižnice ob novem letu.

VOLITVE / POSTOJNI SE ZATIKA

V tretje gre menda rado!

Trije poskusi za mandatarija

MATEJA GODEŠA

POSTOJNA - Odborniki občinske skupščine so se na zadnjem zasedanju (18. marca) odločili, da ponovno določijo rok za vlaganje kandidatur za mandatarija občinske vlade. To bo že tretji poskus iskanja novega mandatarija, potem ko v prvem skupščina ni izbrana nobena kandidatura.

Resitev vladne in očitno tudi skupščinske krize so odborniki na minulem zasedanju iskali tudi v sedanji vladi. Na predlog predsedstva skupščine so odborniki sklenili, naj IS, kljub dejstvu, da je v odstopu, svoje delo opravlja v celoti in zanj tudi nosi vso odgovornost. S tem se je skupščina izognila nevarnosti, da bi občina ostala brez proračuna in s tem možnosti, da bi dobila stecajnega upravitelja.

Odborniki so obravnavali tudi informacijo o odzivih na stalica skupščine do lastninskega preoblikovanja podjetij in dogajanje v podjetju Postojnska jama. Slisali so lahko, da so se razmere v podjetju, odkar je prevzel funkcijo v.d. direktorja dr. Peter Habic, začele umirjati in da se bodo spori (nastali zaradi zavarovalne afere) v kratkem resili. Predlagani koncept lastninjenja sta ostali dve podjetji ze sprejeli, medtem ko so se o njegovi ustreznosti v kolektivu Postojnska

jama se odločajo. Odborniki so sklenili, naj v podjetju oceno koncepta pripravijo cimprej, najpozneje pa v dveh mesecih, saj bo postopek lastninjenja se dolgotrajen in težaven.

Na tem zasedanju so odborniki sprejeli tudi odlok o simbolnih postojnske občine. Gre za projekt, ki ureja celostno grafično podobo mesta in okolice in ki naj bi bil uresnien do konca leta 1994. Sprejeli so tudi osnutek strategije turizma v občini ter osnutek sprememb statuta in poslovnika, ki med drugim omogočata tudi učinkovitejše delovanje občinske skupščine.

Dve manjšini ena stvarnost

PIRAN - "Dve manjšini - ena stvarnost" je naslov prireditve, ki bo potekala v četrtek, 25. marca, in v soboto, 27. marca (obakrat ob 18. uri) v krožku Giuseppe Tartini. Pirancani so povabili predstavnike ZSKD iz Gorice, ki bodo spregovorili o položaju slovenske skupnosti v Italiji. V soboto bodo odprli razstavo slik bratov Bevcar, zapel bo moški zbor Skala iz Gorice...

FOTOREPORTAŽA / VZPON NA POREZEN

Ob sproščenem druženju na vrhu Porezna spomin na tiste, ki so tu umrli za lepši danes

Spominskega pohoda se je udeležil tudi Milan Kučan

ROMAN BRIC

POREZEN - S soncem obsijana gora je minuli vikend gostila množico zadovoljnih pohodnikov, ki so se od blizu in daleč udeležili letošnjega osemnajstega spominskega srečanja. Vreme je bilo naklonjeno, kar so mnogi izkoristili tudi za kratek postanek in prvo spomladansko sončenje. Okrog 4000 se jih je v obih dneh zbralo na tem primorskem vrhu, »kamor nas vsako leto vodi ljubezen do planin in spomin na tragice dogodke, v katerih je na pragu svobode tu na Poreznu ugasnilo toliko mladih življenj, »je v kratkem nagovoru ob spomeniku padlih na vrhu Porezna rekel slovenski predsednik, ki je Porezen že večkrat obiskal. Med pohodniki so bili poleg številnih planincev tudi nekdanji

Milan Kučan med planinci na Poreznu (Foto:R. Bric) udeleženci partizanskih enot, ki so se med drugo svetovno vojno bojevale na tem območju in predstavniki združenja italijanskih partizanov,

Ne le sproščeno prešerno veselje, tudi dolžni spomin na mrtve... (Foto:R. Bric)

MEDBANČNI DENARNI TRG

S prodajo deviz bankam do zmanjšanja denarne mase

JANEZ SAJE

Relativno ugodna tolarska likvidnost večine poslovnih bank in temu primerno omejeno povpraševanje po prostih likvidnih sredstvih sta se naprej osnova dejavnika, ki vplivata na dogajanja na medbančnem denarnem trgu. Povprečne obrestne mere so se v preteklem tednu spet nekoliko znižale in se ob posameznih dneih spustile celo pod raven R+11 odstotkov letno.

Glavni razlog za nadaljnje padanje splosne ravni medbančnih obrestnih mer lahko najdemo predvsem v nizjih obrestnih merah na večernem trgu, ki so se ob »pritiskih« največje slovenske banke postopoma približevale obrestni meri Banke Slovenije za likvidnostne kredite za »čez noč« v višini R+9 odstotkov letno. Drugi razlog pa utegne biti tudi višja tolarska likvidnost bank, saj je Banka Slovenije ob vnovčevanju druge emisije dvodelnih blagajniških zapisov (dvojčkov) bankam v začetku tedna nakazala avanse.

Nekoliko neobičajne so bile v tem tednu spremembe pogojev za crpanje 5-dnevnih lombardnih kreditov Banke Slovenije. Medtem ko so bile ponudbe centralne banke v preteklem obdobju naravnane predvsem na »vzdrževanje« deviznih tečajev bank za odkup in prodajo deviz od podjetij, so bili »zahtevani« tečaji v ponudbah pretekega tedna nenavadno nizki. Tečaj v višini 64.64 tolarjev za nemško marko z veljavnostjo 15. 3. 93 oziroma tečaj v višini 64.69 tolarjev za marko, ki velja od 18. 3. 93 dalje, sta namreč ravni, ki precej odstopata od trenutnih tržnih tečajev. Ob tem je bil s 16. 3. 93 spremenjen tudi devizni tečaj, po katerem lahko poslovne banke v neomejenih količinah prodajajo devize centralni banki. Le-ta zdaj znaša 61.50 tolarjev za nemško marko.

V petek pa je Banka Slovenije (prvic v letosnjem letu) intervenirala tudi s ponudbo bankam za prodajo deviz. Intervencijska kvota je znašala 5 milijonov mark, banke pa so na aukciji lahko licitirale devizni tečaj, ki ni smel biti nižji od 64.66 tolarjev za marko. Ob omenjeni intervenciji centralne banke bi lahko sklepali, da Banko Slovenije trenutno bolj kot tečaj skrbi povečana denarna masa, saj prodaja deviz bankam predstavlja umik (domačega) denarja iz obtoka.

ZADRUŽNA ZVEZA IN SKZ

Potreben je socialni pakt

Povečanje odkupnih cen ne sme prizadeti potrošnika

IRENA PIRMAN

LJUBLJANA - S težavami, v katerih se nahaja slovensko kmetijstvo, so predstavniki Zadrugne zveze Slovenije in Slovenske kmečke zveze včeraj seznanili tudi predstavnike slovenskih sindikatov predvsem zato, da bi jih tudi ti podprli pri njihovih zahtevah. Leo Frelih, predsednik Zadrugne zveze, je na kratko povzel zahteve kmetov, med drugim delno korekcijo odkupne cene mleka s sedanjih 21, 40 na 29 tolarjev (do tega popravka naj bi prišli postopno do konca maja), korekcijo maloprodajnih cen za mlado pitano govedo in prašice ter oblikovanje zaščitne politike. Vse to naj bi končno zagotovilo normalno reprodukcijo slovenske kmetije. Odkupna cena kmetijskih proizvodov naj bi postopoma narasla do te meje, da bi predstavljala 80 odstotkov stroškov kmetije. Vlada politika po mnenju Franca Zagožna, predsednika Slovenske kmečke zveze, najbolj prizadeva čiste kmetije, na katerih bi morali graditi razvoj kmetijstva. Prav tako se je dr. Zagožen obregnil ob besede ministra Kracuna, ces da bi bilo treba stabilizirati trenutne odkupne cene kmetijskih izdelkov. Po mnenju Zagožna bi to vodilo v popolno katastrofo slovenskega kmetijstva. Primarna kmetijska proizvodnja sicer predstavlja le 4 odstotke bruto družbenega proizvoda, medtem ko živilska industrija - čeprav dobiva surovine prav iz kmetijstva - predstavlja 10 odstotkov bruto

proizvoda. Predstavniki sindikatov so načeloma podprli zahteve kmetov in se strinjali z njihovimi izračuni o katastrofalnem položaju slovenskega kmetijstva, ki jih vlada zavrača. Dodali so, da po njihovem mnenju vlada vodi napacno politiko ne le v kmetijstvu, pač pa tudi v industriji. Predstavniki sindikata Neodvisnost Selan je dejal, da se njihov sindikat zavzema predvsem za blokiranje marž trgovin in za vse ukrepe, ki bodo zmanjševali obrestno mero in zadoževanje kmetov. »Zoziti bi morali tudi skarje med maloprodajno in odkupno ceno, vendar to ne bi smelo vplivati na maloprodajno ceno,« je še dejal Selan.

Vsi predstavniki sindikatov - pogovora so se udeležili predstavniki policijskega sindikata, sindikata zdravstvenih delavcev in neodvisnih sindikatov - so se tudi strinjali, da bi se bilo treba reševanja slovenskega kmetijstva lotiti sicer na ravni države in s pomočjo socialnega partnerstva. Srečko Cater, predstavnik sindikata delavcev živilske industrije, je k temu dodal, da bi morala vlada pred socialnim paktom sprejeti tudi dolgoročno strategijo kmetijstva. »Delavcem in porabnikom kmetijskih izdelkov se bo slabo godilo, če se bo nadaljevalo načrtno uničevanje slovenske kmetijske proizvodnje in namensko navezovanje na tuje proizvajačevala, kar pomeni sedanja vlada,« je zaključil Cater.

SKLAD ZA RAZVOJ MALEGA GOSPODARSTVA

Predstavili poročilo o opravljenem delu

Pomoč investicijam v proizvodnji, storitvah in gostinstvu - Razrešeni člani upravnega odbora očitajo vladi nezakonito početje

LJUBLJANA - Namen Sklada Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva - ustanovljen je bil decembra 1991, delovati pa je začel maja 1992 - je predvsem dajanje jamstev in subvencioniranje obrestnih mer za najemanje bančnih kreditov zasebnim slovenskim investitorjem. Dolgoročna naloga Sklada je tudi dajanje kreditov in sovlaganje. Na tovrstne načine

Razpršitev investicij glede na njihovo lokacijo:		
	garancije	subvencije
Ljubljana	15%	13%
Koper	12%	
Maribor		12%
Domžale	7%	
Trebnje		6%
Sodelovanje s poslovnimi bankami:		
	garancije	subvencije
SKB	30%	13%
LB	25%	13%
Bank Austria	11%	
Nova banka		10%
LB Dolenjska b.		10%
LB Gorenjska b.		8%

Sklad za razvoj malega gospodarstva vzpodbuja razvoj malega podjetništva pod okriljem ministrstva za gospodarske dejavnosti.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci povedal direktor Sklada Viktor Brezar, je upravni odbor podprl poročilo o opravljenem delu Sklada v lanskem letu. Skladu, ki ima za svoje delo sredstva odobrena v državnem proračunu, je bilo lani do-

deljenih 300 milijonov tolarjev. Vendar pa je vlada brez sklepa upravnega odbora Sklada namenila 21, 4 milijona tolarjev neposredno podjetju Praktis d. o. o. za financiranje proizvodnje snežnih plašcev, tako da je Skladu ostalo na razpolago 278, 6 milijona tolarjev. S tem denarjem je po besedah

moci investitorjem je tako predračunska vrednost zacetih investicijskih vlaganj lani znašala skoraj 62 milijonov nemških mark. Investicije se nanasajo predvsem na različne oblike proizvodnje, storitve in gostinstvo. Skladu je k sodelovanju uspelo pritegniti skoraj vse banke v Sloveniji, ki so k projektu lahko pristopile le, če so dajale kredite, pri katerih obrestna mera ni presegla 15 odstotkov (ob upoštevanju devizne klavzule), pri čemer je Sklad subvencioniral 7 odstotkov. Ker letosnji proračun se ni bil sprejel, dobiva Sklad sredstva po kapljicah, tako da so se njegove trenutne aktivnosti omejevale predvsem na svetovanje.

Dosednje aktivnosti so, po besedah nedavno razrešenega člana upravnega odbora Emila Milana Pintarja (kot smo že pisali, je vlada razresila vse dosedanje članice UO), omogočile odprtje skoraj 2.000 novih delovnih mest. Za sodelovanje s Skladom se zanima tudi Evropska banka za obnovo in razvoj, ki mu že nudi strokovno pomoč. Banka se je v svojem zadnjem poročilu zavzela za to, da bi prek Sklada za razvoj malega gospodarstva prisla na slovenski bančni trg.

Emil M. Pintar in Franc Golja sta ob koncu novinarske konference ponovno opozorila na nezakonit način vladnega razreševanja dosedanjih članov upravnega odbora Sklada in opozorila, da v obvestilu o razrešitvi ni bilo navedenih razlogov za razrešitev. Prav zato so se na zadnji seji UO odločili, da bodo celotno zadevo predali Vrhovnemu sodišču Slovenije, ki bo preverilo zakonitost sklepa, vlado pa so pozvali, naj svojo odločitev ponovno preuči.

Dosednje aktivnosti so, po besedah nedavno razrešenega člana upravnega odbora Emila Milana Pintarja (kot smo že pisali, je vlada razresila vse dosedanje članice UO), omogočile odprtje skoraj 2.000 novih delovnih mest. Za sodelovanje s Skladom se zanima tudi Evropska banka za obnovo in razvoj, ki mu že nudi strokovno pomoč. Banka se je v svojem zadnjem poročilu zavzela za to, da bi prek Sklada za razvoj malega gospodarstva prisla na slovenski bančni trg.

Prejšnji upravni odbor sklada, ki ga je vlada razresila 11. marca, je pripravil javni protest, v katerem zanika trditve ministra Tajnikarja, da vlada nima zadostnega vpliva na delovanje Sklada. Taksne trditve so neresnične, piše v protestu, saj ima vlada medresorsko komisijo, katere člani so predstavniki ministrstev in zbornic in steje 14 članov. »Na vsaki seji upravnega odbora je bil prisoten tudi minister Tajnikar ali njegov predstavnik in njihove pripombe so bile vedno upoštewane. Sklad se je strogo držal meril in pogojev, ki jih je predpisala vlada,« pojasnjuje odstavljani upravni odbor v protestni izjavi.

TAKSA NA UVOZ AVTOMOBILOV IZ TUJINE

Rabljena vozila ne bodo poceni

Zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju omogoča tudi uvoz rabljenih avtomobilov

MILE ČUK

Zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju, ki bo začel veljati 27. marca, bo omogočil tudi uvoz rabljenih vozil. Z ohranitvijo dosedanjega sistema obdavčitve oziroma carinskih in drugih dajatev bi takšen uvoz postal cenovno izredno ugoden. Da bi preprečili nevarnost, da Slovenija postane nekakšna ropotarnica ali avtomobilsko smetišče Evrope, je vlada sprejela posebno 15-odstotno takso. Zaradi ugotovljenih razlogov za razrešitev. Prav zato so se na zadnji seji UO odločili, da bodo celotno zadevo predali Vrhovnemu sodišču Slovenije, ki bo preverilo zakonitost sklepa, vlado pa so pozvali, naj svojo odločitev ponovno preuči.

Občan, ki bo hotel kupiti in uvoziti rabljeno vozilo, bo moral na osnovno ceno najprej placati 27 odstotkov carinskih dajatev. Na to vsoto mu bodo obračunali 15-odstotno posebno takso, k celotnemu znesku pa bo moral pristeti še 5-odstotni prometni davek. Po Valentincicvih besedah je vlada skušala izenačiti in uskladiti dajatve pri uvozu novih in rabljenih vozil. Hkrati je z uredbo, ki naj bi jo sprejela se ta teden, predvidela tudi obvezno homologacijo uvoženih rabljenih avtomobilov, ki je precej restriktivna. Uredba o homologaciji bo zagotavljala, da bomo lahko uvažali le rabljena vozila, ki ustrezajo domačim standardom. Trgovci uvozniki bodo morali za vsak tip vozila zagotoviti dokument o homologaciji. Če bo hotel slovenski kupec posamično uvoziti rabljeno vozilo, bo tak-

sno potrdilo lahko dobil le pri izdelovalcu vozila ali pri pooblaščenem zastopniku v tuji državi. S temi dokumenti bo prišel k slovenski organizaciji, ki bo pooblaščen za homologacijski pregled. Se-le ta bo dovolila uvoz rabljenega vozila. Valentincic je poudaril, da bo glede na omenjeno posebno takso in zahtevne homologacijske postopke uvoz rabljenega vozila precej težaven. V uredbi kot pogoji za uvoz ni omenjena starost vozila in ni določeno, da je denimo možno uvažati le vozila, ki so opremljena s katalizatorjem. Valentincic je povedal, da kljub temu ni nevarnosti, da bi Slovenija postala odpad za stara vozila. Ko bo začel veljati zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju, bo mogoče s spremljajočimi predpisi vpeljati morebitne dopolnitve.

Nemški podjetniki naj sami poskrbijo za svojo konkurenčnost

BONN - Kancler Helmut Kohl je včeraj izrazil svoje začudenje ob pritožbah vodilnih gospodarstvenikov zaradi visoko naravnanih plac v Nemčiji, ter poudaril, da so te dogovorjene prostovoljno in pogajanjih med sindikati in delodajalci. »Prav presenečen sem, kako veliko gospodarstvenikov se pritožuje zaradi velikih stroškov, ki jih povzročajo place. Človek bi se vprašal, kje so bili vsi ti ljudje, ko so potekala pogajanja o placah,« je izjavil pred gospodarstveniki v Bonnu. Menil je tudi, da je to v prvi vrsti stvar gospodarstvenikov in ne države. Podjetniki morajo sami poskrbeti za ohranitev svoje konkurenčnosti ter svojo proizvodnjo naravnati tako, da lahko zadosti pogojem spreminjajočega se trzišča. »To je predvsem posel direktij in tega ne more nihče opraviti namesto njih,« je se dodal. (Reuter)

BELGIJSKI PRORAČUN

Načrt o delni zamrznitvi plač

Za članstvo v EMU morajo Belgijci zmanjšati proračunski primanjkljaj

JANE MORRISON/REUTER

BRUSELJ - Belgijska vlada se bo ta teden soočila s ključno preizkušnjo, potem ko so se minul teden neuspešno končali pogovori o strogih ukrepih, ki naj bi zmanjšali proračunski primanjkljaj, ki so v ponedeljek izjavili analitiki. Belgija si ze leta prizadeva zmanjšati hudo breme 237 milijard dolarjev dolga, ki je najvišji v zahodni Evropi glede na BDP. Obresti na ta dolg so tudi poglavitni razlog za velik proračunski primanjkljaj. Lani, ko je gospodarstvo začelo drseti v recesijo, se je primanjkljaj povzpela že na 6, 9 odstotka BDP. V marcu se je koalicijska strinjala, da ga bodo zmanjšali na 4, 7-odstotni delež BDP, kar zahteva radikalno zmanjšanje proračuna, za kar 3, 26 milijarde ameriških dolarjev.

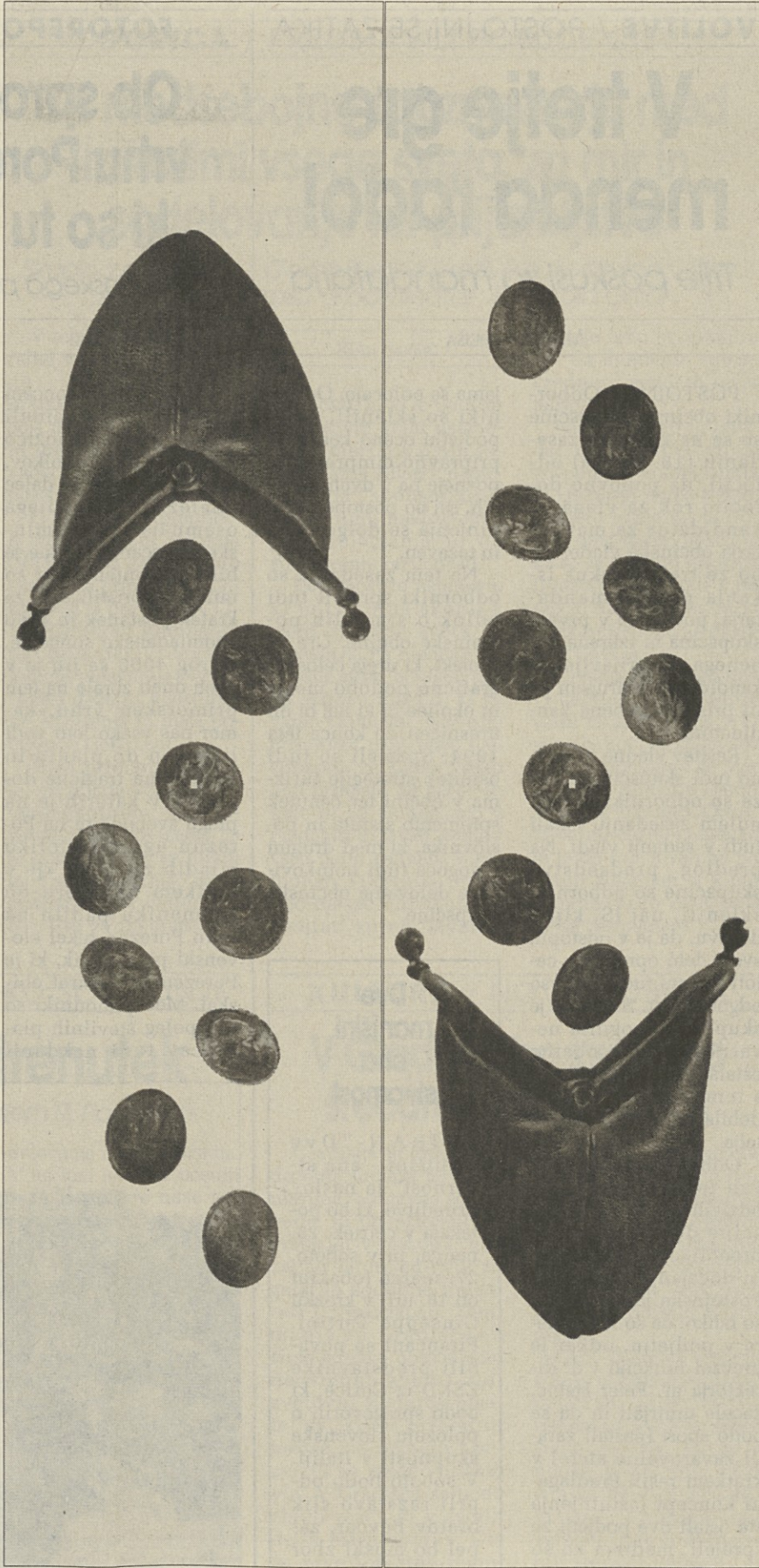
Najhujsi kamen spotike v sedanjih razpravah o proračunu je načrt o delni zamrznitvi belgijskega sistema plac, v katerem so place vezane na rast drobnoprodajnih cen. Sindikati, ki so poglavitni podporniki Socialistične stranke v francosko govoreči Valoniji na jugu, so zagrozili s stavkami, če se bo vlada vmesala v indeksiranje plac. Flamsko govoreci severni Flamci pa bi se strinjali samo z predlogom socialistov, naj »kriza« prizadene prav vse prihodke, če bo ukinjen sistem indeksiranja plac. Poglavitni razlog proračunskih zadreg so stroga pravila za vstop v Evropsko gospodarsko in monetarno unijo (EMU). Belgijska vlada se je lani zavezala, da bo do konca

leta 1996 zmanjšala proračunski primanjkljaj na 3 odstotke GDP, kar je tudi pogoj, če hoče se Belgija pridružiti članstvu EMU.

Vladni predstavniki in analitiki zagotavljajo, da kriza se ni v polnem razmahu in zavračajo namige belgijskega De Standarda, naj bi Dehaene ponudil svoj odstop kralju. »Dehaene se trudi poiskati rešitev,« je povedal njegov predstavnik.

A dlje ko se bodo zavlekle razprave o proračunu, tem resneje bo ogrožena stabilnost vlade. V tem zelo kocljenem obdobju stoji koalicijska pred nalogo, da v parlamentu potrdi preobrazbo Belgije v zvezno državo. »Vlada mora ostati trdna v sedlu, dokler ne bo izglasovana ta sprememba,« je izjavil John Fitzmaurice, profesor na bruseljski univerzi in belgijski politični analitik.

»Spopad partnerjev v koalicijski bi povzročil eksplozijo nekaterih težjih institucionalnih bomb v naslednjih nekaj tednih oziroma mesecih. Zaradi tega je vladna koalicijska obsojena na uspeh,« je zapisal belgijski časopis De Morgen. Razprava je tudi znova zaostala stara nasprotja med gospodarsko uspešnimi flamskimi regijami in manj uspešnimi valonskimi. »Oni (Valonci) si želijo višjih davkov, saj vedo, da jih bodo iz svojih žepov v glavnem plačali Flamci. Tako bo reka denarja znova stekla v Valonijo,« je izjavil založnik belgijskega časopisa Gazet Van Antwerpen, ki izhaja v nizozemščini.

Proračun: izprazniti ga ni težko, pač pa napolniti

BRITANSKI PRORAČUN

Razburjenje zaradi višjih davkov

Z davki nad vladni primanjkljaj - V parlamentu bo razprava vroča

MAGGIE FOX/REUTER

LONDON - Britanski finančni minister Norman Lamont je povzročil silovite razprave v zvezi s sprejemom britanskega proračuna, zlasti s tem, ko je zavrnil zmanjšanje novega davka na goriva.

Opozicijska Laburistična stranka je ob tem sklenila, da bo po vsej razpravi o teh davkih, ki so se z nekdajšnjih 8 odstotkov dvignili na sedanjih 17, 5 odstotka, bodo v ponedeljek zagotovo razgibale in razgrele britanski parlament. Celo nekateri člani vladajoče Konzervativne stranke niso povsem prepričani, da bodo podprli ta ukrep.

Gre za gotovo najbolj sporen ukrep v proračunu, ki ga je Lamont razgrnil minuli teden z namenom, da potegne britansko gospodarstvo iz recesije in da zmanjša velikanski vladni primanjkljaj. V soboto je Lamont znova zatrdil, da bodo upokojenci in revne družine dobile vladno »posebno pomoč«, s katero naj bi bilo olajšano placevanje višjih davkov za ogrevanje, hkrati pa je zavrnil predlog o tem, da bi jim ta davek v celoti povrnili.

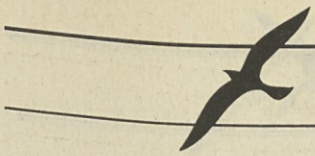
Britaniji uprizorila pravo krizarsko vojno zato, da bi revnim to breme odvzeli, časopisi pa že pišejo o tem, da bo moralo veliko ljudi zaradi tega davka izbirati med lakoto in mrazom.

»Ta ukrep v zvezi s proračunom je pac namenjen temu, da poveča prihodke. Pomagati želim tistim, ki jih pestijo težave, vendar jim nocem tega bremena olajšati v celoti,« je izjavil za BBC. »Pomoč za revne bomo financirali iz rezerv. Ne bom navajal nobenih podatkov, ker smo že povedali, da bodo dobivali posebno pomoč.«

Gordon Brown, predstavnik Laburistične stranke za proračunska vprašanja, je pozval člane parlamenta, ki pripadajo Konzervativni stranki, naj v ponedeljek glasujejo skupaj z laburisti zoper »neskončno pogoltni (konzervativni) proračun.«

»To bo izzvalo silen bes in ogorčenje po vsej državi, ker je Norman Lamont zavrnil jamstvo za polno kompenzacijo tega davka upokojencem in vsem tistim, ki imajo nizke prihodke,« je povedal Brown.

Robert Adley, član Konzervativne stranke v parlamentu, je izjavil, da bo zahteval od Lamonta natančna pojasnila v zvezi z njegovo odločitvijo. »Zahteval bom, da skrajno natančno navede vse razloge, ki so ga vodili pri tej odločitvi,« je izjavil.

MENJALNIŠKI TEČAJI

22. marec 1993

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	65,00	66,80	9,17	9,42	6,65	6,88
AMTK Grosuplje	65,50	66,30	9,00	9,30	6,65	7,00
Aviohisa	65,20	66,00	8,90	9,50	6,20	6,75
Banka Vipa	65,25	65,96	9,08	9,32	6,73	6,81
Bobr Fuzine	65,50	65,90	9,25	9,45	6,60	6,90
Bobr Trzin	65,50	65,80	9,25	9,45	6,60	6,90
BTC terminal Sezana*	65,00	65,80	9,15	9,40	6,65	6,75
BTC d.d. Ljubljana*	65,10	66,70	9,20	9,60	6,60	6,90
Come 2 Us*	65,40	66,40	9,15	9,40	6,50	6,80
Dom Kaffe Domžale	65,50	65,80	9,30	9,40	6,70	6,95
Dom na trgu	65,61	65,90	9,27	9,35	6,72	6,79
Emona Globtour	65,00	66,20	9,15	9,40	6,30	6,75
Eros Ljubljana	65,50	65,80	9,20	9,40	6,70	6,80
Eros Kranj	65,30	66,00	9,20	9,40	6,70	6,90
Euroservis Sezana	65,35	65,90	9,00	9,35	6,71	6,77
Eurotours International	65,50	66,50	9,15	9,45	6,70	6,90
Feniks Markovec Koper*	65,02	65,95	9,14	9,45	6,60	6,90
Feniks Koper*	65,05	65,95	9,15	9,45	6,61	6,99
Feniks Portoroz*	65,05	65,95	9,16	9,45	6,62	6,95
Fiba	65,12	66,10	9,00	9,32	6,62	6,82
Firadas	65,20	66,25	9,20	9,36	6,50	6,90
Galileo - Kozina	65,00	65,80	9,00	9,20	6,70	6,80
Golfturist Ljubljana	65,30	66,20	9,15	9,40	6,55	6,90
Golfturist Domžale	65,60	65,95	9,40	9,50	6,65	7,00
Hida	65,65	65,75	9,28	9,33	6,73	6,78
Hipotekarna banka Koper*	65,00	66,50	9,20	9,50	6,55	7,00
Hranilno kreditna služba	65,25	66,40	9,17	9,47	6,66	7,05
Hram Rožice	65,65	65,80	9,30	9,40	6,75	6,85
Idila Sečovlje	65,30	66,25	9,25	9,50	6,60	6,95
Ilirika Ilirska Bistrica	64,50	66,10	8,90	9,35	6,45	6,77
Ilirika Slovenj Gradec	65,52	66,20	9,23	9,32	6,70	6,92
Ilirika Postojna	65,32	66,08	9,15	9,35	6,71	6,77
Ilirika Sezana	65,45	66,08	9,17	9,40	6,72	6,77
Invest Skofja Loka	65,50	66,20	9,30	9,41	6,60	6,80
Italdesign*	65,30	65,95	9,17	9,35	6,73	6,83
Klub Slovenijales	65,60	66,10	9,25	9,43	6,70	6,90
Komercialna banka Triglav	65,00	66,25	9,12	9,48	6,52	6,88
Kompas Hertz Celje*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	65,40	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Holidays	65,40	66,00	9,25	9,45	6,60	6,90
Libertas Koper*	65,10	65,95	9,12	9,40	6,62	6,83
Ljubljanska banka d.d. Lj.	64,85	66,70	9,16	9,47	6,59	6,88
LB Dolenjska banka d.d.	65,00	66,40	9,10	9,40	6,55	6,90
LB Banka Zasavje Trbovlje	64,50	66,50	9,17	9,45	6,45	6,87
LB Komercialna banka NG d.d.	64,10	66,80	9,01	9,50	6,44	6,84
LB Splošna banka Celje d.d.	65,00	66,10	9,10	9,40	6,52	6,90
LB Splošna banka Koper d.d.*	63,21	66,24	8,87	9,33	6,28	6,80
LB Splošna banka Mb d.d.*	64,50	66,50	9,10	9,40	6,40	7,00
MA Vir	65,45	66,00	9,00	9,40	6,70	7,00
Madai*	65,20	65,90	9,15	9,40	6,71	6,80
Media*	65,50	66,20	9,25	9,45	6,70	6,90
Otok Bled	65,17	66,08	9,22	9,37	6,60	6,76
Panna	65,50	65,90	9,20	9,35	6,70	7,00
Petrol	65,50	65,80	9,20	9,35	6,60	6,90
Pigal Solkan Nova Gorica*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Pigal Kobarid*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Pigal Obutek*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Pigal Diskont*	64,90	65,80	9,15	9,40	6,65	6,80
Poslana banka Slovenije*	63,00	65,99	8,96	9,35	6,10	6,79
Probanka d.d. Maribor	64,30	66,40	9,10	9,40	6,40	6,90
Publikum Ljubljana	65,65	65,85	9,28	9,39	6,75	6,89
Publikum Celje	65,65	65,89	9,22	9,35	6,60	6,85
Publikum Dobova	65,10	66,00	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Kostanjevica	65,10	66,00	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Krško	65,10	66,00	9,08	9,29	6,39	6,80
Publikum Maribor	65,60	66,03	9,25	9,30	6,30	6,79
Publikum Metlika	65,60	66,39	9,20	9,35	6,55	6,82
Publikum Mozirje	65,50	66,40	9,22	9,45	6,60	6,95
Publikum Novo Mesto	65,10	66,10	9,00	9,30	6,50	6,65
Publikum Piran	64,30	65,75	9,12	9,29	6,55	6,85
Publikum Tolmin	65,40	65,75	9,20	9,36	6,60	6,76
Publikum Sevnica	65,50	65,99	9,10	9,30	6,45	6,79
Publikum Sentilj	65,60	66,15	9,24	9,33	6,30	6,79
Publikum Sentjur pri Celju	65,45	65,95	9,21	9,31	6,60	6,82
Publikum Trebnje	65,15	66,35	9,10	9,30	6,45	6,75
Publikum Zagorje	65,40	66,35	9,18	9,40	6,65	6,85
Publikum Zalec	65,55	65,89	9,18	9,29	6,55	6,79
Shalaby Koper	65,20	66,20	8,98	9,40	6,62	6,85
Sit - on	65,20	66,20	9,12	9,42	6,20	7,00
SKB d. d. Ljubljana* **	65,45	65,80	9,30	9,35	6,72	6,85
Sl. hranilnica in posojilnica Kranj	65,40	65,90	9,15	9,40	6,50	6,90
Slovenijaturist Ljubljana	65,40	65,90	9,23	9,33	6,67	6,80
Slovenijaturist zel. postaja Mb.*	65,10	67,00	9,20	9,45	6,10	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	65,50	65,98	9,15	9,35	6,50	6,87
Slovenska investicijska banka*	65,30	65,90	9,10	9,45	6,40	6,90
Sonce	65,40	66,20	9,22	9,42	6,68	6,90
SZKB	65,25	66,40	9,17	9,47	6,66	7,05
Tartarus Postojna	64,59	66,08	9,05	9,34	6,56	6,78
Tentours Domžale	65,40	66,00	9,20	9,50	6,70	7,00
Tori*	65,40	65,90	9,20	9,45	6,60	7,10
Tourist service Portoroz	64,50	66,30	8,90	9,40	6,50	6,90
Trias*	65,50	65,80	9,20	9,30	6,65	6,80
Upimo	65,65	65,75	9,29	9,39	6,75	6,85
Wolf	65,30	65,70	9,10	9,40	6,50	6,85

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita trznica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKKE, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 56 z dne 22. marca — Tečaji veljajo od 23. 3. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	73,9221	74,1445	74,3669
Avstrija	040	šiling	100	898,3789	901,0821	903,7853
Belgija	056	frank	100	306,8761	307,7995	308,7229
Kanada	124	dolar	1	83,0557	83,3056	83,5555
Danska	208	krona	100	1641,8344	1646,7747	1651,7150
Finska	246	marka	100	1745,8119	1751,0651	1756,3183
Francija	250	frank	100	1854,5302	1860,1105	1865,6908
Nemčija	280	marka	100	6320,8253	6339,8448	6358,8643
Grčija	300	drahma	100	—	46,6042	46,7440
Irski	372	funt	1	—	153,7412	154,2022
Italija	380	lira	100	6,5263	6,5459	6,5655
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	7,0000	—
Japonska	392	jen	100	89,2500	89,5186	89,7872
Nizozemska	528	gulden	100	5624,9024	5641,8279	5658,7534
Norveška	578	krona	100	1486,6581	1491,1315	1495,6049
Portugalska	620	escudo	100	68,0753	68,2801	68,4849
Svedska	752	krona	100	1344,4395	1348,4850	1352,5305
Svica	756	frank	100	6847,3500	6867,9539	6888,5578
Velika Britanija	826	funt sterling	1	153,6592	154,1216	154,5840
ZDA	840	dolar	1	103,3834	103,6945	104,0056
Evropska Skupnost	955	ECU	1	122,4407	122,8091	123,1775
Španija	995	peseta	100	88,3651	88,6310	88,8969

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 23. MARCA 1993

Banko slovenija na dan 13. MARECA 1993								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	Cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1)BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10.JUNIJU 1993:					1.000,000	620,113	623,511	1.243,624
79		124,0226	124,7023%	124,3624	100,000	62,011	62,351	124,362

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

22.MAREC 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Fiba	6,00	8,80
Hida	6,00	8,30
Hipotekarna banka Koper	4,00	9,00
Idila	6,00	8,00
Italdesign*	6,00	9,00
Kompas Holidays	6,00	10,00
LB Banka Zasavje Trbovlje	6,00	11,50
Ma Vir	6,00	8,00
Slovenijaturist	7,00	8,50
Tentours Domžale	6,00	10,00
TORI*	7,00	9,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

22. MAREC 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1570,00	1600,00
nemška marka	958,00	977,00
francoski frank	280,00	288,00
holandski gulden	847,00	873,00
belgijski frank	46,00	47,50
funt sterling	2325,00	2390,00
irski šiling	2305,00	2375,00
danska krona	247,00	255,00
grška dramma	6,60	7,50
kanadski dolar	1255,00	1295,00
japonski jen	13,40	13,90
švicarski frank	1040,00	1060,00
avstrijski šiling	135,50	139,50
norveška krona	224,00	231,00
švedska krona	201,00	208,00
portugalski escudo	10,00	10,80
španska peseta	13,00	13,90
avstralski dolar	1120,00	1150,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	0,80	1,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

22. MAREC 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	11,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,00	11,00
Italija	Kmečka banka Gorica	14,25	14,95
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

22. MAREC 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6465,6145	6485,0697	6504,5249
Francija	frank	100	13333,6000	13373,7210	13413,8420
Nemčija	marka	100	45519,4690	45656,4380	45793,4070
Italija	lira	100	46,8514	46,9924	47,1334
Švica	frank	100	49519,7560	49668,7620	49817,7680
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1106,8171	1110,1475	1113,4779

Opomba: povzeto po Reutersu

FRANCIJA / PO PREPRIČLJIVI ZMAGI DESNIČARSKIH STRANK

Francoska desnica in Evropa

Zmagovalci francoskih parlamentarnih volitev obljubljajo velike spremembe v odnosu do Evropske skupnosti in v pogajanjih o liberalizaciji svetovne trgovine

PARIZ - Konservativna koalicija, ki je zmagala na francoskih parlamentarnih volitvah, lahko pričakuje ognjeni krst v svoji politiki do franka in do pogovorov o liberalizaciji svetovne trgovine, pravijo neodvisni ekonomisti.

Obe temi bi lahko po njihovih besedah, ce bosta nesporno obravnavani, poudarili krizo v Evropski skupnosti in bi utegnili blokirati nacrte za skupen denar ter povzročiti močno napetost v aliansi med Parizom in Bonnom, ki je v samem središču skupnosti dvanajstih držav. Neposreden izziv za konservativce, ki so strmo glavili vladajočo socialiste na nedeljskem prvem krogu volitev za skupščino, bo boj v kampanji za politiko, katere cilj naj bo močni frank. Edouard Balladur iz goliščne stranke RPR, ki je stavil, da bo prvi minister, ce RPR obdrži svoje vodstvo pred liberalnim partnerjem UDF na volitvah prihodnje nedelje, je prišel, da frank ne bo devalviran in ne plaval. Toda finančni trgi dvomijo o tem, da bi lahko nova vlada vzdržala visoke obrestne mere, ki so potrebne, da bi frank obdržal korak z marko, ko je brezposelnost dosegla že tri milijone. Paul Horne,

ameriški ekonomist, ki dela kot borzni mesetar v Parizu, meni, da so vlozki, okoli katerih se merijo moči na finančnih trgih, ogromni. »Ce opustijo politiko močnega franka, potem je konec Evropskega sistema me-

dvalutnih razmerij in Evropske denarne uni- je,« je dejal.

Evropski sistem me- dvalutnih razmerij, ki br- zda večino evropskih va- lut, je temeljni kamen dr- znega nacrta Evropske skupnosti za gospodar-

ske in denarno unijo, kot jo predvideva maa- strichtski sporazum o te- snejši evropski integraci- ji. Po Hornovem mnenju ni več kot 40 odstotkov možnosti, da bi konser- vativci poostri poveza- vo z marko, pravi pa, da

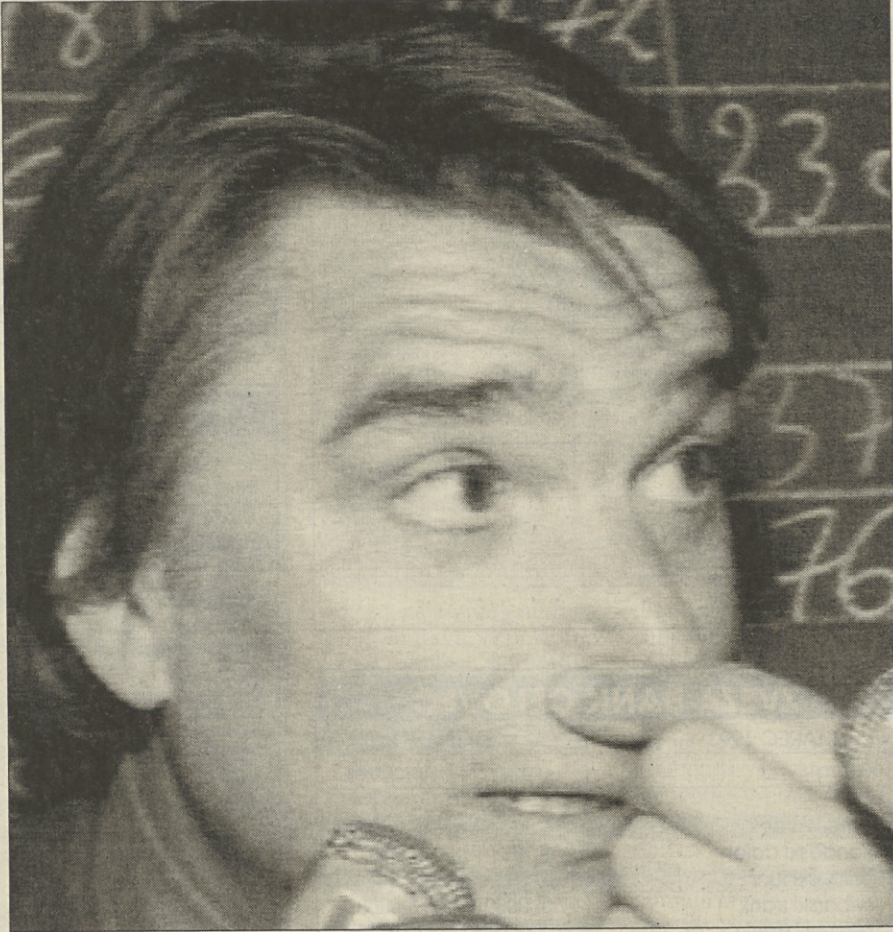
bi bili lahko v začetku prisiljeni povečati obres- tne mere, da bi vpeljali svojo tržno kredibilnost.

V tej luci pozicija no- ve vlade v dolgotrajnih pregovorih v okviru Gat- ta nima nikakršne zveze s frankom, toda ce to vznemirja Bonn in ta za- vraca, da bi sprejel spo- razum Gatta, bi lahko po mnenju nekaterih pod- pora Nemčije, ki je mo- čnemu franku vitalno potrebna - tako besedna kot finančna - posla. »Pa- ziti bodo morali, da na pogajanjih Gatta stvari ne prizenejo tako do ro- ba, da Nemci ne bodo hoteli sodelovati pri tako pomembni zadevi, kot je frank,« pravi Jonathan Hoffman iz investicijske- ga podjetja Credit Suisse v londonski podružnici.

Nemski zunanji mini- ster Klaus Kinkel je kriti- ziral zahtevo ministrske- ga predsednika Pierra Berégovoya, naj se že se- dem let stari pogovori v okviru Gatta ponovno startajo od začetka, in njegovo zahtevo po vetu pri ključnem dogovoru o trgovini zivil med ZDA in Evropsko skupnostjo. »Pokazali smo toliko so- lidarnosti do Francije, da smo skoraj pozabili sami nase.

Zdaj pa naj Francija pokaže solidarnost z Nemčijo, ki je se posebej odvisna od svobodne tr- govine,« je rekel Kinkel.

V ponedeljek je zvenel bolj spravljivo in je dejal, da je prepričan, da bosta Pariz in Bonn se naprej dobro sodelovala. Ostan- pa dejstvo, da je vodja RPR Jacques Chirac izbral se ostrejšo linijo glede Gatta kot socialisti, saj je dejal, da je pripravljen z Washingtonom položiti karte na mizo in se spoprijeti s krizo v Evropski skupnosti, ce bo to potrebno za zavarovan- je francoskih kmetijskih proizvajalcev. Ali Chirac blefira? »Tudi ce upoštevamo, da je to pre- cej custveno govorjenje, ne vidim, kako bi se la- hko izognili vetu v Gattu,« ocenjuje neki evropski diplomat v Parizu. »Po mojem mnenju bi bili pripravljeni povzročiti evropsko krizo.« Horne pa meni, da nazadnje Chirac ne bo zrtvoval osi Bonn-Pariz in pogovorov v okviru Gatta na oltar kmetijske proizvodnje, ce bi uporabil veto. »Francija se bo znasla v manjšini enega samega glasu in v nevarnosti, da ogrozi celoten maa- strichtski proces in evropsko denarno uni- jo,« je zatrdil. Namesto tega bo opogumljena ob volitvenih izidih skušala izsiliti od Bruslja večje kompenzacije za franco- ske kmetijske proizvajal- ce. (Reuter)

Razočanje: doslej minister, predsednik nogometnega kluba Olympique, socialistični pravak Bernard Tapi (Telefoto: AP)

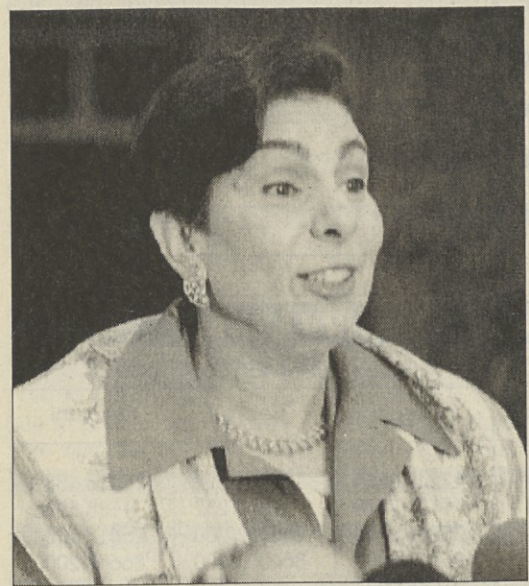
Zadovoljstvo povolitvah: builvis francoski predsednik Valéry Giscard d'Estaing (Telefoto: AP)

NOVICE

Angolske vladne enote napredujejo

LUANDA - Angolske vladne enote so upornike gibanja Unita potisnile nazaj in zasedle se več ozemlja okrog glavnega mesta Luande, so v ponedeljek sporočili vojaški viri. Vladne enote so zasedle glavno mesto območja Bengo, kaksito, kaksnih 70 kilometrov severovzhodno od Luande. Boji na tem območju, v katerih so sodelovale tudi letalske sile, so trajali deset dni, to območje pa so sile Unite zasedle kaksnih 6 mesecev. Poznavalci menijo, da hočejo vladne sile nasprotnike izriniti s celotnega severozahodnega dela Angole. (Reuter)

PLO pripravljen odpotovati v Washington

AMAN - Vodstvo Palestinske osvobodilne organizacije je sporočilo, da je palestinska delegacija pripravljena prihodnji teden odpotovati v Washington, kjer naj bi se pogovarjala o možnostih za nadaljevanje bliznjevzhodnih mirovnih pogajanj. Delegacija bo nacela tudi vprašanje 415 izgnanih Palestincev na ozemlju med Izraelom in Libanonom; to je eden od pogojev, ki jih PLO postavlja za nadaljevanje mirovnih pogajanj, je poudaril član izvršnega odbora PLO. (Reuter)

Napadi na belce v Južni Afriki

JOHANNESBURG - V ponedeljek je oboroženi crnc ubil 55-letnega belca. To je že tretji napad na belce v Južni Afriki v zadnjih treh dneh. V napadih je bilo doslej že 5 mrtvih. Konec tedna so crnci v Johannesburgu ubili tri policiste, v crnskem naselju West Rand pa so ubili 18-letnega sina udrnika Afriskega nacionalnega kongresa. V zadnjih dneh so tovrstni napadi na belce in crnce vse bolj pogosti. (Reuter)

RUSIJA / OBOROŽENE SILE

Preveč orožja, premalo vojakov in nobenega nadzora nad preprodajo

Ruska vojska se zaradi kaotičnega položaja še ne more učinkovito vmešavati v politiko

MARKO KRAUTBERGER

Verjetno se vsakic, ko pride do političnega zaostrovanja v Rusiji, zahodni vojaški strokovnjaki sprašujejo, ali so ruske oborožene sile sposobne posredovati pri reševanju krize in prevzeti oblast. Rdeca armada je bila nekoč pomemben dejavnik tudi v notranje-političnih zadevah. Ostanki te nekdane velike vojske pa se, kot opazajo zahodni strokovnjaki, trenutno ukvarjajo predvsem s svojimi lastnimi težavami, ki močno vplivajo na njihovo učinkovitost in sposobnost vmešavanja v politične zadeve.

Rdeca armada je bila nekoč sprostovana vreden nasprotnik, ki je svoje tehnološke slabosti v primerjavi z zahodom nadomestila z živo silo, ki je je bilo vedno dovolj. Danes je nekdanja vojska razbita na vojske posameznih neodvisnih držav, ki se srečujejo s kroničnim pomanjkanjem vojakov.

Tudi Rusija, ki je imela nekoč največje število vojakov in vojakov v skupni vojski, danes preprosto nima več dovolj ljudi, da bi izpolnila svoje vrste. Vojski se izogibajo tako naborniki kot tudi poklicni vojniki. V začetku letosnjega leta se je na vpoklic v vojski v povprečju odzval le eden izmed petih vpoklicanih. Lansko leto pa je namesto nacrtovanih 100 tisoč poklicnih vojakov podpisalo pogodbo o poklicnem služenju le 13.500 ljudi.

Ruska vojska, ki bi se morala preoblikovati na podlagi nove vojaške

doktrine - ki jo je predstavil predsednik Boris Jelcin in ki predvideva, da Rusija nima zunanjih sovražnikov -, zaradi pomanjkanja ljudi ni sposobna oblikovati majhnih in mobilnih enot, ki bi bile namenjene za posredovanje v mejah države in na interesnih območjih Rusije v sosednjih državah.

Te sosednje države pa pospešeno oblikujejo svoje vojske in se zapletajo v spopade s sosedi. Največji problem teh vojsk je pomanjkanje strokovnjakov, ki bi znali uporabljati in vzdrževati zapleteno orožje in voja-

ske opremo, ki je ostala na ozemlju novih neodvisnih držav po razpadu Sovjetske zveze in rdece armade. Stevilne države imajo tako na voljo zavidanja vredno orožje, ki v večini propada zaradi pomanjkanja ljudi, ki bi uporabljali zapletenejša orožja in voja-

sko opremo. Ce ostaja tehnično zapletenejša orožje v skladiščih, tega ni mogoče reciti za osebno oborožitev, za velike količine pi- stol, avtomatskih pušk, mitraljezov, ročnih bomb in podobnega. Večina tega orožja se pojavlja na prostem trzišču, kjer je

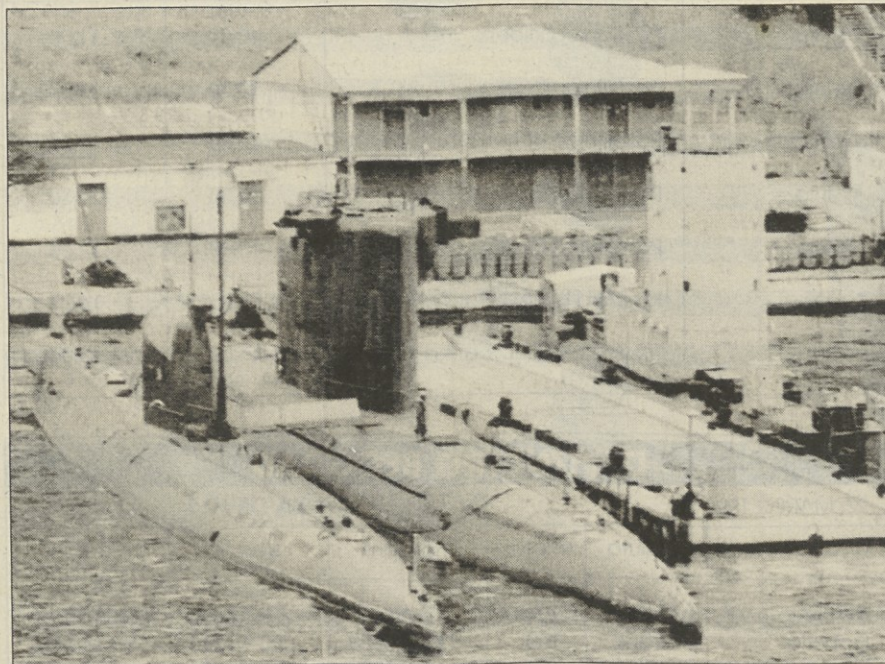
povpraševanje po orožju naraslo. Za 72 odstotkov pa je lani naraslo tudi število kraj vojaške opreme in orožja iz skladišč nekdane rdece armade. Ta skladišča so namreč zaradi pomanjkanja ljudi izredno slabo zavarovana, pri krajah in prepredajih pa nemalokrat sodelujejo tudi vojniki in castniki, ki si tako zagotavljajo dodatna denarna sredstva ali pa vsaj osnovni dohodek, saj vojski primanjkuje denarja celo za plače.

Zaradi tega verjetno ni osamljen primer poveljnika garnizije v Groz- nem, ki je bil prisiljen

prodati Cecenom velike količine orožja, da je lahko izplačal svoje castnike. Danes na ozemlju Cecenije ni več ruskih vojakov, ki so med svojim umikom »izgubili« več kot 13 tisoč kosov orožja in velike količine streliva, povsod pa je videti posledice praznjenja vojaških skladišč. Na ulicah je polno oboroženih civilistov, ki ponosno razkazujejo svoje orožje. Kaksne so razmere v tej deželi, ponazarja tudi izkušnja Newsweekovega novinarja, ki je med intervjujem vprašal cecenskega predsednika Dudajeva, ce ga ne skrbi množično oboroževanje prebivalstva. Predsednik pa je odgovoril, da niti najmanj, saj se morajo pripraviti na morebiten spopad z Rusi; medtem je izza pasu potegnili pi- stolo in jo začel brisati z zepnim robcem. »Kaj ni lepa!« je se dodal.

Na podlagi vseh teh podatkov lahko zahodni analitiki ugotovijo, da je dediscina rdece armade se nevarnejša, kot je bila nekoč armada sama. Ni namreč pravega nadzora nad vsemi nevarnimi igrakami, ki bi jih radi uporabili različni plemenski poglavarji v spopadih s sosednjimi poglavarji. Po trditvah ruskih oblasti in nekdanih visokih castnikov armade je sicer večina najnevarnejšega orožja in opreme se vedno pod skrbnim nadzorom in razni morebitni uporabniki ter prepredajalci nimajo dostopa do skladišč.

Vendar se lahko takšen položaj kaj hitro spremeni.

WASHINGTON - Konec tedna sta v Barentsovem morju, ki je del Severnega ledenega morja, trčili ameriška in ruska podmornica, so sporočili ameriški vojaški viri. Ta izjava je sledila poročilu tiskovnega predstavnika ruske mornarice, da je ruska jedrska podmornica trčila v neznano podvodno plovilo. Trčenje ni povzročilo velike gmotne škode in radioaktivno gorivo ni izteklo, trlijo ruski viri. (Reuter, Telefoto: AP)

ES / SOCIALNA ZAKONODAJA

Za svobodni trg brez meja

Delavci 22 držav napovedujejo za 2. april veliko akcijo

BRUSELJ - Delavci po vsej Evropi se za 2. april pripravljajo za akcijo, ki naj podpre zahteve za močnejšo socialno zakonodajo po vsej Evropi. Akcija naj si prizadeva za svobodni trg brez meja Evropske skupnosti.

Delavci iz 22 evropskih držav bodo izvedli celo vrsto potez, ki se bodo od dežele do dežele razlikovale, vključevale pa bodo splošne stavke, ustavitve dela, demonstracije in javna zborovanja. »Najnovejši dogodki so pokazali, kaksne so lahko posledice enotnega trga brez socialne regulative,« je izjavil Emilio Gabaglio, generalni sekretar evropske konfederacije sindikatov na konferenci, kjer je opisal, kaj nartujejo. »Zelimo, da bi bilo nase sporočilo popolnoma jasno: zapolniti moramo praznino v socialni politiki,« je dejal.

Potrebo po skupni socialni politiki v Evropski skupnosti so poudarili kmalu potem, ko je 1. januarja začel veljati enotni evropski trg, ko je ameriško multinacionalno podjetje Hoover zaprlo tovarno v Franciji in jo preselilo na Skotsko, da bi si zmanjšalo stroške s placami.

Sindikati želijo, da Danska, ki zdaj predseduje Evropski skupnosti, postavi zaposlovanje na prvo mesto dnevnega reda junjskega sestanka na vrhu Evropske skupnosti v Kopenhagnu in poskrbi za dogovor v zvezi s celo vrsto zakon- skih osnutkov, na katerih se ze nabira prah,

odkar cakajo na podpo- ro.

Sindikati si želijo usklajeno akcijo po vsej Evropi, ki naj bi prinesla zmanjšanje obrestnih mer, to pa bi spodbudilo povečanje naložb. Zahtevajo ukrepe, ki bi pomagali pri poklicnem preusmerjanju delavcev in njihovem solanju za druga delovna mesta. V Evropi je namreč brez dela vsak deseti delavec.

Po zadnjih statističnih podatkih, ki jih je zbral statistični urad Evropske skupnosti Eurostat, število starejših ljudi v državah članicah Evropske skupnosti naglo narasča, daljša pa se tudi življenjska doba prebivalcev teh držav. V zadnjih 30 letih se je podvojilo število ljudi, starejših od 60 let, v prihodnjih 30 letih pa naj bi naraslo za enako hitrostjo. Kmalu naj bi število ljudi, starejših od 60 let, doseglo 100 milijonov, kar četrtina teh ljudi pa bo starejša od 80 let. Statistika napoveduje, da se bo življenjska doba od sedanjih 60 let podaljšala na 78 let za moske in na 82 let za ženske ter da se bo podaljšala tudi vitalnost ljudi. Po raziskavah o tem, v katerih državah imajo ljudje želje po najdaljši življenjski dobi, kaže, da imajo najbolj »velikopotezne« želje Francozinje, ki si želijo živeti 84 let, najbolj »skromne« želje pa imajo Irčci, ki si želijo živeti 76 let. Sicer pa, kot trdijo strokovnjaki, v življenju ne gre za dolžino, ampak za kakovost samega življenja. (Reuter)

HRVAŠKA / PARLAMENT

Zasedanje sabora

Nekdanja emigracija ni zadovoljna s svojo vlogo

GOJKO MARINKOVIĆ

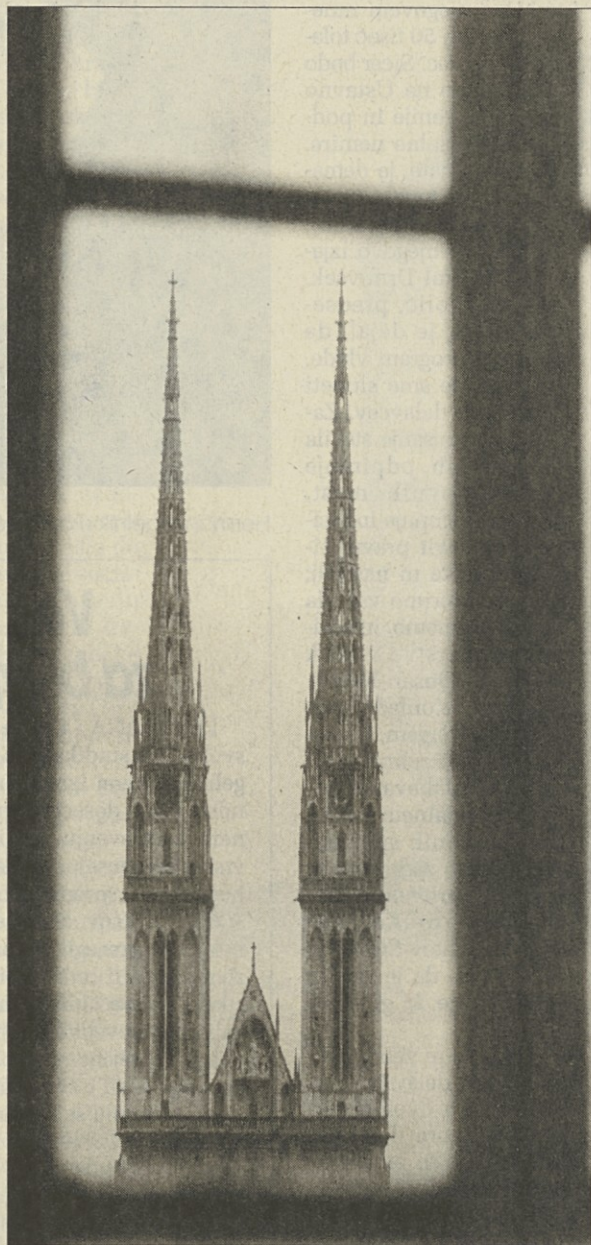

Foto: Romeo Ibršević

ZAGREB - Z ustanovno sejo zupanijskega doma, na kateri so z javnim glasovanjem za predsednika izvolili Josipa Manolića, za podpredsednika pa pisatelja Ivana Aralico in Damira Zorića, se je v ponedeljek začelo redno zasedanje hrvaškega sabora. Obravnaval naj bi kakšnih 40 teden dnevnega reda, večinoma sistemskih zakonov. Gre za zgodovinsko sejo, saj se je z ustanovitvijo zupanijskega doma končalo oblikovanje hrvaške oblasti po novi ustavi. Sejo je vodil 82-letni Vinko Nikolić, nekdanji ustaski funkcionar in emigrant, književnik in publicist, ki ga je v ta dom z ukazom imenoval predsednik Franjo Tuđman. Na tak način so v zupanijski dom prisli tudi Josip Manolić, Josip Boljkovac, Hrvoje Sotić in predstavnik vojnih invalidov Zvonimir Goreta. Tudi po tem izboru, gre za dva udeležence NOB (Manolić in Boljkovac), ustaškega emigranta ter za skrajne desničarje, je videti, da na hrvaškem se poteka odprti boj med dvema strujama. Emigracija pri tem ni zadovoljna s sedanjem vlogo v senci, ampak si želi prave oblasti. Prave medstrankarski boji potekajo v odborih in komisijah, kar se bo pokazalo v torko, ko bo sabor dobil Tuđmanovo poslanico, o kateri pa poslanci nimajo pravice razpravljati.

ZAGREB - Državni in politični vrh Hrvaške pretresajo siloviti in dramatični spopadi. V javnosti se kažejo v zmedenem in nemernem tempu, v katerem se izmenjujejo informacije in ugibanja o tem, kdo bo iz vlade odšel in zakaj ter kdo bo vanjo vstopil. Te naglice ni več mogoče spremljati, kaj sele napovedovati njen izid.

V nobenem primeru ne gre samo za nesposobnost in neuspešnost vlade, temveč za globok razcep v vladajoči stranki in državnem vrhu, ki ga je bilo mogoče opaziti že prej. Zdaj pa se je začel kazati nadvse očitno, zlasti ob procesu privatizacije in vsem tistem, kar je bilo njegova posledica.

Ko odkrijejo korupcijo in kriminal v vrhovih oblasti, v drugih državah padajo glave in letijo ministri. Na hrvaškem prav zdaj poteka politični spopad, v katerem bo odločeno, kdo bo odšel. Zaenkrat je jasno samo to: če bi odstranili vse, ki so se omadeževali - ne bi ostal skoraj nihče.

Ker je težko identificirati strani v spopadu, v javnosti največkrat uporabljajo poenostavljeno shemo o struji radikalcev in frakciji zmernih. Na celu prvih je podpredsednik vlade Vladimir Seks, že zdavnaj znan kot jastreb hadezeja, ki se je kasneje na položaju državnega to-

zilca proslavil s procesi zoper novinarje, zdaj pa je znotraj lastne stranke obtožen, da se obnaša kot Visinski: v imenu pravice in poštenosti zacenja lov na tiste, ki so si v procesu privatizacije umazali roke in se na različne načine okoristili - v resnici pa bi rad poravnal politične račune. Druga stran mu vrača udarec in omenja pri tem nekatere njegove domnevne grehe iz preteklosti, povezanost s takratno policijo in sumljivo domoljubje, o čemer se v vrhu vladajoče stranke sliša vsaj že dve leti. Zdaj prihajajo te politične diskvalifikacije s strani tako imenovane tehnomenadzerske struje hadezeja, ki se za politiko zanima predvsem zato, ker ji to olajšuje poslovni položaj.

Vendar pa so ti spopadi se bolj zapleteni. Ne gre samo za interese, ampak tudi za politične koncepte, ki se med seboj izključujejo, kar je po vsej verjetnosti nujna posledica dejstva, da vladajoča stranka se zmeraj deluje kot gibanje. Ti latentni spopadi so se začeli preliti čez rob stranke pred kratkim, ko so predvajali film o Brunu Bušiću. Takrat so to mogoče nekoliko poenostavljeno razlagali kot spopad med ustaši in partizani; slednje naj

JELENA LOVRIĆ / ZAGREB

družina s svojim navdušenim ukvarjanjem s privatizacijo nekaterih tovarn, Manolić je bil policaj ze takrat, ko so partizani se vzpostavljali oblast. Nihče pa se ni na glas vprašal, čeprav to vprašanje visi v zraku: kdo ima Tuđmanov dosje? Po vsej verjetnosti so tisti, ki držijo v rokah herbarij Manolićevih grehov, tudi imetniki Tuđmanovega dosjeja. Kaj je v njem, ali lahko tudi njega izsiljujejo? Morda se v tem skriva pojasnilo, zakaj je hrvaški predsednik včasih tako nerazumljivo popustljiv do ultra desnice v lastni stranki? Aktualni spopadi v vrhu hrvaških oblasti so vecplastni in nevarni. Gre za prepire na dvoru ali za tisto balkansko različico: Kdo bo koga? Gre za konkretne interese v procesu privatizacije, za to, ali bo Hrvaško kupilo nekaj deset družin, ki so v tem hipu blizu oblasti, in tako vzpostavilo utrjeni razpored političnih sil, ki bo dolgo časa temeljil na ekonomski podlagi.

Gre za različne politične koncepte, za enega, ki je na mehkejši, in za drugega na zelo trdni osnovi, turbo-nacionalistični, politično rigidni in militanтни. Predvsem pa gre za boj za oblast. In sklicevanje na pravičnost in poštenost bi utegnulo izveniti zgolj kot alibi za uvedbo trde roke.

Iz vsega tega izhaja, da je v vrhu hrvaških oblasti zelo veliko umazanega perila in zelo malo tistih, ki so ostali čisti. Manipulirajo drug z drugim in drug drugega izsiljujejo z dosjeji, ki jih imajo menda kar vsi: Seks se iz casov, ko je baje sodeloval z udbo, Mesiću ga je priskrbel

HRVAŠKA / POLITIČNE ZDRAHE

Umazanije na vrhu

V hrvaškem političnem vrhu se je nabralo že toliko umazanega perila, da bi pravzaprav morali vsi oditi iz politike

NOVICE

Kohl pred sodišče zaradi politike do nekdanje Jugoslavije?

BONN - Vse kaže, da se bo nemški kancler Kohl moral pred vrhovnim sodiščem zagovarjati zaradi svoje politike do nekdanje Jugoslavije oziroma zaradi vloge Nemčije pri nadzoru prepovedi poletov nad Bosno in Hercegovino. Kohlova desno-sredinska koalicija je namreč globoko razdeljena, potem ko je liberalna stranka svobodnih demokratov (-FDP) Kohla napadla, ker namerava v enote, ki naj bi nadzorovale prepoved poletov nad BiH, vključiti tudi nemška letala. S svojo odločitvijo je namreč prekršil povelje nemškega ustava. Ta omejuje možnost vključevanja nemških vojakov v mednarodne vojaške operacije. Vrelišče bo spor verjetno dosegel, ko bo Varnostni svet sprejel resolucijo o oboroženem nadzoru zračnega prostora nad BiH. Poznavalci menijo, da bo, če Kohlova kršcansko-demokratska unija ne bo dosegla konsenza z liberalci, kanclerjev položaj vprašljiv. (Reuter)

Sojenje vojnim zločincem v Sarajevu

SARAJEVO - Srba, ki jima sodijo zaradi izvajanja genocida, umorov, posilstev in ropanja, so zdravniški v ponedeljek razglasili za povsem zdrava. Preiskavo njihovega zdravstvenega stanja so opravili trije nevropsihiatri in klinični psiholog, v poročilu pa so poudarili, da sta Bosilav Herak in Srećko Damjanović psihično in moralno povsem odgovorna za svoja dejanja. Sojenje traja že drugi teden. Herak je doslej podrobno opisal, kako sta z Damjanovićem posiljevala in ubijala Muslimane in ropala njihovo premoženje, Damjanović pa je prekal svojo prvotno izjavo, čes da so izjavo od njega dobili potem, ko so ga v zaporu pretepali. (Reuter)

V Šibeniku v nedeljo ranjenih 23 ljudi

SIBENIK - Potem, ko so srbske sile v nedeljo na Šibeniku izstrelile kasetne bombe, je bilo najmanj 23 oseb ranjenih, gmotna škoda v mestu pa je ogromna. Mesto je že mesec dni tarca topniških obstreljevanj, v nedeljo pa je napetost v srednji Dalmaciji dosegla vrhunec.

Mnogi to razlagajo kot posledico neuspešnih pogajanj v Zenevi, kjer sodelujejo predstavniki hrvaških oblasti in Goran Hadžić iz Knina, posredniki pa so predstavniki Evropske skupnosti in Združenih narodov. Osrednja tema pogajanj je resolucija številka 802, ki jo je sprejel Varnostni svet in ki določa tako umik hrvaških sil z območja Maslenice kot razorožitev vseh srbskih milic.

Napredka v pogajanjih ni, ker med pogajalci ni upanja in ker ne morejo določiti, kateri del resolucije naj bi uresničili najprej. V nedeljo je zaskrbljenost zaradi dogajanj v Hrvaški izrazil tudi poveljnik Unproforja v nekdanji Jugoslaviji general Wahlgren. (G. M.)

HRVAŠKA / ZA REVEŽE NIČ NOVEGA

»V samostojni državi lahko živimo le odlično!«

RAMIZ MEHULIĆ / ZAGREB

ZAGREB - »Mislim, da so takšna vprašanja neukusna! Kdo lahko reče, da nam ne gre bolje? Imamo svojo suverenost, neodvisno hrvaško državo, torej nam gre veliko bolje kot prej in jaz trdim, da nam bo slo se bolj.«

Takšen je bil boljševidni odgovor na vprašanje, ki ga je hrvaškemu ministru za socialno varstvo postavila gledalka televizijske oddaje, v kateri je bil minister gost. Naivna gledalka je samo spomnila na obljubo, ki jo je minister dal pred letom dni. Takrat je izjavil, da bodo place na hrvaškem čez eno leto znašale petsto mark. Place trenutno ne dosegajo niti sto mark, kaj sele petsto, minister juras pa je v

odgovoru prevec radovedni in odkritosrčni gledalki sporočil, da jim gre tudi zdaj, ko je najhuje, v resnici bolje kot prej, saj »imamo neodvisno, suvereno Hrvaško«.

V omenjeni oddaji so predstavili nov program ukrepov hrvaške vlade, s katerimi naj bi ta zavarovala socialno najbolj ogrožene sloje hrvaške družbe. Gledalci niso mogli izvedeti, čeprav jih je to hudo zanimalo, kolikšna je ministrva plača, zato pa so vsaj natančno seznanjeni s tem, koliko je na hrvaškem lanih oziroma koliko ljudi bo zajel program socialnega varstva. Teh bo približno 140.000 in nič več, pa se ti bodo v glavnem upokojenci in družine, v katerih stije

clani ne zaslužijo več kot 80 mark na mesec.

Ker je omenjena številka v primerjavi z dejanskim stanjem, milo receno, smešna, se postavlja vprašanje, kaj vlada sploh želi doseči s tem programom? Ali želi v resnici pomagati najbolj ogroženim ali pa želi javnosti le vreti pesek v oči in tako ustvariti videz, da se nekaj le premika oziroma da se nekomu le pomaga?

Ce vlada želi v resnici pomagati, zakaj potem zgornje število ne ustreza dejanskemu stanju oziroma resničnemu številu tistih, ki so na samem robu preživetja? Pomoci tako na primer ne bodo dobili »tisti, ki imajo vikend ali drag avtomobil, saj ju lahko prodajo (-

sic!)... Na hrvaškem so večinoma hitro obubožali predvsem tisti ljudje, ki so si svoje imetje ustvarili pred več leti, danes, ko je kapital v tej državi popolnoma izgubil vrednost, pa so prisiljeni pod ceno prodajati svojo lastnino, s tem pa se bolj obubožajo.

Uvedbi famoznih zivilskih kart, ki so znane iz obdobja po drugi svetovni vojni, so se izognili z drugo problemko - izkaznicami za socialno ogrožene. Zanimivo je, da se je program v javnosti pojavil po vrsti delavskih stavk, ki so bile označene kot »poskus ustvarjanja tretje Jugoslavije«, »popoln poraz hrvaške levice«, »velika zmaga sindikatov«, »začetek resnih

socialnih nemirov« in se kako. S programom se ni spremenilo nič bistvenega in zdi se, da obdobje hrvaških strajkov šele prihaja. Potrditev za to domnevo je tudi sobotna tiskovna konferenca predstavnikov neodvisnega sindikata zaposlenih v srednjih solah, kjer je bilo receno, da bodo začeli s stavko in vztrajali, dokler ne bodo izpolnjene vse njihove zahteve. Glede na trenutno stanje država ni pripravljena popustiti, zato bi lahko prišlo do dolge prekinitve dela na vseh srednjih solah na hrvaškem. Vse to zato, ker delavci niso zadovoljni samo s polovico, ampak zahtevajo cel hlebec črnega kruha za svoje celodnevno delo.

BEOGRAD - Nova Jugoslavija je veliko revnejša, kot je bila stara. Manj kot 2000 dolarjev, kolikor je prišlo na prebivalca v strmoglavem drsenju navzdol v letu 1992 in do krsnega naj bi prišlo tudi letos, napovedujejo padec do pred kratkim se ne pojmljivih 1000 dolarjev družbenega proizvoda na prebivalca.

Siva ekonomija cvete, zlasti kriminal, in odmika neposredno soocenje državljanov Srbije in Crne gore

NADEZDA GAČE / BEOGRAD

z dejansko revščino. Star običaj izposojanja od prihodnosti prerasca v nasilje nad prihodnostjo. Država, ki bi morala z vsemi silami ustvarjati boljše razmere za prihodnje življenje, neprestano izkorišča tisto, kar ne obstaja, in si tako zaga vejo, na kateri sedi.

Nobena skrivnost ni, da Srbi zunaj Srbije živijo (in se vojskujejo) na račun ZR Jugoslavije. Ce ze zanikajo

obtožbe o neposredni vpletenosti Jugoslavije v vojaške akcije na območju nekdanjih socialističnih republik Hrvaške in Bosne in Hercegovine, vsaj tega ne taji nihče. Iz virov, ki so blizu oblastem, je mogoče izvedeti, da je odtekel približno 5 milijard dolarjev iz Srbije v srbske krajinne. Izraz »popkovina«, ki ga imajo nenehno na ustih liderji bosanskih Srbov, je

tako dobil svojo zelo konkretno vsebino v hrani, obleki, obutvi, zdravilih, orožju, strelivu...

Tudi najbogatejše države se ne odrečejo zlahka vsoti, ki tehta 5 milijard dolarjev, če pa gre za cetrtno družbenega proizvoda, kaj takega ne pride nikomur na misel niti v sanjah. Poleg tega pa ima Srbija se velike stroške s svojim obstojem na Kosovu; ti se gibljejo med eno in dvema milijardama dolarjev.

Letos prav nič ne kaže, da bi postala pomoč Srbom zunaj Srbije odvečna, prav tako pa tudi ne, da se bo spremenil položaj na Kosovu in da se bo s tem ta strošek zmanjšal. Sem je treba pristiti tudi ambicije vojske, ki se želi preobraziti, se pravi, vlagati nova sredstva in se vsaj za silo ohraniti pri življenju. Ce sestejemo vse te obveznosti, je veliko vprašanje, kaj bo sploh ostalo za življenje državljanov Srbije in Crne gore. Tudi upanje, da bo kak tuj vir sponzoriral srbsko avanturo, je prazen. Tako ostaja edini vir, ki je na voljo za plačevanje vseh začeti projektov nove Jugoslavije - se naprej prihodnost... in državljani sami. A tudi tu obstaja meja, katere obrisi se že kažejo in zaradi katere sta nerovna tako oblast kot državljani. Novica, da že tiska o bone za prav vse izdelke, dokazuje, da se vlada preventivno že pripravlja za zelo strogo redistribucijo revščine, in četudi bo do tega kmalu prišlo, sama uvedba ne bo prinesla drugega kot kratkotrajno prelaganje bližnjega srečanja s socialno napetostjo in dejansko revščino z negotovim izidom.

ISTRA / AGONIJA MANJŠINSKIH ŠOL

Tudi obljube iz Italije, da bodo pomagali, so ostale samo na papirju

Profesor šole za manjšino si lahko na mesec kupi samo slabše hlače

BUJE - Najpomembnejša italijanska srednja sola v Istri, ki jo obiskuje nekaj sto dijakov iz Buj, Umaga, Novigrada, Tara, Poreca, Kopra, Izole in Pirana, počasi, toda zanesljivo umira v dolgi, neskončni agoniji. Sola ima 16 oddelkov v starih smereh: klasična gimnazija, elektrotehnična, turistična in avtomehanična smer. Njena glavna težava je pomanjkanje kadrov, saj so najsposobnejši predavatelji v glavnem odšli zaradi mizernih plac. Trenutno zasluži profesor z dvajsetimi leti delovne dobe 130 tisoč hrvaških dinarjev (približno 10 tisoč tolarjev), v to vsoto pa je že vstet 20-odsto-

tni dodatek na dvojezičnost, ki ga je soli dodelila prejšnja skupščina občine Buj. Tudi honorarji so nizki, saj ne presežejo 1200 dinarjev na uro, izplačujejo pa se na dva do tri mesece, ob 50-odstotni inflaciji. Antonio Feretich, profesor matematike na tej soli, je izračunal, da si lahko z mesečno plačo kupi samo par hlač slabše kakovosti.

Prava kalvarija bujske sole Leonardo da Vinci se je začela lanskega septembra. Solo je prvi zapustil direktor, v nekaj dneh pa je dalo odpoved se stinrajst rednih predavateljev. Polovica se je zaposlila v slovenskem Primorju, kjer je zaslužek deset-

krat boljši, drugi pa so se preselili v Italijo, kjer opravljajo vsa mogoča dela, da bi preživeli. Na sestanku vodstva Unije Italijanov s hrvaško ministrico za solstvo Vesno Girardi-Jukić je ministrica odgovorila, da morajo italijanske sole deliti usodo s solami večinskega naroda, saj so državne blagajne popolnoma prazne. Unija se je obrnila tudi na ministrstvo za izobraževanje v Rimu. Iz italijanskega glavnega mesta je prišla nekoliko čudna, a opogumljajoca novica. Ministrstvo je obljubilo, da bo iz sredstev, ki jih Italija namenja svoji manjšini, zagotovilo vsakemu predavatelju ita-

lijanske narodnosti v Istri od 100 do 150 tisoč lir, da ne bi zapustili službe. Meseci so tekli, obljubljene finančne dodatke iz Italije pa ni bilo. Razočarani profesor Mario Stepić, pedagogski svetovalec za italijanske sole v Istri in na Reki, trdi, da so italijanske obljube se enkrat ostale samo na papirju. Bujska italijanska srednja sola Leonardo da Vinci bo po vsej verjetnosti prišla v Guinnessovo knjigo negativnih rekordov. Trenutno ima sola 12 rednih profesorjev, 22 zunanjih sodelavcev, ki prihajajo iz bližnjih krajev, in 12 učiteljev, ki se vsak dan vozijo iz Italije. S

tem pa se zapravlja ogromno denarja za dnevne in potne stroške honorarnih sodelavcev, ki so večinoma iz Trsta. Veliko ljudi je prepričanih, da bi lahko denar pametneje porabili za zaposlitev prostih delovnih mest in zagotovitev stanovanj, s čimer bi delo na soli spet potekalo normalno. Profesor Arden Sirotič je izjavil, da se bodo na soli kmalu spet pojavili jezenski problemi, saj so preostali razočarani predavatelji napovedali svoj odhod v Slovenijo ali Italijo. Ljudje ne odhajajo samo zaradi slabih plac, temveč tudi zaradi ozračja nemoci in depresije. (Ennio Opassi)

Bosanski Srbi dosebedno odvažajo denar iz Srbije (Foto: Merlyn)

DRŽAVNI ZBOR

Cel sveženj zakonov

Še enkrat bodo odločali o tretjem podpredsedniku

IVANKA MIHELČIČ

LJUBLJANA - Danes se bodo že sesti zapored sestali poslanci državnega zbora. Seja bo trajala predvidoma tri dni, dnevni red pa obsega skupno 22 točk, katerim bodo sledile tudi nekatere razširitve. Zbor se bo skusal ponovno dokončno konstituirati z izvolitvijo tretjega podpredsednika. Naj spomnimo, da je edini kandidat poslanec Zelenih Slovenije Vladimir Topler in da je večina parlamentarnih strank minuli teden podala tudi pisno soglasje k njegovi kandidaturi. Druga razširitev se nanaša na imenovanje Lojzeta Janka za ministra brez listnice v vladi Janeza Drnovskega, tretja pa na spremembo zakona o usklajevanju pokojnin in denarnih nadomestil za primer brezposelnosti v letosnjem letu. Gre za spremembe, ki naj bi jih poslanci opravili po hitrem postopku.

Sicer bo v ospredju tokratne pozornosti poslancev državnega zbora še predlog za spremembo nedavno sprejetega zakona o načinu obratovanja in izplačevanja plac, predlog zakona o trgovini, o varstvu konkurence, o odvetnosti, o notariatu, o visokem solstvu in vrsti drugih.

Vladimir Topler

Glede na to, da se je o teh predlogih izrekel tudi državni svet, bo zanimivo spremljati, v kolikšni meri bo zbor tokrat upošteval njegova z oblikovano mnenja.

Tretji dan zasedanja, natančneje četrtkovno popoldne, pa naj bi minilo v znamenju nekaterih odmevnih nastopov. Poslancem bo o osnutku letosnjega proračuna oziroma o gospodarski in razvojni strategiji vlade (prvič bo torej vlada pripravila »proračunski memorandum«) spregovoril ministrski predsednik Janez Drnovsek. Sledili bodo še nagovori guvernerja Banke Slovenije Franceta Arharja, generalnega direktorja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Janeza Prijatelja in vršilca dolžnosti direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Franceta Kosirja.

SESTANEK VLADE S SINDIKATI

Vlada meni, da je treba deliti usodo z delavci

Zmanjšanje plač poslancev in funkcionarjev za četrtno?

MIJA GACNIK

LJUBLJANA - »Vlada se zaveda, da potrebuje dialog z sindikati,« je uvodoma poudaril Janez Drnovsek na včerajšnjem srečanju predstavnikov vlade s sindikati. Vlado so zastopali tudi Davorin Kracun, minister za ekonomsko odnose in razvoj, Mitja Gaspari, minister za finance, in ministrica za delo Jožica Puhar. Predstavnik sindikatov so seznanili z vladnim predlogom temeljnih usmeritev ekonomske in socialne politike in proračuna za letošnje leto. Drnovsek je dejal, da se vlada zaveda, da prihaja do nepravilnih socialnih razlik

in da je dolžna poiskati uravnoteženo pot. Vlada po njegovih besedah tudi ni pričakovala, da bo interventni zakon povzročil take napetosti. Zato bo ena od naslednjih vladnih potez zmanjšanje poslanskih plac in plac članov vlade za eno četrtno. O tem naj bi se Drnovsek že dogovoril s predsednikom državnega zbora Hermanom Rigelnikom. »Pokazati je treba pripravljenost, da poslanci in člani vlade delijo usodo z delavci.« Vlada naj bi pripravila tudi pre-

menil premier in dejal, da vlada ne namerava popustiti zahtevam sindikatov. Davorin Kracun je izjavil: »Zavedati se moramo, kaj zmoremo in kje so naše omejitve. Minimalna družbena harmonija je prvi pogoj za gospodarsko rast.« Mitja Gaspari je opozoril na skrb zbujujoče stanje v gospodarstvu in dejal, da je javno porabo možno zmanjšati le s spremembami zakonodaje.

France Tomsic, predsednik Neodvisnosti - KNSS, je menil, da je pravilno, da so se sindikati v vlado končno le usedli skupaj in tako končali dialog gluhih. Bil je tudi presenečen nad trditvijo Drnovskega, da vlada ni pričakovala takega odziva na zakon. Dejaj, da je vlada vedela, kaj dela. Tomsica je motilo, da vlada načrtuje zmanjševanje brezposelnosti sele leta 1995 in da državna podjetja ne izplačujejo plac po mesec ali dva. »Ne zelimo stavkati. Če se bo vlada vtilkala v stvari, ki se je ne ticejo, bomo prisiljeni v stavko,« je poudaril Tomsic.

Rastko Plohl, predsednik Neodvisnih sindikatov Slovenije, je dejal, da z vlado ne bodo konstruktivno sodelovali, dokler ne bodo urejene plače poslancev in članov vlade. Ti

naj bi po njegovem mnenju prejeli 50 tisoč tolarjev, in nič več. Sicer bodo vložili tožbo na Ustavno sodišče Slovenije in podpihovali socialne nemire. »To, kar pravite, je demagogija. Če boste tako govorili, bo prišlo do ene revolucije,« je njegovo izjavo komentiral Drnovsek. Dusan Semolič, predsednik ZSSS, je dejal, da podpirajo program vlade, vendar ta ne sme sloneti na ramesih delavcev. Zahtevajo zmanjšanje števila brezposelnih, odpiranje novih delovnih mest, zmanjšanje stopnje inflacije in učinkovit pravni sistem. »Stavka ni naš cilj; zelimo, da storimo vse, da se temu izognemo, in socialno partnerstvo vodi k tem cilju.« Dusan Rebolj, predsednik Konfederacije sindikatov Pergam, je menil, da je potrebno cimerjšnje nadaljevanje pogajanj o socialnem paktu. »Brez socialnih sporazumov se bodo zadeve le še naprej zaostrovale.« Slobodan Radujko (Konfederacija sindikatov Slovenije 90) je dejal, da je stavka zadnje orozje, ki ga bodo uporabili.

»Vlada se ni zelela profilirati proti delavstvu,« je ob zaključku dvojnopolnega pogovora dejal Drnovsek, ki je se predlagal, da se v prihodnje obcasno srečujejo na delovnih razgovorih, in to »morda že malo pred krizo.«

Herman Rigelnik (Foto: Srdjan Živulović/TRIO)

Več pravic za brezposelne?

LJUBLJANA - Dusan Semolič, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, je dr. Hermanu Rigelniku včeraj izročil natanko 26.596 podpisov. Z njimi želijo doseči spremembo zakona o zdravstvenem zavarovanju, in sicer v tistem delu, ki obravnava brezposelne. Ustava določa, da mora vsak, ki hoče doseči spremembo zakonodaje, zbrati najmanj 5000 podpisov. Svobodni sindikati so normo kar nekajkrat presegle, zato so predsedniku državnega zbora izročili tudi dopis, v katerem zahtevajo, naj sporni zakon cimerjšje uvrsti na dnevni red. Sindikalisti so povedali, da jih motijo dolgotrajni postopki pri sprejemanju določenih zakonov, nekaterih pa sploh se ni v skupščinskem postopku.

»V Sloveniji se nimamo zakona o sodisih za delovne in socialne spore, niti zakona, ki bi sankcioniral nesplošnost kolektivnih pogodb. Pomemben se nam zdi tudi zakon o soupravljanju delavcev, ki bi mnoga vprašanja, ki se zdaj rešujejo na ulici, reševal v podjetjih,« je se dodal Semolič.

ODBOR ZA MEDNARODNO POLITIKO

Mandat skupini za pogajanja z Italijo

Na prvem mestu zaščita Slovencev v Italiji

BOGO ŠAMSA

LJUBLJANA - Po včerajšnji triumi razpravi za zaprtimi vrati in po dveurnem posvetu s predstavniki Slovencev iz Italije odbor za mednarodne odnose slovenskega parlamenta se ni končal dela. Ponoci bodo sestavili besedilo o mandatu in izhodiščih za pogajanja z Italijo, ki se bodo nadaljevala v četrtek v Rimu. O osnovnih izhodiščih je predsednik Zoran Thaler povedal, da je odbor predvsem izrazil zaskrbljenost, ker se vprašanja o odnosih z Italijo ne rešujejo tako, kot bi se morala in kot so se do pred šestimi meseci. Lanskega julija so se z Italijo

dogovorili za sukcesijo meddržavnih pogodb, sklenjenih z nekdanjo jugoslavijo, po priznanju veljavnosti Osimskih sporazumov pa se je v italijanski javnosti pričela ostra polemika. Odbor bo za pogajalsko skupino, ki jo vodi državni sekretar Ignac Golob, izdelal točno določena izhodišča. Pri tem izhajajo iz dobrososedskih odnosov, iz dejstva, da je Italija pomembna sosedna Slovenije. Pogajalci se ne bodo mogli pogajati o reviziji Osimskih sporazumov, katerih veljavnost je nesporna,

temveč o vseh vprašanjih, ki so v korist sodelovanja in državljanov. Na prvem mestu obseznega seznama je zaščita Slovencev v Italiji, slede teme pravno-političnega sodelovanja, sodelovanje na področju kulture in znanosti, sodelovanje na socialnoskrbstenem področju in gospodarsko sodelovanje. Dnevni red razprav bo torej v prihodnjih dneh naslednji: danes bo slovenski parlament pričel pogovore o zakonu in možnosti nakupa neprimičnin za tuje. V sredo bo na Malti zasedanje Sveta Evrope, kjer je možna interpelacija skupine italijanskih poslancev o zaščiti italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem. V četrtek bo v Rimu zasedanje mešane komisije, prihodnji ponedeljek pa bo italijanski minister za promet podpisal v Ljubljani s Slovenijo pogodbo o sodelovanju, ki je ključni člen vključenja Slovenije v evropske integracijske procese.

Predstavniki Slovencev so v odboru, in se prej v razgovoru s predsednikom Rigelnikom, izhajali iz dobrososedskih odnosov in pospeševalne vloge manjšine pri tem. Italija ni izpolnila svoje obveze, Slovenci v Italiji vedno težje volijo svoje parlamentarne zastopnike. Italijanska stran se ni zaslala predstavnikov slovenske manjšine pred pogajanci, niza se že dosežena raven zaščite. Predlagali so stalna posvetovalna oziroma ustanovitve stalnega posvetovalnega telesa pri zboru in svetu, ki bi obravnaval položaj in probleme Slovencev izven matične države.

PERGAM S PARLAMENTARNIMI STRANKAMI

Danes protestni shod Pergama

TJASA SLOKAR

LJUBLJANA - »Presečen sem, da so se nasemu vabilu na pogovor o težavah slovenskih papirnicarjev - tem namrec grozi popoln zlom - odzvali le Demokrati in Liberalno-demokratska stranka,« je uvodoma izrazil svoje razočaranje predsednik Konfederacije sindikatov Slovenije Pergam Dusan Rebolj.

Na novinarski konferenci, na kateri so bili navzoci tudi sindikalisti iz najbolj ogroženih podjetij, Vidma in Gorican, so novinarje seznanili, kaj so do danes konkretno storili za to, da bi Videm resili pred veliko izgubo in recesijo, ki je v evropski industriji papirja in celuloze najhujša po drugi svetovni vojni. Pred bankrotom se je znašla tu-

di papirnica Goricane, ki so ji s prepovedjo spuščanja odpadkov v Savo onemogočili proizvodnjo celuloze, kljub temu da je papirnica v čistilno napravo v Zalogu vložila 50 milijonov nemških mark. Zato Pergam od državnega zbora in vlade zahteva, da se dokončno opredelita, ali je omenjena dejavnost nacionalnega pomena, in da cimerjšje sprejmeta sanacijski program.

»Zalostno je, da vlada le gleda, kako naše papirnice prehajajo v tuje roke ali propadajo. V drugih državah je papirna dejavnost zaščitena s carinami, pri nas ni, avstrijski odpadni les pa je do 50 odstotkov cenejši

od našega.« Branko Janc (LDS) je povedal, da bi morali ta problem nujno uvrstiti na marčno zasedanje državnega zbora, kar je iz tehničnih razlogov (gradio namrec ni pripravljeno), skoraj neizvedljivo. S tem se je strinjala tudi demokratinja Danica Simčič, ki je predlagala, da bi 30. marca, ko bodo poslanci obravnavali proračun, poskusili razširiti dnevni red s to točko.

Na današnjem protestnem shodu (predstavnike Pergama naj bi sprejeli tudi dr. Herman Rigelnik) bo skušalo najmanj tisoč udeležencev se bomo poslanci obravnavali proračun, poskusili razširiti dnevni red s to točko.

LJUBLJANA - Kljub izčrpnim stiriinpolurni razpravi o predlogih sprememb interventnih zakonov o placah, pokojninah in denarnih nadomestilih za primer brezposelnosti v letosnjem letu so se člani odbora državnega zbora za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko včeraj uspeli dogovoriti le o tem, da bodo danes zboru predlagali, naj točki uvrsti na dnevni red. Prvo točko so namrec prekinili, ker niso imeli pisnega mnenja vlade, pri drugi pa morajo uskladiti različna mnenja.

Eden od predlagateljev sprememb zakona o placah Miran Potrč (SDP) je pojasnil, da naj bi tako v večji meri uveljavili aneks k splosni kolekti-

PLAČE IN POKOJNINE

Vlada se strinja z vsebino zakonskih sprememb

Državni zbor naj še danes obravnava predlog sprememb zakona o placah in pokojninah

KATARINA NOVAK

vni pogodbi za gospodarstvo, da bi bil zakon casovno omejen do konca junija, da bi pospešili oblikovanje socialnega pakta in kolektivnih pogodb in da bi poslovno uspešnim podjetjem zagotovili več možnosti za delitev dobička na podlagi pravice zaposlenih.

Vlada se strinja z vsebino zakonskih sprememb, je dejala njena predstavnica, meni pa, da bi morali bolj poseči v place vladnih uslužbencev in poslancev. Predlaga celo, naj se osnova poslanskih plac (kar je bilo za vlado včeraj še sprejeto) s sedanjih 80 odstotkov povprečne place v gospodarstvu zniža na 60

odstotkov. Predlagatelji sprememb tudi menijo, da bi bilo treba pospešiti spremembe kolektivne pogodbe za negospodarstvo in državno upravo.

O predlogu za spremembo zakona o pokojninah in denarnih nadomestilih za primer brezposelnosti je Danica Simčič (DS) dejala, da interventni zakon ne spoustje sistemske zakonodaje, da je kljub stirim cilenom nejasen in da razmerje med povprečnimi placami in pokojninami ne znasa 86, 9 odstotka (saj vsi ne prejmejo pokojnin za polno pokojninsko dobo), temveč dejansko le 76 odstotkov. Predlog sprememb je danes obravnavala tudi vlada, a ga ne more podpreti.

TISKOVNA KONFERENCA

Slovenska ljudska stranka predlaga moratorij na izdajanje slovenskih državljanstev z naturalizacijo

LJUBLJANA - Na današnji dnevni red državnega zbora bomo skušali uvrstiti razpravo o problemu celulozne in papirne industrije, slovenski vladi pa bomo dali pobudo za sprejem odloka o moratoriju na izdajanje slovenskih državljanstev, ki se pridobijo z naturalizacijo, to je s pridobitvijo državljanstva na podlagi prošnje, je na današnji novinarski konferenci Slovenske ljudske stranke povedal njen predsednik Marjan Podobnik. Predlagani moratorij bi uveljavil za vse prošnje drža-

vljanov nekdanje Jugoslavije, dokler se ne bodo uredile krizne razmere v njenih novonastalih državah. Sprožili bodo tudi poskus zamenjave legalnih organov Sklada za razvoj malega gospodarstva, saj, kot so dejali, je vlada podobna dejanja že storila, ne glede na to, da so ta ravnanja nezakonita. V konkretnem primeru gre za skrajševanje mandata članov upravnega odbora, ki so bili imenovani v času Demosove vlade za stiri leta.

Govorili so tudi o zakonu o lastninski tran-

sformaciji, s katerim je delavec sicer prišel do določenih odstotkov, vendar je bila tehnika, s katero se je vršila privatizacija, dostikrat skodljiva in nezakonita.

Velikokrat smo bili priča nezakonitim komercialnim pogodbam, zaprtim kuvertam vodilnih delavcev, brezplacnim prenosom premoženja, izdaji vrednostnih papirjev in podobno, je povedal dr. Ludvik Toplak. Zato se je doslej pojavilo že približno 500 zahtev za revizijo, v nekaterih primerih, predvsem pri by pass podjetjih v tujini,

pa bo potrebna tudi mednarodna revizija.

Marjan Podobnik je govoril tudi o mednarodnih dejavnostih in organizacijskih krepitvah Slovenske ljudske stranke. Povedal je, da sodelujejo z sorodnimi strankami iz drugih držav, prav tako pa tudi doma sodelujejo z drugimi desnosredinskimi opozicijskimi in zunajparlamentarnimi strankami. V Slovensko ljudsko stranko se vsak dan vključujejo novi člani, predvsem intelektualci, tako da je članov že skoraj 39 tisoč. (V.V.)

Bo vlada pomagala papirnicarjem? (Foto:T.Lombar/TRIO)

Zoran Thaler (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

POGOVOR Z ZUNANJEPOLITIČNIM REFERENTOM ÖVP

Slovenija je izbrala pravo pot

IGOR SCHELLANDER

tike pri delitvi Bosne.

Khol: Osvojitev masleniskega mosta in vojska akcija v Krajini sta bili absolutno upravičeni. Ne spreglejte: Hrvaska je privolila mandatu OZN s pogojem, da se uredi mesana uprava, da se umaknejo srbske oborožene sile in da se lahko vrnejo begunci, kar bi bilo v smislu mednarodnega prava korektno. Hrvaska v tej konstelaciji ne more dopustiti, da se UNPROFOR ne izvede. Prepričan sem, da je bilo pravilno in tak način in v danem trenutku povariti OZN in Zahod. Če bo 31. marca potekel mandat OZN in Hrvska ne bo dobila grancije, da se bodo Srbi držali Vanceovega načrta, potem mislim, da si Hrvati upravičeno lahko osvojijo svoj državni teritorij. Hrvaska ni pripravljena akceptirati razvoj kot na Cipru.

V Bosni je po mojem mnenju, zelo težko opisljivo razmerje med hrvasko vlado in HVO, vendar je hrvaska vlada navsezadnje odgovorna za HVO. Le-ta stalno provocira in skuša priključiti hrvaske kantone Dalmaciji. Tudjman je prisiljen korigirati. To mora delati. Ne verjamem, da bi se HVO brez hrvaske podpore lahko držala, kot Karadžićeva enote brez srbske podpore. Tudjman ima odgovornost, in tega se zaveda.

Z gospodarskimi sankcijami niste grozili?

Khol: Nikakor ne. Da ne bo nesporazuma: Hrvati so zrtev, za krizo na Balkanu je kriva nebrzdana srbska želja po agresiji, in ta je bila mesece dolgo krita z različnimi signala Zahoda in različnih držav zahodne Evrope, češ zaradi globalnih interesov naj imajo Srbi prosto roko.

Na koga tu mislite?

Khol: Rekel bi le, da je to bila politika Bushove administracije, ki je z Lawrencom Eagleburgerjem in ambasadorjem Warrenom Zimmermannom bila sopovzročitelj vojne v Sloveniji in na Hraskem. Dobro se se spominjam jeseni 1989, ko je ameriška vlada Evropski skupnosti uradno sporočila, da se ji zdi ohranitev Jugoslavije v njenih takratnih mejah in takratni ustavi kot glavni cilj. To je bilo dokaj nenavadno postopanje, ki tudi ni ostalo brez posledic v ES.

Spominjam se tudi fatalnega predavanja ameriškega ambasadorja v Ljubljani v aprilu 1990, ko je Slovincem dejansko pojasnil, da ZDA podpirajo Srbe in da pogajanja med Slovenijo in Srbijo zato nimajo izgledov na uspeh. In v Evropi?

Khol: V zahodni Evropi je dana vrsta zgodovinskih dejstev, ki je dolgo časa ustvarjala predsodke pri Francozih in Angležih. Tudi francoska vlada in Mitterrand so postali sokrivi.

Samo zaradi zgodovinskih izhodisc?

Khol: Mislim, da v glavnem zaradi zgodovinskih okoliščin. Pri nekaterih je to bila tudi neke vrste zgodovinska romantika, srbofilija. Nam Avstrijcem se je na primer podtikalo, da hočemo dostop do morja. 4. rajh. Slovenijo kot klientsko državo ali 10. avstrijsko zvezno deželo, da podpiramo Hrvate, ker so bili del monarhije. Nemcem so očitali, da hočejo obnoviti vojno koalicijsko leta 1914, ipd. Prosim vas, to vse ste lahko brali v Le Mondu! Res je - zgodovinska ozadja so samo ena stran.

Khol: Ne. V zvezi s Hrvasko ze, glede na Slovenijo pa ne.

Kako bi opisali svoje razmerje do slovenskih kršćanskodemokratskih prijateljev?

Khol: To je zelo prisrčno razmerje, dobro se razumemo. Pravzaprav za sabo imamo podoben proces vzgoje, in živimo v sličnih kulturnih razmerah - enakopravni.

Do Slovencev imamo veliko spostovanje, ker so udeleženi nemogoče in ker so zelo hraber narod, ki se zdaj postavlja na lastne noge in se v Evropi odziva pozivu po samostojni naciji. To spoštujemo, in na politični ravni imamo razmerje enakopravnosti - to pomeni, da mi ne izvajamo varstva, oni tudi ne postavljajo zahtev. Tako skupaj razpravljamo o vprašanih sosedstva, pri čemer je jasno, da radi dajemo na razpolago naše izkušnje in naso pomoč. Je pa to tudi kritično razmerje, saj je pri dobrih prijateljih običajna odkrita beseda.

Imate preko dobrih prijateljskih tudi organizacijske povezave?

Khol: Seveda. Na Dunaju prirejamo seminarje pod geslom "Avstrijci, spoznavajte svoje sosedbe", kjer predstavljamo Avstrijcem Slovenijo. Kajpada si izmenjavamo izkušnje. Zaradi srečnih okoliščin smo glede svojih možnosti bolj daleč, kot nasi prijatelji, in tako prihaja do izmenjav predvsem na področju solanj, izobraževanja in osebnih izkušenj. Toda finančnih transakcij ni.

SKD torej profitira od političnega know-howa in boljših materialnih izhodisc ÖVP?

Khol: Seveda, in pri tem so zelo hitri, saj so že ustanovili svojo lastno politično akademijo in bodo kaj hitro stali na svojih nogah. Morda bomo potem kmalu mi profitirali od njihovega know-howa. Obstoja torej dobro in organizirano sodelovanje, ki pa ni pismeno določeno, saj se kot prijatelji vsi dobro poznamo. Oni prihajajo k nam, mi k njim, oni se počutijo domače pri nas, mi pa smo domači v Ljubljani ob gostoljubju naših prijateljev.

Vprašanje slovenske manjšine na Koroskem je bilo pravzaprav edino vprašanje, ki je v preteklosti bremenilo odnose med Avstrijci in Slovenci. Ali si danes - po vzgledni paketni resitvi južnotirolskega vprašanja - lahko predstavljate podoben model za izboljšanje položaja koroskih Slovencev?

Khol: Obeh manjšin ne moremo primerjati. V Južnem Tirolu ni bilo referendum, kajti sicer Južni Tirol danes ne bi bil pri Italiji. Na Koroskem je slovensko podeželje v coni A s 60 odstotki glasovalo za Avstrijo. Slovenci so se torej jasno opredelili za avstrijsko državno nacijo, to je nekaj, kar Južni Tirolci nikdar niso in ne bodo napravili. Koroske Slovence pojmujem kot Avstrijce s slovenskim jezikom, prav tako kot pojmujem dunajske Čehe kot Avstrijce s češkim jezikom. Tu ne delam razlik. Zame je Karel Smolle, da navedem enega izmed svojih prijateljev, Avstrijec kot vsak drugi, in zavidam mu samo okoliščino, da govori več jezikov kot jaz.

Toda nazaj k situaciji koroskih Slovencev. Res smo od leta 1920 izvajali asimilacijsko politiko napram Slovincem, kar je iz danasnega vidika bila velika napaka, saj slovenska kultura močno bogati in oblikuje avstrijsko kulturo. Zato je vsekakor potrebna sprememba politike. Le-ta se je v preteklih letih v svoji substanci dejansko že spremenila, na primer glede na tako imenovani koroski prastrah in na predsodke proti Slovincem, ki so jih v času nekdanje Jugoslavije mnogi videli le kot peto kolono komunizma. Tega je zdaj konec, umetna meja je padla.

Vendar to se ni dokončni odgovor na vprašanje, kako bi lahko izboljšali položaj slovenske narodne skupnosti na Koroskem.

Khol: V Južnem Tirolu so nemško govoreci v večini, na Koroskem se morda 30.000 ljudi priznava za Slovence. Na selskem področju bi gotovo lahko se kaj izboljšalo, vendar se mi zdi glavni problem vprašanje materialnega podpiranja manjšine. Ko bi se Slovenci na Koroskem končno lahko zedinili, koga naj v kolikšni meri podpiramo, bi bila dana boljša izhodisca. Če bi Slovenci imeli na primer takšno politično zastopstvo, kot ga imajo Južni Tirolci z Južnotirolsko ljudsko stranko, kjer vsi vlečejo za eno vrvo, bi možnosti podpiranja bile dosti lažje. Pripravljenost Avstrijcev, da finančno prispevajo k pospeševanju in nadaljnjem razvoju Slovencev, je brez dvoma dana.

Hvala za pogovor.

Danes sklep o deželni razstavi leta '95

IVAN LUKAN

CELOVEC - Kolegij koroske deželne vlade bo danes dokončno sklepal o projektu deželne razstave leta 1995 v Heftu v okraju Sentvid ob Glinji. Predsednika socialdemokratske stranke in ljudske stranke, Ambrozy in Zernatto sta po sejah predsedstev strank dala prednost projektu koroskega arhitekta Güsnterja Domeniga, ki bo stal približno 40 milijonov silingov. Kot smo poročali, je v preteklih tednih projekt deželne razstave razburjal korosko javnost, ker se politiki v koroski deželni vladi niso mogli zediniti na to, kakšen projekt naj bi končno uresnicili. Odločitev v prid varčevalne variante je konec koncem padla iz finančnih razlogov, turistični veleprojekt beljaskega podjetnika Rognerja za skoraj 200 milijonov silingov je bil predrag.

Za Domenigov projekt bosta danes glasovale SPÖ in ÖVP.

AVSTRIJA / ES

Plebiscit leta '94?

Ederer računa z "da"

CELOVEC - Brigitte Ederer, državna sekretarka za vprašanja v zvezi z Evropsko skupnostjo, računa, da bo avstrijsko prebivalstvo konec leta 1994 na plebiscitu odločalo, ali naj Avstrija postane član Evropske skupnosti ali ne. To je canica avstrijske zvezne vlade v soboto v Celovcu izjavila na novinarski konferenci.

Po mnenju Edererjeve bodo avstrijska pogajanja z Brusljem - uradno so se začela 1. februarja letos - trajala do spomladi prihodnjega leta, sporazum Avstrija - ES pa naj bi bil sklenjen poleti ali najkasneje jeseni 1994. Glede priprave za izvedbo plebiscita pa je državna sekretarka, ki izhaja iz vrst socialdemokratske stranke, menila, da bodo le-ta trajale največ tri mesece, tako da bi bila zadeva ES se pred koncem leta 1994 "pod streho".

Po novem terminskem nacrtu je jasno, da plebiscit o pristopu Avstrije k Evropski skupnosti in državnozoborske volitve, ki morajo biti najkasneje jeseni prihodnjega leta, ne bodo istocasno. Proti zložitvi obeh odločitev so se izrekle vse stranke, ker bi odločitev o Evropski skupnosti hkrati za-

sencila vsa druga, za državo prav tako pomembna vprašanja.

Državna sekretarka Ederer je ob priliki svoje obiske na Koroskem tudi poudarila, da bo se bo avstrijska vlada toliko casa pogajala z Evropsko skupnostjo, da bo lahko prebivalstvu predložila rezultat, ki bo zanj sprejemljiv in ki bo Avstriji zagotovil mesto polnopravnega člana v novi, razširjeni skupnosti. Ederer je tudi poudarila, da je ena glavnih točk tudi avstrijska nevtralnost ter da je nacrt Avstrije, da bo le-ta vstopila v Evropsko skupnost kot nevtralna država. Prav tako je članica zvezne vlade menila, da Avstrija na socialnem področju ne sme popustiti, hkrati pa informirala, da je standard v Evropski skupnosti na primer glede zascite delojemalcev trenutno celo visjo od avstrijskega.

Na vprašanje, kako ocenjuje trenutno razpoloženja Avstrijcev glede Evropske skupnosti pa je Ederer menila, da se je le-to izboljšalo ter da računa s tem, da se bo večina Avstrijcev in Avstrijcev na plebiscitu izrekla za pristop.

KOROŠKA / 2. CELOVŠKI SEMINAR

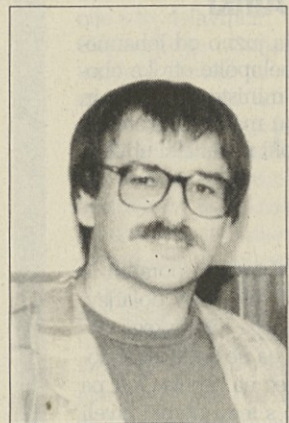
Univerza in Evropski svet

CELOVEC. Sodelovanje med Evropskim Svetom in univerzo za izobraževalne vede v Celovcu, čredvsem na področju interkulturne vzgoje in komunikacije, se se naprej pogloblja. Od 28. do 30. marca letos bo v koroskem glavnem mestu potekal 2. Celovski seminar, geslo prireditve pa bo "Interkulturne koncepcije za uveljavitev clovekovih pravic". V ospredju letošnjega strokovnega srečanja so projekti za pospeševanje medsebojnega zaupanja med različnimi jezikovnimi in kulturnimi skupinami, kot je to bilo sklenjeno na prvem celovškem seminarju Evropskega sveta v Celovcu

leta 1990. Strokovnjaki iz 15 zahodno- in vzhodnoevropskih držav bodo skusali pospešiti praktično izvedbo omenjenih projektov, analizirali pa bodo tudi izkušnje sožitja med slovensko- in

nemško govorečimi Korosci.

Celovsko prireditev je organiziral institut za solsko pedagogiko in socialno pedagogiko na celovski univerzi pod vodstvom Mirka Wakouniga in Brigitte Busch, vodni referat pa bo imel direktor za clovekove pravice pri Evropskem Svetu Peter Leuprecht, ki bo govoril o temi "Manjšinske pravice - clovekove pravice - nove poti". Po Leuprechtu bo govoril Frank Olaf Radtke (univerza Bielefeld, Nemčija) o temi "Ethnic revival v neenaki družbi", na to pa bo sledila podijska razprava, ki jo bosta vodila Albina Necak-Lük (univerza Ljubljana) in Vladimir Wakounig (univerza Celovec).

Vladimir Wakounig

KOROŠKA / SESTANEK

Löschnak in Bizjak o bilateralnih problemih

CELOVEC - Danes se bosta v dvojeznem kraju Globasnica na južnem Koroskem sestala notranja ministra Slovenije in Avstrije, Ivo Bizjak in Franz Löschnak. Na delovnem pogovoru v gostiscu Juenna bodo na obeh straneh sodelovali tudi visoki uradniki, koroski deželni glavar Christof Zernatto pa bo za udeleženca sestanka pripravil sprejem.

Za zaključek srečanja je predvidena podijska diskusija o tematiki beguncev in varnosti ob meji ter po-

pulacijska politika v Avstriji in Sloveniji. Diskusije se bodo poleg slovenskega notranjega ministra Bizjaka udeležili tudi nekdanji avstrijski minister za obrambo Friedrich Frischenschlager, sekcijski šef avstrijskega ministrstva za notranje zadeve Manfred Matzka, vodja urada za begunce pri vladi Republike Slovenije Renato Krajnc ter predsednik avstrijske dobrodelne organizacije "Volkshilfe" Josef Weidenholzer.

CELOVEC

Rauscher gre maja

CELOVEC - Predsednik koroskega sindikata Adam Unterrieder bo v koroski deželni vladi sledil deželnemu svetniku Maxu Rauscherju, ki je za konec meseca aprila oz. začetka maja letos napovedal svoj odhod iz koroskega političnega odra. Tozadeven sklep je SPÖ včeraj sprejela na seji predsedstva. Unterrieder je v tajnem glasovanju dobil 18 od skupno 20 glasov. Z istim glasovalnim rezultatom je bil za novega člana zveznega zbora izvoljen Hans Ferlitsch, zupan iz Stebna v Ziljski dolini. (I.L.)

DUNAJ - Zunanjepolitični referent Avstrijske ljudske stranke (ÖVP) in generalni sekretar Evropske demokratične unije (EDU) Andreas Kohl naj bi bil nekakšna siva eminenca avstrijske zunanje politike, zatrjujejo domači politični opazovalci. Kot dokaz za svoj intenzivni interes za dogodke v tujini pokaze, ko dokaj gladko prebira in pravilno prevaja naslove v aktualni izdaji Republike. »Odkar imam toliko opravka s prijatelji v novih demokracijah, cedalje bolj razumen slovenske jezike«, pravi z vidnim ponosom, in kar nato čestita: »Zares lep in zanimiv list, zvečer ga bom doma skupaj z zeno - ona je Korosica in razume slovensko - malo prebirala.«

Andreas Kohl se kajpada ne zadovoljuje zgolj z branjem tujega casopisa. Ze pred leti, se preden je prislo do obrata v bivših državah realnega socializma, so se pri njemu na Dunaju srečevali predstavniki takratnih demokracij in v nazore mešanske demokracije usmerjenih opozicijskih gibanj in strank, ki so v avstrijski ÖVP nasli ugledno zaveznico in podpornico. Med njimi so bile recimo tudi osebnosti kot Franjo Tudjman ali Lojze Peterle, ki jih Andreas Kohl v prostem pogovoru najraje označuje z "nasi prijatelji". Vcasih tudi prijatelji dajo povod za skrbi, in tako je bil Andreas Kohl kot generalni sekretar EDU na Hraskem, da bi tamkajšno oblast na Hraskem, da bi tamkajšno oblast opozoril na nekatere aspekte hrvaske politike, ki za demokratično Evropo ne morejo biti sprejemljivi. Kljub Kholovim prvotno pozitivnim ocenam te misije iz Hrvaske slej ko prej prihajajo zaskrbiljujoce vesti. Ko smo se pogovarjali, so na primer ravno stivali sodelovalci Slobodne Dalmacije.

Gospod Kohl, je Vaša nedavna misija na Hraskem bila neuspeh?

Khol: O neuspehu ne moremo govoriti, moja pričakovanja tudi niso bila maksimalistična. Pritožbe iz Bosne, ki sem jih prejemal, so pojedale. Humanitarni transporti večji del spet pridejo v prave roke. Kajpada ni mogoče pričakovati, da v vojnih casih teče vse tako, kot morda pričakujemo. Imamo opravka z mnogimi iracionalnostmi. Moja misija na Hrasko je bila le nek začetek. Ze novembra sem vodil v Zagrebu podobne pogovore, ne da bi to obesal na veliki zvon.

Katero so glavne točke Vase kritike?

Khol: Imam stiri take točke. Prvic: oviranje transportov s humanitarno pomočjo ter kako se uveljavlja embargo OZN - upošteva se proti Bosni, ne pa proti Srbiji ali Hrvaski. Drugic: vprašanje delitve Bosne, se pravi razni poskusi HVO, ki jasno merijo v smer ustvarjanja dokončnih dejstev - odcepitve ponesrečenih Vance-Owenovih kantonov. Tretic: vprašanje medijske svobode in svobode mnenja - tu smo govorili tudi o vprašanju 'Slobodne Dalmacije'. Cetrtic: vprašanje državljanjskih pravic Srbov, ustaljenih Hrvatov srbskega porekla. Glede na ta vprašanje skusamo svojim hrvaskim prijateljem pojasniti, da jih ne bomo mogli podpreti - na primer v vprašanju sprejema v EDU ali v Evropski svet -, če ne bodo upoštevali določena osnovna pravila mednarodnega prava in pametno politike. To je bil namen misije.

Ce govorite o razumljivih, vojno pogojenih iracionalnostih, ali potem ne sledite izgovoru, ki ga ima hrvaska oblast na razlago tako za svoje avtoritarno postopanje in prestopke zoper cloveške pravice kot tudi za katastrofalno gospodarsko situacijo?

Khol: Primum vivere, deinde philosophari - najprej je treba živeti, potem lahko filozofiramo. Za državo, ki hrani milijon beguncev in ki ima tretjino svojega ozemlja proti vsakim pravilom mednarodnega prava in celo ob pomoči OZN, pod tujo upravo, obstoja dovolj problemov. Celo v ZDA so za casa 2.svetovne vojne okrnili demokracijo in preskocili predsedniške volitve. Bil sem opazovalec volitev tako na Hraskem kot na Srbiji, in lahko povem, da tu ni mogoca primerjava. A na Hraskem so bile volitve v redu, čeprav je v tujini ponekod prislo do skeptičnih reakcij zaradi velikanske večine HDZ. Vendar je to stvar večinskega volilnega sistema. Le-ta je dan tudi pri največjih kritikih Hrvaske-Angliji, Franciji in ZDA. Margaret Thatcher jo je z 43 odstotki trikrat odrezala z absolutno. Ne gre torej, da merimo z dvojnimi merilom in gospodu Tudjmanu očitavamo, da se je s 45 in 50 odstotki glasov prebil do absolutne večine.

Dvojna merila so očitali tudi Tudjmanu, recimo zaradi nedavne vojske akcije v Krajini ali zaradi hrvaske poli-

NOVICE

Delhi: strah pred bombami

DELHI - Indijo je zajela prava psihoza strahu pred bombami. Včeraj sta obe veji parlamenta, ki sta razpravljali o drtžavnem proračunu, prekinili z zasedanjem, potem ko so tajne službe opozorile na možnost, da bi bila v parlamentu podtaknjena bomba. Sicer pa so v Delhiju že prejšnji teden uvedli izredne varnostne ukrepe: na ulicah so številne policijske blokade, policija straži in pregleduje ljudi pred vsemi večjimi hoteli, izredno so poostri nadzorstvo na letališčih, na železniških postajah in na glavnih vpadnicah, ki vodijo v mesto. Prejšnji teden je, kot znano, prišlo v Bombayu in v Kalkuti do vrste bombnih atentatov, v katerih je izgubilo življenje več kot 300 ljudi, približno 2.000 pa je bilo ranjenih.

Do smrti pretepli britanskega policista

GATESHEAD (VELIKA BRITANIJA) - V severni Angliji so do smrti pretepli 34-letnega policijskega narednika Billa Fortha, ki je skušal preprečiti pretep. Policija sedaj zaslišuje dve osebi stari 15 in 25 let, ki sta baje vpleteni v pretep.

V Avstraliji vojna med lovci in ekologisti

SYDNEY - V Avstraliji je izbruhnila prava vojna med lovci in ekologisti. Kamen spora je lov na divje race. Lovci namreč streljajo tudi na zaščitene vrste, kar je povzročilo ostre proteste naravovarstvenikov. Ti so konec tedna na vse načine ovirali lovce in pobirali ubite in ranjene race. Aktivisti raznih organizacij za zaščito živali so nato trupla ubitih rac pustili pred parlamentom v Sydneyju in pred drugimi republiškimi in zveznimi poslopi. Policija se je na vse kriplice trudila, da ne bi prišlo do neposrednega spopada med lovci in ekologisti. Kljub temu je bil neki naravovarstvenik lažje ranjen, neki lovec pa je utonil, ker je skušal iz vode pred ekologisti povleči ubito raco.

Južnokorejski študentje se odpovedujejo nasilju

SEUL - »Končalo se je obdobje zazigalnih steklenic in pouličnih bojev«, s to napovedjo se je Južnokorejska študentska liga včeraj odpovedala nasilnemu boju. Z izvolitvijo novega predsednika Kim Jung Sama, ki prihaja iz vrst opozicije in oporečnosti, študentje nimajo več razloga, da se borijo proti oblastem. Kljub temu pa so napovedali, da bodo ostali budni in bodo preverjali, če predsednik uresničuje, kar je obljubil.

Britanski sodniki vztrajajo z lasuljo

LONDON - Britanski sodniki se nočejo odpovedati anahronističnim in celo nehygienskim lasuljam, ki jih nosijo med procesi. To izhaja iz raziskave lorda Taylorja, ki je pred enim letom obljubil, da bo pred odpravo lasulj izvedel podrobno anketo med sodniki. Velika večina sodnikov noče, da bi odpravili lasulje in ostale znake svojega stanu. Lasuljo so podprli celo odvetniki, ki trdijo, da z njo skrijejo leta, spol in raso.

Gospodinjska dela škodijo zdravju

SYDNEY - Obsežna sociološka študija avstralske univerze iz New Englanda je dokončno potrdila, da gospodinjska dela škodijo zdravju. To velja skoraj izključno za tiste družine, kjer sta zaposlena oba zakonca. V takem primeru je kljub močevi pomoči glavna skrb za gospodinjska dela in vzgojo otrok na ramenih žene, ki je podvržena izrednemu stresu. Tudi v primerih, ko je porazdelitev gospodinjskih del optimalna, sociologi ugotavljajo, da v družini zaradi prezaoplenosti odpade dialog, kar pa je najhujše, ljudje se doma ne odpočijejo od dela in napetosti sodobnega življenja.

Oboroženo spremstvo za šolabuse v Južni Afriki

JOHANNESBURG - Na območju južno od Johannesburga bodo imeli šolabuse za belopolte otroke oboroženo spremstvo. To je sklenil minister za zakon in javni red Hernus Kriel po obisku mesta Walkerville, kjer so v petek neznani temnopolti napadalci ubili tri in ranili dva belca.

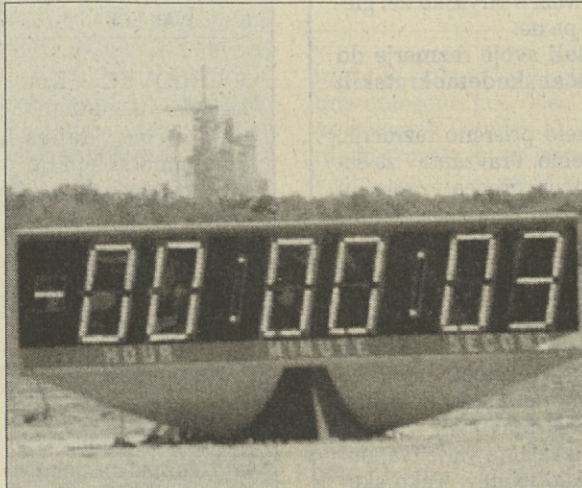
Sreča pa taka!

TALLAHASSEE (FLORIDA) - V treh so porabili le dolar, vsak pa bo vnovčil kar 29 milijonov dolarjev. To je rezultat najvišjega doseganega loterijskega dobitka v zgodovini ZDA. Srečneži pa ne bodo takoj dobili skoraj 135 milijard lir, temveč na obroke, kar pa jih ne bo motilo, saj bodo lahko s temi obroki živeli brez finančnih skrbi prihodnjih 20 let.

ZDA / ČRN PONEDELJEK ZA AMERIŠKO VESOLJSKO AGENCIJO NASA

Columbia ni vzletela

Zaradi okvare na ventilih je odpovedal eden od treh motorjev

Vzratno štetje so prekinili tri sekunde pred vzletom (AP)

Tokrat ni bilo prvič

WASHINGTON - Včerajšnji zaplet nekaj sekund pred izstrelitvijo ni prvi v zgodovini vesoljskega raziskovanja. S podobnimi težavami so se spoprijemali tako v Ameriki kot v nekdanji Sovjetski zvezi. Leta 1984 se je to zgodilo trajektu Discovery stiri sekunde pred izstrelitvijo, nato trajektu Atlantis, ko je manjkalo 31 sekund. Tudi sovjetski vesoljski trajekt Buran je oktobra 1988 ostal na tleh 51 sekund pred izstrelitvijo.

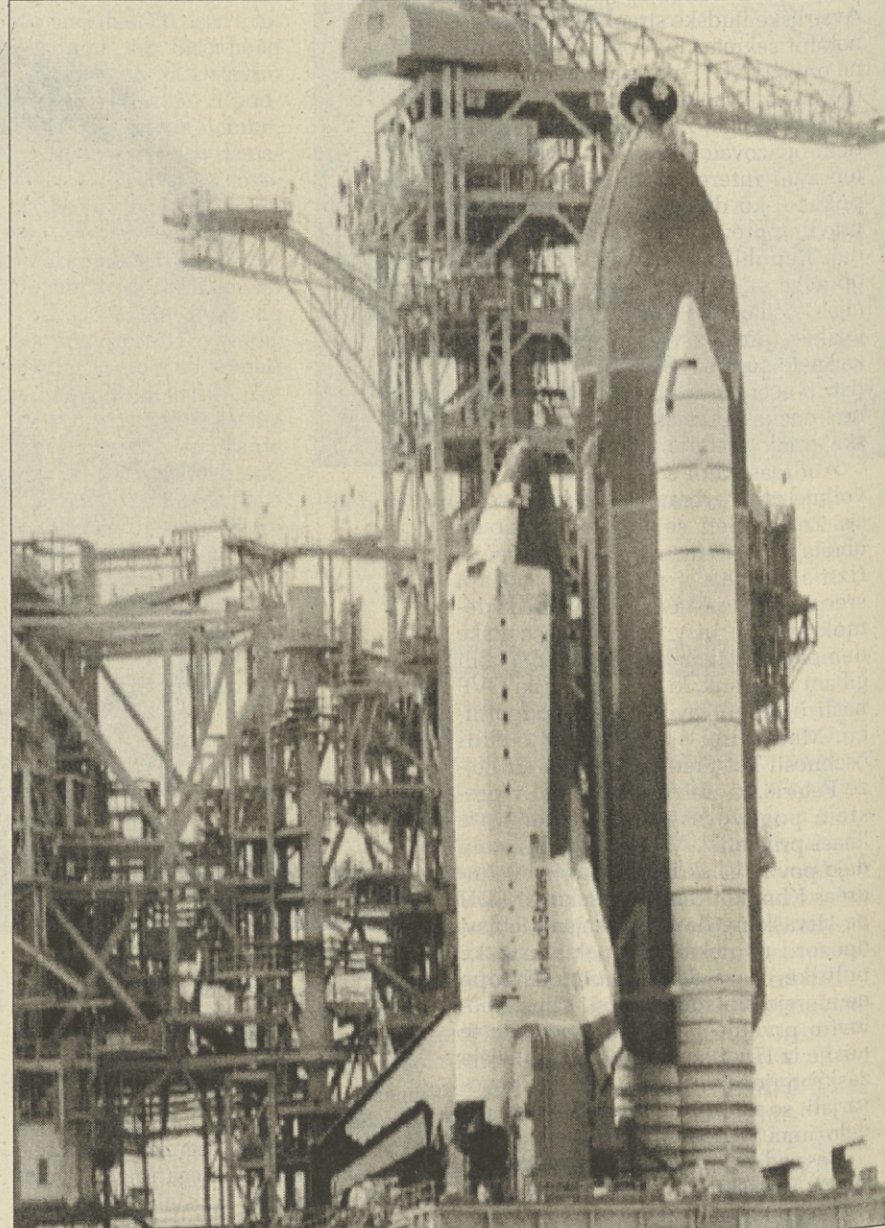
Bolj kot ti zapleti, ki predstavljajo le finančno škodo in prizadenejo ugled, pa je treba v zgodovini vesoljskih poletov vsaj omeniti tragedije, ki so do sedaj terjale 14 življenj (10 iz ZDA in 4 iz SZ). Najhujša s sedmimi žrtvami je bila leta 1986, ko je 70 sekund po vzletu eksplodiral vesoljski trajekt Challenger, ker so popustila tesnila na desni bočni raketi na trdo gorivo.

WASHINGTON - Ker se ni vzgal eden od treh motorjev na tekoče gorivo vesoljskega trajekta Columbia, so morali tri sekunde pred izstrelitvijo prekiniti vzratno štetje, motorje pa so takoj začeli hladiti z močnimi vodnimi curki in s protipozarno peno, da ne bi prišlo do požara in eksplozije. Pet sekund pred vzgrom glavnih dveh raket na trdo gorivo poženejo namreč tri motorje vesoljskega trajekta na tekoče gorivo, da preverijo, če vse deluje brezhibno. Po vzgigu obeh bočnih raket pa izstrelitve ni mogoče več prekiniti.

Stirinajsta misija ameriškega vesoljskega trajekta Columbia, ki bi morala z devetdnevno misijo v zemeljsko orbito na nemško stroške popeljati pet ameriških in dva nemška vesoljca, se je rodila pod nesrečno zvezdo, saj so morali odložiti izstrelitev že trikrat. Prvotno bi moral vesoljski trajekt izstreliti 25. februarja, a zaradi tehničnih okvar in neugodnih vremenskih razmer so izstrelitev odlagali. Težave so v glavnem imele z motorji, med drugim so morali na novo menjati vse ventile, ker so izgubili dokumentacijo in niso bili gotovi, ce so po zadnjemu poletu ventile res zamenjali.

In prav ventili so bili krivi tudi za včerajšnji zaplet. Nekaj podobnega se je zgodilo 26. junija 1984. le da je bila takrat vsa zadeva precej bolj dramatična. Stiri sekunde pred izstrelitvijo vesoljskega trajekta Discovery se je nenadoma zaprl ventil za dotok vtekočinjenega kisika, tako da je v motorje prihajal samo vodik, ki se je vnel. Kompjuterji so v 1, 7 sekunde blokirali motorje in preprečili se večjo škodo in morebitne žrtve. Discovery je nato po popravilih normalno vzletel septembra istega leta.

Po včerajšnjem zapletu bo morala NASA pospešiti letosnji »vozni red« izstrelitev. Na programu je se šest izstrelitev, ki se bodo končale decembra s popravilom vesoljskega teleskopa Hubble, ki mu bodo v orbiti zamenjali sončne celice in popravili »kratkovidnost« teleskopskega zrcala. Bolj kot ta »pospešitev« pa odgovorne pri ameriški vesoljski ustanovi skrbi, da bo ta neuspeh se pospešil klestenja ameriškega vesoljskega programa, ki jih je že napovedal ameriški predsednik Clinton. Do smeha pa ni niti Nemcem, ki so v mislijo Columbia vložili kar 560 milijonov dolarjev.

Vesoljski trajekt Columbia predno so prekinili vzratno štetje (Telefoto AP)

FILIPINI / TOKRAT K SREČI BREZ ČLOVEŠKIH ŽRTEV

Vulkan Mayon zopet bruha Izselili 47 tisoč prebivalcev

MANILA - Ognjenik Mayon zopet bruha. Včeraj so iz bližnjih vasi izselili se približno 3.000 oseb, tako da so doslej skupno izselili 47.000 oseb. Ognjenik je včeraj neprestano bruhal in ognjena lava je bila vidna daleč naokoli.

Ognjeniška dejavnost v zadnjih dneh ni terjala človeških življenj, medtem ko je bilo 2. februarja pri prvem izbruhu najmanj 70 mrtvih. Takrat so izselili 65.000 prebivalcev, nekaj pa se jih je kasneje vrnilo na svoje domove.

Bruhanje ognjenika Mayona je povzročilo ogromno materialno škodo, saj sta lava in pepel opustošila velike površine obdelane zemlje.

Na sliki (foto AP) oblak dima se vali iz ognjeniškega zrela.

MADŽARSKA / DRAŽBA

Naval kupcev na zapuščino Janosa Kadarja

BUDIMPESTA - Drazba dragocenosti, ki jih je v svojem stanovanju imel bivši madžarski predsednik Janos Kadar, se je ob koncu prejšnjega tedna nadvse uspešno končala. V eni pomembnejši galeriji v Budimpešti so od prodaje slik, umetnin in drugih predmetov iztržili celih 207 tisoč dolarjev.

Na dražbi so prodali najrazličnejše predmete: od stroja za kuhanje kave do predmetov, ki sodijo v antikvariat in do daril, ki jih je Kadar prejel od tujih državnikov in drugih obiskovalcev. Predmet, ki je vzbudil največje zanimanje, je ročna ura, ki jo je Kadar podaril voditelju Sovjetske zveze Leonidu Brežnevju. Kupila ga je neka Budimpeštavka, ki svojega imena ni hotela izdati, zanj

pa je odstela celih 12.650 dolarjev. Pri določanju te cene je bil verjetno odločilnega pomena napis, ki je vgrajen na uri: »Prijetelju Janosu Kadarju s spoštovanjem, Brežnevju«.

Sicer pa so kupci navarili tudi na številne druge predmete, ki so pripadali Kadarju in njegovi ženi Mariji, ki je umrla pred letom dni in ki je že sama predlagala dražbo. Galerija je tudi za skromne spominke iztržila ceno, ki je najmanj petdesetkrat višja od tržne cene teh predmetov samih. 60 odstotkov vsega izkupička bo prejela Kadarjeva fundacija, ki bo denar namenila dobrotelnim ustanovam, 40 odstotkov pa Kadarjevi dedici. Bivši madžarski predsednik ni imel otrok. (Ansa)

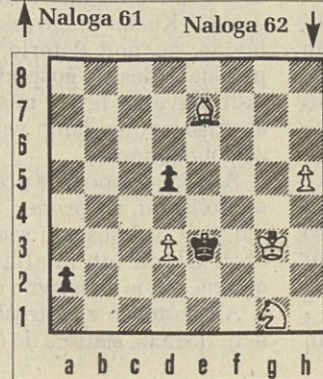
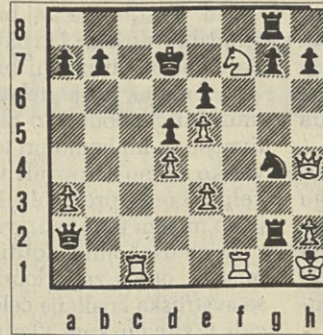
Vodoravno:

1. luk z vedelno cebulico, kozjak, 8. knezova žena, 10. podzemni hodnik, 11. indonezijsko ime za Novo Gvinejo, 12. hitro hlapljiva tekočina za narkozo, 14. posušena trava prve kosnje, 15. vzdevek slovenskega publicista Miroslava Slane, 17. ime pevca Goldberga, 18. ameriška raketa zemlja-zemlja, 20. kratka za atletski klub, 21. okrajsava za postni predal, 23. tkanina s koderasto ali valovito površino, 25. švedsko smučarsko središče, 27. politična burka, 30. iz sibja pletena stena, tudi vratca v plotu, 32. temen dežni oblak, 33. vrtna cvetica, 35. izumrla novozelandska ptica velikanka, 36. francoski pisatelj in kritik s pravim imenom Henri Beyle, avtor romana Rdece in črno, umrl na današnji dan leta 1842, 38. mala arija, arietta.

Navpično:

Are, farsa, leša, nimb, astra, moa, Stendhal, arlette

1. narod na severu Britanskega otočja, 2. francosko ime največjega belgijskega pristanišča Antwerpna, 3. avtomobilska oznaka srbskega Leskovca, 4. svcarski premier (Adolf), 5. Bakhova palica, 6. nemški ekonomist (Karl), (iz crk sinek), 7. svete votline v indijski zvezni državi Maharastra, 9. ime francoske filmske igralke Aimee, 10. Romulov brat, 13. sodobna glasba, 16. deska z jadrom, 19. nekdanji ameriški filmski idol (James), 21. priimek grške boginje Atene, 22. slano zavito pecivo, 24. človeku podobna opica, 26. derivat alkohola, nastal pri reakciji alkohola s kislino, 28. slovenski dramatik (Dominik, Antigona), 29. orientalsko domače suknjo, 31. indijski bivol, 34. ameriški književnik (George), 37. začetnici nekdanjega ameriškega predsednika Trumana.

Sahovska naloga st. 61
RAVI - SORT / Madras - Indija
1990

V nastali poziciji belega kralja ogrožajo kar tri črne figure, v nevarnosti pa je tudi bela dama. Ali se beli, ki je na potezi, se lahko reši iz obroca črnih figur in v protinapadu zmaga, je tokrat naloga reševalcev. Osamljeni črni kralj sredi sahovnice je dober motiv za bele figure na odprtih linijah.

Sahovska naloga st. 62
Platov »Riger Tageblatt« 1909

Položaj črnega v poziciji na diagramu je obetavnejši, saj je proti kmet na polju a2 pred promocijo v damo. Ali to napredovanje beli lahko prepreči in z domiselno kombinacijo se zmaga? Pri reševanju naloge upoštevajte dobro medsebojno sodelovanje vseh

belih figur. Mnogo uspeha!
Resitev naloge st. 59

Mlada Judit Polgar ni pomislila na obrambo svojega kralja, temveč je kot strela z jasnega odigrala potezo 1.Dg7+!! Izredna žrtve dame, ki prisili črnega kralja v sah bele trdnjave na sedmi vrsti. 1...Kg7: 2.Tff7+ Kh8 3.Th7+ Kg8 4.Tbg7 mat. Na 2...Kh6 pa bi sledilo 3.Th7 mat! Prav zaradi omenjenih matnih slik se je črni vdal!

Resitev naloge st. 60

Samo z žrtvijo skakača 1.Sf6! se lahko se ogrozi črnega kralja. V primeru, da črni v igro postavi novo damo s potezo 1...b1D, sledi forsiran mat v treh potezah: 2.g3+ Kg5 3.Sh7+ Kh5: 4.Le8 mat! Če pa črni vzame skakača s potezo 1...ef6, sledi zanimiva pot do zmage: 2.g3+ Kh5: 3.Le8+ Kg5 4.f4+ Kg4 5.Lb5! in beli zmaga. Na 5...Kf3 sledi 6.Ld3 in b kmet je

META PENTEK

Ljudje smo socialna bitja, potrebujemo stik s socialno okoljem. Stevilo ljudi, s katerimi bolj ali manj kontaktiramo, je v različnih življenjskih obdobjih različno. Obstaja pa nekaj obdobji, ko se v komuniciranju posameznika z okolico dogajajo večje spremembe. Primer take spremembe je upokojitev. Po njej nastopi precejšnje zmanjšanje stikov. Pristnejsi odnosi se obdrže le z ožjim krogom nekdanjih sodelavcev ali pa se to ne. V tem položaju se nekateri aktivirajo na nekem novem področju, zamejejo na primer obiskovati predavanja tretje univerze, morda se odločijo za vključitev v društvo urednikov. Pot do novih znancev in morda prijateljev je tako odprta. Za večino ne naredi takega koraka. Po nekaj mesecih umiranja in odvajanja od službenega ritma nekateri zaznajo praznino, ki je ne znajo zapolniti. Občutek praznine kmalu zamenja občutek osamljenosti. Osamljenost je težko meriti. Nekdo, ki preživi cele dneve sam, in si jih izpolni z branjem knjig, ročnimi deli, ukvarjanjem s kakšnim konjičkom in s svojci, bo rekla, da se sploh ni osamljen. Nekdo drug, ki ima vsak dan stike z ljudmi, pa bo lahko ves čas tožil o zapučenosti in osamljenosti. Pogosto je doživljanje občutka osamljenosti odvisno od prejšnjega odnosa posameznika do družbe in okolice. Če oseba že prej znala izpolniti trenutke, ko je bila sama, ji tudi v starosti samota ne bo delala večjih težav. Če je bila vedno deležna zanimanja drugih, potem se težko navadi, če te pozornosti z upokojitvijo ali s smrtjo partnerja ni več, čeprav je se dovolj ljudi z njo v tesnem socialnem stiku. Na vprašanje, ali se počutijo osamljeni, nekateri starejši odgovore z jasnim da. Drugi se kljub prisotnosti tega občutka skrivajo za splošnim odgovorom, da jim je dobro. Tako ponavadi odgovarjajo tisti, ki se boje, da bi jim predlagali odhod v dom za starejše občane, ali pa tisti, ki ne verjamejo v možnost sprememb in menijo, da tako pac mora biti. Resnica osamljenosti posameznikov se kaže predvsem v posledicah dolgotrajnega doživljanja tega občutka. Se morda oseba pogovarja sama s seboj, kaže mentalna odstopanja, kot so depresija, apatija, se zaradi pomanjkanja zunanjih impulzov potaplja v nek svojo, nerealen svet? Pomanjkanje psihosocialne hrane se lahko kaže tudi na področju prehranjevanja. Se oseba pretirano hrani in si tako pričara vsaj nekaj trenutkov pozornosti in lagodnosti, ali pa se je zaela nezadostno hraniti, čes, saj je vseeno, kako je z njo? Nekateri starejši ne sodelujejo pri zdravljenju, ker imajo lahko tako stike vsaj z zdravstvenim osebljem. Skupaj se vprašamo, kaj lahko starostnik in mi naredimo, da se problem osamljenosti razreši? Poiskimo odgovore!

Odpornost telesa in stres

NIKI NEUBAUER

Clovekovo telo in duh sta tesno povezana, celo tak dejavnik, da je včasih le od čustvenih in psiholoških težavnikov odvisno, ali bomo zdravi ali bolni. Dokazano je, da čustva močno vplivajo na imunski sistem, ki je glavna obramba clovekovega telesa pred boleznijo. Pozitivni občutki, kot so ljubezen, občutek varnosti, zadovoljstva pri delu in samozavest krepijo imunološko odzivanje, ki omogoča telesu, da prepreči bolezen. Negativni občutki, prenapetost, brezupnost, zaskrbljenost, žalost in poptost slabijo imunološke odzive. Včasih tako močno, da je imunoloski sistem nemocen pred boleznijo. Negativna čustvena stanja največkrat povezujemo z boleznimi srca in ožilja, rakom, pljučnimi boleznimi, migreno pa tudi s poskodobami zaradi nesreč. To pomeni, da lahko vaš duh usodno vpliva na vaše zdravje. S pravilno duhovno usmeritvijo lahko vplivate na svoje notranje odzive in okrepite imunoloski sistem. V neki raziskavi so poskusne zajce hranili z zelo mastno hrano, ki povzeca krvni pritisk. Po določenem času so pri vseh zajcih, razen pri majhni skupini, ugotovili kopičenje mascoobe v koronarnih arterijah. Skupino zajcev, pri katerih ni so našli mascobnih oblog, so vsak dan za nekaj minut vzeli iz kletke in jih ljubkovali, bozali in jim prijazno govorili.

Raziskava so večkrat ponovili, a razultat je bil vedno enak. Ko so preučevali posledice zalovanja zaradi izgube partnerja, so znanstveniki ugotovili, da se pri zalujočih osnovna celica imunološkega sistema, limfocit, nepravilno odziva na bolezen. Limfociti se ne aktivirajo za boj proti boleznim in ji s tem dovolijo, da se razširi. Zalost smrtni imunološki sistem. Stres je zdravju škodljiv z dveh vidikov. Ustvarja razmere, zaradi katerih je organizem bolj izpostavljen boleznim, poleg tega pa tudi slabi imunski sistem, znižuje odpornost organizma. Ta odkritja nekoliko pojasnjujejo, zakaj le nekateri ljudje zbolijo, čeprav so enako izpostavljeni virusom ali infekcijam, zakaj vsi kadilci ne zbolijo za rakom na pljučih. Seveda so zelo pomembne življenjske navade, prehrana, vendar pa vsi ljudje niso enako izpostavljeni stresu, vsi ga ne znajo uspešno premagovati. Vprašajte se, v kakšnem čustvenem ali psihičnem stanju ste bili, preden ste zboleli. In kako se lahko ubranite škodljivih posledic stresa, če nimate nikogar, ki bi vas ljubeval, božal in vam septela prijazne besede? Zamislite si, da se sprejehate po pesniški plazi z nekom, ki ga imate radi. Čas je pozabljen. Ta trenutek je dolg kot sam ocean in vi ga občutite kot majhne valove, ki blago poljijo po obali do vaših nog. V tem trenutku so vse vaše težave izginile. S takšno pozitivno vizualizacijo, na katero se dnevno skonzentirate za pet do petnajst minut, lahko znižate krvni tlak, raven holesterola, odpravite hormonalno neravnovesje, glavobol, živčno napetost in povečate odpornost organizma.

Ameriski predsednik Clinton ni prelomil besede, ki jo je dal med volilno kampanjo in se je res spopadel z notranjimi gospodarskimi težavami. Po nekaj potezah na mednarodnem prizorišču, ki so jih eni komentirali tako, a drugi drugače, je kaj hitro razgrnil svoj gospodarski načrt. Na temelju tega, kar je v javnosti znano, moremo podati zelo preprosto oceno o tem, kaj Američane čaka v naslednjih letih - zatezanje pasu. Zaostrovanje davčne politike, klestenje proračuna, skladov in raznih oblik socialne pomoči, to so v glavnem temeljni elementi nove gospodarske usmeritve. Ko ne bi bil govor o ZDA, bi na takšno novico kaj hitro pozabili in vsakdo bi se spet posvetil svojim težavam. Tako pa je zadeva veliko resnejša.

Kadar Američani stiskajo pas, morajo samodejno to narediti tudi v mnogih drugih državah, zlasti nerazvityh in tistih, ki se le razvijajo. Zelo verjetno je namreč, da se bo bolj ali manj zmanjšala tudi ameriška pomoč mednarodnim finančnim ustanovam in naplošno sodelovanje z njimi. Skromnejša finančna udeležba Amerike na mednarodnem prizorišču bo imela poleg drugega neposredne ekološke posledice za ves svet. Ni dvoma, da je ameriška birokracija resno razmislila o vseh možnih posledicah sprejete gospodarskega načrta. Kako hude bodo in kdo jih bo občutil, bo odvisno tudi od tega, ali bodo del obveznosti prevzele druge razvite države. Seveda pa je bistveno tudi to, kaj bodo za reševanje lastnih težav naredili sami nerazviti.

Zdaj, ko se očitno začnejo novo obdobje človeške zgodovine, je položaj na mednarodnem prizorišču izjemno težak in zapleten. Se zlasti vzbuja skrb dejstvo, da se utesneje se poslabša. Glavni svetovni gospodarski, humanitarni in ekološki problemi so tako kot revščina in lakota v nerazvitih državah iz leta v leto vse večji. Ocenjujejo, da zaradi lakote vsako leto umre približno 18 milijonov ljudi, od tega največ otrok. V zalostnem in hladnem statističnem jeziku to pomeni, da zaradi lakote in podhranjenosti vsak dan umre 40 tisoč, torej vsako uro približno 1.700 ljudi. Dvajset odstotkov svetovnega prebivalstva je tako siromašnega, da si ne more zagotoviti dovolj hrane in energije, nujnih za normalno življenje in delo. Samo 10 do 15 odstotkov stradalcev se nekako izvije iz težavnih in nevarnih okoliščin, kakršne so vojna, poplave ali suše. Po napovedih Združenih narodov se bo stavilo ljudi brez vsakrnega imetja z 1, 2 milijarde do leta 2025 povečalo na 1, 5 milijarde. O zapletenosti tega problema govori tudi podatek, da ti države v razvoju ustvarjajo na prebivalca samo 6 odstotkov ekvivalentnega družbenega proizvoda v razvitih državah. Zunanji dolg nerazvitih držav se je s 50 milijard dolarjev v letu 1970 do leta 1990 povečal na 1, 2 bilijona dolarjev.

Hkrati s poslabšanjem gospodarskih težav oziroma nizko stopnjo rasti in nenadzorovanimi procesi industrializacije in urbanizacije so se povečale tudi ekološke težave, ki postajajo vse bolj mednarodni problem. Zato ne čudi podatek, da so najbolj onesnažena območja urbana središča nerazvitih držav. To so sicer znani simptomi »razvojnih težav«, s katerimi

so se svoj cas otevale tudi razvoletne drzave, med njimi ZDA. Ekološke tezave druge vrste so posledica vse vecje revscline oziroma ne nadzorovane rasti prebivalstva, pomanjkanja razvojnih alternativ in razvojnega zacetnega kapitala. V tem zaprtem vzrocno-posledicnem krogu - gospodarska nerazvitost-revschina-okolje - se prebivalstvo ne meni kaj dosti za ekološka nacela, varstvo naravnih bogastev in ravnovesje ekosistemo, temvec prvobitni nagon po preizvetju spodrine vse drugo. Zato v vsakdanjem boju za golo preizvetje narava nima moznosti, da bi zmagala, temvec je zrtev neusmiljenega izkoriscanja.

Eden izmed najbolj drastičnih primerov je neusmiljena sečnja gozdov, da bi dobili les za kurjavo in izkrcili nove površine za ekstenzivno kmetijsko proizvodnjo. Od 70-tih let do danes se je stopnja sečnje povečala za skoraj 50 odstotkov. Slikovito ponazorilo: v tropih, kjer sekira najglaśnieje poje, se gozdne površine vsako leto zmanjšajo

za ozemlje, veliko kot ameriška zvezna država Washington. S takšno sečnico clovstvo ne izgublja samo gospodarski vir, temveč tudi uničuje ekosisteme za tisoce rastlinskih in živalskih vrst, to pa bo imelo dolgoročnejše in trajnejše posledice. Povedati se velja, da je pridelovanje hrane v nerazvitih državah na glavo prebivalca vse manjše, in to samo potrjuje, kako resen in zapleten je ta problem.

Zaradi omenjenih težav in niza drugih, ki jih na kratko ni mogoče opisati, je iz znanstvenih in strokovnih krogov slišati vse glasilne zahteve, da bi ZDA bolj sodelovale pri reševanju mednarodnih gospodarskih in ekoloških vprašanj. Takšno je tudi mnenje mnogih znanih ustanov, recimo Instituta za svetovne vire (WRI) in Instituta za ekološke in energetske studije (EESI). Te ustanove opozarjajo, da

VLADIMIR STEFANOVIĆ

je prihodnost ZDA hoces, nocoj kar močno povezava s prihodnostjo drzav v razvoju. Ta blok drzav, ki obsegajo stiri petine svetovnega prebivalstva, vendar samo eno sestino gospodarskega proizvoda na prebivalca, bo se bolj priljival na gospodarske, okolje in tudi nacionalno varnost razviti drzav. Varnost se povezuje stvarne in resne, potrjuje recimo podatke, da ZDA na trgih drzav v razvoju prodaja eno tretjino svojega izvoznega blaga in da so v 80-ih letih zaradi pocasnejse stopnje rasti od tiste, ki so jo pričakovali v drzavah v razvoju, izgubile 1,8 milijona delovnih mest. Zato bi do po splošnem mnenju nadaljnja gospodarska stagnacija, tezave pri izvajanju demokratskih in gospodarskih reform ter zastoj v priznavanju clovekovih pravic zelo vplivali ne samo na nerazvite drzave in na drzave v razvoju, temvec tudi na razvite ZDA vred.

Zdaj, ko se je svet otresel

ucinkovito zascito pred onesnazevanjem in izvajanje zasnovne Trajnega razvoja poljedelstva, gozdarstva in pridobivanja energije. Drugo izhodišce programa je zagotovitev vseh oblik pomoči pri uresnjevanju zasnovne trajnega razvoja. Misljeni so programi za razvoj strategiske nacrtovanja, znanstvenih raziskav, zbiranje podatkov in informacijski sistem, pilotski projekti na podroccju poljedelstva in energetike itd. Tretja tocka govori o povecanju finančne pomoči za razvoj nerazvitih. Kritiki dosedanje ameriške politike glede tega menijo, da bi ZDA morale iz svojega bruto nacionalnega dohodka za pomoč nameniti približno enak odstotek kot Japonska, Nemcija ali Velika Britanija.

Cetrta točka obsega določitev in ugotovitev raznih skupnih ciljev, h katerim je treba težiti zaradi globalnih ekoloških groženj. Z drugimi besedami, nerazvitim državam je treba pomagati pri razvoju taksnih oblik pridobivanja energije, ki kar

dokler kapital beži iz nerazvitih držav, namesto da bi vanje pritekal.

Izmed starih jezdecve apokaliptice moderne dobe, kot slikovito pravi direktor WRI Speth - hladne vojne in jedrskega oborozevanja, omejevanja clovekovih pravic, revscline in lakote, clovekovih nenadzorovanih ravnanj in unicevanja narave - sta v ospredju samo se dva. Zato da se ZDA moralno po mnenju direktorja Spetha kar najbolj prizadevati, da bi ta »jezdec« zaustavile - glede tega uzivajo vsu podporo ameriske javnosti. Če bi vse to povezali z dolgorocnimi gospodarskimi in politickimi interesi, bi bila povsem upravičena tudi ustrezna akcija ameriskega kongresa.

Od leta 1991, ko je bil izdelan ta program, se je zgodilo veliko stvari. Najpomembnejša je vsekakor sprememba v političnem vrhu ZDA in strategiji gospodarskega razvoja. Videli bomo, ali bo predsednik Clinton menil, da je 0, 15 odstotka kosmatega nacionalnega dohodka oziroma

nenekdaj pritiska hladne vojne in blokovskih odnosov, bi bilo realno pričakovati, da se bo svetovna sila st. 1 bolj posvetila znanjski razlik med siromašnimi in bogatimi oziroma med Jugom in Severom, in sicer zaradi objestranskih interesov. Takšno so tudi pričakovanja oziroma boljše receno pozivi avtorjev t. 2. Novega ameriškega programa za mednarodno sodelovanje pri reševanju gospodarskih, ekoloških in demografskih vprašanj. (Program je plod delovne skupine, ki jo je osnoval EESI.) Program obsega šest temeljnih točk, izmed katerih vsaka odseva skupne gospodarske in ekološke interese ZDA in držav v razvoju.

Prva točka se imenuje Partnerstvo za stalni razvoj oziroma Skupaj za stalni razvoj. Zavzema se za načrtovanje družine, da bi zmanjšali nataliteto, potem za

najmanj povečujo učinek tople greje, to pa kajpada pomeni manjšo sečnjo gozdov in kar največjo zasedo raznih bioloških vrst. Peta točka je posvečena izpeljavi razvojnih, dolgoročnih in ekološko upravičenih nalog. Takšne naloge pa bi kdo zahteval, natančne ključne politične reforme. Prav zato bi ZDA morale okrepiti svojo podporo multilateralnim agencijam, ki se ukvarjajo z razvojnimi in ekološkimi vprašanji. Zadnja, sesta točka, govori o izboljšanju oziroma spreminjanju dosedanjih mehanizmov dajanja pomoči in izpeljave trajnega razvoja. Bistvo problema je v tem, da se nerazvite države ne morejo in nečejo ukvarjati nič s krajevnimi in globalnimi ekološkimi vprašanji, kajti bremenijo jih eksistencne gospodarske in družbene stiske. Teh stisk na mi moč reši vse. Dotisk

približno 7, 7 milijarde dolarjev pomoči za nerazvite dovolj ali premalo. Od tega je sicer odvisno, ali bo program mogoče uresničiti. Njegova aktualnost in dolgoročna upravičenost sta tudi njegovi trajni vrednosti.

Sam o čem bi pokazal, kajne bodo posledice za usodo človeštva, če temeljnih priporočil tega in podobnih programov oziroma stališč ne bomo pravosčasno sprejeli. Dlje ko bo svet zavlečeval, težje bo program uresničiti in manj učinkovite bodo rešitve. Kot vedno, kadar se križajo gospodarski in ekološki interesi, ostaja vprašanje, kaj čaka bodoče rodane in za koliko se bo v vse ožjem krogu svetovnega prebivalstva skrajšala »doba blaginje« s potrošniškim načinom življenja, če bodo prevladali kratkoročni gospodarski interesi.

LONDON - V ozonski plasti nad severno Evropo in Kanado so se v zadnjih tednih pojavile majhne luknje. Vendar so na srečo manj globoke in bolj prehodnega značaja od lanskih. V preteklih letih sta se vsako pomlad stanjšali ozonski plasti nad Arktiko in Antarktiko. Vseeno pa Arktiko sele čaka obsežna in dolgotrajna izguba ozona, ki je Antarktiko že prizadela. Pred nekaj tedni so objavili rezultate meritev, po katerih je - lokalno in za krajši čas - koncentracija ozona v gornji atmosferi padla za 10 do 40 odstotkov celo nad Shetland. Marec je za ozonsko plast nad Arktiko najnevarnejši mesec, saj se tedaj po dolgi zimi poveča količina svetlobe, ki zene kemijsko razkrajanje ozona. Razmere pa so precej odvisne od lokalnih meteoroloških pogojev. Razsežna področja visokega zračnega tlaka v spodnjih delih atmosfere pospešujejo razpadanje ozona, ker stiskajo gornjo plast in ker se utegne tam temperatura precej znižati. Zato je težko napovedati, kaj se bo dogajalo z ozonsko plastjo nad severnim tečajem v tem mesecu.

KIRUNA - Na poligonu Evropske vesoljske agencije v Kiruni na Švedskem je zadnjo nedeljo februarja po nesrečnem naključju prislo do sproženja rakete. V nezgodi je en tehnik izgubil življenje, trije pa so bili ranjeni. Ameriška raketa vrste Orion je ležala na vagonu, s katerim naj bi jo odpeljali do izstrelišča, a se je med zadnjim preverjanjem prozilnega mehanizma vnelo trdo gorivo. Sedemdesetmška raketa je prebila zid stavbe, poletela proti bližnjemu gozdu in tam eksplodirala. Razlog vziga raketnega motorja se ni znan. Raketa je nosila masni spektrometer, ki naj bi ga z višine 60 km s padalom spustila na Zemljo. Naprava naj bi izmerila koncentracijo ozona, aerosolov in plinov, ki so vključeni v proces razgrajevanja ozona.

LONDON - Veliki Britaniji so prišli z raziskavo o zdravstvenih težavah zensk, ki so zaposlene v tovarnah silicijevih cipov. Razlog za to so rezultati dveh ameriških analiz, ki kazeta na večjo pogostost spontanega splava pri delavkah, vključenih v nekatere dele proizvodnega procesa. Preiskavi, ki so jo opravili na Univerzi Johns Hopkins in pri Ameriškem druženju proizvajalcev polprevodnikov, sta pokazali, da je spontano splavilo kar 14 odstotkov delavk v »cistih sobah« tovarn cipov. V drugih večjih industrijah je delež zensk s takimi težavami 10 odstotkov, razlog pa ni lahko bila toplota, ki jim pravimo etilen glikol estri. Vprašalniki, na katerem bo zasnovana britanska raziskava, je že izdelan; v prihodnjih dveh mesecih bodo anketirali delavke v večini tovarn polprevodnikov. Projekt naj bi trajal nekaj 18 mesecev, rezultati pa bodo objavljeni.

TOKIO - Videokamere postajajo vse bolj avtomatizirane: kmalu bodo zmožne kar same poiskati cilj. Japonska družba JVC je izdelala kamero s podnožjem in motorjem, ki omogoča vrtenje okoli navpične in vodoravne osi. V kamero je vgrajeno spominsko vezje, ki si na pritisk gumba zapomni grobo obliko in barvo rdečeta v središču slike. Kamera se potem samodejno obrača, tako da je vzorec s spomina vselej v sredini slike. Predstavniki JVC dodajajo, da bo »kamera sama sledila nevesti na poroki.«

LJUBLJANA - Poročali smo že o tem, da Laboratorij za umetno inteligenco pri Odseku za računalništvo in informatiko IJS pripravlja od 1. do 3. aprila letos na Bledu mednarodno delavnico The Third International Workshop on Inductive Logic Programming (ILP '93). Tokrat posredujemo podrobnejšo informacijo o tej delavnici:

ilij strojnega učenja je avtomatska izgradnja klasi-
kacijskih pravil ter sinteza novega znanja, ki ga je
mogoco izvlustiti iz velike množice podatkov. Zna-
nja in orodja s tega področja se praktično uporablja-
jo za analizo in razlago podatkov ter za izgradnjo
baz znanja ekspertnih sistemov, omogočajo pa tudi
odkrivanje zakonitosti v obstoječih znanstvenih in
tehnoških podatkovnih bazah. Induktivno logično
programiranje omogoča tudi odkrivanje zakonitosti
v relacijskih podatkovnih bazah, saj v procesu uče-
nja hkrati upošteva več relacij. Naučna pravila
imajo obliko logičnih programov, ki med seboj po-
vezujejo različne relacije. Prednost induktivnega lo-
gičnega programiranja pred statističnimi metodami
ter metodami učenja, ki jih na primer omogoča upo-
raba nevronske mreže, je predvsem v razumljivosti
naučenih pravil ter v dejstvu, da lahko v procesu uče-
nja vključimo predznanje, torej strokovno znanje s
posameznih področij. Vključitev predznanja omogo-
ča pomembno izboljšavo rezultatov učenja, tako v
pogledu razumljivosti kot tudi klasiﬁkacijske točno-
sti, ko naučena pravila uporabimo tudi za klasika-
cijo novih primerov. Induktivno logično programi-
ranje je aplikativno zanimivo za uporabnike iz go-
spodarstva, upravnih in znanstvenih ustanov, ki pri
svojem delu shranjujejo svoje izkušnje v relacijskih
bazah, recimo v farmakologiji, ekonomiji, tehnologi-
ji, bančništvu, medicini in drugje. Prva ILP delavni-
ca je bila marca 1991 v Portu, druga pa junija 1992 v
Tokiju. Zbornik prve delavnice, izpopolnjen in do-
polnjen z najpomembnejšimi preglednimi članki s
področja ILP, je izšel leta 1992 pri založbi Academic
Press. Urednik te knjige in predsednik programske
odбора vseh treh ILP delavnic je Stephen Mug-
gleton, ki je hkrati tudi »ustanovitelj« ILP, saj je temu
novemu raziskovalnemu področju nadel ime
»Induktivno logično programiranje«. Tri poglavja
tega zbornika so prispevali slovenski avtorji Ivan
Bratko, Saso Džeroski, Nada Lavrač in Alen Varšek.
Letosnjega blejskega srečanja se bo predvidoma
udeležilo 50 raziskovalcev iz 15. držav, večinoma iz
Evrope, ki ima na tem področju pomembno vlogo.
Dva referata bodo prispevali slovenski raziskovalci.
Organizacije te delavnice je samo ena izmed mno-
gih oblik aktivne udeležbe slovenskih raziskovalcev
v mednarodnih raziskovalnih povezavah na pod-
ročju induktivnega logičnega programiranja. (Nov. 1993)

LESTVICE

MLADINSKA KOŠARKA
Državni kadeti

IZIDI 20. KOLA: Udinese B. - Don Bosco 88:93; **Bor Radenska** - Arte Go 70:74; Latte Carso - Goccia di Carnia Ud 77:90; Stefanel - Inter 1904 84:42; Ricreatori - Menta Più Go 67:76; Italmonfalcone - **Kontovel** 81:71.

VRSTNI RED: Goccia di Carnia Ud in Stefanel 38, Italmonfalcone 30, Don Bosco 26, Menta Più Go 24, Udinese B. 20, **Bor Radenska** in Arte Go 16, **Kontovel** in Latte Carso Servolana 14, Ricreatori 4, Inter 1904 0.

PRIHODNJE KOLO: Don Bosco - **Bor Radenska** (sob. 27.3. ob 18.00); **Kontovel** - Udinese B. (ned. 28.3. ob 11.00)

Naraščajniki

IZIDI 20. KOLA: **Sokol** - Ricreatori 87:59; Stefanel - Ferroviario 103:43; St. Azzurra - Lega Nazionale 131:64; Bor Radenska - Inter 1904 120:48; Santos - Don Bosco B 70:79; Don Bosco A - Libertas 68:62; Servolana - Ferroviario A jutri.

VRSTNI RED: Stefanel 40, Ferroviario* 36, **Bor Radenska** in Don Bosco B* 32, Santos in Ferroviario B 20, Servolana* 20, Inter 1904* 18, **Sokol** 16, Libertas in Ricreatori 12, St. Azzurra in Don Bosco A 6, Lega Nazionale 2.

PRIHODNJE KOLO: Stefanel - **Bor Radenska** (sob. 27.3. ob 18.00); Lega Nazionale - **Sokol** (sob. 27.3. ob 16.00).

NOGOMET

Deželno mladinsko prvenstvo

IZIDI: Lucinico - **Juventina** 1:1, Costalunga - Ronchi 0:4, Monfalcone - Italia 3:2, San Canzian - San Giovanni 0:0, **Primorje** - **Trivignano** jutri ob 19.00 na Proseku, Union 91 - Fortitudo 4:2, San Sergio - San Luigi 2:1, Cormonese - Pro Gorizia 2:1.

VRSTNI RED: Ronchi 37, Pro Gorizia in San Sergio 36, San Luigi in Costalunga 33, San Giovanni in Cormonese 29, Italia 26, Monfalcone 22, Trivignano 21, Lucinico in **Juventina** 17, Union 91 16, San Canzian in **Primorje** 13, Fortitudo 10.

PRIHODNJE KOLO: Fortitudo - **Primorje**, **Juventina** - Cormonese.

Pokrajinsko mladinsko prvenstvo

IZIDI: Olimpia - Zaule 6:0, Domio - Chiarbola 0:0, Muggesana - Campanelle 3:0, Portuale - **Zarja Adriampex** 2:1, Edile - Opicina 4:4, Sant'Andrea - Ponziana 0:5, Don Bosco prost.

VRSTNI RED: Olimpia 33, Edile 28, Ponziana 27, Portuale 24, Opicina 22, **Zarja Adriampex** 21, Domio in Chiarbola 20, Muggesana 17, Don Bosco in Sant'Andrea 11, Zaule 10, Campanelle 4. PRIHODNJE KOLO: **Zarja Adriampex** - Muggesana.

Naraščajniki

IZIDI: San Giovanni - Olimpia 0:1, Esperia - Zaule 0:2, CGS - Chiarbola 2:2, Campanelle - Montebello 5:2, Portuale - San Sergio 1:0, Fortitudo - Don Bosco 4:0, **Primorje** - Sant'Andrea 1:5.

VRSTNI RED: Sant'Andrea 35, Portuale in Olimpia 32, Ponziana, Fortitudo in San Sergio 29, San Giovanni 28, **Primorje** in Chiarbola 20, Campanelle 17, CGS 14, Esperia 13, Don Bosco in Zaule 10, Montebello 7.

PRIHODNJE KOLO: Ponziana - **Primorje**.

Najmlajši

IZIDI: Domio - Triestina 0:3, CGS - Altura Muggesana 0:0, Montebello - San Canzian 8:1, Fortitudo - Esperia 9:1, **Primorje B** - Fani Olimpia 2:1, Chiarbola - Portuale 1:4.

VRSTNI RED: **Primorje A** in Fortitudo 36, Montebello 32, Portuale in Triestina 30, Altura Muggesana 26, **Primorje B** 21, Fani Olimpia 17, San Canzian 15, Costalunga in CGS 10, Domio 8, Chiarbola 7, Esperia 6.

PRIHODNJE KOLO: Chiarbola - **Primorje B**, **Primorje A** - Domio.

Začetniki

Skupina A
IZIDI: Triestina A - Esperia 7:0, Chiarbola - **Zarja Adriampex A** 0:3, Altura Muggesana - Roianese 1:0, Montebello Campanelle - Ponziana 0:6, San Giovanni A - Portuale 4:0, Don Bosco - Fortitudo 6:0.

VRSTNI RED: Triestina A 31, San Giovanni A 29, Ponziana 24, Portuale 19, **Zarja Adriampex A** 18, Altura Muggesana 17, Roianese 15, Chiarbola 13, Don Bosco 10, Mont. Campanelle 6, Fortitudo 5, Esperia 3.

PRIHODNJE KOLO: **Zarja Adriampex A** - Triestina A.

Skupina B

IZIDI: CGS - Fulgor 1:0, **Zarja Adriampex B** - Fani Olimpia 0:3, Sant'Andrea - Domio 2:0, Costalunga - Opicina 0:0, San Luigi - San Giovanni B 1:0, Triestina B prost.

VRSTNI RED: Fani Olimpia 30, Fulgor 21, San Luigi 19, **Zarja Adriampex B** 18, Triestina B 16, CGS 15, Opicina 9, Sant'Andrea 7, San Giovanni B in Costalunga 6, Domio 1.

PRIHODNJE KOLO: Domio - **Zarja Adriampex B**.

Cicibani

Skupina C
IZIDI: Fani Olimpia - **Bor Farco** 2:1, San Giovanni A - **Primorje** 1:4, Triestina A - San Luigi 1:1, Campanelle - Esperia 6:1.

VRSTNI RED: Triestina A in **Primorje** 6, Fortitudo A in San Luigi 5, Fani Olimpia 4, Campanelle 3, Esperia 2, **Bor Farco** in San Giovanni A 0.

KOŠARKA / DRŽAVNI MLADINCI

Jadran Farco
še brez poraza

Včeraj je premagal še JuVi iz Cremona
K. Rebula (23 točk) najboljši strelec

BRANKO LAKOVIC

Jadran Farco - JuVi Cremona 90:85 (41:49)

JADRAN FARCO: Pavlica 8, Briscik, Starc, Starec 16 (0:2), Milic 8 (4:8), Rebula 23 (7:11), Pettiroso 6 (2:4), Gregori 2, Bordon, Bordon 8, Tomsic 13, Kapun 6, trener Drvaric.

JU.VI. CREMONA: Guillardotti 13 (5:12), Pellini 14 (1:2), Zovadelli 20 (9:10), Soragna 13 (5:6), Danesi 12 (4:6), Molinaro, Aimi 11 (5:8), Badioli, Mondini, Pederneschi 1 (1:2), Mezzadri, trene Bonetti.

Sodnika: Ruaro in Cucchi iz Trsta. PM: Jadran 15:27, JuVi 30:46. ON: Jadran 30, JuVi 24. PON: Pettiroso (31), Bordon (35), Guillardotti (37), Starec (46), Zovadelli (47), Milic (48). TRI TOČKE: Tomsic 3, Starec 2; Pellini 1, Zovadelli.

Jadranovci so v tolalinski skupini mladinskega državnega prvenstva se brez poraza. Včeraj so v predzadnjem kolu tega prvenstva premagali se ekipo iz Cremona, ceprav se je že v začetku drugega četrtine poskušoval eden boljših jadranovcev Jan Gregori (zvin gleznja) in da so se trije standardni igralci mladinske ekipe (Ivo Milic, Kristjan Rebula in Mtija Starec) vrnili zgodaj jutraj z dolgega gostovanja v Porto San Giorgiu, kjer so igrali s clansko ekipo.

Na včerajšnjem srečanju nasi kosarkarji niso imeli lahke naloge. Nasprotno: gostje so bili večji del srečanja v vodstvu in jadranovcem je uspelo prav v zadnjih minutah srečanja z vrhano mero poztvovalnosti in borbenosti v 39. minuti najprej izid izenačiti na 70:70 in potem s srcem in zobmi ohraniti rahlo prednost ter naposled zmagati s petimi točkami razlike.

Uvodni del tekme ni obetal nič do-

brega. Jadranovci so v 6. min. že zaostajali s 7 točkami razlike (8:15): v napadu so bili premalo iznajdljivi, v obrambi pa so dopuščali nasprotniku, da je lahko metal z ugodnih pozicij. Trener Drvaric je zamenjal tudi v drugi četrtini poskušil z menjavami igralcev in taktičnih variant spraviti v težave igralce iz Cremona. Stalno so bili v vodstvu, nasi kosarkarji pa so si zaradi slabe psotavitve v obrambi nabrali osebne napake. Poleg tega so ostali se brez Jana Gregorija, ki si je poskušoval glezenj, saj bi bil ekipi se kako koristen. V tem delu pa se je zelo dobro odrezal pod košema Marko Bordon, ki je bil odličen v skoku in tudi prestregel nasprotnikom lepo stevilo zog.

Jadranovci so prvič povedli v 6. minuti tretje četrtine (51:49), toda njihovo vodstvo je trajalo le minuto, saj so nato gostje spet z zanesljivim Zovadellijem prevzeli vodstvo ing a obrdžali do 39. min., ko je našim uspelo izenačiti (70:70). V 43. min. so jadranovci že vodili z 8 točkami razlike, vodstvo pa je kar hitro skopnelo. Zadnje minute srečanja pa so bile izredno napete, saj je Drvaricevo mostvo ostalo v tem delu zelo zdesetkana, saj so na klopi zaradi petih osebnih napak sedeli že štiri jadranovci (Pettiroso, Bordon, Starec in Milic). Nasi kosarkarji pa so le stisnili zobe in tudi povsem zaslužen zmagali.

Za novi par točk si prav vsi zaslužijo pohvalo, tokrat pa bi omenili predvsem Marka Bordona in Alesa Kapuna, ki je dosegel šest zelo pomembnih točk.

V prihodnjem kolu bodo jadranovci spet igrali doma, in sicer v ponedeljek, 29. t.m. proti ekipi Montibasket iz Montichiarja.

MLADINSKA KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI

Bor in Kontovel
praznih rok

Obe ekipi sta vsekakor zadovoljili

Bor Radenska - Arte Go 70:74 (33:37)

BOR: Oberdan 17 (7:9), Vidali 4 (2:2), Verri, Ursic 8, Cupin 6, Bardi, Porporatti 12 (4:8), Palmisano, Giacomini 18 (1:5), Sancin 5; trener Martini.

PM: 14:24. SON: 17. 3T: Giacomini 1, Sancin 1.

Borovi kadeti so tokrat zaigrali se bolj okrnjeni kot na zadnjih tekmah, saj je tokrat, ob že dolgi odsotnosti Stefana Samca, manjkali tudi glavni playmaker Michel Grbec, ki je zbolel. Soigralci so zato stopili na igrišče bojazljivo.

Goricani so takoj prevzeli pobudo v roke in si priigrali rahlo prednost. Trener Martini je moral stalno spodbujati svoje igralce, da se z večjo samozavestjo lahko zmaga in najboljše so se odrezali mlajši igralci (naraščajniki Oberdan, Sancin in Ursic).

V drugem delu so bili gostje stalno v v vodstvu in vse je kazalo na visok poraz borovcev. Le-ti pa so končno reagirali in z odlično igro v zadnjem delu tekme skoraj izničili zaostanek. Le dve minuti pred koncem je bil izid 67:68 za goste, ki pa so izkoristili nekaj naivnih napak domače peterke in tudi zaslužen poopravili nov par točk, s katerima so tudi dohiteli borovce

Oberdan soliden (KROMA)

na skupni razpredelnici.

Med posamezniki se je dobro odrezal tudi Igor Giacomini. Obcasno pa sta zadovoljila Sasa Cupin in Alan Porporatti pod košema. (VJ)

Italmonfalcone - Kontovel 81:71 (43:41)

KONTVEL: Krizman 8, A. Spadoni, Daneu 4 (2:2), M. Spadoni 4 (0:2), Cinglerla 18 (3:5), Skerk 8 (0:2), Milic 9 (1:7), Cerne 20 (4:7), trener Vatovec.

PM: 10:25. SON: 16. 3T: Cinglerla 1.

Po dokaj izenačenem prvem polcasu so morali Kontovelci, ki so nasto-

pili v okrnjeni postavi (Angelo Spadoni si je poskušoval glezenj na zadnjem treningu pred to tekmo), priznati premoc solidne postave Italmonfalconeja.

Vatovecvi fantje so proti eni izmed boljših postav tega prvenstva povsem zadovoljili, zlasti z igro v prvem polcasu in delno tudi v drugem delu srečanja, ko so se povsem enakovredno borili z domaco peterko.

V nadaljevanju so našim kosarkarjem posle moči in Trizicani so izkoristili vsako napako Kontovceve ter si tako priigrali odločilno prednost.

Dean Cerne se je hlabro boril pod košema, manj učinkovita kot sicer pa sta bila v napadu Pavel Krizman in Marko Milic. Izredno zanesljivo in uspešno je tokrat zaigral Matej Cinglerla, ki je dosegel kar 18 točk in tudi odlično zamenjal prvega playmakerja ekipe Spadonija.

Pri gostiteljih je bil dalec najboljši Carcich, ki je dosegel kar 28 točk in bil med najzaslužnejšimi za uspeh trziskega mostva.

S tem porazom so si Kontovelci zapravili priloznost, da bi se na skupni lestvici povzpeli za mesto vise od Servolane. Vatovecvi fantje se bodo v nedeljo pomerili z ekipo Udinese Basket. (VJ)

Kadeti
Brega
z Miljčani
igrali
slabo

Dobro le Delise

Breg - Intermuggia 84:103 (42:53)

BREG: Kocjancic, Koren 6, Pro 5 (3:4), Gobbo 5 (1:4), Delise 9 (3:3), Mingot 18 (2:5), Malalan 17 (1:1), Klabjan 23 (3:4), Canziani 1 (1:2); trener Canciani.

PM: 14:23. SON: 19.

Bregovi kadeti so v soboto proti vrstnikom miljskega Interja, ki so jih v regularnem delu prvenstva že dvakrat suvereno premagali, zaigrali verjetno doslej najslabšo tekmo in upravičeno visoko izgubili. Brezani so od samega začetka pomanjkljivo igrali v obrambi in dovolili, da so nasprotniki popolnoma nemoteno nizali koš za košem, tako da je bila ob koncnem zvizgu razlika njim v škodo dokajsnja. So botno tekmo gre cimprej pozabiti, saj ni niti enega elementa, ki bi ga lahko izpostavili v pozitivni luci. Edina izjema je dokaj prepričljiva igra, ki jo je prikazal Marko Delise, ki je zacez trenirati pred petimi meseci in ki vidno napreduje. (Cancia)

MLADINSKI NOGOMET / PROSEČANI IGRALI SLABO

Primorje in Zarja proti prvemu
nista mogla računati na uspeh

Začetniki Sovodenj visoko izgubili z Italo San Marco

NARASCAJNIKI

Primorje - Sant'Andrea: 1:5 (0:2)

Strelec za Primorje: Sardoc

PRIMORJE: Husu, Ferfolja, Turk, Braini, Nadlisek, Sardoc, Emili, Lovrečič, Zangari, Kuk, Luksa (Balbi)

Za naraščajnike Primorja prva pomladanska

tekma ni bila srečna. Rdece-rumeni so odigrali eno svojih slabših tekem v prvenstvu in so s prvouvršeno ekipo na lestvici visoko izgubili. Da Sant'Andrea misli odločno jurisati na obe točki, je bilo videti že takoj na začetku. Z željo, da bi cimprej dosegli zadetek so močno pritisnili

na gol Prosecanov, ki pa so se prvih 15 minut kar dobro branili. Takrat pa so gostje dosegli prvi gol z diagonalnim strelom, proti kateremu je bil domaći vratar brez moči. Nasi so skušali reagirati in imeli dve priloznosti, ki pa jih niso izkoristili. Nekaj minut pred koncem prvega dela pa so gostje podvojili.

V drugem polcasu so nasprotniki nekoliko popustili in branili rezultata. Zadeti so padli iz protinapadov. Edini gol za Prosecani je dal Sardoc po samostojni akciji. Poleg tega sta imela tudi Kuk in Balbi lepo priloznost za zadetek, vendar je njunvratar gostov odbil. (Gorazd)

ZACETNIKI

NA TRZASKEM

Zarja Adriampex B - Fani Olimpia 0:3 (0:2)

ZARJA ADRIAMPEX B: Jas Gregori, Berce, Umari, Cernjava, Gabrovec (Tul), Longo, Grgic, Jan Pahor, Strajn (Martini), Primosi, Babudri (Kapun).

Kljub temu, da so igrali proti prvouvršeni ekipi in izgubili s tremi goli razlike, so se Zarjani dobro in precej enakovredno upirali, tako da med nasprotnikom ni bilo videti take razlike, kot kaže končni rezultat. Gostje so res najprej povedli in nato se podvojili, a tu je treba povedati, da jim je sodnik sel na roko, ko jim je najprej potrdil gol v sumljivem položaju in nato se dosodil zelo sumljivo 11-metrovko, katero so gostje iz bele crte lepo izvedli in s tem izidom se je iz-

teklen prvi polcas. Poudariti moramo tudi, da se je igralo pretežno na sredini igrišča in da so bili Zarjani v protinapadih tudi nevarni. Sodnik je zaradi prekrškov gostom iz Trsta pokazal dva rumena kartona, kar je v tej mladinski kategoriji redkost. Kljub temu je bila tekma na splošno korektna in privlačna, za vse tri zadetke je bila delno kriva obrambna crta »rdece-belih«, ki ni dovolj učinkovito pokrivala nevarnih trzaskih napadalcev, saj so se v vseh treh primerih znasli sami pred vratarjem. Ce vzamemo tri zadetke Fani Olimpia pri drugih strelah na vrata sploh ni bila nevarna, zato na koncu lahko potrdimo, da je 3:0 tokrat za naso združeno ekipo previsok poraz. (d.gr.)

NA GORISKEM

Itala San Marco - Sovodnje 5:0 (2:0)

SOVODNJE: havir, Cotic, Mauri, Figelj, Zanier, Pavsic, S. Tomsic, Monti, R. Tomsic (Perna), Piras, Bagon.

Kljub visokemu porazu Sovodnjenci niso razocarali. V prvem polcasu so se celo povsem enakovredno upirali gostiteljem in le zaradi naivnosti prejeli dva zadetka.

V nadaljevanju pa je prišla do izraza premoc domacega mostva, ki je doseglo se tri gole in tako tudi visoko in zaslužen zmagalo.

Sovodnjenci so se hlabro borili in zadovoljili predvsem zaradi velike izbele crte lepo izvedli in s tem izidom se je iz-

MLADINSKA KOŠARKA / RAZNA PRVENSTVA

Uspeha naraščajnikov
Bora (+72) in Sokola (+28)

V »propagandi« so jadranovci zgubili z Miljčani, derbi pa je osvojil Bor, ki je premagal mlajše Opence

NARASCAJNIKI

Bor Radenska - Inter 1904 120:48 (53:26)

BOR: Oberdan 25 (9:14), Jogan 15 (3:4), Velinski 16 (2:2), Sancin 19 (2:3), Ursic 10 (0:1), Kovac 10 (4:6), Lapelj 23 (1:2), Stokelj 2 (0:1); trener Krečic.

SON: 25. PM: 21:33. PON: Stokelj (34), Lapelj (38). 3T: Sancin 1.

Tokrat so se morali borovci zadovoljiti »le« z 72 točkami razlike. Edini cilj borovcev proti temu nasprotniku je bil ta, da ga premagajo z večjo prednostjo kot na prvi tekmi. Takrat je bil izid 112:65 za naso ekipo.

Ze v prihodnjem kolu pa caka borovce »pravi nasprotnik«, to je Stefanel. Po lepem podvigu proti Don Boscu bodo borovci spet lahko dokazali, ce so zadnje case napredovali do take mere, da se lahko upirajo tudi Stefanelu. (MJ)

Sokol - Ricreatori 87:59 (49:23)

SOKOL: M. Starc, Rizzante 9 (1:4), Vidoni 2, Spacal 9 (3:4), Jori 13 (5:8), Stoka 22 (8:12), Franco 6, B. Starc 15, Tavcar 11 (1:2); trener Tercon.

PM: 18:26. SON: 22. 3T: B. Starc 1.

Nabrezinci so brez večjih težav odpravili vrstnike Ricreatorija, ki pa so nastopili brez najboljšega posameznika, kar se je tudi poznalo pri storilnosti nasprotnikove ekipe. Vsekakor so Terconovi fantje igrali zbrano in motivirano ze od vsega začetka: takoj so si nabrali kar cedno vodstvo (10:2), kar jim je nato olajšalo nalogo. V nadaljevanju se je

razlika postopoma večala v korist rdecebelih, ki so predvsem z dobro skupinsko igro povsem strli vsak odpor gostujoce ekipe. (VJ)

PROFAGANDA

(Finalna skupina)

Jadran - Inter Muggia 88:107 (42:48)

JADRAN: Stefancic 13 (3:6), Mura 4, Spacapan 2, Corbatti 14, Brundula 5 (1:3), Lakovic 8 (2:7), Kalc, Zubin 24 (8:17), Gustin 17 (1:3); trener Vremec.

PM: 15:36. PON: Gustin (34).

Jadranovci so castno izgubili proti solidni ekipi Intermuggia. V prvi četrtini so bili boljši jadranovci, predvsem ker je slab sodnik dokaj oskodalno goste.

V drugi četrtini se je slabemu sodniku pridružil (kar sredi tekme) se drugi sodnik. Oba sta se torkat znesla na jadranovce in Miljčani so zanesljivo povedli. Svojo premoc so gostje dokazali v ostalih dveh četrtinah.

Kljub porazu si vsi jadranovci zaslužijo pohvalo, tudi zato ker stalno igrajo v okrnjeni psotavi. (A.V.)

MINIBASKET

Trofeja Zini

Polet - Stuparich 34:127 (15:52)

POLET: Ferfolja 2, Picini 4, Svab 4, Gustin 7 (1:2), Suhadolc Mi, Suhadolc Ma. 2, Zagar 6 (2:4), Ferluga 3 (1:2), Kocjancic 4, Sibelia 2, Milic, Belicic, Vidali; trener Vremec.

V drugem kolu trofeja Zini je mlada Poletova ekipa (vsi igrali so letniki 1982 in 1983),

visoko izgubila proti odlični postavi Stuparicha, ki uvršca večino

igralcev letnika 1981.

Kljub ocitni premoči gostov je bilo srečanje zanimivo, saj so poletovci hrabro in poztvovalno igrali ter se niso predali do konca srečanja. (A.V.)

Bor - Polet 72:39 (44:17)

BOR: Mirale 14, Lombardo 13 (1:2), Pison (0:2), Smilovic 10, Gaburro 11 (3:4), Verri 2, Viler, Sikic 2, Lovriha (0:2), Pitacco 4, Corbatti 6, Stokelj 16 (2:2); trener St. Corbatti.

POLET: Piccini 6, Mi.

Suhadolc 3 (1:2), Ma. Suhadolc, Milic 1 (1:4), Svab 2, Sarlija, Bogatec 4 (0:2), Milojevic, Kocjancic 16, Zagar 6; trener Vremec.

V slovenskem derbiju so borovci brez večjih težav premagali poletovce. Corbattijeva ekipa je visoko povedla že v prvih dveh četrtinah in pri tem imela olajšano delo, saj je večina openskih kosarkarjev za leto mlajših od borovcev.

Trofeja Obersnel

Bor - Camb 18:17 (15:9)

BOR: D. Pozar, Floridan 2, Stanic 1 (1:2), Kralj, Kemperle 1 (1:2), Dolhar 2, Rebula, Krizmancic 12, Jevnikar, Desco, Cosmo; trener

Danes zadnja tekma pred Arejem

Veleslalom

OPPDAL - Danes bo v norveškem Oppdalu zadnja letošnja tekma za svetovni pokal pred finalnimi nastopi v Areju na Svedskem. Moski se bodo pomerili v veleslalomu, kjer bo Alberto Tomba poskušal z zmago prehiteti Girardellija v veleslalomski razvrstitvi svetovnega pokala. Luksemburzan ima 262 točk, Tomba pa 6 manj. Italijan je drugi tudi v slalomski razvrstitvi s 436 točkami za Svedom Fogdoem, ki ima 445 točk. Toda v obeh tehničnih disciplinah je na 3. mestu na preži Andre Kjetil Aamodt, ki je v izredni formi.

Finale v Areju se bo začelo v četrtek, 25. marca, do nedelje pa bodo na sporedu vse štiri discipline v moski in ženski konkurenci. V Areju bo nastopilo 15 najboljših v vsaki disciplini, po trije najboljši v vsaki disciplini iz evropskega pokala, svetovni mladinski prvaki, poleg njih pa lahko v vseh starih disciplinah nastopijo tisti, ki so lani in letos zbrali več kot 400 točk v skupnem seštevku.

NOGOMET / ITALIJA - MALTA

Sacchi ima težave

Spremembe zaradi poškodb

FIRENCE - Arrigo Sacchi je že včeraj objavil postavbo italijanske reprezentance, ki se bo jutri v Palermu pomerila z Malto v okviru kvalifikacij za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu prihodnje leto v ZDA. Tako bodo tekmo začeli Pagliuca, Porrini, Maldini, Dino Baggio, Vierchowod, Baresi, Fuser, Albertini, Melli, Mancini in Signori, na rezervni klopi pa bodo se Marchegiani, Costacurta, Di Mauro, Evans in Ganz.

Sacchi je moral pri sestavi ekipe upoštevati zdravstveno stanje nekaterih igralcev in se je zato moral odpovedati, Robertu Baggio in Stefanu Eraniju, ki ju je včeraj pregledal reprezentančni zdravnik in v soglasju s Sacchijem poslal domov. Zato je selektor v reprezentanco vpoklical Alberiga Evanija, ki prav tako ni povsem zdrav. Baggio se čuti posledice močnega udarca, ki ga je dobil na tekmi proti Benfici, precej manj pričakovana pa je bila poskodb Milanovega igralca Stefana Eranija. Eranio si je na tekmi s Parmo poskodoval mišice levega stegna. Pri obeh sicer ne gre za resnejše poškodbe, vendar pa do jutri ne bi bila na red, zato sta že odpotovala iz Coverciana. Na

Roberto Baggio (AP)

prvotnem Sacchijevem spisku je bil tudi Lentin, ki pa je tudi poskodoval, tako da je italijanski zvezni trener namesto njega vpoklical Ganzu, ki bo tako prvič oblekel reprezentančni dres.

Italija je na jutrisnji tekmi velik favorit, čeprav so se morali azzurri na prvi tekmi v gosteh proti Malti precej namuciti in so celo nekoliko srečno osvojili obe točki. Toda po uspehu v Portu proti Portugalski je razpolozen v taboru azzurrov precej bolj mirno, zato bi jutri vse razen prepricljive zmage Italije predstavljalo veliko presenečenje.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA / MARIBORČANI DOMA LE REMIZIRALI

V boju za obstanek in za vrh bo še »živo«

AM Cosmos Ljubljana premagal slabo Olimpijo

JURE ZORCIC

LJUBLJANA - Tokrat bomo začeli »zadaj«, kjer bo, kot kaže, najmanj tako zanimivo in napeto kot pri vrhu prvenstvene lestvice.

Nafta je doma izgubila brzčas odločilni točki v boju za obstanek, pristala na zadnjem mestu, v nedeljo pa gostuje pri neposrednem tekmeu Zeleznicarju. »Ljubljana« se pač tiho poskuša »rešiti« vsaj enega pomurskega ligasa, zato bo na Taboru se posebej zanimivo.

Le malo boljše gre Steklarju, ki je pred svojimi gledalci izgubil točko proti razigranim Naklancem. Rogasko »steklo« bo le težko preneslo številne hude udarce. Ekipa samozavestnega in udarnega trenerja Braneta Oblaka pa igra solidno, osvaja točke in je enakovreden tekmeu v boju za vrh.

Rudar - Belvedur Izola: v slabi tekmi so gostje skoraj presenetili ne preveč prepricljivo mostvo trenerja Kostajnskega, ki ga mnogi na vse pretege neprepricljivo hvalijo in povzdigujejo.

Le zakaj? Izolanci so največ pridobili prav za zagrebskim trenerjem Suškom, sodijo najmanj v sredino lestvice in se zato nimajo česa bati. Predvsem pa bi moralo

vodstvo kluba ze pred meseci prejšnjega trenerja Marjona vprašati, kam je »uvrstil« solidno ekipo. Zares cudno, nogometni prostor brez odgovornosti in selekcije.

V Siski so gostitelji brez večjih težav premagali zelo slabo SCT Olimpijo, pri kateri se zdaj nekateri sklicujejo na to, da so kljub mizeri in igri in neprofesionalizmu se vedno prvi. Vedno seveda najdejo takšen ali drugačen izgovor in se nemocno skrivajo za lastnimi napakami.

Le redki se za Bežigradom sploh zavedajo, da morajo igrati nogomet za gledalce in tiste, ki sploh kupijo predrage vstopnice. Seveda odgovorno in nactrno. Dokler bomo pri nas lahko gledali »satelitsko«, ljubitelji pravega nogometa razumljivo ne bodo hodili za Bežigrad ali v Lendavo gledati revscline.

Drugi mariborski prvotilgas si je za Zagorjani mirno razdelil točki, čeprav bi moral za obstanek doma zmagovati kot za salo.

Tudi v Ljudskem vrtu namreč komaj kajajo, da se v vseh pogledih znebijo mestnega tekmea,

ki jim »krade« denar in gledalce. Koper - Studio D: domaći so komaj zmagali, strelec je bil ponovno Becaj, dobro pa je igral »Svicko« Jermanis. Dolenjci se se vedno preveč zaletavajo in hočejo preveč, čeprav imajo igralce za zgornji del razpredelnice.

Mura je mimogrede visoko odpravila »brezbarvni« Publikum in le napovedala boljše nadaljevanje. Kaj se dogaja z Mariborom Branikom, ki, namesto da bi se zdavnaj ujel vodilne Ljubljančane, menca na mestu in zapravlja priloznost za priloznostjo? Potrosnik bi moral iti nazaj v Beltince s petimi zadetki v svoji mreži, ne pa, da je skoraj zmagal. Sterbal, Ratkovic, Krizan in vecina drugih so le sila povprečni ligaski igralci in zato je cisto vseeno, ali igrajo oni ali pa drugi povprečneži. Kodeljevo: Saso Udovic igra dobro, Moscani se pocasi »dvigajo« in dokazujejo, da niso na ravni Gorice in drugih za njo.

Vicane pa »rešuje« le agilni in vsestranski Tone Hrovatic, zato ne bi bilo najbolj ugodno, ce bi ga klub zdaj izgubil.

Vse v našem nogometu pa je tako ali drugače vredno bolj rahlega nasmeha kot kakega spostovanja.

REZULTATI 20. KOLA: Am Cosmos Ljubljana - SCT Olimpija 1:0 (0:0), Slovan Mavrica - Kompas Holidays 2:0 (1:0), Maribor Branik - Potrosnik 1:1 (1:1), Mura - Publikum 3:0 (3:0), Koper - Studio D 1:0 (1:0), ISS Zeleznicar - ETI Elektroelement 1:1 (1:1), Rudar - Belvedur Izola 1:1 (0:1), Steklar - Zivila Naklo 0:0 (0:0), Nafta - Gorica 1:2 (1:2).

VRSTNI RED: SCT Olimpija 28 točk, Maribor Branik in Am Cosmos Ljubljana 26 točk, Mura in Zivila Naklo 25, Kompas Holidays 24, Studio D in Koper 22, ETI Elektroelement in Rudar 20, Slovan Mavrica 19, Gorica in Publikum 17, Belvedur Izola 16, ISS Zeleznicar in Steklar 15, Potrosnik 12 in Nafta 11 točk.

PARI PRIHODNJE, 21. KOLA (nedelja, 28. marec): ISS Zeleznicar - Nafta, ETI Elektroelement - Steklar, Zivila Naklo - Mura, Publikum - Rudar, Belvedur Izola - Slovan Mavrica, Kompas Holidays - AM Cosmos Ljubljana, SCT Olimpija - Koper, Studio D - Maribor Branik, Potrosnik - Gorica.

NOVICE

Senna bo podpisal pogodbo z McLarnom

RIO DE JANEIRO - Teden dni pred drugo dirko svetovnega prvenstva v formuli 1, ki bo v Braziliji, je Ayrton Senna izjavil, da bo v naslednjih dneh podpisal pogodbo z McLarnom za letošnje sezono.

Brazilec, ki je bil drugi na prvi dirki v Kyalami, upa, da bo z McLarnovim avtomobilom lahko konkuriral Williamsovim.

Croatia čvrsto na vrhu

ZAGREB - Izidi 18. kola prve hrvaške nogometne lige: Inker - Varteks 0:0, Pazinka - Croatia 0:2, Segesta - Istra 2:0, Zagreb - Radnik 6:0, Belisce - Osijek 2:0, Zadar - Hajduk 0:0, Dubrovnik - Sibenik 1:1, Cibalia - Rijeka 1:1. Vrstni red: Croatia 31 točk, Hajduk 25, Zagreb 24, Rijeka 22, Cibalia 21... (Morel)

Slovenski tenisači dobro začeli

PULJ - V 1. kolu satelitskega teniskega turnirja Istarska rivijera, na kateri so nekoc nastopali Ivanisevic, Kulti, Prpic in drugi asi, so slovenski zastopniki dosegli naslednje rezultate: Zorko - Djuranovic (Hrvaska) 6:4, 6:1, B.Trupej - Zrinski (Hrvaska) 6:2, 3:6, 7:6, Miller (Nemcija) - Dajcman 6:1, 6:0, Kavcic - Haberleitner (Avstrija) 7:5, 6:4, Urh - Pest (Hrvaska) 6:4, 7:6, Val del Salici (Italija) - Majhen 6:1, 6:0, Topcic - Zick (Nemcija) 6:4, 6:3, Starc - Kusek (Hrvaska) 6:3, 4:6, 6:3, Fiala (Ceska) - J.Bozic 7:5, 1:6, 6:4. (Morel)

Brez sprememb na vrhu

MONTE CARLO, LONDON - ATP lestvica (22. marec): 1. Courier 3.781, 2. Sampras 3.559, 3. Edberg 3.054, 4. Becker 2.680, 5. Korda 2.452, 6. Ivanisevic 2.294, 7. Agassi 2.176, 8. Lendl 1.982, 9. Chang 1.861, 10. Stich 1.828.

WTA lestvica (22. marec): 1. Seles 321, 1114; 2. Graf 287, 1185; 3. Navratilova 199, 6006; 4. Sanchez - Vicario 196, 6193; 5. Sabatini 179, 1654; 6. M.J. Fernandez 118, 6983; 7. Capriati 118, 4954; 8. Martinez 101, 0102; 9. Novotna 87, 6709; 10. Maleeva - Fragniere 81, 1472.

Še naprej Faldo

LONDON - Lestvica najuspesnejših igralcev golfa (22. marec): 1. Faldo 24, 66; 2. Couples 15, 46; 3. Norman 13, 58; 4. Langer 12, 95; 5. Price 12, 52; 6. Kite 12, 28; 7. Woosnam 12, 25; 8. Olazabal 11, 96; 9. Love 3, 11, 94; 10. Cook 11, 00; trenutna razvrstitev ameriških golferjev za Ryder Cup: 1. Couples 915.500, 2. Kite 860.000, 3. Cook 657.500, 4. Love 635.000, 5. Azinger 522.167, 6. O Meara 446.250, 7. Janzen 428.810, 8. Gallagher 417.500, 9. Clearwater 404.166, 10. Pavin 392.500, 11. Sluman 360.833, 12. Maggert 351.250. (Reuter)

Plaziat poražen na volitvah

PARIZ - Evropski prvak v deseterboju Christian Plaziat ni uspel v nameri, da postane predsednik francoske atletske zveze (FFA). Plaziat, ki je že dolgo v sporu z atletskimi funkcionarji, je dobil samo 194 glasov od možnih 4.562 v borbi za predsedniško mesto. Plaziatu je manjkalo 2.000 glasov, poleg tega pa ga je FFA suspendirala za tri mesece. Predsednik je postal bivši trener francoske ekipe Jean Poczubut. (Reuter)

Milanov poraz odmeva celo na Kitajskem

PEKING - Nedeljski poraz Milana odmeva tudi na Kitajskem, kjer za italijansko nogometno prvenstvo A lige baje vlada veliko zanimanje. Vest je objavila tudi kitajska uradna tiskovna agencija, ki običajno nogometnih rezultatov iz Italije ne posreduje. Zaradi casovne razlike se casopisi o tem dogodku še ni razpisalo.

Dvajsetminutna paraliza Atilia Lombarda

GENOVA - Zdravstveno stanje nogometaša Sampdoria, nekajkrat pa tudi reprezentance, Atilia Lombarda se naglo izboljšuje. Lombardo je na nedeljski prvenstveni tekmi po tršem dvoboju z branilcem Fiorentine Luppijem doživel »hrbtenični sok« z zacasno paralizo spodnjih udov. Nemudoma so ga odpeljali iz igrišča, preden si je opomogel, pa je trajalo dobrih dvajset minut. »Nikomur ne privoščim, da bi občutil to, kar sem občutil jaz«, je včeraj že vidno pomirjen povedal Lombardo.

TENIS / KEY BISCAYNE

Pritožbe in polemike Monika pa gradi hišo

ALES FEVZER

KEY BISCAYNE - Kljub vsem težavam, ki so jih imeli prireditelji v preteklem tednu, so z včerajšnjim finalnim obračunom pri moskih med 2. nosilcem Petom Samprasom in 14. nosilcem Malivajjem Washingtonom, turnir uspešno privedli do konca. Sele zadnje dva dni je bilo vreme tako, kot se za Florido spodobi. Vročina, sonce in velika gneča, kjer so bile karte za oba finalna obračuna razprodane vnaprej. V sobotnem ženskem finalu je Arantxa Sanchez v treh nizih premagala Steffi Graf, v igri, ki je navdusila poln stadion. Španka je nasploh ljubljanka prebivalcev Miami, saj ima hišo v neposredni bližini stadiona in jo je mogoče dostikrat videti tudi v mestu. Nemka je bila po porazu zelo razočarana. Pritožila se je nad bolečinami v roki, zaradi katerih je naredila kar 63 neizsiljenih napak. Mnogi trdijo, da se je premagala pravzaprav sama, saj je kar šestkrat izgubila igro na svoj servis, zadnjo pri rezultatu 4:3 za Sanchezovo v tretjem nizu. Kakšna razlika glede na polfinalni dvoboj s Sabatinijevo, ki ga je Grafova dobila z ekspresno igro 6:0, 6:2!

Finalni obračun moskih je ves čas zanesljivo obvladoval Pete Sampras, ki je bil favorit tudi pred samim začetkom. Kljub poskodbam nogi, ni niti za

trenutek zmanjšal ritma in zanesljivo ugnal Washingtona. Veliko bolj zanimivo je bilo v petek, ko je bil na sporedu ženski polfinale in moski četrtfinale. Slabo vreme in mnoge prekinitive dvoboje so krojile rezultate, tako da mnogi favoriti, med njimi tudi slabokrvni Sved Stefan Edberg, niso zdržali in izgubili brez pravega boja. Edberg in Korda sta se ogrevala na centralnem igrišču, ki pa je bilo zaradi slabe podlage neuporabno. Potem, ko sta se preselila na igrišče stev. 1, se je po enajstih minutah tekme ulilo kot iz skafa. Po uri cakanja in sušenja igralne površine se je potem, ko sta se igralca vnovič ogrela za nadaljevanje, zopet ulilo. Tekmo, začeto ob enajstih, sta končala ob 19.30 s petimi prekinitvami. Zato ni cudno, da so se mnogi igralci pritoževali nad tem turnirjem. Nekateri so to tudi glasno povedali. Domaci tisk se je zato v komentarji znesel nad Jano Novotno, Guyem Forgetom, ces, da ni lepo, da »pljuvata po turnirju«. Mnogi v okolici Miami se vedno živijo pod sotori zaradi lanskega orkana, igralci pa spijo v hotelih, igrajo za velik denar in si držejo celo pritoževati...

V enem od deževnih dni sredi tedna sva se z Aleksandrom Pasternjakom odpeljala v 350 kilometrov oddaljeno Sarasoto, kjer živi

Zmagovalec med moskimi Pete Sampras (Telefoto AP)

Monika Seles. Najprej sva iskala in odkrila Laurel Oak Estates and Country Club, kjer bo v kratkem nared hišo, vredna več kot milijon dolarjev, v katero se bo vselila družina Seles. Zemljišče kluba, na katerem sta tudi dve igrišči za golf z 18 luknjami in teniški center, kjer Monika se obcasno trenira, sploh ni na zemljevidu mesta in tudi varnostna služna je izredno mocna. Kupci zemljišč morajo imeti posebna priporočila in seveda »debel bančni racun«. Hisa Selesovih, ki stoji na dveh parcelah in pol, bo edina od vseh obdana s posebnim ograjo (kar sicer ni v

navadi), zato je Monika Seles morala dobiti posebno dovoljenje uprave kluba.

Na drugem koncu mesta sva našla tudi privatni teniški klub, v katerem je Monika trenirala zadnje dni. Imela sva srečo, saj je skupaj z očetom Carolynem celo popoldne trenirala servis in igro na mreži. Čakala sva dobri dve uri, da je končala s treningom, nakar smo se celo uro pogovarjali o svetovnem tenisu. Velike nacrte, ki jih ima v letošnji sezoni, lahko preprečijo samo poškodba, ali kakšna bolez, kot je bila ta, ki jo je odvrnila od nastopa v Key Biscaynu.

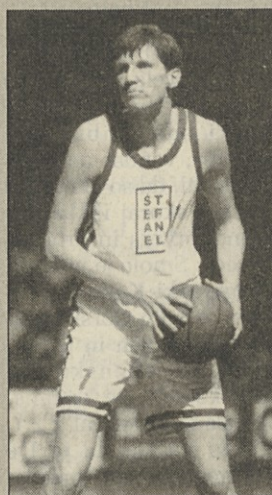
HUMANITARNA POBUDA

Košarkarji Stefanela za otroke iz Bosne

Akcija bo v soboto v Trstu v centru Giulia

TRST - V soboto bo v samopostrežni restavraciji McDonald's v centru Giulia v Trstu zanimiva humanitarna pobuda: od 14.30 do približno 18. ure se bodo namreč za pulom v vlogi kuharjev in natakarkarjev zvrstili kosarkarji Stefanela. Meneghin, English, Pillutti in drugi bodo prodajali hamburgerje, pommes frites in druge jedi, naprodaj pa bodo tudi posebne majice z njihovimi podpisami (cena 10 tisoč lir).

Celoten izkupicek bodo izročili Rdečemu križu za begunce iz Bosne in Hercegovine. Stefanelovi kosarkarji bodo seveda na razpolago tudi za autograme in izmenjavo mnenj z navijaci, predvsem mlajšimi, čeprav organizatorji pričakujejo,

Gregor Fučka

da bo vsak obiskovalec prispeval svoj delež k humanitarni pobudi vsaj z enim nakupom.

Ce ne bodo prodali vseh majic ze v soboto popoldne, bodo na prodaj se v nedeljo pred tekmo zadnjega kola A-1 lige.

Najbrž ni slucaj, da je k tej hvalevredni pobudi pristopil prav Stefanel, saj ga trenira dolgoletni trener kosarkarjev sarajevske Bosne Bosa Tanjevic, za trzaska prvoligaša pa uspesno igrata tudi Slovenec Gregor Fučka in Srb Dejan Bodiroga, ki bosta v soboto prav tako

preoblečena v kuharja in natakarkarja skusala pomagati nesrečnim otrokom iz Bosne in Hercegovine.

(Marko Oblak)

REGATA OKOLI SVETA / VENDEE GLOBE

Pomanjkanje vetra preprečilo rekord

Gautier je za pot okoli sveta potreboval 110 dni in za 18 ur zgrešil rekord proge

LES SABLES D'OLONNE - Francoski jadralec Alain Gautier je pred dnevi po stodesetih dneh plovice priplul v pristan Les Sables d'Olonne in zmagal v regati okoli sveta Vendee Globe, v kateri tekmujejo morski »samotarji«. 30-letnega morskega volka so ob prihodu skozi cilj pozdravila številna plovila in tisoči gledalcev na obali.

Zmagoslavje je nekoliko zmanjšal le neuspešni poskus izboljšanja rekorda Gautierjevega rojaka Titouana Lama-

zouja, ki je na istem tekmovalju pred tremi leti postavil rekord. Lama-zou je za plovo okoli sveta potreboval 109 dni, 8 ur in 48 minut. Gautierju pa je veter pomagaj prav zadnja dva dni, tako da je za rekordom zaostal slabih 18 ur.

Ko je Gautier zaplul v cilj, je bil njegov najbližji zasledovalec, prav tako Francoz Philippe Poupon, od cilja oddaljen se več kot 1.000 navtičnih milj, napredoval pa je po polzevo, potem ko se mu je dan

poprej, zlomil jambor. Poleg njega je v dirki se pet jadrancev izmed dvanajsterice, ki se je na naporno avanturo iz Les Sables d'Olonne podala novembra lanske leto, tekmovalje pa je dosegal zahtevalo dve življenji.

Tako ameriski jadralec Mike Plant ni čez Atlantski ocean nikoli priplul na start regate, Britanec Nigel Burgess pa je nesrečno utonil pred spansko obalo le nekaj dni po odhodu iz francoskega pristanišča. Gautier, ki sta ga ob

prihodu pričakala žena in 11-mesečna hčerka, je v jadralskih tekmovaljih posameznikov začel sodelovati že s sedemnajstimi leti. Na prejšnji regati Vendee Globe pred tremi leti je bil Gautier sesti, tokrat pa je povedel v začetku decembra in vodstvo obrzdal do konca regate.

Bližu izboljšanja Lamazoujevega rekorda je trenutno tudi četrtovršeni, Francoz Yves Parlier, ki je zaradi popravil na svoji jadrnici sel na pot deset dni za tekmece. (Reuter)

Maročan Skah bo nastopil na SP v krosu v Španiji

RABAT - Maročan Khalin Skah, olimpijski prvak v teku na 10 tisoč metrov, se je pobotal z maroško atletsko zvezo, tako da bo v nedeljo nastopil na svetovnem prvenstvu v krosu v Španiji. Spor je nastal okrog premije za zmago v Barceloni, ki je Skahu baje se ni izplačali. Skah je bil svetovni prvak v krosu tako leta 1990, kot leta 1991, lani pa je bil četrti.

Hokej: gripa redčila vrste Poleta

Sandriago - Polet 8:5 (5:4)

V soboto zvečer so Poletovi hokejisti zaigrali predzadnjo tekmo kvalifikacijske skupine v C ligi. Poletovci so prišli v Sandriago z okrnjeno ekipo, saj je kar 6 igralcev moralo ostati doma zaradi gripe. Tekma se je začela s takojšnjim vodstvom poletovcev in je bil rezultat po dvajsetih minutah igre kar 4:2 za Polet. Utrujenost zaradi pomanjkanja menjav pa je privedla domače konec prvega polčasa v vodstvo.

Drugi polčas je bil enak dinamičen kot prvi. Kljub veliki poztvovalnosti poletovcev, bodisi v napadu kot v obrambi, so domaćini zmagali z 8:5.

Tekma je bila zelo izenačena, a je bilo skoraj nemogoče zmagati s tako okrnjeno ekipo.

Zadnji nastop bo v soboto, 27. t.m., v Miramarskem drevoredu, ob 18. uri proti vodilnemu Latusu.

POLET: Mari, Marinuzzi 1, Mojmir Kokorovec, Russo 4, Roselli, De Santis.

ODBOJKA / V PRVENSTVU 1. ŽENSKÉ DIVIZIJE

Kljub vodstvu z 2:0 Kontovel praznih rok

Lahka zmaga Brežank - Slogaši klonili pred boljšim

1. MOSKA DIVIZIJA
Nuova Pallavolo - Sloga 3:0 (15:10, 15:5, 15:5)
SLOGA: Jercog, Maver, Miot, Veljak, Glavina, Spetic, Germani, Micalessi in Volcic.

Slogasi so se tokrat srečali s solidnim nasprotnikom, toda vseeno bi lahko z boljšo igro iztržili kaj več. Tudi tokrat sprejem ni bil dober, precej napak so igralci naredili tudi v napadu, predvsem pa so slogaši igrali premalo zagrizeno, da bi lahko dosegli boljši rezultat. Sloga je v celi tekmi vodila le v prvem setu, ko je Volcic s serijo uspešnih servisov spravil v krizo domaći sprejem. Drugace pa so tekmo imeli vedno v rokah domaćini. Med slogaši so tokrat stopili na igrišče vsi prisotni igralci.

1. ŽENSKA DIVIZIJA
Club Altura je presejnetljivo izgubil proti sicer neugodnemu Cusu, tako da zdaj spet vodi Altura in prvenstvo bi lahko spet pridobilo na zanimivosti.

Sant'Andrea - Breg Union Beton: 1:3 (11:15, 14:16, 15:13, 3:15)
BREG: Kocjancic, Glavina, Sancin, Zeriali, Canziani, Bandi, Ota, Giorgio, Manmenval, Kosmac, Slavec, Sturman.

Breg je na lahek način ponovno osvojil par točk

Trener slogašev Čač med time outom na sobotni tekmi (Foto Ferrari Kroma)

in to po daljšem premoru, ko se je zdela, da je dolinska sesterka skregana z zmago, kljub temu da je igrala dobro. Tokrat se je zadeva obrnila. Igra, ki so jo predvajale Brežanke, je bila precej neurejena, razen nekaterih dobrih potez v obrambi in v napadu, kar pa jih je vseeno pripeljalo do slavja. Kljub visokim delnim izidom je Breg držal vajeti igre od začetka do konca, saj nasprotnik ni predstavljal nobene večje nevarnosti za nase. Po visokem vodstvu v prvem setu je Bregova igra začela kazati nekaj vrzeli, katere lahko paradokso pripisemo premoči do-

linške sesterke. Drugi in tretji set je Breg igral kot koncnico prvega. Posledica take blede igre je bil neroden in nepotreben poraz v tretjem delu tekme. Četrti set je predstavljal za nase igralke svojevrsten dokaz premoči nad nasprotnikom, tako da so na najboljši način Brežanke zaključile tekmo v svojo korist. (Sain)

Kontovel - SGT 2:3 (15:11, 15:7, 5:15, 3:15, 13:15)

KONTOVEL: Pertot, Cerne, Superina, D. E. in K. Bogatec, Blažina, Bezin, Milic, Pernarich.

Malo je manjkalo, da bi Kontovelke ugnale enega od favoritov. V pr-

vih dveh setih so prikazale svojo letos najboljšo igro. Zaigrale so borbeno in učinkovito, odlične so bile predvsem v obrambi. Vodstvo z 2:0 je terjalo od njih velik napor in v naslednjih dveh nizih je na dan prišla utrjenost. O zmagovalcu je tako odločil tie break. Kontovelke so vodile vse do 11. točke, prej pa tudi s 6:2 in 8:3, na koncu pa so bile uspešne napake v napadu, na drugi strani mreže pa je zablestela nekdanja igralka iz visjih lig Giorgijeva.

Kontovelke tako ostajajo pri dnu lestvice, čeprav si po prikazani igri tako slabega položaja pravzaprav ne zaslužijo.

Deklice Sokola so zdaj spet tretje

Prvenstvo deklic se trudoma blizu h koncu. Vse kaže, da ga bodo borovke končale nepremagane, saj bodo v prihodnjem, zadnjem kolu igrale proti zadnjevrstnemu Club Altura.

Sokol, ki je sredi tedna (kot smo že poročali) premagal Ginnastico, je le korak od končnega 3. mesta, kar je rezultat, s katerim se nabrezinsko društvo na mladinski ravni ze dolgo ne more ponasati.

Koimpexa, ki je bil minuli konec tedna prost, čaka se dvoboj z Omo. Slogasice niso blestele, mnoge igralke pa bodo med deklicami lahko igrale tudi v prihodnji sezoni.

Virtus - Bor Friulexport 0:3 (5:15, 4:15, 6:15)

BOR FRIULEXPORT: Gruden, Faimann, Bezenek, Vidali, Mamolo, Dolhar, Zadnik, Pernarich.

Nasprotnik je bil za borovke presibek Čeprav so plave namena serviralne manj močno, je bil Virtus brez moči, tako da tekma niti ni bila koristna.

ODBOJKA / DEČKI

Slogo čaka zdaj deželna faza

Borovcem v zadnjem kolu ni uspel naskok na končno 2. mesto - Ostali za razred slabši

V kategoriji »dečkov« so konec minulega tedna odigrali zadnje kolo. Prvenstvo je premočno osvojila Sloga, ki ni izgubila niti ene tekme, mora pa se odigrati zaostalo srečanje 6. kola (!) z ekipi Volley club, tako da lestvica se ni dokončala, brzokone pa se ne motimo, če recemo, da bodo Aljosa Kralj in tovarisi pred nastopom na deželni finalu (konec aprila) zmagali tudi v tem srečanju in tako končali prvenstvo brez poraza.

Fantje Bora Furlani so se morali po sobotnem porazu proti ekipi Nuova Pallavolo sprijazniti s končnim tretjim mestom, kar je manj kot so

pricakovali, čeprav je treba vedeti, da bodo vsi, razen Domia, v tej kategoriji igrali tudi v prihodnji sezoni.

Ostale ekipe so bile za razred slabše, v teku prvenstva sta dve celo odstopili.

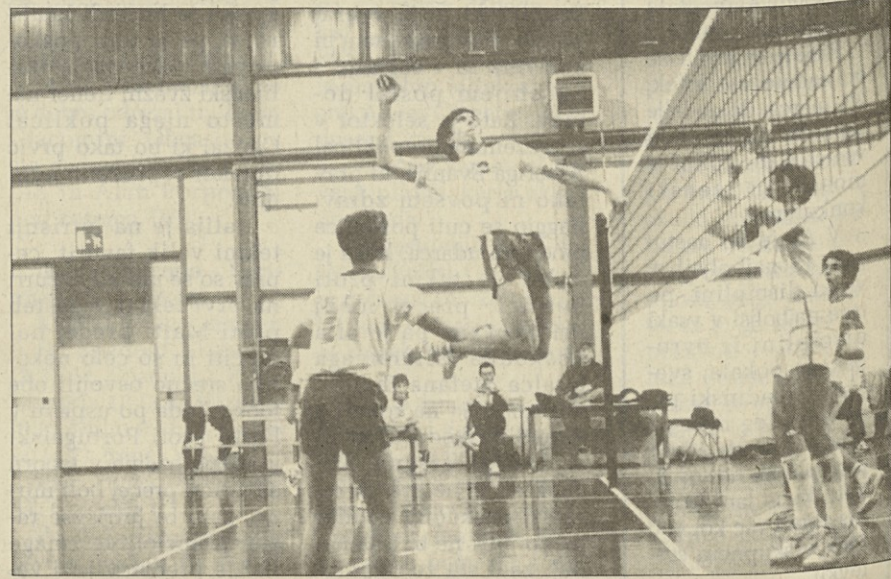
Nuova Pallavolo - Bor Furlani 3:0 (15:8, 16:14, 15:8)

BOR FURLANI: Furlan, Sustersic, Cuk, Domio, Furlani, Pertot, Sancin, Talotti, Pieri, Smotlak.

Da bi tega nasprotnika spodrinili s končnega drugega mesta, bi bili morali borovci zmagati s 3:1. Naloga na papirju ni bila nemogoča, kajti oba prejšnja prvenstvena

spopada med tema ssterkami sta se končala s 3:2, vsaka ekipa pa je zmagala po enkrat.

Toda borovci so tokrat bili očitno manj razpoloženi ali pa niso dovolj verjeli v svoje možnosti, mogoče pa jih cilj preprosto ni dovolj motiviral. Dobro so zaigrali le v drugem setu, ko so izkoristili padec zbranosti med gostitelji in povedli kar s14:8. Tedaj se jim je zataknilo, nasprotniki pa so odlično reagirali in predvsem z dobro obrambo nadoknadili ves zaostanek, dobili set, potem pa gladko osvojili se tretjega in tako ohranili svojo visoko končno uvrstitev.

Aljosa Kralj (v skoku) je glavni adut Sloginih dečkov (Foto Ferrari Kroma)

lestvice

1. ženska divizija

IZIDI 10. KOLA: Kontovel - Sgt 2:3, Oma - Virtus 3:1, Club Altura - Cus 1:3, Zaula Rabuiese - Altura 0:3, Killjoy - Prevenire 3:0, Sant'Andrea - Breg Union Beton 1:3.

VRSTNI RED: Altura 18, Killjoy in Club Altura 16, Sgt in Oma 14, Breg Union Beton 10, Cus 8, Sant'Andrea in Zaula 6, Kontovel 4, Prevenire in Virtus 0.

PRIHODNJE KOLO: Prevenire - Breg, Altura - Killjoy, Cus - Zaula Rabuiese, Virtus - Club Altura, Sgt - Oma, Kontovel - Sant'Andrea.

1. moška divizija

IZIDI 8. KOLA: Nuova Pallavolo - Sloga 3:0, San Sergio - Volley club 3:0, Pallavolo - Club Altura 1:3, Prevenire - Sant'Andrea 0:3.

VRSTNI RED: Club Altura 14, Nuova Pallavolo in San Sergio 10, Sant'Andrea 8, Sloga, Pallavolo in Le Volpi 6, Volley club 2, Prevenire 0, Le Volpi ni igral. PRIHODNJE KOLO: Sant'Andrea - Le Volpi, Club Altura - Prevenire, Sloga - Pallavolo Trieste, Volley club - Nuova Pallavolo, San Sergio je prost.

Mladinci

Tolažilna skupina

IZIDI 6. KOLA: Nuova pallavolo - Prevenire 2:3, KONČNI VRSTNI RED: Prevenire 6, Nuova Pallavolo 4, Zaula 2. (Bor Furlani izločen iz prvenstva)

Dečki

IZIDA 21. KOLA: Cus - Volley club 1:3, Nuova Pallavolo - Bor Furlani 3:0.

VRSTNI RED: Sloga 28, Nuova Pallavolo 22, Bor Furlani 18, Volley club 14, Pallavolo Trieste 6, Cus - 2. (Sloga in Volley club imata tekmo manj)

Deklice

IZIDI 21. KOLA: Virtus - Bor Friulexport 0:3, Sokol - Sgt 3:1, Sant'Andrea - Ricreatori 2:3, Oma - Cus 1:3, Koimpex in Club Altura sta bila prosta. VRSTNI RED: Bor Friulexport 34, Cus 28, Sokol 24, Oma 22, Ricreatori 18, Virtus 16, Koimpex 14, Sant'Andrea 8, Sgt 6, Club Altura 2. PRIHODNJE KOLO: Oma - Koimpex, Ricreatori - Sokol, Sgt - Virtus, Bor Friulexport - Club Altura, Cus in Sant'Andrea sta prosta.

Naraščajniki

IZID 18. KOLA: Pallavolo Trieste - Rozzol 3:0, Bor Furlani in Sloga nista igrala. VRSTNI RED: Pallavolo Trieste 29, Bor Furlani 14, Rozzol 12, Sloga 11.

PRIHODNJE KOLO: Sloga - Bor Furlani, Rozzol in Pallavolo Trieste bosta prosta.

Naraščajnice

IZIDI 18. KOLA: Sokol - Altura 0:3, Cus - Kontovel 2:1, Koimpex - Bor Friulexport 1:2, Oma - Ricreatori, Virtus in Sgt nista igrala. IZID 20. KOLA: Sgt - Kontovel 0:3.

VRSTNI RED: Bor Friulexport (14 tekem) 39 točk, Cus (14) 37, Koimpex (15) 28, Ricreatori (13) 26, Altura (15) 25, Oma (11) in Kontovel (15) 20, Virtus (12) 9, Sokol (16) 5, Sgt (14) 4.

PRIHODNJE KOLO: Bor Friulexport - Oma, Ricreatori - Cus, Kontovel - Virtus, Altura - Koimpex, Sgt in Sokol bosta prosta.

MLADINSKE IGRE / ODBOJKA

Številno zastopstvo naših šol Med dekleti šentjakovski »Cankar« v četrtek za 1. mesto

V polfinalu je tesno premagal openski »Kosovel«

Pokrajinski del mladinskih iger udeležili le solski Kosovci in Cirila in Metoda. Svetoivanski dijaki so izgubili vsa srečanja, vendar moramo poudariti, da so ekipo sestavljali skoraj izključno učenici prvega in drugega razreda. Smolo je imel tudi openski Kosovel. Na tekmi s solo Corsi je bil močno okrnjen in je klonil z 2:0, opensko italijansko solo De Tommasini pa je premagal z 2:1.

Clede na to, da je De Tommasini nato premagal solo Corsi z 2:0, se je Kosovel nastop v finalu izmuznil za en sam set. Izidi izločilnih tekem: Dekleta Skupina A Ciril Metod - Kodermac 2:0, Dante - Cankar 0:2, Ciril Metod - Cankar 0:2, Dante - Ciril Metod 2:0, Stuparich - Ciril Metod 2:1, Cankar - Codermaz 2:0, Cankar - Stuparich 2:0.

V polfinalu se je uvrstil Cankar. Skupina B Addobati Brunner - Gregorcic 1:2, Kosovel - Rolli 1:2, Addobati Brunner - Kosovel 2:0, Kosovel - Gregorcic 2:0, Campi Elisi - Kosovel 0:2, Gregorcic - Rolli 0:2, Gregorcic - Campi Elisi 0:2.

V polfinalu sta uvrščena Rolli in Kosovel. Skupina C Levstik - De Tommasini 2:0, Levstik - Corsi 0:2, De Tommasini - Gruden 0:2, Corsi - Gruden 2:0, Gruden - Levstik 0:2.

V polfinalu se je uvrstil Cankar. Skupina A Fantje Skupina A Dante - Ciril Metod 2:1, Ciril Metod - Coder-

maz 0:2, Ciril Metod - Bergamas 0:2, Stuparich - Ciril Metod 2:0.

V polfinalu sta se uvrstila Bergamas in Stuparich.

Skupina B Kosovel - Corsi 0:2, Kosovel - De Tommasini 2:1, Campi Elisi - Kosovel 0:2, Addobati Brunner - Kosovel 0:2.

V polfinalu napredujejo Corsi in De Tommasini.

Polfinalni boji so bili kot že rečeno v četrtki. Zal sta bila se takoj polfinalna partnerja Cankar in Kosovel in je bila eni naši soli pot v finale zaprta. To pa je prava škoda, saj sta tako Cankar kot Kosovel dokazala, da sta tehnično boljše od ostalih dveh polfinalistov in bi si oba zaslužila igranje za prvo mesto. Srečanje med nasima dvema solama je bilo res lepo in izenace-

no. V prvem setu so openske učenke presenetile svoje šentjakovske vrstnice z resnično nepremagljivo obrambo, saj zoga skoraj da ni padla na tla. V nadaljevanju je Kosovel zagrešil več napak, igralke Cankarja so s svojo igro rasle in po izenacenem boju zasluženo zmagale in si tako priprale pravico do igranja v velikem finalu, ki bo v četrtki.

Izida polfinala: Rolli - Corsi 2:1, Cankar - Kosovel 2:1 (9:15, 15:6, 15:8).

CANKAR: Flego, Furlani, Mezgec, Milicevic, Orel, Rogelja, Sadlowski, Starnad.

KOSOVEL: Ban, Canziani, Cibi, Criti, Ferluga, Kalc, Marucelli, Milic, K. in T. Sosis, Stranj, Zagar. (Inka)

Koimpex - Bor Friulexport 1:2 (6:15, 15:11,

ODBOJKA / V PRVENSTVU NARAŠČAJNIC

Kontovelke in slogašice odvzele niz vodilnima

Na Opčinah je Bor Friulexport zaslužno dobil napet derbi

Posnetek z nedeljskega derbija med slogašicami in borovkami (F. Križmančič)

Do konca prvenstva za stirinajstletnice manjkajo še štiri kola. Bor Friulexport in Cus, ki sta edina tekmeča za naslov prvaka, sta v minulnem kolu izgubila vsak po en set, podvig pa je uspel dvema slovenskima sesterkami - Koimpexu v derbiju s plavimi in Kontovelu.

Čeprav napovedovati razplet srečanj v tej kategoriji ni lahko, se zdi, da bo o končnem prvem mestu vsekakor odločil prav povratni dvoboj med Borom Friulexport in Cusom, ki bo čez dve koli, to je 3. aprila na igrišču Cusa. Plave so proti temu nasprotniku v prvi tekmi zmagale z 2:1, na lestvici pa imajo dve točki več od Cusa, kar je vsekakor lepa prednost.

Koimpex - Bor Friulexport 1:2 (6:15, 15:11,

9:15)
KOIMPEX: Ban, Canziani, Cibi, Criti, Ferluga, Furlan, Kalc, Kocjancic, Milic, Sosis. BOR FRIULEXPORT: Bogatec, Orel, Severi, Starnad, Tomaselli, Ruzzier, Flego, Furlani, Rogelja, Sadlowski.

Nedeljski derbi med najmlajšimi predstavnicami naših dveh društev je bil resnično pravi derbi. Igralke obeh ekip so igrale zelo borbeno in zavzeto in publika je lahko prisostvovala marsikateri lepi akciji. S prikazano igro so igralke obeh ekip zadovoljile, se najbolj razveseljajo pa je napredek, ki so ga mlade odbojkarice prikazale od začetka prvenstva. Borovke, ki so na tej tekmi kajpak startale kot favoritinje, saj so v letosnjem prvenstvu se nepremagane, imajo zelo

karakterno ekipo in glavni adut je vsekakor zelo oster servis. Prav s tem elementom je Bor prekal Slogo, ki pa se je s favoriziranimi nasprotnicami skozi vsoto tekmo enakovredno borila. V prvem setu je Bor Friulexport sorazmerno hitro prisel do 15. točke, saj je izkoristil vsako napako Koimpexa, ki je svoje nasprotnice nekam prevec spostoval.

V drugem setu je na strani slogasice prislo do ostre reakcije. Koimpex je zlasti z ostrejšim servisom in odločnejšo igro na mreži zmedel borovke in tudi zasluženo osvojil niz, za Bor pa je bil to sele tretji izgubljeni set v vsem prvenstvu.

V tretjem setu je Bor Friulexport takoj povedel s 4:0, vendar se Koimpex ni predal, znižal je razliko, ekipi

pa sta si bili enakovredni do stanja 10:9 za gostje. Slogasice so takrat zagrešile nekaj grobih napak v sprejemu in tekme je bilo tako konec z zaslužno zmago borovk. (INKA)

Cus - Kontovel 2:1 (15:7, 16:14, 13:15)

KONTOVEL: Sossa, Starec, Brezovec, Ferluga, Kobau, Skrk, Briscak, Bogatec, Rebulka.

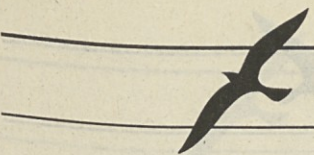
Kontovelke so odlično kljubovale močnemu Cusu. Prvi niz so sicer izgubile gladko, v drugem pa so se zgubljale s 13:7, odtlej pa so bile povsem enakovredne tekme. Zaostanek so nadoknadile in celo povedle s 14:13, zadnji dve točki pa je Cus dosegel z močnim servisom. Kontovelke se niso predale in so v tretjem setu spet zaigrale po svojih najboljših močeh, posebno v napadu, po izenacenih igri pa so prejele tudi zaslužno nagrado. Velja omeniti, da je Cus vedno igral z najboljšo postavo.

Sgt - Kontovel 0:3 (9:15, 4:15, 8:15)

KONTOVEL: Sossa, Starec, Brezovec, Ferluga, Kobau, Skrk, Briscak, Križman, Rebulka. Ta tekma bi morala biti odigrana sele 4. aprila, a so jo anticipirali. Sgt je zadnji na lestvici in Kontovelke so zmagale brez težav, na igrišče pa so stopile vse razpoložljive igralke.

Sokol - Altura 0:3 (2:15, 4:15, 0:15)

Vse boljša Altura je bila za sokolovke pretrdoreh. Gostje so bile boljše v vseh elementih in so tako povsem zasluženo zmagale.

Gledališča

Slovenija
LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 20 uri (Stihova dvorana) P. Shaffer: Letičija in Lustrek. Vstopnice 500 SIT.

25. t. m. ob 21.30 uri (Klub CD) Sophie Boulain - Paris la Nuit. Pevka Sophie Baulin odkriva nove oblike kabaretske predstave. Vstopnice 1000, 1500 SIT.

26. in 27. t. m. ob 20. uri (Linhartova dvorana) E. Horvatin: Zenska, ki nenehno govori. (Cas subjektivnega) Poligon. Vstopnice 400 SIT.

27. t. m. ob 20. uri in 31. t. m. ob 21. uri Strnisa/Frey: Zabe. Vstopnina je 600 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG
DANES: ob 20. uri (Mala Drama) W. Allen: Zaigraj se enkrat. Sam. Predstava je razprodana.

JUTRI: ob 19. uri Strauss: Netopir. V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 19. uri Verdi: Requiem.

Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
DANES: ob 19.00 A. P. Cehov, T. Brasch: Platonov. Za abonma Turek in izven.

JUTRI: ob 19.00 A. P. Cehov, T. BrAsch: Platonov. Za abonma Sreda in izven.

V PRIHODNIH DNEH: 26. in 27. t. m. ob 22. uri CABAREs, CABAREi, gostuje Zijah Sokolović, znameniti sarajevski igralec, dobitnik številnih gledaliških nagrad in priznanj.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI
DANES: ob 20. uri Gavran: Moj moje zene. Najbolj nora komedija. Rezervacija in prodaja vstopnic KD ŠB tel. 448-920 in galerija Labirint (pasaza Maximarketa).

KUD FRANCE PRESEREN
DANES: ob 20.30 Napravite mi zanj krsto. Tragična veseloliga z lutkami.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 21. uri Prometej brez skodelice. V izvedbi studentske gledališke skupine Rezares.

Informacije na tel. 061/332-288.

SENIJAKOVSKO GLEDALIŠČE
JUTRI: ob 19.30 uri J. Anouilh: Ljubi ticki (vse podreka). Za abonma Red E in izven.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 17.00 uri J. Anouilh: Ljubi ticki (vse podreka). Za abonma Red U in izven.

27. t. m. ob 19.30 uri J. Anouilh: Ljubi ticki (vse podreka). Za abonma Red Sobotni in izven.

Prodaja vstopnic dva dni pred dnem predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu 061/312-860.

KRANJ
PRESERNOVO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 uri Barbara Hieng- Samobor: Hana Tiger. Za abonma Sobotna, izven in konto.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 19.30 uri gostovanje sarajevske igralka Zijaha Sokolovića s predstavo CABAREs, CABAREi.

Informacije na tel. 064/222-681.

NOVO MESTO
DANES: ob 11.30 in 19.30 uri gostovanje Presernovega gledališča Kranj s predstavo H. Ibzen: Nora.

RAVNE NA KOROŠKEM
KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 19. uri A. P. Cehov: Snubac. Gostuje gledališče Loza. Za abonma in izven.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
KULTURNI DOM

DANES: ob 16. uri (abonma Red I) - Thornton Wilder - Nase mesto. Režija Adrijan Rustja.

Ponovitvi v sredo, 24. t. m. (abonma Red H) in v četrtek, 25. t. m. (abonma Red I), ob 16. uri.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
JUTRI: ob 20.30 enkratna predstava Stalnega gledališča FJK - »Amici devo dirvi«, poezije in proza Petra D. M. Turolda. Koordinacija in dramaturgija Furio Bordon. Nastopa Roberto Sturmo. Predstava izven abonmaja, za abonente popust.

Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331).

V PRIHODNIH DNEH: od 26. do 28. t. m. - Sandro Massimini - »My fair lady«. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije v gledališču Rossetti in pri osrednji blagajni v Pasazi Protti. Izkaznice niso veljavne.

NAPOVEDUJEMO: od 30. t. m. do 1. aprila gostovanje gledališke skupine Teatro Eliseo z delom Thomasa Bernharda »Il nipote di Wittgenstein«. Režija Patrick Guinand. V glavni vlogi nastopa Umberto Orsini. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331).

DVORANA TRIPCOVICH
DANES: ob 20. uri bo na sporedu premiera Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor. Dirigent Liu Jia. Režija Patrizia Gracis. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripicovich.

GLEDALIŠČE CRISTALLO LA CONTRADA
V PRIHODNIH DNEH: od 27. t. m. do 4. aprila gostovanje Alberta Lionella in Erike Blanc z delom Sache Guitry »Mogli, figli e amanti«. Nastopajo: Aldo Alori, Anna Maria Bottini. Scena Umberto Bertracca, kostumi Grazia Alfonsi. Režija Alberto Lionello.

MILJE
GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., ob 21. uri začetek niza komicnega teatra. Na sporedu bo »La signorina Papillon«, ki jo je napisal in režiral Stefano Benni. V glavnih vlogah Antonio Catania in Gigio Alberti.

TRŽIČ
OBČINSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 20.30 - Plexus T S.r.l. - Il mistero dei bastardi assassinati Roberta Thomasa. Režija Guglielmo Ferro.

Koroška
CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 25. t. m., ob

19.30 - Kabale un Liebe, drama Friedericha Schillerja.

Glasba
Slovenija
LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
V PRIHODNIH DNEH: Cankarejev dom obvešča svoje obiskovalce, zlasti tiste, ki so že kupili vstopnice, da napovedani klavirski recital Alexisa Weissenberga, ki bi moral biti 24. marca v Gallusovi dvorani, zal, odpade. Kupljene vstopnice lahko vrnete na blagajni.

25. in 26. t. m. ob 19.30 uri Koncert orkestra Slovenske filharmonije. Modri abonma. Dirigent: Anton Kolar. Solista: Justus Frantz in Christopher Tainton-Frantz. Program: Saint-Saens, Mozart, D. Zebre, A. Skriabin.

30. t. m. ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert Komornega orkestra Orpheus. Program: Haydn, Beethoven, Rossini, Bartok.

Orpheus Chamber Orchestra je po mnenju vseh pomembnih svetovnih glasbenih kritikov eden najboljših komornih orkestrrov na svetu. Vstopnina je 900 in 600 SIT.

26. t. m. ob 22.30 uri (Sprejemna dvorana) Irakere - latino jazz. Latino zur v živo! Vstopnice v predprodaji 800 SIT, na dan koncerta 1000 SIT. Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
DANES: ob 20. uri koncert iz cikla Pro Musica: Gabrieli Quartet in Tartini kvartet.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 17. in 18.30 uri Edina ljubezen Jakoba Gallusa Kranjca, koncert Ljubljanskih madrigalistov, dirigent Matjaz Csek. Predstava je zaključena za GM Slovenije. Informacije na tel. 061/150-155.

KLUB K4
DANES: ob 22. uri Djihad Warriors jezdijo na Divji zahod.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 21. uri Hamis Imlach/Muriel Graves. Skotski folk zabavljaki. Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

MARIBOR
KAZINSKA DVORANA

DANES: ob 19.30 uri koncert Maje Marvin. violina, in Vlaste Dolezar-Rus, klavir. Za izven.

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 19.30 uri koncert Music Slovenice. Solistka Natalija Vrboljova, violoncelo, Janko Setinc, klavir. Za izven.

26. t. m. ob 19.30 uri peti abonmajski koncert-Komorni ciklus. Nastopa kvartet Martinu iz Prage.

Blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure ter uro pred predstavo. Infomacije na tel. 062/221-206.

DOBROVA PRI NOVI GORICI
GRAD DOBROVA

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 20. uri koncert v okviru večerov Hitove muze, mednarodno priznane skupine Trio Ekos.

VELENJE
KC IVAN NAPOTNIK

V PRIHODNIH DNEH: 29. t. m. ob 19.30 uri koncert skupine Trio Ekos.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
GLEDALIŠČE MIELA

DANES: ob 21. uri celovecerni koncert glasbene skupine Mau Mau.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t.m., ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Richard Goode - Orpheus Chamber Orchestra. Na programu Hydn, Beethoven, Rossini in Sostakovic.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 3. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andrè. Predprodaja vstopnic je že v teku v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne; v nedeljo, 4. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

MARIBOR
DVORANA ROTOVZ

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovicem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavckom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi starih. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrejša.

DOMŽALE
KNJIZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 19. uri Mistica Indija, predavanje Dusan Osojnika z 200 diapozitiv.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
POMORSKA POSTAJA

Dvorana Illiria

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., od 9. do 13. ure, v sredo, 24. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI
NAPOVEDUJEMO: 2. aprila celovecerni koncert kantavtorja Marca Masinija. Predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

MILJE
GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 27. t. m., od 22. ure dalje Dance the jazz. Nastopila bo glasbena skupina Radical Stuff & Lo Greco Bros.

OPČINE
PROSVETNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 28. t. m., ob 10. uri koncert Tria Ekos, ki ga sestavljajo klarinetistka Lee I-Nin iz Tajwana, celistka Anthea Scott-Mitchell iz Avstraliije in pianistka Chiara Migliari iz Rima. Koncert organizirata KD Tabor v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev.

SOVODNJE
KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 25. t. m., ob 20.30 koncert Tria Ekos - Lee I-Nin (klarinet), Anthea Scott-Mitchell (celo) in Chiara Migliari (klavir). Koncert so organizirali KD Sovodnje, Glasbena matica, ZSKD in Kulturni dom iz Gorice. Predprodaja vstopnic pri Posojilnici v Sovodnjah (tel. 882-155).

Koroška
CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 - Leteci Holandec, romantična opera Richarda Wagnerja.

Alpe - Jadran

MESTRE
GLEDALIŠČE TONIOLO

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t. m. celovecerni koncert kantavtorja Eugenia Finardija.

NAPOVEDUJEMO: 6. aprila koncert Fabia Concata, ki pa bo nastopil tudi v diskoteki Hipopodrome v Trzinu, 22. aprila.

TREVISO
PALAVERDE

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m. kon-

cert Marca Masinija.

NAPOVEDUJEMO: 20. aprila bo v Trevisu otvoril turnejo Vasco Rossi, 12. junija pa bo nastopil na stadionu v Vidmu.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

NARODNI MUZEJ

DANES: ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem, Tavristi. Predaval bo Dragan Bozic.

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m. ob 17. uri spremljevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem. Predavala bo Darja Pirkmajer, avtorica razstave, kustosinja za arheologijo v Pokrajinskem muzeju v Celju. Vabljeni.

TIVOLSKI GRAD

DANES: ob 18. uri pogovor o gledališču s scenografsko in režiserko Meto Hovecar. Prireditve bo zaključena z družabnim večerom.

V PRIHODNIH DNEH: 30. t. m. ob 18. uri solistični večer kitarista Jerka Novaka.

Informacije na tel. 061/225-632.

KLUB K4

DANES: ob 20. uri Praznovanje pomladi. Večer duhovne družine z gosti. Slovo od New Agea. Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

KUD FRANCE PRESEREN

JUTRI: ob 20. uri predavanje Vesele znanosti iz tematskega sklopa Literatura. Predaval bo Matje Bogataj, njegovo predavanje ima naslov: ... in ti mi bos krvava tekla! Tel. 061/332-288.

MESTNI TRG

DANES: ob 12. do 19. ure bo potekala prireditve z naslovom Breziška pomlad, ki bo pospremljena z bogatim kulturnim programom.

KULTRNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE
V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 10. uri predavanje Jurija Hudnika z naslovom Uporaba geodezije in fotogrametrije za prikazovanje stanja naravne in kulturne dediscine.

25. t. m. ob 12. uri predavanje Marka Saksida z naslovom Ponudba JUBA za sanacijo objektov kulturne dediscine.

31. t. m. ob 10. uri predavanje z naslovom Prihodnost in realnost krajskih parkov v Sloveniji.

31. t. m. ob 12. uri Predstavitve novih publikacij Zavoda republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediscine.

DRUSTVO SLOVENSКИH PISATELJEV (Tomsiceva 12)
JUTRI: ob 11. uri predstavitev novih knjig zalozbe Mihelac: Joze Udovc: Brazde na vodi, Tomo Virk: Kratka zgodovina vecnosti, Malina Schmidt-Snoj: Intelektualec na preizkušnji in Vinko Moederndorfer: Male nočne ljubavne pesmi.

Ob 19. uri srečanje s švicarsko pisateljico Heidi Wyss. Pisateljico bo predstavila go. Vesna Kodric Horvat.

MARIBOR

DVORANA ROTOVZ
V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovicem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavckom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi starih. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrejša.

DOMŽALE
KNJIZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 19. uri Mistica Indija, predavanje Dusan Osojnika z 200 diapozitiv.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
POMORSKA POSTAJA

Dvorana Illiria

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., od 9. do 13. ure, v sredo, 24. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

GLEDALIŠČE MIELA
DANES: ob 21. uri celovecerni koncert glasbene skupine Mau Mau.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t.m., ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Richard Goode - Orpheus Chamber Orchestra. Na programu Hydn, Beethoven, Rossini in Sostakovic.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 3. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andrè. Predprodaja vstopnic je že v teku v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne; v nedeljo, 4. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

MARIBOR
DVORANA ROTOVZ

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovicem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavckom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi starih. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrejša.

DOMŽALE
KNJIZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 19. uri Mistica Indija, predavanje Dusan Osojnika z 200 diapozitiv.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
POMORSKA POSTAJA

Dvorana Illiria

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., od 9. do 13. ure, v sredo, 24. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

GLEDALIŠČE MIELA
DANES: ob 21. uri celovecerni koncert glasbene skupine Mau Mau.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t.m., ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Richard Goode - Orpheus Chamber Orchestra. Na programu Hydn, Beethoven, Rossini in Sostakovic.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 3. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andrè. Predprodaja vstopnic je že v teku v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne; v nedeljo, 4. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

MARIBOR
DVORANA ROTOVZ

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovicem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavckom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi starih. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrejša.

DOMŽALE
KNJIZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 19. uri Mistica Indija, predavanje Dusan Osojnika z 200 diapozitiv.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
POMORSKA POSTAJA

Dvorana Illiria

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 26. t. m., od 9. do 13. ure, v sredo, 24. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

GLEDALIŠČE MIELA
DANES: ob 21. uri celovecerni koncert glasbene skupine Mau Mau.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t.m., ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Richard Goode - Orpheus Chamber Orchestra. Na programu Hydn, Beethoven, Rossini in Sostakovic.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 3. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andrè. Predprodaja vstopnic je že v teku v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne; v nedeljo, 4. aprila, ob 21. uri celovecerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

MARIBOR
DVORANA ROTOVZ

V PRIHODNIH DNEH: 25. t. m. ob 18. uri bo Literarni večer s pesniki Kajetanom Kovicem, Cirilom Zlobcem, Janezom Menartom in Tonetom Pavckom ob ponatisu pesniške zbirke Pesmi starih. Avtorje bo uvodoma predstavila Geraldine Hrejša.

DOMŽALE
KNJIZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 19. uri Mistica Indija, predavanje Dusan Osojnika z 200 diapozitiv.

Furlanija-Juljska krajina

TRST
POMORSKA POSTAJA

Dvorana Illiria

Mesto izpod pepela

Izbruh Vezuva leta 79 je imel katastrofalne posledice - V Pompejih je prve žrtve zasulo kamenje in ruševine zgradb, drugi pa so se zadušili zaradi pepela, ki je prekril mesto

Iz zgodovine poznamo nemalo vulkanskih izbruhov s katastrofalnimi posledicami. Eden takšnih je bil tudi izbruh Vezuva 24. avgusta leta 79. Takrat so velikanske količine pepela, ki so se z dezevnico zlele v reko blata, prekrile kopalisko mestoce Herculaneum, Pompeje in Stabio.

Temelje Pompejev so

postavili Grki leta 650 pr. n. s. in ves obalni pas spremenili v svoje kolonije. Kasneje so si ga pokorili Rimljani, a Pompeji so se se naprej v miru razvijali v bogato pristanisko mesto. Prebivalci so vedeli, da je gora nad Pompeji ugasel ognjenik, vendar močnega potresa nekaj let pred izbruhom niso povezali z Vezuvom. Če-

prav je že nekaj dni pred katastrofo zemlja drhtela in so vodni izviri presahili, se prebivalci niso preveč vznemirjali. 24. avgusta leta 79 pa je prišlo do strahovite eksplozije. Očividci so pripovedovali o ogromnem oblaku pepela, ki se je dvignil visoko proti nebu in povsem zastrl nebo. Bazalni cep, ki je zapolnjeval vulkanski stožec, se je razletel pod pritiskom plinov. Ogromne količine lave in kamenja so se dvignile tisoč metrov visoko v zrak in padale nazaj na zemljo, kot ognjeni dež. Zrak je bil poln pare, pepela, prahu in strupenih plinov in ta zmes se je usedla na sloj lave in kamenja. Sele po dveh dneh je skozi oblak prahu pršla prva motna svetloba in obsijala opustosene in zasute Pompeje.

Povsem drugačno usodo je doživel Herculaneum v bližini Pompejev: ni ga pokopal vulkanski pepel, temveč ga je zalila 20 metrov debela plast lepljivega vulkanskega blata. Ker se je blatni val približeval počasi, je prebivalcem uspelo pobegniti. V Pompejih je prve žrtve zasulo kamenje in ruševine zgradb, drugi so se zadušili zaradi pepela,

največ pa jih je umrlo zaradi pomanjkanja kisika in strupenih zveplovih in klorovih par.

Vulkanski pepel je zakopal cloveška trupla. Ko so ta scasoma razpadla, so v pepelu ostali nekakšni »kalupi«, v katere so raziskovalci kasneje vlili mavce. Tako so nastali grozljivi kipi, ki so nima prica cloveskih tragedij med katastrofo. Kipi prikazujejo smrtni boj ljudi, ki so se zadušili, medtem ko so bezali s svojim nakitom in denarjem. Prikazujejo priklenjene suznje in jetnike, ki so se z zadnjimi močmi poskušali osvoboditi.

Ob obali se zrasla nova mesteca, Pompeji pa so ležali pozabljeni in pokopani pod tezkim pokrovom strjenega pepela. Vezuv, 1281 metrov visoki vulkan, se je prebudil še nekajkrat. Neapeljčani so lahko opazovali močne izbruhe v letih 1631, 1794, 1822, 1872, 1906 in 1929. Vseh izbruhov je bilo 70, zadnji pa je prestrašil svet leta 1944 in nas spet opomnil, da Vezuv se ni ugasnil. Po izbruhu leta 1944 se je ponovno zaprla odprtina kratera, iz katere se je nekoč neprestano dvigal dimni oblak, znan z mnogih slik Ve-

zuva in iz njegovih opisov. Pokrov je neprodušno zaprl magmatsko ognjišče pod vulkanskim stožcem. Nabirajo se plini in pritisk narasca kakor v loncu na pritisk. Ob ponovnem izbruhu se lahko zgodi, da se bo vrh stoza razletel pod pritiskom plinov in magme, kakor se je zgodilo usodnega leta 79 po n. s. Charles Dickens je dejal: »Ta hrib je demon tega kraja, usoda in strah te prelepe zemlje, zli duh, ki caka na najusodnejšo priložnost.«

Prva pomembnejša izkopavanja Pompejev in Herculaneuma je organiziral Sir William Hamilton, ki je v letih 1764 do 1800 bival na dvoru neapeljskega kralja. Nesluteno bogastvo pod vulkanskim pregrinjalom je privabljalo ve-

dno več amaterjev, izkopanine pa so končale v zasebnih zbirkah in muzejih sirom sveta. S sistematičnimi izkopavanji so začeli leta 1860 pod vodstvom Giuseppa Fiorellija. Zaradi njegovih prizadevanj, da bi obnovili vse, kar je bilo mogoče obnoviti, in to pustili na prvotnih mestih, sta mesti Herculaneum in Pompeji postale pravi muzejski mesti.

Zdaj so Pompeji obdani z visokim zidom, ki čuvajem pomaga preprečiti, da bi se kakšen turist izognil placevanju drage vstopnine. Popustov za študente ni, kar je značilno za vso zanimivo, a drago Italijo.

Po tlorisu Pompejev sklepajo, da je mesto zraslo ob dveh vzporednih prometnicah, ki jih je pod pravim kotom sekala tretja. Te ceste so

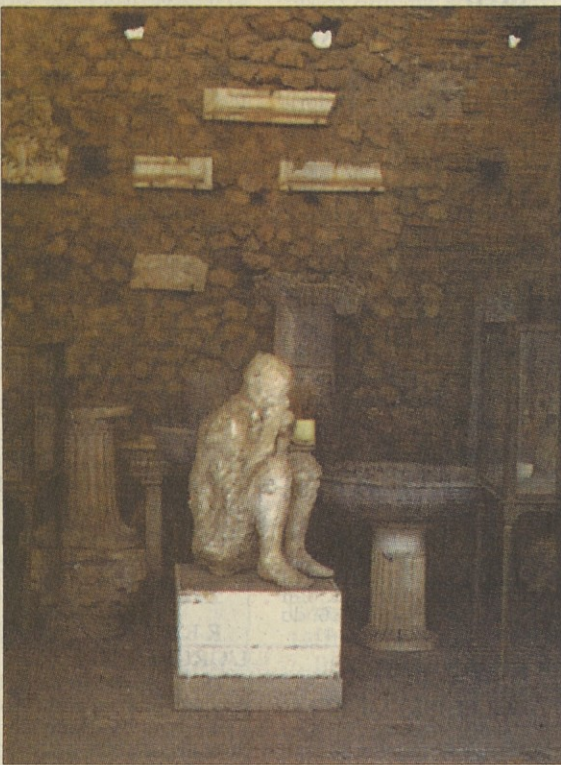
postale najpomembnejše arterije mesta in središče javnega življenja. V kamnitih ploščah, s katerimi so bile tlakovane mestne ulice, so se vidne kolesnice, pescem pa je bil namenjen pločnik. Da bi lahko prečkali cesto, ne da bi pri tem stopili v umazano, ki se je nabirala na njej, so na križiščih čez cesto postavili okrogle kamne.

Ob ulicah se nizajo številne zasebne hiše. Turistom kažejo le delno porušeno zidovje iz opeke in kamna. Z zunanjim svetom jih povezujejo vrata in majhna okna. Hiše so namreč obrnjene navznoter, na veliko notranje dvorišče ali peristil. Na večjih dvoriščih so imeli cvetlične vrtove ali sado-vnjake, manjša dvorišča pa so bila tlakovana in

so imela bazen za zbiranje deževnice. Stene so okrasene s stenskimi slikami, tla z mozaiki, dvorišča pa s plastikami in stebrski. Raziskovalci so našli tudi na preproge in poslikane lesene plošče, vendar takega okrasja Rimljani niso cenili. Razkosnejše sobe so gledale na dvorišče.

Mojo pozornost so pritegnili tudi različni napisi na pročeljih hiš, in »ujel« sem nekaj besed turističnega vodica o njih. Svoji skupini je bral politične parole posameznih kandidatov in prostaške napise proti njim. Z napisi so Rimljani izražali tudi mnenja o prostitutkah in njihovih uslugah, spodbujali najljubše gladiatorje in si dajali duška z izjavami o (ne)srečnih ljubeznih.

(se nadaljuje)

Odliček cloveške figure je nima prica katastrofe

Peristil hiše Veticijev je zasajen s cvetjem, kakršnega so gojili Rimljani (Obe foto: Vitomir Čop, Tanja Kaučevič)

JUTRI

24. marca

Danes je svet do potankosti organiziran, vklesčen v sisteme, timske projekte. Posameznik praktično nima več pregleda nad celotnim dogajanjem, saj bi specialist potreboval več kot 24 ur na dan, če bi hotel prebrati vse spise iz njegove stroke, ki po svetu izidejo v enem dnevu.

Bill pa so časi, ko je posameznik obvladoval ne le ene, ampak več strok, ko je en sam clovek usmerjal zgodovinski razvoj.

Danes ni več tako in o polihistorjih beremo le še v učenikih.

Kljub temu pa se tu in tam še najde znanstvenik z izjemnimi sposobnostmi, ki si v modernih časih dovoli razkosje biti samostojni raziskovalec.

Eden takih posebnih dvajsetega stoletja je bil švicarski fizik Auguste Piccard iz Basla. Bil je nesporen osvajač stratosfere in morskih globin. Njegova ljubezen so bili baloni in batiskafi. Na raziskovalnem področju je sicer delovala cela dinastija Piccardov. Velik in uspešen znanstvenik, kemik, je bil Augustov brat dvojček Jean, v raziskovalnih podvigih pa sta prav tako sta uspešno sodelovala sinova obeh bratov.

Velja omeniti, da je Augustov sin Jacques leta 1960 dosegel z batiskafom Trs največjo globino v oceanu pri Marianskih otokih.

Zacetnik dinastije modernih polihistorjev, August, je umrl na jutrisnji dan leta 1962.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIJE

krepka juha s ponvičnikom pretaknjeni telecji frikando zelenjavna priloga solata

Biskvitni ponvičnik

SESTAVINE:

2 jajci, 60 g moke, 20 g margarine, drobnjak, muskatni orešček, pecilni prasek, naribani parmezan

CAS PRIPRAVE: 40 minut

Iz beljakov naredimo trd sneg. Dodamo sol, nariban muskatni orešček, rumenjaka, stopljeno margarino in moko s pecilnim praskom. Vse skupaj narohlo premešamo. Testo damo na posušen in pomokan pekač ter razmazemo za prst na debelo in potresemo z naribanim parmezanom. Spečemo v srednje vroci pečici, zvrnemo na desko in se mlačnega zrežemo na poljubne oblike. V juho ga vložimo tik pred serviranjem.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAJČIČ PREDAN

zdrobovi žganci cvetača s curryjem nastrgana jabolka s stepeno smetano

Cvetača s curryjem

SESTAVINE:

manjša cvetača, voda, zlicka curryja, sol

Cvetaco očistimo in jo temeljito pregledamo, ce se kje ne skriva kakšna zuzelka. Ce je cvetača vecja, jo razdelimo na posamezne cvetove. Očisceno in oprano cvetaco in curry damo v vrelo osoljeno vodo in kuhamo 5 minut. Nato vodo takoj odcedimo, da se cvetača ne kuha naprej, ker mora ostati še cvrsta. Vodo prihranimo za juho. V curryju kuhana cvetača je lepe, intenzivno rumene barve, okus po curryju pa je blag.

Tako skuhamo cvetaco ponudimo s pecenim krompirjem z rozmarinom. Ko je krompir že skoraj pecen, ga vzamemo iz pečice, na sredo pa položimo napol skuhamo cvetaco. Obložimo jo z rezinami sira, ki jih pripnemo z zobotrebeci. Jed damo spet v pečico in zapecemos, da se sir stopi. Ponudimo z zeleno solato.

Z D R A V A H R A N A

Deklariranje biohrane

BRANE ŽILAVEC

Ta izraz se je v tuji javnosti pa tudi pri nas uveljavil kot izraz za isto hrano, ki prihaja na trg iz kontroliranega biološkega kmetijstva. Sorodni izrazi, ki se tudi uporabljajo, so biološka hrana, biopridelki, biološka hrana, biološko kmetijstvo. Seveda se lahko v Sloveniji dogovorimo za popolnoma nov pomen tega izraza, vendar na ta način ne bomo prisli v Evropo. Ravno tako ni smiselno, da tej hrani pripisujemo lastnosti (deviško cista, biološko neoporečna, biološko polnovredna), ki so neresnične, nejasne ali pa jih ima lahko tudi hrana, pridelana na drugačen način.

Poseben problem je deklariranje taksne hrane. Resimo ga lahko podobno kot v Avstriji, kjer so biološko kmetijstvo uzakonili na zglede način. Tu je nekaj stavkov iz avstrijske knjige zivil: »Pridelke iz biološkega kmetijstva je treba razločno, vidno in citljivo označiti z besedami: iz biološkega nasada, iz biološkega kmetijstva. Namesto 'biološko' se lahko uporablja 'organsko-biološko' ali 'biodinamično'.

Pridelke iz preusmerjenih obratov je treba razločno, vidno in citljivo označiti tako, da je preusmeritev na biološko kmetijstvo (biološko predelavo, biološki nasad) potrošniku nedvoumno razvidna.

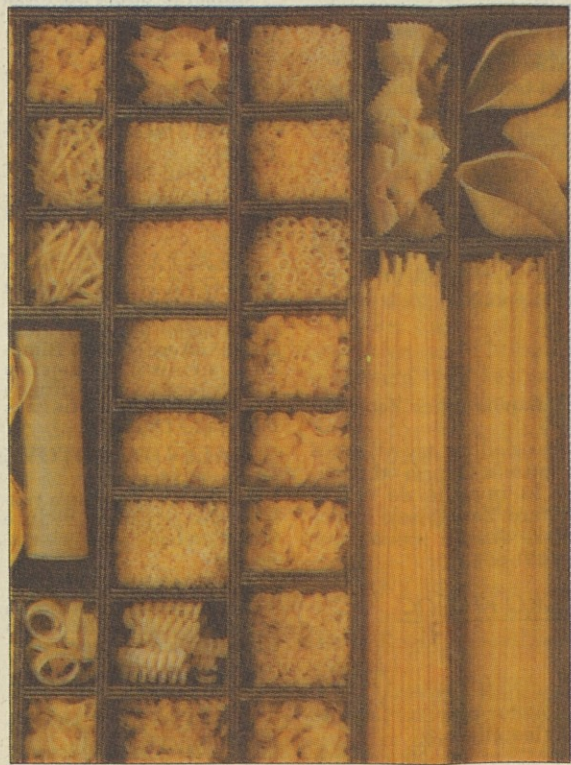
Oznak, ki lahko povzroči napake predstave, kot 'bio' ali 'biološko' na primer bio-

psenica, biološko polnovredno) ali 'ekološko', 'alternativno' in podobno, se ne uporabljajo.

Preberimo si se navet iz nemške brosure: »Potrošniku naj bodo vodilo pri nakupu bioloških izdelkov zaščitni znaki priznanih zvez za biološko kmetijstvo. Izrazi, kot so biološko, ekološko, naravno, kontrolirano in podobno, namreč niso pravno zavarovani in jih kot splošne besede nekega jezika sploh ni mogoče zavarovati. Zato nam takšne oznake nicesar ne povedo.«

Naj povzamemo: treba je poznati izdelovalca, poleg tega pa se moramo zavedati, da de-

klaracija (»iz biološkega kmetijstva«) zagotavlja nič več in nič manj kot to, da je bila hrana pridelana na biološki način. To pomeni v skladu s smernicami za biološko kmetijstvo, ki jih imajo posamezne zveze pridelovalcev. Z nakupom taksne hrane skrbimo za svoje zdravje. Poleg tega izrazimo podporo biološkim kmetovalcem (in tudi drugim v verigi) za njihovo prizadevanje pri odpravljanju enega od velikih virov onesnaževanja okolja, ki ga ustvarjajo sodobne kmetijske tehnike. To pa je tudi eden od načinov, kako lahko prispevamo svoj delež k reševanju ekoloških problemov.

FILATELIJA

Rajske ptice na znamkah

MITJA ČOP

V soboto, 27. in nedeljo, 28. marca bodo vsa filatelistična pota vodila na srečanje v Ljubljani. Filatelistično društvo Ljubljana pripravlja že 48. srečanje, ki bo v hotelu Ilirija. V soboto bo zasedal tudi IO Filatelistične zveze Slovenije.

magnificus - 1t), copasta rajska ptica (Cnemophilus macgregorii - 10t), Wahnezijeva rajska imitatorka (Parotia Wahnesi - 20t), zlata rajska ptica (Paradisaea decora - 30t)

ris). Ne verjamem, da poznate njunega brata rumenega kanarčka (Serinus flaviventris), zato

in trobentajoca rajska ptica (Phonygammus keraudrenii - K5). Znamke so natisnili v Avstraliji.

Grilcka (Serinus serinus) lahko pri nas srečate po vrtovih, parkih in vinogradih. No, verjetno boste slisali njegov gostoleci »trritititit« ali pa v nevarnosti zategnjeni »truit«. Marsikdo ima doma njegovega brata kanarčka (Serinus cana-

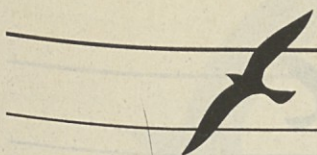
vam ga ponujamo na znamkah z otoka Ascension. Na starih znamkah, ki jih je njihova postna uprava izdala 12. januarja letos, so upodobljeni: pojoci samček, samček in samica, mladiči, ki prosijo hrano, in jata.

Med ptice, ki izkorišajo samo najugodnejši letni čas, samo kratko poletje, ko sije sonce tako rekoc noč in dan, ko ozelene sirna arktična

področja, sodi polarna cigra (Sterna paradisaea). Ta ptica je največji postar, saj preleti vsako leto okoli 36.000 km. Sredi avgusta zapusti otoko severnega tečaja in se odpravi na Antarktiko. Za to pot potrebuje približno tri mesece. Ko pa se začne dnevi na antar-

ktičnem področju krajšati, se spet odpravi na sever. Vsak čas se bo pojavila tudi pri nas in nam povedala, kako se ima njena bliznja sorodnica Sterna hirundinacea (15p) oziroma njeni bližnji sorodniki galebi: roznati (Larus maculipennis - 31p), delfinov (L. scoresbii - 36p) in dominikanski (L. dominicanus - 72p). Ptice in znamke prihajajo s Falklandskih otokov.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

09.35	Tedenski izbor
10.00	Ovcar Hobo, 4/12 del ameriske nanizanke
10.45	Alter
11.10	Slovenski magazin
11.10	Potovanje po človeškem telesu, 7/8 del nemške poljudnoznansvene serije
12.00	Zelena ura
13.00	Porocila
13.05	Mnarodna obzorja: Avstrija, ponovitev
14.40	Filmsko popoldne
14.40	Najstrašnejši umor, 3/6 del angleske nanizanke, ponovitev, VPS 1440
15.15	Odletel bom, 18/21 del ameriske nadaljevanke, ponovitev, VPS 1515
16.00	Hollywood se jih spominja, 11/14 del dokumentarne serije, ponovitev, VPS 1600
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	A. Lindgren: Erazem in potepuh, 4/5 del nadaljevanke
17.45	Oscar junior: Zala
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	Besede, besede, besede, tv-igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.05	Danes v parlamentu
20.40	Glasba, sov in cirkus: Kraljevi variete, 1. del, VPS 2045
21.40	Nebesa naj pocakajo, 3/4 del angleske dokumentarne serije, VPS 2140
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215
22.38	Sport
22.15	Poslovna borza
22.55	Omizje
00.55	Video strani

SLOVENIJA 2

09.25	Tedenski izbor
09.55	TV avtomagazin
10.40	Opdal: slalom moski, 1. voznja, prenos
11.00	Sedma steza
11.00	Tujec, 3., zadnji del nadaljevanke HTV
12.00	Bobencek
13.00	Opdal: slalom moski, 2. voznja, prenos
15.50	Sobotna noc: Videonoc; Nina Simone, ponovitev
18.05	Sprehodi po stari Ljubljani, 8/9 oddaja, ponovitev
18.30	Miniature: Kozarec nas vsakdanji
18.45	Iz življenja za življenje: Prislunimo tišini
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	F. Giroud: Marie Curie, 5/6 del francoske nadaljevanke
20.50	Osmi dan
21.40	Novosti založb: Odprta knjiga
21.50	Svet poroca
22.30	Sova
23.00	V avtobusu, 9. epizoda angleske nanizanke
23.00	Odletel bom, 19/21 del ameriske nadaljevanke
23.40	Ciklus filmov J.L. Godarda: Detektiv, fr. film (do 01.15)

KANAL A

09.00	RIS, risanke in spoti
09.45	Ninja zelve, 47. del
10.10	Jazzbina, ponovitev 7. oddaje o jazzu
10.40	Teden na borzi, ponovitev
11.00	Drugačen svet, ponovitev 121. dela
11.45	Kulinarčni kotiček, ponovitev 7. oddaje
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Drugačen svet, 122. del ameriske nadaljevanke
21.20	Ciklus slov. filma: Milena Zupancic - Christophoros
22.50	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
23.05	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
23.55	MCM (do 01.00)

KOPER

18.00	Studio 2 magazin
	Primorska kronika

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Akiko (kom.), vmes (11.00) dnevnik
11.55	Vremenska napoved
12.00	Nan.: Cuori senza età, La signora in giallo, vmes (12.30) vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Oddaja za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	DSE: Il far da sé
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroski variete
16.00	Mladinski variete: Big
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.40	Le fosse Ardeatine
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.30	Tribuna za referendum in sport
20.45	Variete: Partita doppia
23.00	Dnevnik
23.15	Aktualno: A carte scoperte
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

7.00	Otroski variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.45	SP v smučanju
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Pogum življenja, nato sport
18.20	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventiseventi
20.40	TV film: L'ispettore anticrimine (1. del)
22.20	Mixer in Pegaz
23.55	Nočni dnevnik
24.00	Filmske novosti
0.10	Kosarka, hokej na ledu

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Pogled na glasbo
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dok. in Odprti prostor
16.05	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok.: Geo, nato nan.
18.50	Sport in dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Tribuna za referendum, Blo, Carlolina
20.30	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italia, nato variete: Q come cultura
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.25	Nan.: Druzina Adams, 6.50 Bradford, 7.40 Jeffersonovi
8.10	Nad.: General Hospital, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (9.30) vesti
12.45	Il pranzo à servito
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	SP v smučanju: moski veleslalom, 2. tek
14.35	La spesa di Wilma
17.00	Lui lei l'altro, vesti
17.45	Aktualno: C' eravamo tanto amati
18.15	Nad.: La signora in rosa, vmes (19.00) vesti
19.50	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
20.30	Film: 9 settimane e 1/2 (dram., ZDA '86), nato aktualna odd.
23.00	Film: In cerca di Mr. Goodbar (dram., '77), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Un dottore per tutti
9.05	TV film: In fuga per la vita (2. del, pon.)
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, Ti amo parliamone, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	TV film: In fuga per la vita (zadnji del)
22.30	Aktualno: Arriva la ciccogna
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.05	Nan.: Tarzan
18.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
19.00	Sport in Unometeo
19.15	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30	Film: Lady Dragon (pust., ZDA '91, i. Cynthia Rothrock)
22.30	Sport: Torkov priziv (vodi M. De Luca)
0.30	Odprti studio in sport

TMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio (i. Fernanda)
9.50	SP v smučanju: moski veleslalom, 1. tek
11.00	Qualità Italia
12.00	Variete: Tappeto volante, vmes (12.10) Prijateljska narava
12.45	Vreme (tudi ob 13.45, 15.45, 17.45)
12.50	SP v smučanju: moski veleslalom, 2. tek
13.35	La spesa di Wilma
14.00	Film: Io ti salverò (dram., ZDA '45, r. A. Hitchcock, i. Ingrid Brgman, G. Peck)
16.00	Risanke
18.00	Sale, pepe, fantasia
18.45	TMC News - Vesti
19.00	TV film: Alamo, 13 giorni di gloria (zgod., ZDA '87, zadnji del)
21.00	Aktualno: Corpo a corpo (vodi A. Parietti)
21.30	Nan.: Monsters
22.00	TMC News in sport
22.30	Film: Wall Street (dram., ZDA '87
0.45	Corpo a corpo (pon.)

ITALIA 7

7.30	Risanke
11.15	Kino in (12.00) nad. Cara cara
13.05	Nan.: Brothers
13.55	News Line - Vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.35	Risanke
19.15	News Line
19.30	Nan.: Samurai
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: La cavalcata dei diavoli rossi (western, ZDA '51, i. Sterling Hayden, B. Rush)
22.15	News Line - Vesti
22.30	Colpo grosso story
23.45	Film: Pugn, puppe e pallottole (dram., Fr. '61, i. E. Constantine)

TELEFRIULI

16.00	Nan.: Barney Miller
16.55	Kratke vesti
17.00	Variete: Starlandia
18.00	Nad.: California, 18.30 Destin
19.00	Vecerne vesti
19.35	Rubrika: Belo in crno
20.30	TV film: Amanti (dram., ZDA '86)
21.30	Sport in sport
22.30	Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, ameriska nanizanka
13.50	Charlie Chan na konjskih dirkah, ameriska kriminalka
15.00	Ponedeljkov sportni pregled
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
17.00	Vohuna, am. naniz.
18.00	Studio 2 magazin
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. tv nan.
20.15	Nocni sodnik, naniz.
20.40	Stara devica, francoska komedija (Annie Girardot, Philippe Noiret in drugi)
22.00	Dnevnik
22.10	Severovzhod, tv magazin
23.10	Vohuna, ameriska tv nanizanka

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Casovni stroj, ameriski film
12.15	Zalivski tok
13.45	Sinha Moca, 123. del
14.10	Big Valley: Irski upornik
15.50	Kislo zelje, 9/13 : Irski del
16.15	Naravovarstveni detektiv
16.30	Igra
18.00	Cas v sliki
18.30	Prijatelji: Slepi strah
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	Ujetniki sonca: Vojne za energijo, zadnji del
21.20	Pustolovca z Rio Verda - krvavi smaragdi, francoski film
22.50	Sladke sanje o sreči, ameriski film
00.45	Porocila/Tisoc mojstrov

Avstrija 2

09.50	Veleslalom, M. prenos iz Oppdala
16.30	Tecaj madžarskega jezika
17.00	Vse je vsakdanjik, 12. del
18.00	Hooperman: Iscem podnajejnika
18.30	Tista stvar je, kviz
19.00	Regionalni programi
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Najgovorijo rože
21.00	O zavilih in ljudeh
21.07	Reportaze iz tujine
22.00	Cas v sliki
22.30	Nas sef je zenska, zadnji del
	Porocila/Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro, Hrvaska
	Porocila
	Zgodbe in Monticella, 89. del
10.00	Porocila
10.30	Biologija: Prehrana
11.15	Ameriška anglesčina, 5. lekcija
11.30	Mali svet
12.00	Porocila
	Svet se vrti naprej, 89. del nanizanke
13.30	Monofon
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Ingverjevo drevo, ponovitev 1. dela nad.
15.50	The Big Blue
16.00	Porocila
16.05	Učimo o Hrvaški
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Porocila
18.05	Hrvaška kulturna dediščina
18.35	Santa Barbara, 358. del nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Churchill: Osvojiti ali umreti, 2/5 del dokumentarne serije
21.00	V velikem planu
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v angleščini
23.50	Porocila

Hrvaška 2

09.50	TV koleadar
10.00	Poslanica predsednika dr. Franje Tuđmana
17.55	Rokomet, prvenstvo Hrvaske
19.30	Dnevnik 1
20.05	Dragi John, 20/22 del ameriske humoristične nanizanke
20.35	Vi in vas video
21.05	Ingverjevo drevo, 2/4 del angleske nadaljev.
22.10	Kiklop, 5., zadnji del hrvaske nadaljevanke; scenarij in režija: Antun Vrdoljak
23.05	Brez toka
23.35	Horoskop

Madžarska

05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan
09.00	Peklenški raj, nadalj.
10.00	Zvezdniki
10.50	Med na Himalaji, kratki film
11.10	Igra
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.40	Igra
16.55	Helena, 20. del it. serije
17.30	Nekoč in danes
18.10	Svet denarja
18.40	Vecerna pravljica
19.05	Kolo sreče, kviz
19.35	Katoliška kronika
20.00	Dnevnik
20.40	Klinika, 4. del nemške serije
21.30	Aktualno
22.00	Kar sporta
23.40	Dnevnik

SATELIT

SUPER

5.30 Victory; 6.00 Super Shop; 6.30 Poslovni tednik; 8.00 Novice; 8.30 Agenda: The Mix; 9.30 Super Shop; 12.00 Diva Amerika; 12.30 Business Insiders; 13.00 Agenda; 13.30 Inside Edition; 14.00 Video-fashion; 14.30 The Image Bank; 15.00 The Jam; 16.30 On the Air; 18.30 Bonanza; 19.30 Dante; 20.00 Eco Record; 20.30 Scena; 21.00 Inside Edition; 21.30 Media Television; 22.00 Novice; 22.30 Poslovne novice; 22.45 US Market WRAP; 23.00 The Falcons (Madz. 1970); 0.40 Media/Mix; 2.00 China News Europe; 5.00 The Mix.

SKY ONE

7.00 DJ Kat show; 9.40 Lamb Chop's Play-Along; 10.10 Risanke; 10.30 The pyramid game; 11.00 Strike It Rich; 11.30 Držni in lepi; 12.00 Hart to Hart; 13.00 Sokolov greben; 14.00 E Street; 14.30 Drugačen svet; 15.20 Santa Barbara; 15.45 Maude; 16.15 Different Strokes; 18.00 Star Trek: The Next Generation; 19.00 Games World; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Družinske vezi; 21.00 Murphy Brown; 21.30 Anything but Love; 22.00 The Trials of Rosie O'Neill; 23.00 Design Women; 23.30 Star Trek: The Next Generation; 0.30 Studs.

EUROSPORT

8.30 Aerobika; 9.00 Eurofun; 9.30 SP v alpskem smučanju; 11.30 Evrogoli; 12.30 SP v alpskem smučanju; 14.00 Evrogoli; 15.00 SP v alpskem smučanju; 18.00 Evrogoli; 19.00 Eurofun; 19.30 Sportne novice; 20.00 Hokej na ledu; 22.00 Boks; 23.00 Kickboks; 24.00 Snooker; 1.00 Sportne novice.

FilmNet

7.00 K-TV; 8.30 Vara Fantastika Djur; 9.00 Kypare med Trubbel; 11.00 Gróðáknlingar; 13.00 The Last to Go; 15.00 Straffkompaniet; 17.00 K-TV; 18.30 Vára Fantastika Djur; 19.00 Waiting for a Light; 21.00 Kärlekskarusellen; 23.00 Jag Ålskar Dig Till Döds; 1.00 Dead Sleep; 3.00 Shadowzone; 5.00 Cops and Robbers.

MTV

8.00 Awake On The Wild Side; 10.00 Video; 12.30 Tales of Hoffmann; 13.00 The Slender Thread; 15.00 Mary Queen of Scots; 17.15 The Frog Prince; 19.00 Matters of the heart; 21.00 Short Time; 23.00 Misery; 0.50 One Good Cop; 2.40 Night of the Cyclone.

SKY MOVIES

7.00 Pregled programa; 11.00 The Dream Machine; 13.00 The Witching of Ben Wagner; 15.00 Hour of the Gun; 17.00 Cockeyed Cowboys of Calico County; 19.00 The Dream Machine; 21.00 Hudson Hawk; 23.00 Nicco; 0.40 Frankenstein Unbound; 2.15 Blood Fight.

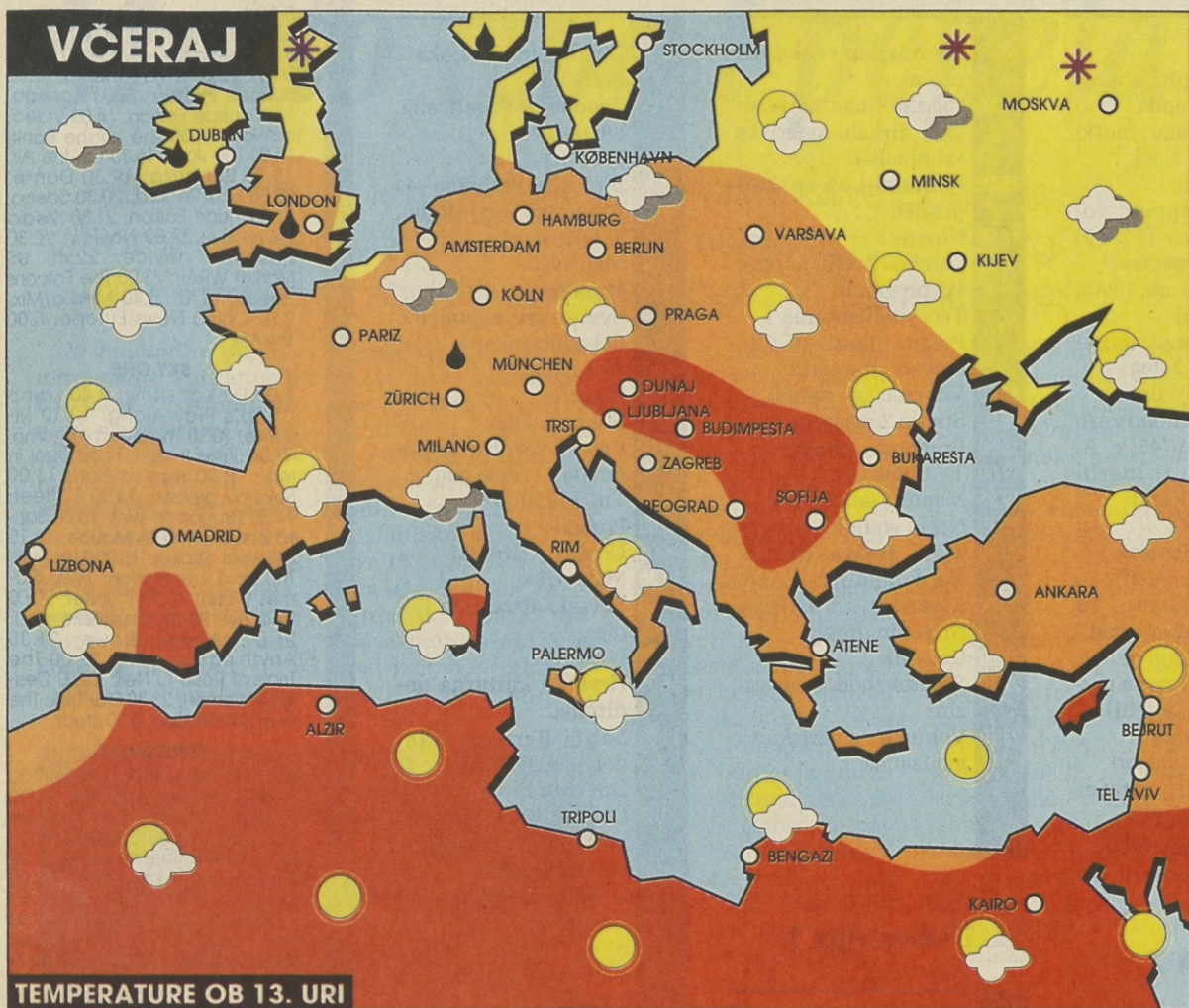
MOVIE CHANNEL

7.00 Imitation of Life; 9.00 The frog Prince; 10.50 Tales of Hoffmann; 13.00 The Slender Thread; 15.00 Mary Queen of Scots; 17.15 The Frog Prince; 19.00 Matters of the heart; 21.00 Short Time; 23.00 Misery; 0.50 One Good Cop; 2.40 Night of the Cyclone.

PRO 7

5.00 Serije; 9.30 Ubijalčev mrtvaški ples (VB 1967); 11.30 Ulice San Francisco; 12.30 Show Billa Cosbyja; 13.00 Primeri Harryja Foka; 13.50 Klic divjih gosti (Avstrija 1961); 15.20 Neizprosna, a priručna; 16.15 Risanke; 18.00 Parker Lewis

EVROPA / OD ZAHODA POSLABŠANJE S PADAVINAMI

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

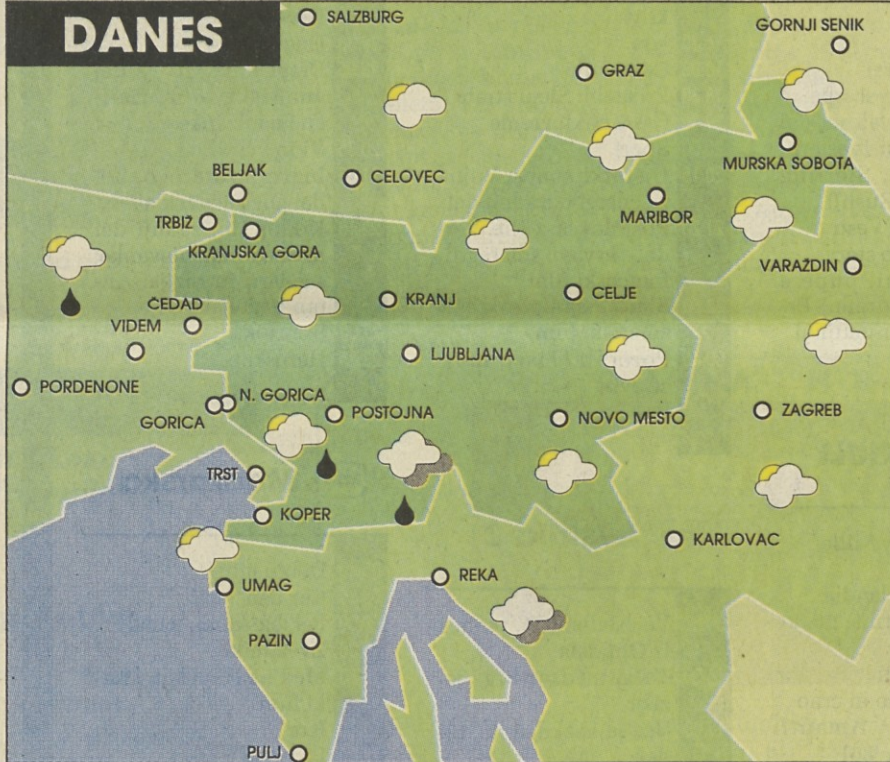
HELSINKI.....	2/5
OSLO.....	-3/11
STOCKHOLM...	0/10
KØBENHAVN...	0/9
MOSKVA.....	0/-
BERLIN.....	9/16
VARSAVA.....	5/13
LONDON.....	9/13
AMSTERDAM...	6/14
BRUSELJ.....	7/17
BONN.....	9/17
FRANKFURT.....	9/16
PARIZ.....	11/17
DUNAJ.....	7/19
MÜNCHEN.....	8/18
ZÜRICH.....	10/18
ŽENEVA.....	10/17
RIM.....	9/16
MILAN.....	11/19
BEOGRAD.....	11/24
NICA.....	11/15
BARCELONA...	11/16
BUKAREŠTA...	2/19
CARIGRAD.....	8/13
MADRID.....	6/21
LIZBONA.....	14/19
ATENE.....	9/20
LARNAKA.....	8/18
TUNIS.....	16/21
ALŽIR.....	9/22
MALTA.....	12/19
JERUZALEM....	4/11
KAIRO.....	9/21

ALPE-JADRAN / VZHOD SONČEN, NA ZAHODU POSTOPNE POOBLAČITVE

TEMPERATURE

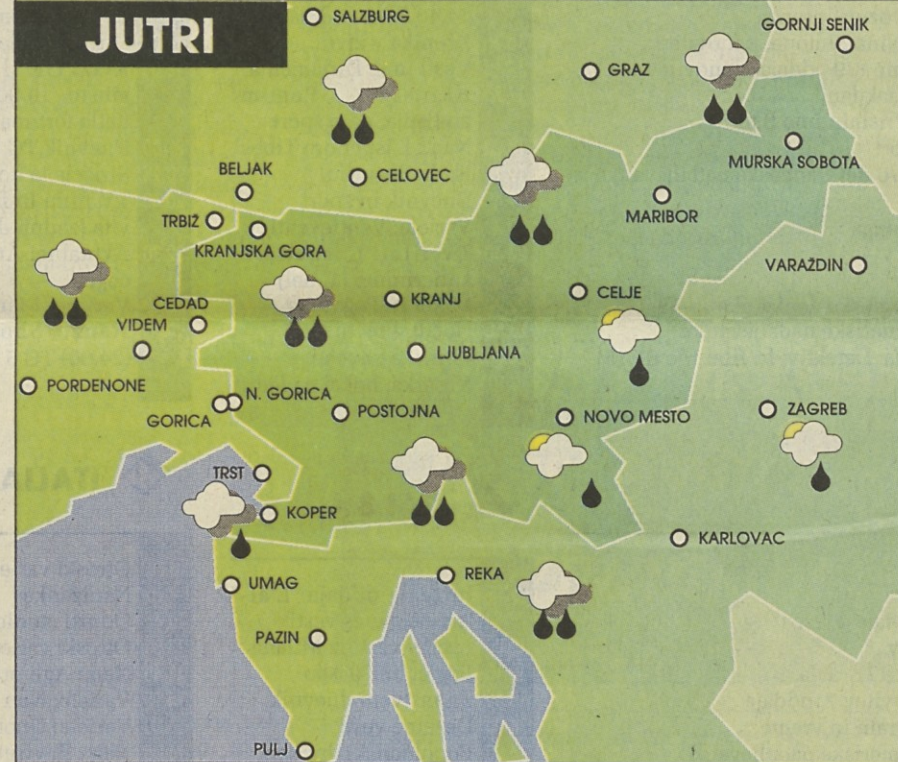
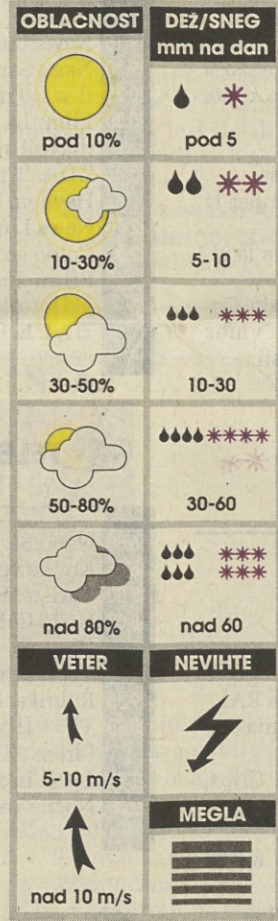
VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA.....	6/17
TRST.....	-1/4
CELOVEC.....	3/-
BRNIK.....	4/16
MARIBOR.....	9/20
CELJE.....	8/20
NOVO MESTO.....	6/17
NOVA GOR.....	6/14
MUR. SOBOTA.....	4/21
PORTOROŽ.....	6/12
POSTOJNA.....	5/11
IL. BISTRICA.....	10/11
KOČEVJE.....	4/12
ČRNOMELJ.....	7/15
SL. GRADEC.....	2/18
BOVEC.....	5/11
RATEČE.....	1/14
VOGEL.....	4/4
KREDARICA.....	0/1
VIDEM.....	-1/4
GRADEC.....	5/-
MONOSTER.....	7/-
ZAGREB.....	12/20
REKA.....	12/12

V SLOVENIJI: V vzhodni Sloveniji bo pretežno jasno, drugod zmerno oblačno. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 9, najvišje dnevne od 15 do 20, v vzhodni Sloveniji do 23° C. Pihal bo jugozahodnik.

SESEDNJE POKRAJINE: V severni Italiji in v Alpah se bo popolnel od zahoda pooblačilo. Proti večeru bo začelo deževati. Drugod bo še razmeroma sončno in toplo.

V SLOVENIJI: V sredo bo oblačno. Padavine se bodo popoldne in v noči na četrtek razširile nad vso Slovenijo.

OBETI: V četrtek bo oblačno s padavinami. Ohladilo se bo. Na Primorskem bo pihala močna burja.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	22
Maribor	36
Celje	-
Trbovlje	56
Hrastnik	39
Zagorje	53
Šoštanj	77

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

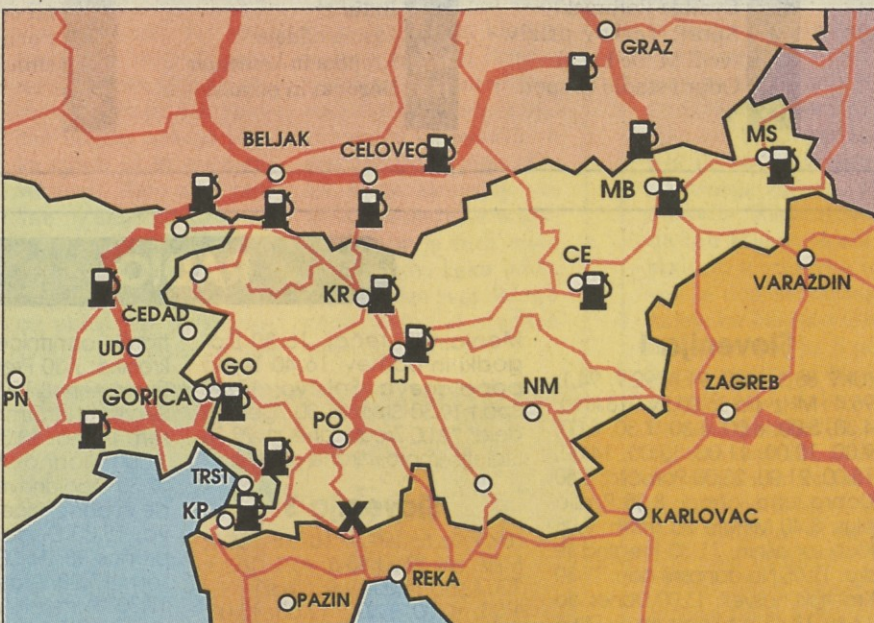
Mura, G. Radgona:	122
Drava HE Dravograd:	32
Sava Radovljica:	32
Sava Sentažab:	255
Sava Radeče:	95
Sora Suha:	94
Ljubljana Moste:	38
Savinja Laško:	86
Krka Podbočje:	72
Kolpa Radenci:	79
Soča Solkan:	166

HOROSKOP

Piše:
Aleksandra Zorc Berce

- OVEN 21-3/20-4:** Vse navdušenje in pričakovanja, ki jih boste danes izražali, ne bodo naleteli na nikakršen odziv, pač pa boste izžvali le novo obdobje ljubosumnja in težav.
- BIK 21-4/20-5:** Danes boste iskali mirno zavetje, vendar vam služba in obveznosti, ki ste si jih sami nakopali, ne bodo dali miru. Vase želje bodo pac morale počakati primernejše trenutke.
- DVOJČKA 21-5/21-6:** Kaj pomeni to vaše skrivnostno obnašanje in prijetna vznemirljivost, veste samo vi. Če si ne boste slikali gradov v oblakih, se bodo tudi vaša pričakovanja izpolnila.
- RAK 22-6/22-7:** Veliko energije in sebe ste vložili v zadnje službene obveznosti, tako da imate že malce slabše vesti, ker ste pri tem zanemarili dom.
- LEV 23-7/23-8:** Mika vas, da bi se spustili novemu izzivu naproti in podpisali tisto pogodbo oziroma dokončno potrdili svoj pristanek, vendar bi bilo pametno se enkrat premisliti.
- DEVICA 24-8/22-9:** Zadnje mesece vam je slo precej dobro in ostaja vam upanje, da bo enako tudi naprej. Ne mečite si peska v oči z veličastnimi finančnimi načrti, kakor vam jih predstavlja prijatelj.
- TEHTNICA 23-9/22-10:** Danasnji dan sicer veliko obeta, kaj malo pa se bo uresničilo. Ne upajte v ugodno rešitev problema brez vase večje prizadevnosti.
- SKORPIJON 23-10/22-11:** Ni vam jasno, kaj vodi sodelavce, da dvigajo prah za prazen nič. Sami se ne počutite krivi in menite, da ste si pozornost zaslužili.
- STRELEC 23-11/21-12:** Spet vam ziliha ne bo dala miru in si boste privosčili drago in ekstravagantno zabavo. Potem se raje ne pritožujte na ves glas, ampak pripovedujte o lepi izkušnji.
- KOZOROG 22-12/20-1:** Ponovno pretiravate, vendar tokrat v drugo smer. Situacija doma vas je prevzela v tolikšni meri, da ste se preveč oddaljili od službenih zadev, ki pa ne morejo počakati.
- VODNAR 21-1/19-2:** Preveč optimistično pričakujete izlet, ki ne bo takšen, kot ste ga načrtovali. Čeprav bo družba izbrana in prijetna, bodo praktično vsi opazili vaše razočaranje.
- RIBI 20-2/20-3:** Skrajni čas je, da se ustavite in pristrizete krila svojemu navdušenju, kajti vse ideje o partnerstvih na področju financ niso tako ugodne.

CESTE / SUHE IN NORMALNO PREVOZNE

Slovenske ceste so suhe in prevozne brez ovir, ki bi jih povzročilo vreme. Promer se povsod odvija brez večjih zastojev. Tudi na mejnih prehodih se promet odvija tekoče in v čakalne dobe ni. Na magistralni cesti Postojna-Jelšane na platoju pred mejnim prehodom Jelšane pri gostilni Kalandra, je zaradi priključitve na vodovodno omrežje prepoved prometa danes od 8. ure do srede, 24. marca do 18. ure. Obvoz za ves promet bo urejen.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	FURLANIJA-JK	KOROŠKA
Kope.....	Cimolais.....	Podklošter.....
Vrhe.....	Claut.....	Bad Kleinkirchheim.....
Lontovž.....	Plancavallo.....	Pilberk/Peca.....
Stari vrh.....	Zabnice/Ovčja vas.....	Sloveniji Plajberk.....
Rogla.....	Raibl.....	Dobrac.....
Kanin.....	Forni Avoltri.....	Nassfeld/Mokrine.....
Cerkno.....	Forni di Sopra.....	Spittal/Goldeck.....
Soriška planina.....	Paluzza-Timau.....	Heiligenblut.....
Vogel.....	Paularo.....	Katschberg.....
Kobla.....	Pontebba.....	Koralpe/Golica.....
Mariborsko Pohorje.....	Pradibosco.....	Kötschach/Mauthen.....
Kranjska gora.....	Prato Carnico.....	Mallnitz.....
Pokljuka.....	Zoncolan.....	Avstrija.....
Rog - Črnašnice.....	Sella Chianzutan.....	Arberg.....
Prvine.....	Seefeld.....	Seefeld.....
Jezerko.....	Nevejsko sedlo.....	Kitzbühel.....
Ulovka.....	Visarje.....	Obertauern.....
Krvavec.....	VENETO.....	Zell am See.....
Črni vrh.....	Sappada.....	Schladming/Planai.....

V VEDNOST

Svetovni
meteorološki
dan

Od leta 1950 naprej praznujemo vsako leto 23. marca svetovni meteorološki dan; na ta dan tistega leta je namreč stopila v veljavo Svetovna meteorološka konvencija. Od takrat naprej vsako leto izbere Izvršni odbor Svetovne meteorološke organizacije (SMO) temo za leto 1993 je »Meteorologija in prenos tehnologije«.

Prenos tehnologije je glavno pomagalo sodelujočim državam, posebno tistim v razvoju, da se lahko vključujejo v znanstvene in tehnične programe SMO in imajo od njih koristi.

Prenos tehnologije pomaga meteorološkim in hidrološkim službam držav članic SMO pri njihovem sodelujočim državam, posebno tistim v razvoju, da se lahko vključujejo v znanstvene in tehnične programe SMO in imajo od njih koristi.

Veliko je primerov, kako so imele države koristi od prenosa tehnologije. Omenimo naj le očitne napredek zaradi uporabe satelitov in računalnikov. Sateliti oskrbujejo uporabnike z nenadomestljivimi informacijami nad področji, kjer praktično ni drugih meritev, predvsem nad oceani. Korist od tega je posebno očitna v deželah, ki jih ogrožajo toksični cikloni, saj je s pomočjo satelitskih posnetkov možno ves čas spremljati njihovo gibanje in pravčasno opozoriti prebivalce na nevarnosti, kar je doslej rešilo že mnogo življenj.

Na sliki je emblem Svetovne meteorološke organizacije.

Andrej Kranjc